

OHARRA: Euskal Mitologiaren igandeko orria ez zen banatu arazo teknikoengatik, eta gaurko EGUNKARIArekin banatuko da. Ondorioz, Euskal Mitologiako orrien promozioa egun bat luzatuko da, azaroaren 10a arte. Barkatu eragozpenak.

BATASUNAREN LEGEZ KANPORATZEA

Garzonen autoek udaletan eragina dutela dio orain Nafarroako Federazioak

Batasunaren taldeak desegiteko neurriak hartu, eta araudia aldatzeko eskatu die udalei Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioak

Orain arte Baltasar Garzon epaileak egindako autoek udalei ez ziela eragiten adierazi bazuen ere, Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioak iritzia aldatu zuen atzo, eta alderdi politiko horretako taldeak desegiteko neurriak hartzeko eta udal araudiak aldatzeko eskatu zien atzo udalei. Orain arte, Iruñeko Udalak du hartua Batasunaren taldea desegiteko erabakia, eta atzo egindako bileran berretsi egin zuen ebatzitakoa. /7

NEKAZARITZA POLITIKA

Nekazarietzako laguntza zuzenak %15 murriztuko dira erreformarekin

Europako Batasuneko nekazaritza politikaren erreformaren helburuarekin bat egin du Jauriaritzak, baina ez «bitartekoekin». /16

BONBA ABISUA

Leioako campusa egun osoz itxi du Ertzaintzak, bonba mehatxuarengatik /9

IBARRETXEREN PROPOSAMENA

JON HERNAEZ / ARGAZKI PRESS

Xabi Larralde, Arnaldo Otegi eta Juan Jose Ibarretxe, atzo, Gasteizko Lehendakartzan.

Ibarretxek eta Otegik iritzia trukatu dituzte

Planak ez duela gatazka konpontzen lagunduko esan du Sozialista Abertzaleen ordezkariak

Eusko Jauriaritzako lehendakari Juan Jose Ibarretxek alderdi politikoei elkarrizketak hasi zituen atzo, gatazka konpontzeko aurkeztutako plana esplikatzeko. Abertzaleen Batasuneko Arnaldo Otegi eta Xabi Larralde hartu zituen Lehendakartzan, eta aurrekoetan esandakoa berretsi zuen Otegik bileraren amaieran; alegia, Ibarretxeren planak ez duela balio gatazka politikoa konpontzeko. Goizean EB-IUko ordezkariak bildu zen Ibarretxe. /6-7

EKIALDE HURBILEKO GATAZKA

Gutxienez hamasei lagun hil dira Israelen, ekintzaile palestinarrek autobus bati eginiko eraso suizidan

Lehergailuz betetako auto bat autobusaren ondoan jarri eta zartarazi dute Galileako errepide batean; beste 48 lagun zauritu dira /18

EITAN HESS ASHKENAZI / AP

IRLANDA

Borroka armatuari eutsi egingo diola esan du Benetako IRAk

Irlandan eta Erresuma Batuan preso diren talde armatuko kideek borroka armatuari uzteko dei egin zioten igandean Benetako IRAri. Benetako IRAk, berriz, borrokari eusten diola adierazi zuen atzo, eta Castledergeko komisia batean bonba bat zartarazi zuen, biktimarik eragin gabe. /21

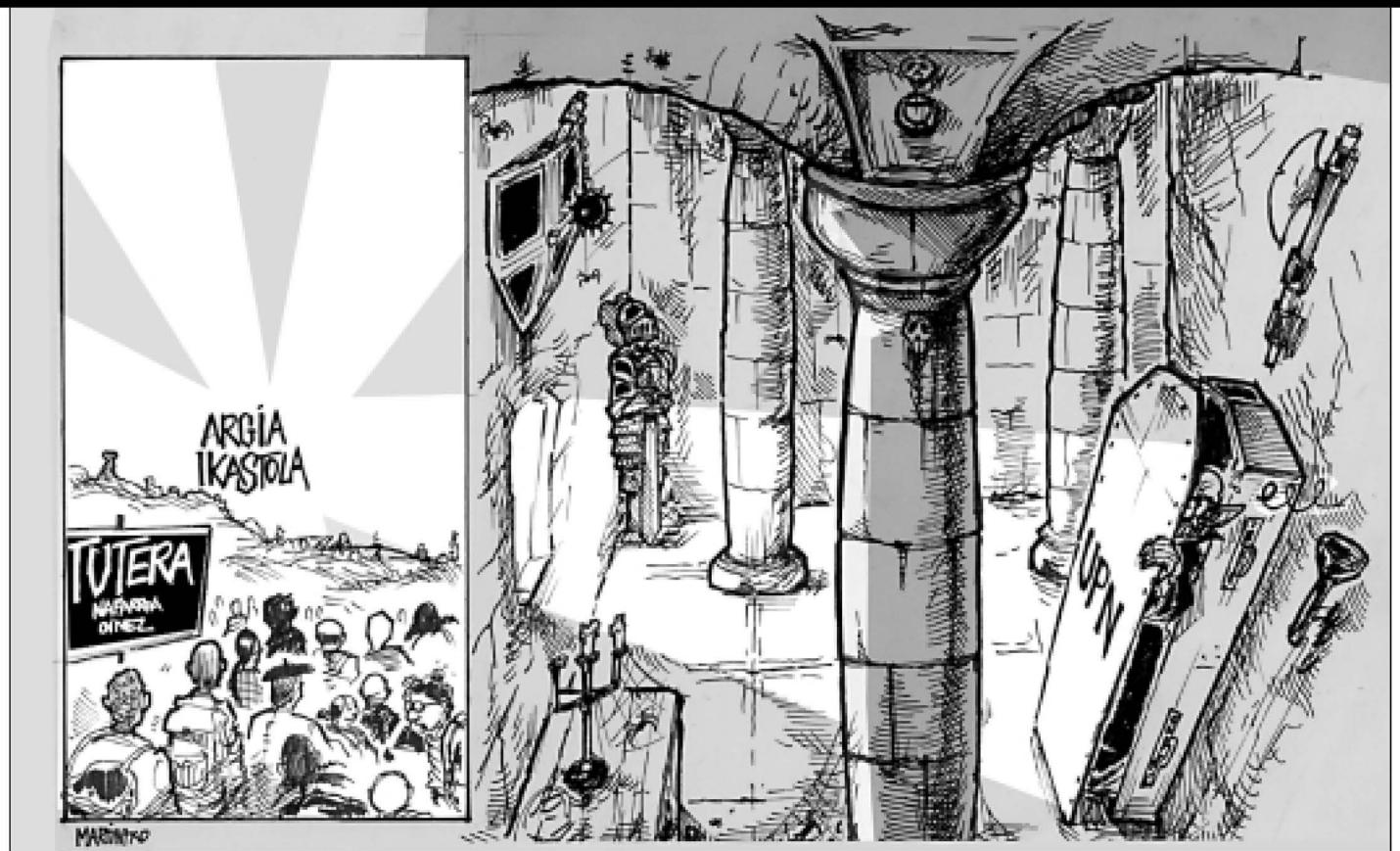
2002-10-22
kioskoa**Iban Arregi**

«Derrigorrezko nazionalismoa», besteena

Milaka lagun bildu ziren larunbatean Donostian, «derrigorrezko nazionalismoaren» kontra. Azter ditzagun, *puztutako* parte-hartzaile kopuruari buruzko astakeriak alde batera utzita, zenbait egunkarik manifestazioaren mezuez eta helbueruez esandakoak. Hasteko, atzo **El Mundo**-k idatzitakoa, zergatik eta Odon Elorzak manifestazioaren bukerako ekitaldian «bakarrik» parte hartu omen zuelako: «Beste behin, ez du mailarik eman. PSOEek beste hautagai bat bilatu beharko luke Donostiarako». **Abc** egunkariak igandeko editorialean manifestazioa aitzakiatzat hartuta idatzitakoa: «[PPk eta PSOEek sinatutako] Askatasunen Aldeko eta Terrorismoaren Kontrako Ituna ez zen diseinu hutseko estrategia izan, Konstituzioaren balioak babesteko kooperazio etikoa baizik». «Beharrezkoa da beste Estatu ekimen batzuk abian jartzea, legea eskuan dela, eta egungo diseinu autonomikoa fitsik aldatu gabe». «Bada garaia Estatua-ren ekintzaren bidez nazionalismoa kezkarazteko, bere ekintzak izan ditzakeen ondorioengatik». **El Correo** eta **El Diario Vasco** egunkariak igandean argitaratutako editorialean idatzitakoak: «Euskadiren etorkizuna ezin da diseinatu alde bakar batetik, ezta alde horrek gehiengo politikoa izanda ere». «Konstituzioaren eta Estatutuaren esparrua gainditu nahi izatea zilegi da, baina betiere asmo hori esparru horretako joko arauetara lotuta bada».

Mehatxuak eta debekuak, bata bestearen atzetik. Baina besteena da, abertzaleena nola ez, «derrigorrezko nazionalismoa».

Egunkaria euskaldunon 3.687. zenbakia

Ohorezko Lehendakaria: Martin Ugalde**Administratzaio Kontseiluko Lehendakaria:** Joan Mari Torrealdai**Kontseilari Ordezkarria:** Iñaki Uribe**Zuzendaria:** Martxelo Otamendi**Gerentea:** Mikel Sorozabal**Publizitatea:** Igor Sota**Egoitza Nagusia:** Martin Ugalde Kultur Parkea 20140 Andoain Tel.: 943300222
Erredakzio faxa: 943300255-943590354 Publizitateko faxa: 943300707**Webgunea:** www.egunkaria.com**Posta elektronikoa:** egunkaria@egunkaria.com**Publizitatea:** publi@egunkaria.com**IKUSKATURIKO HEDAPENA**
Batxorde Parekidea: 72664 E. Lege Gordailua: SS 800/90 ISSN 1134-640X**ORDEZKARITZAK** ■ **Araba:** San Antonio, 20-1 ezker. 01005 Gasteiz
Tel.: 945233872 Faxa: 945233873 Publizitatea: Tel.: 945131965**Nafarroa:** Irabie Monasterioa, 45-13. esk. (Irrintzi dorrea) 31011 Iruñea
Tel.: 948178078-79 Faxa: 948178077 Tel.: Publizitatea: 948176686**Bizkaia:** Egia Jenerala, 3-behea. 48010 Bilbo Tel.: 944104046 Faxa: 944103715
Tel.: Publizitate Orokorra: 944701199-80 Publizitate Lokala: 944701114**Lapurdia, Nafarroa Beherea, Zuberoa:** Pelletier 35,
64100 Baiona Tel.: 559593575 Faxa: 559257511**martintxo****hizpideak****Koalizio independentista garaile**

Montenegroko presidente Milo Djukanovicek zuzentzen duen koalizio independentistak Jugoslaviaren barruko herrialde horretako Legebiltzarrerako

bozak irabazi zituen igandean. Montenegro Europar Baterako Zerrenda Demokratikoak gehiengo absolutua lortu du hauteskundeetan. Ganberako 75 diputatuetatik 39 bereganatu ditu Djukanovicen taldeak, botoen %47,7rekin. Herrialdeak Jugoslaviaren egituren baitan segitzearen alde daudenei 30 diputatu izango dituzte eta botoen %37,8 bildu dituzte, Aldaketaren Alde Elkarrekin alderdi koalizioarekin.

Garaipenaren berri izan ondoren Podgorican «gobernu iraunkorra» osatuko duela agindu zuen Djukanovicek.

Jugoslavia ohiaren garaitik Montenegro eta Serbia dira oraindik elkarrekin segitzen duten herri bakarrak. Belgrad eta Podgoricaren artean, baturik segitzeko hiru urteko akordioa indarrean dago. Ituna errespetatu arren, independentziari muzin egingo ez diola adierazi du Djukanovicek.

• Milaka euskaltzale bildu ziren igandean Tuteran.

Montenegroko presidente Milo Djukanovic, jarraitzaileekin.

Ikastolak legeztatu beharra

Igandean 130.000 euskaltzalek egin zuten bat ikastolen aldeko Nafarroa Oinez jaiarekin. Beste behin nabarmena izan zen Nafarroako Gobernuaren hutsunea; ez zuen ordezkari-tzarik bidali. Nuria Iturriagagoitia Gobernu eledunak argudiatu zuen atzo ezin direla joan «ikastola alega» batera. Nafarroako Gobernuak hobe luke gisa horretako aitzakiak alde batera utzi eta Nafarroako herritar gehienek legez kanpo dauden ikastolak legeztatzeke eginiko eskaerari erantzutea.

Ustiapen handien mesederako

Gonzalo Saenz de Samaniego EAEko Arrantza eta Nekazaritza sailburuak atzo adierazi zuen Nekazaritza Politika Bateratuaren erreformarekin laguntza zuzenak %15 murriztuko direla. Samaniegok atzo Legebiltzarrean eginiko agerraldian garbi adierazi zuen noren mesederako izango den: ustiapenen %20k diruaren %75 jasoko dute eta, gainera, «merkatuan lehiatzeko laguntza gutxien behar ditzutenak dira», handienak alegia. Euskal Herrian hain ohikoak diren ustiapen familiarren kaltean, beraz.

Reala berriro lider, 21 urteren ondoren

Bigarren Liga irabazi zuenetik, 1981-1982 denboraldiko azken jardunalditik, ez zen Reala Espainiako Ligako liderra bakarrean. 1986-1987 lider izan zen lehen jardunaldian, baina beste talde batzuekin batera. Garbi dago Realak atzean utzi dituela aurreko hiru denboraldietako estatusak eta ezina eta realzaleek konfiantza eta ilusioa berreskuratu dutela, baina sei jardunaldi baino ez dituzte jokatu eta Realaren lidergoa oraingoz bitxikeria hutsa da. Denborak esango du hori baino zerbait gehiago den.

egunekoa

Lore Zeziaga eta Xabier Susperregi

(Iheslarien Kolektiboaren izenean)

Askatasun urratsak, ttipiak, sendoak eta etengabe ematekoak

Euskal Herriak aspaldian jasan duen eraso larriena jasotzen ari da azken hilabeteotan. Edo, hobeki erraiteko, azken urteotan gartu erasoak maila larriena hartzen ari dira. Oinarritzko eskubideen urraketa ez da jendartearen zati soil bati begira aplikatzen, bere osotasunean baizik. Horrela, elkartzeko, antolatze, adierazteko eta manifestatzeko eskubideak *legalki* ukatzen zaizkigu.

Goian aipatu eskubide kolektiboaren irakurketak, gizabanakoen oinarritzko eskubideetarikoa batera eramaten gaitu: nork bere herrian bizitzeko eskubidea, hau da guretzat Euskal Herrian libre bizitzeko eskubidea.

Dagozkigun eskubideak ukatzen zaizkigun heinean EHn ez gara libre bizi. Baina milaka euskaldunontzat libre bizitzea hemen fisikoki bizi ahal izatea baldin bada, ukaezina da hemen salbuespen egoera batean bizi garelara. Eta ez bakarrik estatu espainolaren administrazioaren menpeko lurraldeetan, baita Lapurdi, Baxenabarre eta Zuberoan ere.

Europar Batasuneko herritarren eskubide berrien artean gurea ez den beste herri batean bizi eta lan egiteko eskubidea ez zaio inor gehiagori ukatzen. Inori? Ehunka gara frantses estatuan edozein herritarrek baino eskubide murriztagoak ditugunok, eta ia bi mila munduan egoera politiko baten ondorioak pairatuz Euskal Herri-tik urrun bizi garenak.

Bagaude errepresiotik ihesean etorri eta 10, 20 edo 30 urtetan eskubide eskasekin edo prekaritatean bizi garenak. Gure herrian bigarren mailako herritarrak.

Bagaude ere herri-tik ihesean beste kontinente batera joan behar izan du-

EUSKAL IHESLARIAK

Ia bi mila gara munduan egoera politiko baten ondorioak pairatuz Euskal Herri-tik urrun bizi garenak

ZERGATIA

Euskal Herriaren egitasmo kolektiboari gure ekarpena egiteagatik bizi ginen tokietatik alde egin behar izan genuelako gara iheslariak iheslari

ETORKIZUNARI BEGIRA

Guk erabakiko dugu non eta noiz egingen ditugun ekarpenak beti intsumisioa ardatz duen ibilbide honetan

gunok eta atzerriaren errotaren itzulian berriz frantses estatuan prekaritatean eta inolako ezagutzarik gabe bizi garenak. Gure herrian bigarren mailako herritarrak.

Bagaude ere herri-tik ihesean frantses estatua bizitzera joanak eta han administrazioak bizitzera behartuak izanik (goulag garaikideen baldintzetan) leku batean bizitzeko agindua hautsi eta berriz Lapurdi, Baxenabarre edo Zuberoara bizitzera itzuli garenak.

Hiru kasuetan, bizitza zati horren ildo nagusiak askatasunaren aldeko

urratsak izan dira. Errepresiotik ihes egitea, administrazioaren ezarpenari uko egitea. Ibilbide horretan guztian ezaugarri hauek agerian: herriarekiko atxikimendua, askatasun eremu berrien bilatzeko ahalegina eta, oro har, intsumisio jarrera eten-gabea.

Euskal Herriaren egitasmo kolektiboari gure ekarpena egiteagatik bizi ginen tokietatik alde egin behar izan genuelako gara iheslariak iheslari arabera.

Bizimolde bat eta bizitzeko eremu bat inposizioari buru eginez gure alternatibak.

Etorkizunean ere, askatasun eremuak hartzeko prest gaude, eta orain arte bezala, aspaldian abiatu urratsei jarraikiz, guk erabakiko dugu non eta noiz egingen ditugun ekarpenak beti intsumisioa ardatz duen ibilbide honetan.

Baina bide honetan denak gara ibiltariak. Alde horretatik, plazerez egingo dugu elkarrekin bide zati bat, eta horretarako zer aproposago datorren azaroaren 1ean Algorta abiapuntu duen Askatasunaren Urratsak ekimean parte hartzea. Hasi, 1ean hasiko da, eta 9an bukatuko da, Baionan. Dena osorik edo Bizkaia, Gipuzkoa eta Lapurdi zeharkatuko dituen etapetan elkarrekin ttipittapa egitera gogoz gomitatzen zaituztegu.

Baionako karriketan iraganen da, bestalde, Askatasunak deiturik, manifestaldi nazionala, azaroaren 9an, arratsaldeko 05:00etan, eta Elkartasun Eguna egingo da hurrengo egunean Ezpeletan. Beraz, askatasunaren zapatak hartu eta segi aurrera.

zutabea

Roberto Gz. de Viñaspre

Gezuraren aritmetika

Savaterrek eta enparauek temati erre-pikatzen digute 200.000 lagunek Euskal Herria utzi behar izan dutela aber-tzaletasunaren presiopean-edo, ustezko gar-biketa etnikoaren eraginez. Erbesteratu ho-riek larunbateko manifestaziora biltzeko deiari erantzunez, Espainiako hamaikatzko bazterretatik inguratu da jende mordoa Do-nostiara, agian euretariko asko lehenengo al-diz. Garzonen azken autoak biztanleriaren funtsezko zati batek Euskal Herria uztera be-hartuta egon ote den ikertzeko eskatzen du eta Savaterrek-eta eraikitzen diharduten ge-zurrari laguntzera dator.

Ezin ukatuzkoa da badaudela egon, gai-tzestekoak diren arrazoiengatik, Euskal Herria euren nahiaren kontra utzi behar izan duten herritarrak, baina garbiketa etnikoare-na elkarbizitza pozoitzera datorren gezur-ikaragarria da. Norbaitek jakin-mina ase nahi badu, Espainiako Estatistika Institutua-ren web orria bisitatzea dauka (www.ine.es). Hor *Tempus* izeneko datu demografikoen bankua dute. Bertan sartu eta lehenengo ustekabea da eginbeharrak ez dituztela egu-nean: batetik, erabilgarri dagoen informazio-aren gaurkotze-data 1998koa da eta, beste-tik, kontsulta daitezkeen datuak 1995era artekoak. Ez naiz estatistikaria, baina izan beharrik ere ez dago datu batzuk gurutzatze-ko. Kasurako, 1992-1995 denboraldian, Euskal Autonomia Erkidegoak 23.351 biz-tanle galdu ditu migrazio-arrazoiengatik, baina Arabak 1.995 irabazi ditu eta Nafarro-ak 4.814. Biztanleok Espainiako inguruko probintzietara joan dira, Garzonek susmatu lege-z? Kantabriaren hazkundeak (+2.275) ez du tesi hori berresten; Errioxak eta Burgosek biztanleak galdu dituzte denboraldi horre-tan! Bizkaiko eta Gipuzkoako bilakaera de-mografikoarekin zerikusia izan dezake Astu-rias postindustrialak, 2.526 biztanle galdu baititu garai berean. EAEn joandakoen %6,16 jubilazio-adinekoak dira eta Asturia-sen %7,19; bestelako adin-talde batean, 35etik 44ra bitartekoan, EAEn joan direnen %14,02 dira eta Asturiasen %13,94. Datuen argitan exodoaren gezurra hauts bilakatzen da.

seiko urrea

Andolin Eguzkitza

Euskara euskal herritar guztion 'lingua franca'

Joan den ostiralean, Nafarroa Oinez Tuteran ospatzearen kariatz, Eus-kaltzaindiak hileroko batzarra Eus-kal Herriaren hegoalde muturreko horre-tan egin zuen, eta goizaldeko ohiko lana-ren ondoren, ekitaldi ireki bat antolatu zuen arratsaldean. Arras interesgarria. Xa-bier Kintanak Jehuda Ha-Levi-ren poema-antologia bat aurkeztu zuen hebreeraz, euskaraz eta gaztelaniaz, Jose Miguel Bi-dador-ek Erriberako euskaltzain urgazleez

eta inguru hartako abertzale bakan eta adoretseuz egin zigun berba, eta Peio Monteanok, azkenek, XVI. gizaldian Tute-ran bizi ziren iparraldeko euskaldunetz ari-tu zen. Horretara jakin genuen, zelan Na-farroak bere independentzia galduz geroz-tik, 1550etan, Tuterako albatari-lanpos-tua lortzearen, askok uste zuten euskaraz jakin behar zela, eta egoera hartan irabazi zuen Zamorako gaztelaua itzultzaile bate-kin ibili beharrean zegoela.

Agerian dago, bestetik, euskaldun gehienok euskara inoiz Euskal Herri osoan ostera ere hedatzea espero duguna. Baina agerian ere dago, gaur egungo Euskal Herri-ri hainbat herritarrek erdara bat dauka-tela lehen hizkuntza, izan dadin gaztela-nia, izan dadin frantsesa. Eta eskualde ba-tzuetan, hala nola Enkarterrietan edo Erri-beran, aspalditik datorren egoera dela, alegia, bertako bizilagunek euskaldunok bezain euskal herrizale izan arren, erdara horietan gauzatu dutela beren kultura.

Zelan lor orduan Euskal Herriaren be-rreuskalduntzea? Nola gauza gure hizkun-tzari segurtasun eta duintasun emanen dion egoera bakarra? Amore eman behar ote dukegu oinarritzko eskabide eta esku-bide horretan ere? Azkeneko itaunari

emandako ezezkoa borobila da. Eta gure herritar erdaldun horien eskubideak or-duan?

Tuterakoa ikusi eta gero, han euskara-ren alde egiten duten ahalegina sumatuta, eta Aralar alderdiko norbaitek iradokita-koa, uste dut badaukagula soka horren mutur biak lotu ditzakeen konponbidea Euskal Herriaren berreuskalduntze osora-ko bidean: euskara Euskal Herri-tik guz-tien benetako *lingua franca* bihurtzea, edozein dela oraindik orain bakoitzak da-rabilen hizkuntza nagusia. Euskaraz gain gaztelania eta frantsesa egiten den gizarte txiki baten ezin onartzeko baina erdara horietariko bat bihurtzea guztion hizkun-tza amankomuna. Izan ere, horretarako dugu euskara *muga guztien gainetik*.

hondo-hondotik

Joseba Barriola

(Osakidetzako langilea)

Lau puntu Osakidetzako lagunei

Osakidetzako zuzendaritzak *euskararen erabilera Osakidetzan normalizatzeko dekretua*-ren behin betiko dokumentua aurkeztu zuen 2002ko uztailearen 23an. Bertan egitasmo hori gauzatu ahal izateko erakunde horretako langileon jarre-
rak duen garrantzia azpimarratzen da, *par-
taide nagusiak* garela esanez. Gonbita onar-
tuz ez naiz luzamendutan ibiliko. Hona he-
men puntuak.

1.- Zer da normalizatu beharrekoa: euskara, gaztelania ala biak?

Dokumentuaren izenburuan euskararen normalizazioaz hitz egiten da. Baina hori ezinezkoa da aldi berean erdara ere normali-
zatzan ez bada. Normal bihurtu behar dena, gizalegezko jarri behar dena bi hizkuntzen arteko harremana da. Euskararen *normali-
zazioaren* parte bat da euskararekiko atxiki-
mendua eta ezagutza lantzea eta erabilera osatzea, osoa egitea alegia. Baina hori egite-
ko gaztelaniak duen *gehiegizko estima*, *gehie-
gizko ezagutza* eta *gehiegizko erabilera* bere osasun puntura eramanez behar dira. Hizkun-
tza baten bazterketa beste baten pribilegioa-
rekin, ezinbestez, lotua dago. Izan ere, hiz-
kuntzarik gabe ez baikara. Eta hizkuntza ba-
ten pribilegioekin bukatzea, hizkuntza ho-
rrentzat osasungarria da eta hiztunentzako osasun bidea.

Hizkuntz normalizazioaren helburua hiz-
kuntza bakar batekin lotzen denean (euska-
raren normalizazioa, adibidez), proposatzen den *normalizazioa* menpekotasunaren nor-
malizazioa da, hizkuntza nagusiaren pribile-
gioak aipatzeak berak beldurra ematen due-
lako.

2.- Zein da orain arte egindakoaren balorazioa?

Aztertzen bada Osakidetzan orain arte eta hogeitertan egin dena, hainbat gauza azpi-
marratu behar dira.

Lehena: Ibarretxe Lehendakariak, arrazoi osoz adierazten du nola Espainiako Gober-
nuek ez duten 23 urteetan Estatutuaren le-
gea bete. Baina modu berean euskaldunak esan behar dio Ibarretxeri eta bere aurretik izan diren lehendakariei 20 urte inguruan Estatutuak eskubide linguistikoei buruz dio-
ena bete gabe egon dela Osakidetzan. Jaur-
laritza, 20 urte, Autonomia Estatutua bete gabe.

Bigarrena: 20 urte hauetan Osakidetzak ez da neutral izan euskararen egoerarekin. Ai-
tzitik, sistematikoki euskararen bazterketa-

ren praktika bideratu du. Osakidetzaren jar-
duera linguistikoak proportzio oso handian kendu dio lekua euskarari eta neurri berean eman dizkio pribilegioak gaztelaniari. Hogeitertan egin dio Osakidetzak oso diru kopuru erridikuloa erabiliz eskaera horri erantzute-
ko. Langileen motibazioa askozaz handia-
goa izan da zuzendaritzarena baino, eta mo-
tibazio hori desanimoa erorarazi zaio. Ho-
gei urte inguru, Osakidetzak antolatu dituen prestigiozko ikastaro, hitzaldi, kongresu eta abarretan euskararen presentzia ia-ia hutsa izan da, eta presentzia apaingarri hori eus-
kaldunengan lotsa sorrazteko modukoa.

Hitz batean, Osakidetzaren hogeitertan bidean erakundearen funtzionamendua-
ren eraginez eta nahiz eta diruren bat euska-
ra sustatzeko erabili bada ere eta nahiz eta errotulazioak bi hizkuntzetan jarri badira ere, euskarak atzera egin du, euskararen erabilera baztertua izan da, ezagutza ozto-
patua eta motibazioa gutxiagotua. Osakide-
tzari esker gaztelaniaren eta euskararen arteko desberdintasuna areagotu egin da. Euskararekin aspirinaka ibili dira, 20 urte hauetan behar zuen zainketa berezia antola-
tu beharrean. Honi buruzko azterketa txiki bat egin nuen duela lau urte Osasun Zentro bateko harrera zerbitzuan. Azterketaren emaitza, funtsean, hauxe zen: urte hartan zentro horretan eta zerbitzu horretan euska-
raren presentzia, erabilera eta garrantzia %25ean gutxiagotua gelditu zen eta propor-
tzio berean gaztelania gehiagotua. Esan be-
harra dago azterketa hori egin aurreko urte-
etan, bazterketa %30ekoa izan zela. Eta %5eko diferentzia ez dela Osakidetzaren aha-
legin berezi baten ondorioa, *pura suerte* baizik. Azterketa honen emaitzak, bere ezaugarri kualitatiboak kontuan harturik, Osakidetzako jardura osoari zabaldu dai-
tezke.

3.- Oinarritzako injustizia onartu beharra al dago?

Dekretu honen oinarri juridikoa 10/1982 le-
gean, Euskararen Erabilera Arauzkotzekoan hezur-
mamtzen da. 20 urte dekretu honen behin-behineko zirriborroa egiteko. Baina 1982ko legea Estatutuaren lege organikoan oinarritzen da, eta azken hori Konstituzioan. Ez du inork azken hau huskeria denik esan-
go! Alegia, Konstituzioa ez dela alferrikako legea eta eragina baduela. Bada, horiek ho-
rrela, dekretu honen ezinbesteko oinarri juri-

dikoa funtsezko injustizia bat da: euskaldu-
nen nazioak nozitzen duen erabateko uka-
zioa. Konstituzioa, hizkuntz kontuetan, be-
katu originala da. Eta bekatu originalarekin gertatzen den bezala lege eta dekretu bakoitza haren kutsaduraz jaiotzen da. Eta injusti-
zia horretan oinarritzen da dekretua.

Konstituzioan onartzen da euskararen existentzia eta euskaldunen eskubide ba-
tzuk ere, baina euskara bigarren mailako hizkuntza bezala eta euskaldunen eskubide-
ak administrazioaren pisu erdaltzalearen eraginpean. Horiez gain, eta larriena, Kon-
stituzioak ez du aipatu ere egiten, konstitu-
zioarentzat ez da existitzen euskaldunen hizkuntz komunitatea, euskaldunen nazioa. Onartzen ditu, bai, nola halako eskubide po-
litikoak dituzten Espainiako Estatuko anto-
lakuntza politiko-administratiboaren insti-
tuzioak. Baina autonomiak eta euskaldunen nazioa bi gauza guztiz diferente dira.

Eta horrek ba al du eraginik Osakide-
tzan? Bada, horiek dira, hain zuzen, *norma-
lizazioaren* mugak. Ezin dugu amestu ere egin euskaldunen nazioaren osasun-siste-
ma, euskaldunen nazioa, legez, existitzen ez delako. Eta orduan, administrazioak ez du euskaldunen aurrean inolako erantzuki-
zunik. Esan beharra dago hain dela gaitza sakona euskaldunak berak ez duela garbi ikusten hau. Baina esan beharra dago bene-
tako justizia printzipio honetan kokatzen dela: «Egitura politiko-administratibo bakar batean gauden bitartean —Udal bakarra, Diputazio bakarra, Jaur-laritza bakarra, Nafarroako gobernu bakarra, Espainiako gobernu bakarra, Frantziako gobernu baka-
rra—, euskaldunek bazterketa jasan ez dezaten, administrazio publiko guztiak eus-
karaz ere jarduteko gai behar du izan». Hori ezean, administrazioa arrotza da euskaldu-
nekiko, nahiz eta administrazio horren goiko postuetan Koldo Mitxelena, Pedro Etxenike, Miren Azkarate edo Mari Carmen Garmendia bezalako euskaltzale saiatuak badaude ere. Honekin lotua dago dekretua-
ren puntu larri bat: legezko gehieneko hiz-
kuntz eskakizuna 2. Perfilak izango da, eta hori zenbait lanpostutan. Bada, esan be-
harra dago dekretu horren egileek —euskal-
tzaleak izanik ere— euskararen bazterketa prozesuaren jarraipen eta luzapena sina-
tzen ari direla. Normalizazioaren erritmo egoki eta kontsentsuatuaren izenean eus-
karari egunero kentzen zaio arnasa. Eta ez da ikusi nahi horixe dela —izan ala ez izan— arazoa. Heriotza erritmoa mantsotu

daiteke, baina heriotza erritmoa da. Eta hiz-
kuntz komunitatearen onarpen sozial eta politikoa da, bizi-erritmoaren giltzarria.

4.- Hizkuntzen bizitzaren zientzia alboratu behar al da?

Dekretuak ez du batere kasurik egiten gure egunotan egon badagoen hizkuntzen bizi-
tzaren oinarritzako printzipioen zientziari. Sanchez Carrionek formulaturiko axioma eta zientziak ari naiz. Eta luzatu gabe ohar-
txo batzuk:

Planifikazio bat egin nahi bada, noizko planifikatuak izango diren hizkuntz egoe-
raren azterketa? Osakidetzako zuzendari-
tzako staffean dihardutenen datu estadisti-
koak beharrezkoak dira: zenbat dira euskal-
dun, zenbat erdaldun; zenbat erabiltzen da euskara horien arteko harremanetan eta be-
reziki harreman ofizialetan; zein da horiek guztiek euskararekiko duten atxikimendua eta motibazioa?

Eta zein da Osakidetzako langile guztien egoera, disposizioa, motibazioa, ezagutza euskararekiko?

Zein da dekretu honetatik ondorioztatzen den motibazio nagusia? Hizkuntz perfil jakin bat jarriko da (zain egongo gara ikusteko no-
ri jartzen zaion exijentzia hori, beheko postu-
koei edo goiko postukoei), eta hori betetzera derrigortuak egongo dira langileak... zigor mehatxuen pean? Eta euskararekiko moti-
bazio dekretala beldurra ez bada, zein da? Irabazi nahi al da jendearen gogoia eta boron-
datea? Nola? Non dago motibazio-plangin-
tzaren baten aipamena bera ere?

Egitasmoaren lehentasunak herri eta hi-
rietan ematen den euskaldunen proportzio-
aren arabera markatzen badira... sozialki erakarpen gutxiago duten zonaldeetara zo-
koratuko da euskararen eskaintza, eta pres-
tigio eta erakarpen handiagoa duten gunee-
tan (kapitalak eta hiri handixkoenak) eta me-
dikuntzako lekuri preziatuenen eta hobe-
kien ordainduenetan, horietan euskararen eskaera, aitzakia administratibo huts batez, depreziatua izango da, ez balioetsia. Baina Oiarzun bezalako herri euskaldunean (% 80 inguru euskaldun) 6.000 euskaldun bizi ba-
dira, Donostian (% 27 euskaldun) 80.000 euskaldun bizi dira. Estatistikaren izenean 6.000 euskaldun zaindu, eta 70.000 euskal-
dun ahaztu?

Gauza gehiago badira, baina azalduko di-
ra eta etorriko dira. Euskaldunei, eta berezi-
ki Osakidetzako euskaldunei, osasuna eta bakea.

esaldiak

«Hobe da goiz erretiratzea, berandu egitea baino, zaleek Olano bizikleta gainean gaizki ibiltzeko irudi hori ez edukitzeko»

ABRAHAM OLANO

(Txirrindularia)

«Une honetan hartzen dugun norabidearen arabera, euskarak etorkizun bat edo beste bat izango du»

IÑAKI LASA

(Kontseiluko ildo politiko-instituzionaleko arduraduna)

«Juan Jose Ibarretxeren proposamena hasi da dagoeneko euskal herritarren poltsikoei kalte egiten»

JESUS EGIGUREN

(PSE-EEko presidentea)

«Udal hauteskundeetara Euskal Herria herri gisa aurkezteko modua bilatu behar da. Estatuarekin dugu lehia, ez gure artean»

ARNALDO OTEGI

(Sozialista Abertzaleak taldeko bozeramailea)

zuzendariari

(0034) 943 300 222

zuzendariari@egunkaria.com

Martin Ugalde kultur parkea 20140 Andoain

Pedro Yrizarren oroitzapen-liburuaz

Henrike Knorr • GASTEIZ

Pedro Yrizar euskaltzain ohorezkoaren bi liburu aurkeztu ziren hil honen 8an Bilbon, Euskaltzaindiaren egoitzan: bata *Memorias de un vascológico*, eta bestea *Morfología del verbo auxiliar bajo navarro oriental (III)*. Bederatzi egunen buruan, hots, hilaren 17an, egunkari honek aurkezpenaren berri eman zuen. Bihoaz lerro gutxi hauek testuan ageri ziren hutsak zuzentzeko.

1. Idazpuruan bertan, eta gero testuan, irakurtzen zen Euskaltzaindiak argitara eman dituela oroitzapenok. Ez da horrela. Liburua Euskal Herriaren Adiskideen Erret Elkarteak plazaratu du.

2. Madrilén, iazko ekainaren 21ean Yrizarri egin zitzaion omenaldian, nik ez ni-

tuen aipatu «Yrizarren gutun eta bestelako idazlan argitaragabeak». Haren oroitzapenak, eskuizkribuan ezagutzen nituenak, aipatu nituen, bai eta argitara zitezen iradoki ere.

Plantoa, hori da behar duguna

Fermin Sola Azpiroz • IRUÑEA

Nafarroako Gobernuak bere interesetarako asteartean antolatu Euskararen Kontseiluan bertako lau partaide edo ordezkari plantoa egin zuten, euren desadostasuna adierazteko asmoz. Zorionak eta bejondeizuela, Ikastolen Federazioa, Nafar Udalerrien Federazioa, Prentsa Elkarte eta Oinarriak taldea. Txalogarria benetan zuen jarrera. Baina zuen ekimen horrek neure burua astintzeko aukera eman dit. Hots, as-

tearteko plantoa Nafarroako Gobernuak euskararekiko duen jarrera salatzeke egin zen; alabaina, zergatik ez *planto nazional* moduko bat, Euskal Herria osoan? Zergatik ez *planto nazional bat*, Sanz eta bere koadrilaren asmoak gaitzesteaz gain, alderdi konstituzional espainolistek herri honen aurka garatzen dituzten neurri antidemokratikoak salatzeke?

Torquemada gure artean

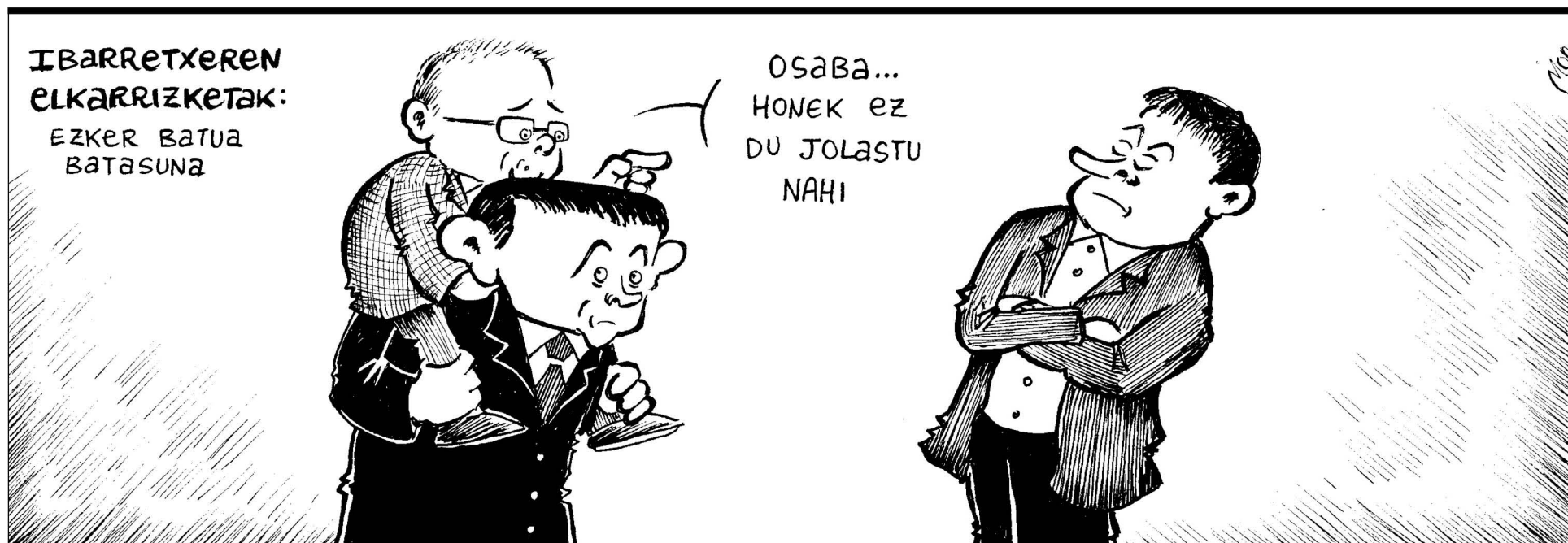
Juan Antonio Goienetxea 'Astillas' • BERMEO (BIZKAIA)

Erdi Arora garamatzaten gauzak gertatzen ari dira aspaldion, Inkisizioaren garaietara hain zuzen. Inkisidore Generalak, beti Gaztelako monarkia absolutistaren agindueta-
ra, XXI. mendeko Malleus Maleficarum eskuetan, legea beti euren apetara, salatuak

atxilotzeko agindua luzatzen du. Ahaide Nagusiak bere soldaduak bidaltzen ditu Herri honen nortasun ahaztezina jagon gura duten herkide salatuak atxilotzera. Inkisidore Generalak salatarien izenak hamai-
ka giltzapean gordetzen ditu. Inkisizioak ez du salatuen errutasuna egiaztatu beharrik, salatuek eurek egiaztatu behar dute euren errugabetasuna, baina, zelan hori egiaztatu torturapean? Errudunen ondasunez XXI. mendeko inkisizioa aurrera daraman go-
bernua jabetzen da, Estatuko gobernuak Herri Batasunari zor dion guztia.

Barakaldo, Gemika eta eskualdeko jaio-
tetxeak dauden ospitalean jaio eta seme-
alabak beste (zeuon) herrietan errolatu di-
tuzuen guztiok (oraindik Ezker Abertzale-
koak zaretan guztiok, gero helduko zaie
beste abertzaleei euren txanda), kontuz!
Torquemada osteria geure artean daukagu.

montxo

galdeiozu... ?

MARIANO FERRER

Kazetaria

Gaur egun ETari elkarrizketa bat egitea, kazetari baten ikuspegitik, zer da aukera bat ala arrisku bat? Modua edukita berriro egingo zenuke?

Jon Barrenetxea (Donostia)

Elkarrizketa, noski, lan profesionalerako informazio baliotsua lortzeko modua da, eta baita hiritarrei helarazteko modukoa ere. Horrelako elkarrizketa batek arrakastarik ez du ematen gaur egun, nahiz eta ETari egindako elkarrizketek batzuek nahi dutena baino interes gehiago pizten duten oraindik. Esperientziagatik diot, 1997an ETaren zuzendaritza (edo haren izenean aritu zena behintzat) elkarrizketatu nuela eta ez zidala bizitza aldatu. Berriz elkarrizketako aukera izango banu, egingo nuke, inolako zalan-tzarik gabe.

Urriaren 29tik aurrera **Harkaitz Cano • Idazlea** izango da Galdeiozu ataleko gonbidatua. Bidali zure galderak ordurako.
galdeiozu@egunkaria.com

hirusta

Joseba Otondo

Oinazea

Urriaroan haizego idorrek, hostoz betetako zuhaitzak biluzten ditu. Bere hats bero itogarraiarekin, berdeak ziren hostoak idortzen ditu, ximeltzen, adar-
ren besoetatik puskatu artio, adio errateko. Zabuka, poliki-poliki haizean kulunkatuz lur gainean akitzen dute hosto bizigabeek. Alta, heldu den udaberrian hosto berriak kimatuko dira. Eta eguzkiaren argi egarritz berriz ere kimak ireki eta hedatuko dira, goxo-goxo eguzkiaren lastana hartzeko.

Udaberririo kimatzen den zuhaitza bezala, sortzen gara jendeak; eta eguzkiaren argi egarritz dagoen hostoa bezala askatasun egarritz sortzen gara, libertatearen lastanaren nahikeriz hazten goaz, besoak hedatu eta lurraren alabari eskutik hartzeko. Ekaitzaldiaren ondolik barealdia etortzen omen da, ortzots eta oinezturen ondolik argi hastea berriz.

Ortzots eta oinaztura ziegan kateatu zai-

tuzte. Herra eta ahierkunde ortzots artean, mendeku oinazturen zimikoa jasan. Askatasuna besarkatu nahi eta ziegan sartu zaituzte. Eri. Urriaroa. Eritasun sendaezinak jota. Baina ez gara hostoak, haatik, neguaren ondolik udaberria etorriko da eta ondolik loraldia.

Urriaro bero eta itogarrian gaude, eta ximeltzen gara, biluzten eta zenbaitzuri beren bihotz zimurra agerian gelditzen zaie. Nahigabea, larrugorrian gelditzen dira, ahalge gabe, sugedorria bezain gaixto. Zapia dute begietan, eta horregatik dira justoak, justizia zornatuta dagoelakotz. Bizkitartean eri kartzeletan, eritasun sendaezinak jota, justizia zornatuaren milikaldi lingitsa urriaro itogarrian. Zer genezake espero sortu ginelarik, kateak paratu zizkigunaren eskutik. Ziegetan zaudetelakotz min dugu. Eta zure eritasunak oinazea ematen digu eta garraxi egiten dugu. Gero udaberria.

IBARRETXEREN PROPOSAMENA. Juan Jose Ibarretxe lehendakariak EB-IU eta Sozialista Abertzaleak taldeak hartu zituen atzo lehendakaritzan. Arnaldo Otegi plana kritikatu zuen, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoa Espainian «berregituratzen» dituelako.

Ibarretxeren planak gatazka politikoa konpontzeko ez duela balio dio Otegi

Lehendakariaren proposamena «zelofan pseudosoberanista» bat dela kritikatu du legebiltzarkideak

Eduarne Begiristain | GASTEIZ

Eusko Legebiltzarrean ordezkatuta dauden alderdi politikoekin hitz egiteari ekin zion atzo Juan Jose Ibarretxe EAEko lehendakariak. Goizean EB-IUko ordezkariekin bildu zen, eta arratsaldean Batasuneko ordezkariei Xabier Larralde eta Arnaldo Otegi legebiltzarkidea hartu zituen, Lehendakaritzan.

Arnaldo Otegi bileran amaitu ostean adierazi zuen Ibarretxeren proposamenak ez diola soluziobiderik ematen gatazka politikoari eta hala adierazi ziotela lehendakariari berari ere. Harekin «zintzotasunez eta gordintasunez» mintzatu zirela azaldu zuen Otegi.

Otegien ustez, proposamena «logika elektoral» batean kokatu behar da, EAJren proiektua jasotzen duelako. «Baina ez du konponbiderako mekanismorik planteatzen», kritikatu zuen. Otegi iritzi zion plana «zelofan pseudosoberanista» bat dela, Euskal Herria berregituratu beharrean, Araba, Bizkaia eta Gipuzkoa Espainian «berregokitzeko» helburua duelako.

Sozialista Abertzaleetako legebiltzarkidearen aburuz, Euskal Herria «bidegurutze historikoan» dago eta horregatik ezinbestekoa da 1977an egindako «akatsak» berriz ez egitea. «Al daketa politikoa alderdiak benetako apustua egin behar da, eta ez herriaren nahiei erantzuten ez dion lardaskeria politiko bat», ohartarazi zuen.

Espainiako legalitatea errespetatuz, aldaketarik ez

Horretaz gainera, Otegi iritzi zion «ezinezkoa» dela aldaketa politikorik egitea Espainiako legalitatea errespetatuz. «Legalitatea errespetatuz ezin da burujabetza prozesurik eman», azpimarratu zuen.

Beste mezu bat ere helarazi zioten Ibarretxeri, alegia, datozen udal hauteskundeak «kotoiaren frog» izango direla, Batasuna legez kanpo egongo delako. Ildo horretan iritzi zion, egoera «larri» horri erantzunik

JON HERNÁEZ / ARGAZKI PRESS

Xabi Larralde eta Arnaldo Otegi, atzo arratsaldean, Ibarretxerekin proposamena aztertzen.

GORKA AYESTARÁN / EFE

Antton Karrera eta Javier Madrazo EB-IUko ordezkariek, atzo goizean, Ibarretxerekin bileran.

eman ezean, bestelako proposamenik ezin dela mahai gainean jarri.

Legebiltzarkidearen aburuz, egun Espainia «defentsiban» ari denean eta Frantzia «kontrolatutako iraultza» egiten ari denean, Euskal Herriak bere lekua aldarrikatu behar du Europan. Gainera, iritzi zion Aznarrek jakin badakiela Euskal Herriko «bataila galduta» duela.

Bestalde, bazterketarik gabeko elkarriketa egon behar duela iritzi zion Otegi. Azaldu zenez, Ibarretxeri adierazi zioten «nazio mailako elkarriketa demokratikoa» egon behar duela: «Denok aseko dituen esparru bat lortu behar da», nabarmendu zuen. EAJk, EAK eta EB-IUk egiten duten proposamenak, ordea, ez dituela ez «independentistak» ez «unionistak» asetzen kritikatu zuen. «Guztion artean gatazka bukatuko den tesuingurua lortu beharra dago», iritzi zion.

EB-IUren federalismoarekin bat datorrela dio Madrazok

EB-IUko koordinatzaile nagusi Javier Madrazo eta legebiltzar taldeko bozeramaile Antton Karrera goizean batzartu ziren lehendakariarekin. Ibarretxeren proposamenaren eta atxikimendu libreko federalismoaren artean «bat-etortzeak eta desberdintasunak» daudela azaldu zuen Madrazok, eta EB-IUk eztabaidan «aktiboki» parte hartuko duela berretsi zuen.

Madrazoren irudiko, Ibarretxek abiatutako eztabaida «euskal gatazka konpontzeko gakoa da», eta Gernikako Estatutua bozkatu ez zuten gazteek bertan parte hartu beharko luketela iritzi zion.

Ezker Batuko koordinatzailearen ustez, bi proposamenen arteko desberdintasunak justizia eta gizarte segurtasun arloetan daude, batik bat. Era berean, udalen, diputazioen eta Eusko Jaurlaritzaren arteko harremanen ereduaren ere diferentziak antzeman zituen.

Bi egitasmoen arteko berdintasunei dagokienez, berriz, Ma-

ESANAK

ARNALDO OTEGI

(Sozialista Abertzaleetako kidea)

«Ibarretxeren plana logika elektoral batean kokatu behar da, EAJren proiektua jasotzen duelako»

«Euskal Herria bidegurutze historikoan dago, horregatik ezin ditugu 77ko akatsak egin»

«Denok asetzeko moduko esparru politikoa lortu behar da»

JAVIER MADRAZO

(EB-Iuko koordinatzaile nagusia)

«Ibarretxe lehendakariak abiatutako eztabaida euskal gatazka konpontzeko gakoa da»

«Ibarretxeren plana legalitatean oinarritzen da eta hausturak ekiditen ditu»

«Duela 23 urte Estatutuarekin lortutako adostasuna gainditu behar da »

drazok zera azpimarratu zuen: «lehendakariaren planak kutsu federalista bat dauka eta Euskadi Espainian kokatzeko elkarbizitzarako itun baten aldeko apustua egiten du, legalitatean oinarrituz eta hausturazko estrategiak ekidituz».

Gisa berean, proposamenak Estatutuak duela 23 urte lortutako adostasuna baino «babes handiagoa» erdietsi beharko duela eta edozein erreferendum mota indarkeriarik gabe egin beharko dela azaldu zuen Madrazok. «Eztabaida lasaitasunez egiteko eta adostasunak zabaltzeko» beharrezko baldintzak direla iritzi zion.

Bestalde, gaur lehendakaria Eusko Alkartasuneko ordezkariekin bilduko da. Bihar, berri, EAJk eta PSE-EEk amaiera emango diote elkarriketa errondari, PPK Ibarretxerekin hitz egiteari uko egin baitzion. Hain justu ere, PSE-EEko hainbat alkatek Ibarretxeren proposamenaren aurka eta Estatutuaren aldeko adierazpen bat kaleratuko dute gaur eguerdian Gernikako Batzar Nagusietan.

BATASUNAREN LEGEZ KANPORATZEA. Atzo arratsaldean bildu zen zuzendaritza

Autoek udaletan eragina dutela dio orain Nafarroako Udalen Federazioak

Batasunaren taldeak desegiteko neurriak hartu eta araudia aldatzea eskatzen die udalei

Kristina Berasain | IRUÑEA

Nafarroako Udal eta Kontzejuen Federazioak (NUKF) atzera egin du. Udalek Batasunaren taldeak desegin behar dituztela adierazi du orain Federazioko zuzendaritzak, orain arte Garzonen autoek udaletan eraginik ez dutela adierazi izan duen arren. Federazioko zuzendaritzak atzo arratsaldean egindako bilaren ondoren eman zuen irizpide aldaketaren berri.

Beraz, Batasuneko udal taldeak bertan behera uzteko neurriak hartzea eta, horretarako, araudia aldatzea eskatu die Nafarroako udalei Federazioak. «Batasunaren baliogabetzea ziurtatzeko beharrezkoak diren aldaketak hartu beharko dituzte udalek», zehaztu zuten bileraren ostean helarazi prentsa oharrean. Batasuna bertan behera uzteaz gain, alderdiaren «eskubide ekonomiko eta logistikoak» ere bertan behera gelditzea erabaki zuen Federazioko zuzendaritzak.

Garzoni eskatutako argibideen erantzuna jaso ostean Federazioko zuzendaritzak egindako lehen bilera izan zen atzokoa, oharrean zehaztu zuten. Dena den, argibide horiek jaso ondoren prentsa

VILLAR LOPEZ / EFE

Iruñeko Udaleko Lehendakariak batzordeak atzo eginiko bilera, desegitea berresteko.

ohar bat kaleratu zuen NUKFek, eta autoak udaletan ez zuela eraginik berretsi zuen. Alta, atzokoa, Nafarroako Legebiltzarraren «irizpide bera» mantentzea erabaki zuen zuzendaritzak.

Pedro Tabar Federazioko lehendakariak erakundeko zuzendaritza batzordea eratzen duten 25 kideen lana «aholkatzea» dela eta udal bakoitzak

erabaki behar duela nola aplikatu autoa esan zuen joan den astearen bukaeran. Atzoko oharra, aldiz, udalek Batasunaren taldeak desegiteko neurriak hartu «behar» dituztela dio.

Iruñeko Udaleko erabakia berretsi zen atzo

Iruñeko Udaleko Kontu eta Lehendakariak batzordeak

Ezker Independentista taldea desegiteko UPN, PSN eta CDNk iragan ostegunean onartutakoa berretsi zuen atzo. Zentzu horretan, Batasunaren jarduna baliogabetzeko Udaleko araudia aldatzea erabaki zuten.

Azaroaren 7an egingen den osoko bilkuran berretsiko dute, behin betiko, erabaki hau.

Erredakzioa | DONOSTIA

Espainiako Auzitegi Gorenean Batasunaren legez kanporatze prozesuan defentsa lanak egingo dituzten abokatuek Goreneko Sala Bereziko beste epaile baten kontrako errefusatzeari aurkeztu zuten iragan astean. Auzitegi Gorenak gaur aztertuko du errefusatzeari hori tramitera onartuko duen edo ez.

Angel Rodriguez Garcia magistratuaren kontra aurkeztu dute errefusatzeari, Auzitegi Goreneko hirugarren salako presidentearen aurka, eta auzian abstenitu dadila eskatu dute. Bi arrazoi nagusiren baitan aurkeztu dute errefusatzeari. Batetik, epaile hori, Botere Judizialaren Lege Organikoaren erreformarako Justizia Ministerioan dagoen lan taldearen buru da, «Gobernuaren izenean». Eta Bata-

Batasunaren ordezkariak Auzitegi Goreneko beste epaile bat errefusatu dute

sunaren legez kanporatzearen prozeduretako bat, hain zuzen, Espainiako Gobernuaren ekimenez abiatu da. Beraz, Gobernuarekin «ageriko adiskidetasuna» duela iritzi diote. Bestetik, epaile horri dagokio CNIk (Inteligentzia Zentru Nazionalak) —lehengo CESID— egiten dituen aktibitateen berri izatea. CNI ere Gobernuarekin lotuta dagoela diote, Defentsa Ministerioaren bidez, eta haren xedea dela Batasunari egotzen dizkieten moduko aktibitateak aurreikustea.

Arrazoi horiek kontuan hartuta, epaile inpartziala izateko eskubidea urratua izan dela iritzi diote Batasunaren orde-

kari legalek, eta errefusatzeari aurkeztu dute.

Errefusatzeari tramitera onartuko duten ala ez gaur erabakiko dute Sala Bereziko epaileek. Gaurko bileran ez da egongo Angel Rodriguez. Pedro Antonio Mateos da bere ordezkaria, baina hori jada Sala Bereziko kidea denez, Emilio Pujalte izango da Rodriguezen ordezkaria.

Jakina denez, Batasuneko ordezkariak Milagros Calvo magistratuaren kontrako errefusatzeari aurkeztu zuten. Epaile horri auzian interesa izatea egotzi zioten, Batasunaren legez kanporatzearen aldeko jarrera agertu zen prentsaurreko batean parte

Angel Rodriguez magistratua.

hartu zuelako. Auzitegi Gorenak joan den astean onartu zuen tramitera errefusatzeari, baina oraindik ez du erabaki. Berri agentziek iturri juridikoak aipatuz esan zuten, epaimahaia jada Calvoren errefusatzeari erabakitzeke moduan izan daitekeela.

CESID. HBren Gasteizko egoitzan entzuketak egin zituztenak indultatuko dituztela uste du

Akusazioak dio «interesak» daudela entzuketan epaiketa atzeratzeko

Epaiketa Batasuna legez kanpo utzi arte gibelatuko dela salatu du akusazio partikularrak

Edurne Begiristain | GASTEIZ

Herri Batasunaren Gasteizko egoitzan egindako entzuketan ahozko epaiketa Batasuna legez kanpo uzteko prozesua amaitu arte atzeratuko dela uste du auziko akusazio partikularrak. Eba Gonzalez de Heredia eta Santi Hernando akusazio partikularreko kideek irizti diote Espainiako Gobernuak «interes politikoak» dituela epaiketa hori atzeratzeko, eta «baldintza egokienak» bilatzen ari dela, akusatuak «errugabetzat» jotzeko.

Gonzalez de Herediak eta Hernandok prentsaurrekoa eman zuten atzo Gasteizen, egiteko dagoen epaiketaren inguruko balorazio politikoa egiteko. Izan ere, iragan hilaren 14an zen egitekoa Cesidek 1988tik 1998ko martxoa bitartean HBren Gasteizko egoitzan eginitako entzuketari buruzko ahozko epaiketa, baina Arabako Probintzia Auzitegiko Bigarren Atalak atzeratu egin zuen, prozedura arazoak eta akusatueta-ko bat erietxean dagoela argudiatuta.

Hernandok kritikatu zuen akusatuak «indultua» emateko aukera aztertzen ari dela Espai-

JON HERNANDEZ / ARGAZKI PRESS

Eba Gonzalez de Heredia eta Santi Hernando akusazio partikularreko kideak, atzoko agerraldian.

niako Gobernuak. «Independen-
tismoaren aurka guztiak balio
du», salatu zuen. Entzuketak
«gerra zikinaren» eta «euskal
independentismoaren kontra-
ko» beste urrats bat direla kriti-
katu zuen Hernandok. Gainera,
haren aburuz, Alonso Mangla-
no eta Javier Calderonekin ba-

tera, Espainiako presidente ohi
Felipe Gonzalezek eta egungo
presidente Jose Maria Azna-
rrek ere erantzukizuna badute
auzi horretan.

Horregatik guztiagatik, epai-
ketak aurrera egitea nahi dutela
azaldu zuen, nahiz eta jakin ba-
dakiten ez dutela «neutralki» jo-

katzen, «epailea beste aldeak
jartzen baitu». Ildo horretatik,
epaiketaren berme judizialeki-
ko «mesfidantza» agertu zuen
Hernandok, Guardia Zibila izan
baita auziaren ikerketa egin
duena. «Ez dugu uste Estatu Es-
painiarrak berak bere burua
ikertuko duenik», esan zuen.

ASKI DA. Larunbateko manifestazioaz herria, erakundeak eta Jaurlaritza «ito» nahi zituztela dio EAk

Aznarrek «ETAren biktimak PPren ondare gisa agertu izana» kritikatu du Zapaterok

Erredakzioa | DONOSTIA

Larunbatean Donostian «derri-
gorrezko abertzaletasunaren»
aurka egin zuten manifestazio-
ak eta Jose Maria Aznar Espai-
niako gobernuburuak horri bu-
ruz esandakoak zeresan ugari
eman dute. Aznarrek ETAren
biktimak «PPren ondare gisa
agertu izana» kritikatu zuen
Jose Luis Rodriguez Zapatero
PSOeko idazkari nagusiak atzo.
EAK, berriz, PPri eta PSOeri
«biktimak politikoki erabiltzea»
egotzi zien.

«Ez dago alderdirik terroris-
moari PPK baino bizitza gehi-
ago ordaindu dionik», esan zuen
Aznarrek herenegun. Eta Zapa-
terok «akats larria» irizti zion
Aznar «sufirimendua neurtzen»
ibiltzeari. Halaber, PP manifes-

J.L. RGUEZ. ZAPATERO

PSOeko idazkari nagusia

**«Manifestazioan nor
dagoen eta nor ez
zenbatzen ibiltzea oso
joko kaltegarria da»**

tazioan «nor egon zen eta nor
ez zenbatzen aritzea» ere gai-
tzetsi zuen Zapaterok. Odon
Elorza Donostiako alkateak
(PSE-EE) ez zuen parte hartu
manifestazioan, eta PPK gogor
kritikatu du hori. Donostiako
Udaleko atzoko osoko bilkuran
ere tirabirak izan ziren horren
kontura.

Jose Maria Michavila Espai-
niako Justizia ministroak mani-
festariak «Konstituzioa betetze-

ko erantzukizunetik ihes egin
nahi dutenei» irakaspena eman
zietela esan zuen; «Euskal gi-
zaratearen aho bateko aldarria»
izan zen, haren ustez. Rodolfo
Ares PSE-EEko zuzendaritzako
kidearen irudiko, berriz, mani-
festazioa kritikatzeko «demokra-
ziari eta egitasmo politikoei be-
girune gutxi izatea» da. Mani-
festazioaren ondotik Eusko
Jaurlaritzak «lehentasuna»
ETAren aurkako borroka dela
onartu behar izan duela esan
zuen Aresek. Josu Jon Imaz
Eusko Jaurlaritzako bozera-
maileak herenegun esandakoaz
ari zen: Imazek «egitasmo poli-
tikoen kontra egitea lehentasun
bihurtzea» leporatu zien larun-
bateko manifestariei, eta lehen-
tasuna «ETAren kontra egitea»
dela adierazi zuen.

«Herria ito» nahian

Begoña Errazti EAKo presiden-
tearen ustez, larunbateko mani-
festazioaz «herria, erakundeak
eta Jaurlaritza ito nahi izan zi-
tuzten». PPK eta PSOEk «euskal
herriaren borondatea murriz-
tea» defenditu zutela dio. Espai-
niako Kongresuan EAKo dipu-
tatu den Begoña Lasagabaste-
rrek, berriz, «biktimak politikoki
erabiltzea» leporatu zien PPri
eta PSOeri. Hala ere, prest
agertu zen «autokritika» egin
eta biktimei gehiago laguntze-
ko. Ildo horretatik, Gaspar Lla-
mazares IUko koordinatzaile
nagusiak EB-IUK egitasmo poli-
tikoetan «manifestazioko kole-
ktiboak» kontuan izango duela
azpimarratu zuen.

Eusko Abertzale Ekintzak ko-
purua itxuraldatu egin zela eta
manifestariak herriarrak irain-
du arren Ertzaintzak ez zuela
ezer egin salatu zuen.

AURREKONTUAK

**UPNk eta CDNk
hitzartutakoarekin
«inondik inora» ez
datozela bat
adierazi du PSNk**

Kristina Berasain | IRUÑA

UPN eta CDN alderdiek
ostiralean hitzartutako
2003. urteko Nafarroako
aurrekontuen zirriborroa-
rekin ez datozela bat jaki-
narazi zuen atzo PSNko
idazkari nagusi Juan Jose
Lizarbek, hedabideen au-
rrean emandako pren-
tsaurreko batean. «Gaur
jaso dugu zirriborroa eta
ikusi duguna gutxi baldin
bada ere, aski daukagu
adierazteko ez dugula ba-
tere gustukoa». Pertsona
Fisikoen Gaietako Zerga-
ren beherapena guztien-
tzako bera behar duela
izan adierazi zuen, beste-
ak beste, alderdi sozialis-
taren idazkariak. Halaber,
erregionalisten erreforma
fiskala deitoratu zuen.

Juan Jose Lizarberen
esanetan, duela hilabete
baino gehiago eskatu zio-
ten alderdi erregionalista-
ri aurrekontuen zirribor-
roa eta behin CDNrekin
hitzartutakoan orain igo-
rri izana gogor salatu
zuen. «Irailaren 10ean es-
katu genien zirriborroa
eta gaur goizean [atzo] ja-
so dugu, eta eskura eman
beharrean, mezulariz bi-
dali digute». Ildo horreta-
tik, bi alderdiek hasiera
batean PSNrekin negozi-
atzeko agertu zuten asmoa
auzitan jarri zuen PSNren
ordezkariak. «Erabili di-
tuzten moduak esangura-
tsuak dira oso», azpima-
rratu zuen.

**Aurrekontu «txarrak»
Nafarroarentzat**

Gaur Madrilan eztabaida-
tzen hasiko diren 2003.
urteko Espainiako Aurre-
kontu Orokorrak Nafarro-
arentzat «txarrak» direla
azaldu zuen, era berean,
PSNko ordezkariak. «Ez
dira sinesgarriak», zehaz-
tu zuen.

Alde horretatik, PSNk
22 zuzenketa aurkeztuko
dituela aurreratu zuen Li-
zarbek. Orotara, 111,5 mi-
lioio euroko inbertsioa eka-
rriko lukete zuzenketek
eta, batez ere, garraiobi-
deak egitea proposatzen
dute.

Azkenik, Nafarroaren-
tzat iazko aurrekontu oro-
korretan baino diru gu-
txiago dagoela salatu
zuen alderdi sozialistak.

BONBA ABISUA. Arratsalderako unibertsitate eremuan lehergailurik ez zegoela jakinarazi zuen Ertzaintzak

Leioako campusa egun osoz itxi du Ertzaintzak, bonba mehatxu bategatik

Klaseak bertan behera geratu dira eta ikasle eta irakasleak geletatik aterarazi ditu

Erredakzioa | BILBO

Eskolarik ez zen izan atzo EHU-ko Leioako campusean. Bonba mehatxu baten ondorioz, ikasle, irakasle eta langileak geletatik eta unibertsitate eremutik aterarazi zituzten goizeko 11:15ean.

Ordutik aurrera, egun osoan campusa hutsik egon zen, nahiz Ertzaintzak 14:00etarako lehergailurik ez zegoela baieztatu zuen.

Goizeko lehenbiziko klaseak hasi eta gutxira, 10:15ean, Campusean hiru lehergailu zeudela jakinarazi zuen telefono dei bat jaso zuten SOS-Deiak-en. Ez zuen kokapenaren gaine-

LEIOAKO CAMPUSA

17.000 ikasle inguruk ikasten dute campuseko dozena erdi fakultateetan

ko argibiderik eman, ezta lehergailuak eztanda egin zezakeen orduari buruzko xehetasunik ere.

Ertzaintzak berehala ekin zion miaketa lanari unibertsitate gunean. Berehala, gelak husteari ekin zion, jendea ateraraziz, eta eraikinaren azpialdeko aparkalekuetako autoak kenarazi zituen.

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

Ikasle eta irakasle guztiak ikastegietatik irteten hasi ziren mehatxuaren berri izan eta berehala.

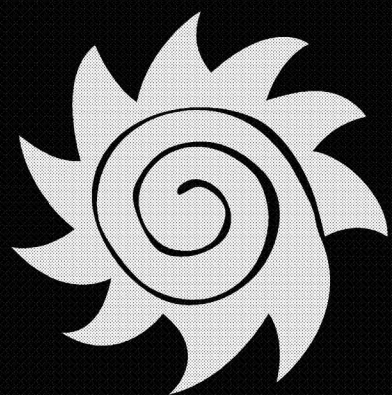
Campuseko jardun akademiko eta administratibo guztia bertan behera geratu zen, baita bestelako ekitaldiak ere.

Campusaren hustuketa arazo handirik gabe egin zen eta denek etxera bidea hartu zuten, errektoretza taldea izan ezik,

horrek lanean jarraitzea erabaki baitzuen. Orotara, 17.000 ikasle daude matrikulatuta Leioako campuseko dozena erdi fakultateetan.

Ertzaintzak ez zuen baztertu bonba mehatxuak gaurko Biofisika Unitatearen inagurazio

ekitaldiarekin lotura izatea. Bertan Juan Jose Ibarretxe Eusko Jaurlaritzako lehendakaria, Josep Pique Espainiako Zientzia eta Teknologia ministroa eta Anjeles Iztueta Jaurlaritzako Hezkuntza sailburua izango dira.

ESKER MILA AUNITZ ZUEN LAGUNTZA
ETA PARTE HARTZEAGATIK

MUGA

GAINETIK

GUZTIEN

NAFARROA OINEZ 2002

www.nafarroaoinez.net

DEZENTRALIZAZIOA. «Mobilizazio dinamika batean» sartzeko deia egin die abertzaleei

Ipar Euskal Herriko instituzioa eman dezan eskatu dio Batasunak Parisi

Lurralde kolektibitatea ez onartzea «iruzurra eta demokraziaren ukapena» litzatekeela dio

Eneko Bidegain | BAIONA

Batasunak Frantziaren dezentralizazio proiektua izan zuen aipagai atzoko prentsurrekoan. Jean-Pierre Raffarinen proiektuaren «argudio nagusia demokrazia» dela azalduz, Xabi Larralde «urrats hori bururaino eramateko, nazioak onartu» behar direla azpimarratu zuen. Koldo Gorostiagak eurodiputatuak ere Ipar Euskal Herriarentzat «lurralde kolektibitate» bat sor dadin aldarrikatu zuen. Frantziak horrelakorik onartu ezean, dezentralizazio prozesua «iruzurra eta demokraziaren ukapena» litzatekeela abisatu zuen.

Batasunak ez du bertz «sasi-instituziorik» nahi. Xabi Larralde Euskal Herria 2010 ikerketa, Garapen Kontseilua eta antolaketa eskemaren aurrean, estatuak «egiazko beharrei ez erantzuteko, sasi-instituzioen sortzeko estrategia» hautatu zuela salatu zuen Larralde, Hautetsien Kontseilua eta Obragintza publikoa aipatuz. «Ezinbestekoa da koadro instituzional berezi bat, departamenduaren maila gainditzen duten eskumenekin».

Koldo Gorostiaga eta Xabi Larralde, atzo, Baionako Batasunaren egoitzan.

Koldo Gorostiaga «subsidiaritate printzipioaz» mintzatu zen. «Hemen egin ditzakegunak ez dituzte gaineko maila batean egin behar, hezkuntza profesional alorrean adibidez» esplikatu zuen. Europar perspektibatik aztertu zuen gai

hori eta dezentralizazioarena. Frantzia «behartuta dago» dezentralizazio proposamenen egitera, Gorostiagaren iritziz.

Xabi Larralde «mobilizazio dinamika» baterako deia luzatu zien gainerateko abertzaleei. «Abertzaleek beren indarrak

bildu behar dituzte aldarrikapen instituzional berritu baten inguruan». Mezu bera «abertzaleetatik at dauden hainbat sektoreri» ere zabaldu zien, «datorren hilabeteetan, aldarrikapena ahal bezainbaten artean mamitzeko».

LABURAREN

Botila hutsak jaurti zituzten Quiroga PPko senatariaren etxera

Gonzalo Quiroga PPko senatariak «askatasun indibidual eta kolektiboak murrizten dituen gezur handi bat sortzea» leporatu die nazionalistei. Gainera, minduta agertu da «askatasuna irabazteko» lanean jarraitu behar delako. Igandean bere etxeari eraso egin ziotela eta egin zituen adierazpenok. Antza denez, bi lagunek botila hutsak jaurti zituzten senatariak Donostian duen etxera, eta irain bat edo beste esan.

Algeciras eta Villenako euskal presoak itxialdian daude

Etixerat-ek jakinarazi duenez, Algecirasen maiatzaren 6az geroztik eta Villena irailaren hasieratik, itxialdi mugagabea daude euskal presoak. Bakartze moduluetatik ateratzea eta kartzelan dauden preso politiko guztiak modulu berean jartzea eskatzen dute. Gainera, «presoan egoerak nabarmen egin du okerrera» Etixerat-en arabera, «espetxe berean dituzten kideekin egoteko aukerarik ere ez baitute».

Arabako Batzar Nagusietako Ezker Independentista taldearen bulegora harriak jaurti dituzte

Arabako Batzar Nagusietako Ezker Independentista taldearen bulegora harriak jaurti dituztela salatu du aipatu taldeak. Gasteizen dagoen bulegoko balkoian *Euskal Presoak Euskal Herrira* maindirea zegoela jakinarazi dute. Batzar Nagusiek azal dutako «erabateko gutxiespena eta asistentzia eza» salatu dute, baina, «irtenbideak ekarriko dituen eztabaida exijitzen» jarraituko dutela jakinarazi.

Iturgaitzek dio EAJk Justiziarekin arazoak izanzen dituela

Juan Jose Ibarretxe Jaurilaritzako lehendakariaren proposamenari erreferentzia eginaz, «EAJk Ongizate Estatuari horrelako erronkak jaurtitzen jarraitzen badu, Justiziarekin arazo larriak izango» dituela esan du, Carlos Iturgaitz, PPren EAEko lehendakariak. Iturgaitzek, «ETaren defentsa abokatu» izateari uzteko eskatu dio Jaurilaritzari.

EUSKAL PRESOK. Iruñeko Espetxeko epaileak Barandallaren neska-lagunarekin baino ez zuen hitz egin

Ospitaleko txostena jaso zain, Barandallari buruzko erabakia hartzeko

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

Iruñeko espetxeko zaintza epaileak Nafarroako Ospitaleko txostena jaso bitartean ezin duela Bautista Barandallaren inguruan erabakirik hartu helarazi zion atzo Jose Campos, preso etxarriarraren neska-lagunari. Fernando Flores Etxarri-Aranazko alkatea, Miguel Maiz zinegotzia —argazkian, presoaren aldeko 2.500 sinadura daraman kutxarekin—, eta Bautista etxia! plataformako ordezkariak ere Iruñeko Espetxe Zaintzako Epaitegian izan ziren, baina epaileak Camposekin baino ez zela bilduko adierazi zuen. Barandalla urriaren 10ean eraman zuten ospitalera eta bertan izan da zortzi egunez. Ostiralean espetxera eraman zuten berriz. Datozen egunotan zenbait froga egingen diote hesteetako gaixotasuna ikertzeko eta ondoren etorriko da txostena.

UNIBERTSITATEA. UEUren laguntzarekin argitaratu du lana euskal irakasleen elkarteak

Euskal Unibertsitatearen izaerari buruzko hausnarketak batu ditu EIREk

‘Euskal Unibertsitatea 2021’ kongresuan jasotako hitzaldiekin osatutako liburua kaleratu du

Asier Iturriagaetxebarria | BILBO

Joan zen urteko irailaren 27an eta 28an Bilbon eginiko *Euskal Unibertsitatea 2021* kongresuko hitzaldiak batzen dituen izen bereko liburua aurkeztu zuten atzo EIREk (Unibertsitateko Euskal Irakasleen Elkarteak) eta UEUk (Udako Euskal Unibertsitateak). Javier Arrasate EIREko koordinatzaile nagusiak azaldu zuenez, «euskarazko unibertsitate batek gero eta gizarte globalizatuago batean izango duen lekua» zein izan daitekeen aztertu zuten iaz egindako kongresuan. Bertan, 30-40 iritzi batu ziren unibertsitatearekin loturiko gai desberdinei buruz.

Arrasateren esanetan, bost izan ziren iazko kongresuan hartutako ondorio nagusiak. Lehenengo eta behin, Euskal Unibertsitatea beraren definizioa ondorioztatu zuten EIREkoek: «Euskarazko unibertsitate modura definitzen dugu, eta euskaraz egiten den unibertsitate irakaskuntza, ikerkuntza, kudeaketa eta egitura oro hartzen ditu bere baitan». Arrasatek gaineratu zuenez, Euskal Herrian dauden unibertsitate guztietan egiten den euskarazko jardura guztiak ere Euskal Unibertsitatearen zati dira. Halaber, euskarazko unibertsitate gunea garatzen denean, hori ere Euskal Unibertsitatearen zatia izango dela azpimarratu zuen.

Bestalde, Euskal Unibertsitatearen egituraren garapena lortu nahi bada, euskaraz mintzatzaren diren herrialde guztietako gizarte osoaren partaidetza «ezinbestekoa» dela ondorioztatu zuten EIREren kongre-

EIREk egindako batzar baten irudia.

JAVIER ARRASATE

EIREko koordinatzaile nagusia

«Euskal Unibertsitateak etorkizuneko gizarte globalizatuan izan dezakeen lekua aztertu dugu lan honetan»

suan. «Horretarako, Euskal Unibertsitatearen garapena bermatuko duten unibertsitate lege propioak behar dira, Euskal Herriko erakunde publikoetan sortuak», esan zuen Arrasatek.

Euskaraz berba egiten den herrialde guztietara zabaltzen dela Euskal Unibertsitatea da

XABIER ISASI

UEUko zuzendaria

«Lan hau oso baliagarria izango da guretzat; abenduan egingo dugun kongresuan erabiliko dugula ziur nago»

EIREko kideek iaz egin zuten kongresuko hirugarren ondorioa; hau da, Euskal Herri osoa dela Euskal Unibertsitatearen barruti propioa eta berezkoa.

Kanpora begira

Hizkuntza gutxituak erabiltzen dituzten unibertsitateak ere aintzat izan zituzten EIREkoek.

Horrela, Katalunia eta Flandriako unibertsitateen ereduak begiratu zituzten, Euskal Unibertsitatearen hedatzeko nortasun propioa izan behar duela ondorioztatzeko. Gainera, Euskal Unibertsitatea garatzeko, euskal ikasleen eta irakasleen lana oso garrantzitsua dela ondorioztatu zuten EIREkoek, Arrasatek azaldu zuenez.

EIREren iazko kongresuko hitzaldia biltzen duen liburua UEUk argitaratu du. Xabier Isasi UEUko zuzendaria ere atzoko aurkezpenean izan zen, eta adierazi zuenez, liburua «oso baliagarria» izango da beraien-tzat. «Datorren abenduaren 14an egingo dugun kongresuan ziur liburu hau erabiliko dugula», esan zuen Isasik.

EUSKARA

Gobernuaren Sailarteko Batzordeak ontzat jo du Dekretu berria

Europa Press | IRUÑEA

Nafarroako Gobernuaren Sailarteko Batzordeak atzo jakinarazi zuen administrazioan euskara arautzen duen dekretu proiektua legezkoa dela. Batzordea Gobernuko goi karguek osatzen dute, eta atzo egin zuen bilera Pedro Pegenaute Hizkuntza Politikarako zuzendaria buru zutela. Bileran lege dekretuaren proiektua aztertu zuten.

Gobernuak azaldu zuenez, batzordeak ontzat jo zuen proiektua, eta legea errespetatzen duela ziurtatu zuen. Akordioa Gobernuko Lehendakaritza, Justizia eta Barne Sailera igorri dute. Gobernuak urriaren 14an egin zuen bileran deliberatu zuen Sailarteko Batzordearen oniritzia eskatzea.

Gobernua ez zen Tuteran izan Argia legala ez delako

Nuria Iturriagagoitia Nafarroako Gobernuko bozeramaileak atzo adierazi zuen zergatik Gobernuak ez zuen ordezkariarik bidali igandean Tuteran egin zuen Nafarroa Oinez festara. Bozeramaileak adierazi zuenez, Argia ikastola ez da legezkoa, eta Gobernuak ezin du parte hartu legezkoa ez den ikastola baten festan.

Iturriagagoitik nabarmendu zuen Gobernuak urtero bidali izan duela norbait Nafarroa Oinez festara, baina aurten erabaki dutela ez joatea ikastolaren egoera legalagatik.

Halaber, Iturriagagoitiak esan zuen Gobernuak errespetatu egiten du Nafarroako Parlamentuko lehendakari Jose Luis Castejonek festan parte hartu izana. Iturriagagoitiak esan zuen Castejonek Lizarra-Garaziko sinatzaileri utzi ziela Lizarrako udal aretoa erabiltzen.

Euskararen dekretu berriaren eta Euskararen Kontseilu osatu berriaren inguruan, esan zuen Gobernuak erresoluzio judizialak bete egiten dituela, gustatu edo ez. Euskara Kultur Elkargoari leporatu zion Gobernuaren lana tratatzea.

LOU LEGEA

EIRE «kezkatuta» dago, EHUK LOU indarrean jarri duelako

Euskal Herriko Unibertsitateak (EHUK) LOU Unibertsitate Legea indarrean jarzea erabaki zuen joan den urriaren 30ean. Horrela, EHUKo irakasleen plaza elebidu-netarako euskara ez da beharrezko baldintza izango hemendik aurrera, meritua baino ez da izango. Javier Arrasate EIREko koordinatzaile nagusiak azaldu zuenez,

euskal irakasleen elkarteak «kezkatuta» dago EHUKo Gobernu Batzordeak hartutako erabakiarekin. «Egoera kezkatzeko modukoa da, batez ere euskarazko unibertsitate irakaskuntzaren garapenean izan dezakeen eraginagatik».

Bestalde, Arrasatek azpimarratu zuen EHUK hartutako erabakia «aurrekari arriskutsua» izan daitekeela. Horretaz gainera, hurrengo egunetan EIREk gaia sakon aztertzeko asmoa duela agertu zuen.

Unibertsitateko Euskal Irakasleen Elkarteak datozen hiletan landuko dituen egitasmoak ere azaldu zituen Arrasatek

atzoko agerraldian. Besteak beste, gogoratu zuen datorren hilean *Eireka* aldizkariaren hirugarren alea kaleratuko dutela. Euskal Herriko unibertsitatekin zerikusia daukaten gaurkotatutako gaiak landuko dituzte aldizkarian. Horrela, Unibertsitate Legea eta bere eraginak aztertuko dituzte, eta baita Nafarroako Unibertsitatean euskarak bizi duen egoera ere. Hinkuntza Eskubideen Behatokiko zuzendari Paula Caresi eginiko elkarrizketa ere agertuko da azaroko *Eirekan*. Halaber, abenduan EIREkoek egingo duten batzarra ari direla prestatzen esan zuen Arrasatek.

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

ZINTA MOZKETA. Ikastolako haurrek egin zuten zinta mozketa, ikastolan bertan egindako ekitaldian.

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

GIRO ONA. Goizean goizetik, eta giro ona lagun, Euskal Herri osotik iritsitako lagunek bete zituzten artasoroak eta ibaiertzak.

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

EGUNKARIAREN TXOKOA. Euskararen aldeko bere gunea paratu zuen igandean, Fontell...

Marka guztien gaineratik

BALORAZIOA. Jendetza hurbildu zen igandean Erriberako ikastolari sostengua eta elkartasuna adieraztera

Alberto Barandiaran | FONTELLAS

Erriberako euskaldunek behar zuten eguna izan zuten igandean, Fontell...

Euskal Herri osotik iritsitako milaka lagunek Ebro ibaiertz dotorea ezagutu eta hegoalde mediterraneoaren argia eta kolorearekin egun ederra gozatze...

Elkartasuna, iaz Lodosa eta Sartagudakoek antolatutako jaian bezala, protagonista izan zen. Bezperan Sakanatik, Iruñetik eta Gipuzkoako hainbat eskualdetik joandako lagunei esker azken uneko arazoak gaindita, antolatzaileek irribarretsu hasi zuten eguna, eta irribarretsu bukatu.

Elkartasuna iritsi zen ez bakarrik hurbildu ziren milaka lagun aldetik, baita hurbildu ziren

kargu publiko eta ordezkari politikoengatik ere.

Nafarroako Parlamentuan ordezkari izan zuten alderdi guztiek —UPNk salbu— bidali zituzten ordezkariak, eta Parlamentuko presidentea bera izan zen ekitaldian. Eusko Jaurlaritzatik Angelles Iztueta eta Patxi Goenaga izan ziren. Koldo Gorostiaga europarlamentarioa ere Fontellaseraino hurbildu zen. Eta hutsune handia, ozena: Nafarroako Gobernuarena.

Mezuetan, etorkizunerako deiak han eta hemen. Kontxi Blanco ikastolako lehendakariak «itxaropena» aipatu zuen, eta agintarien aurrean dantza egin eta bertsoak kantatu zituzten ikasleek, «legalizazioa» eskatuz. Pedro Etxenikeren ilobak fisikariaren mezua irakurri zuen: «Ikastolei aitortu behar zaie elkarbizitzaren alde egindako lana»; Campos lehendakari ohiak eskertza: «Zuek gabe, ez dago etorkizunik». Gero, jaia.

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

Jende asko bildu zen igandean Nafarroako ikastolen aldeko festan.

AITZINDARIAK

«Bagenekien lortuko genuela»

Ikastoletako lehendakari ohiak eta Pedro Miguel Etxenike eta Jose Maria Jimeno Jurio ez ezik, igandeko ekitaldian protagonista izan ziren duela 18 urte Tuteran ikastola bat posible zela uste zuten gurasoak. Bost bikote, egun seme-alabak institutuan dauzkatenak, eta hasieratik garbi ikusi zutenak, haiek ez zutena ondorengoek izango zutela. «Guk bagenekien hau lortuko genuela» adierazi zuen Karmelo Irujok, «hasiz gero, atzeraezina zela. Garbi genuen:

gure seme-alabek euskaraz egingo zuten». Berterri Peñako lehen lokalean haurrak sartu zituztenean askok zorotzat hartu zituzten. «Esperimentuetarako-eta» erabiltzen zituztela haurrak, horra leporatzen zieten. Urte hauetan Erriberako gizartearen jarrera aldatu, franko aldatu dela dio Karmelok, eta askok beren hitzak irentsi behar izan dituztela. «Hasierako urteetan, lokal bila ari ginela eta, Udalak hasieran baietz baina gero ezetz esan zigun. Eta indarra hartzen hasi ginenean, orduan mesfidantzak. 'Zuek ez duzue Tuteran inoiz ikastolarik zabalduko' esan ziguten, eta guk erantzun: 'Zabalduko dugu, eta zu etorriko zara inauguratzera'. Eta horrela izan da».

Pedro Luis *artisauro erako kontserbak*
Industrialdea, z/g
Tel./Faxa: 948-693631
LODOSA (Nafarroa)
Babesle Ofiziala
NAFARROA OINEZ 2002 TUTERA

Nafarroako Zainzuria • Nekazaritza Ekologikoaren Produktuak
Lodosako Pikillo Piperra • Tuterako Orburua

hitzordu guztietan bezala, EGUNKARIAK asko ibilbidean.

KONTROLAK

Guardia Zibilak kontrola paratu zuen Imarkoainen

Fontellasera hurbildu ziren milaka eta milaka euskaltzaleek ez zuten arazo handirik izan bertaraino iristeko. Alabaina, Guardia Zibilak kontrolak paratu zituen Imarkoainen, A-15 autobidean. Hainbat auto eta autobus miatu zituzten eta bertan zihoazenak identifikatu. Bestela, trafikoan arazo handirik ez zen izan. Itzuleran gertatu ziren butxadurak, auto asko N-121etik joatera behartu zutelako. Arratsaldeko 18:00ak aldera gertatu zen hori, baina gutxi iraun zuen.

JOAN MELIA **BALEARRETA KO HIZKUNTZA POLITIKARAKO ZUZENDARI NAGUSIA**

JAGOBA MANTEROLA / ARGAZKI PRESS

«Administrazioaren eta gizartearen arteko elkarlana behar dute hizkuntzek»

A.B. | IRUÑEA

Nafarroako Gobernuko Hizkuntza Politikaren arrastorik ez euskararen alde —eta ez bakarrik euskararen alde— Nafarroan jende gehien biltzen duen ekitaldian, eta nondik eta Balearretatik etorri behar iraupenerako borrokan dauden hizkuntzek Administrazioaren babesa behar dutela nabarmentzeko

Joan Meliak administrazioaren eta gizartearen arteko lana nabarmendu zuen Fontellasen, eta ikastolen bizitasunarekin harrituta agertu zen.

■ Zer dela eta zure bisita Nafarroa Oinez jaira?

Antolatzaileek, Ikastolen Elkartek, gonbita bidali zigun etorri eta jai hau ezagutzeko. Eta etorri nahi izan dugu adieraztera beste tokietan bertako hizkuntzei etorkizuna eskaini nahi diegunok elkarrekin lan egin behar dugula.

■ Inolako harremanik baduzue hemengo Hizkuntza Politikarako Zuzendaritza Nagusiarekin?

Ez. Elkartu izan gara zenbaitean, mahai-inguruetan eta, hizkuntza politikaz hitz egin behar izan dugunean.

■ Badakizu polemika handia dagoela euskaltzaleen eta hemengo hizkuntza politikaren artean, eta ez dagoela hemen bertako ordezkariarik?

Bai, badakit. Guk uste dugu baztertuta egon diren hizkuntzek aurrera egin dezaten beharrezkoa dela administrazioen eta gizartearen arteko el-

ALDERDIKERIA

«Hizkuntza eta ideologiak batzeko ahalegina, hain zuzen ere, hizkuntzaren normalizazioaren aurkakoei egin ohi dute»

ELKARTASUNA

«Bertako hizkuntzei etorkizuna eta garapena ziurtatu nahi diegunok elkarrekin lan egin behar dugu»

karkidetza. Hori da esan dezakekan guztia.

■ Gaur egun zer-nolakoa da Balearretan erakunde publikoek duten konpromiso maila?

Azken hauteskundetako emaitzen ondorioz hizkuntzaren

normalizazioaren aldeko neurriak areagotu dira gurean. Ikastetxeetan ez ezik, hedabideetan, merkataritzan, aisialdian... neurriak hartzen ari dira eta bultzatzen ari da bertako hizkuntza. Berreskurapenerako oinarri-oinarrizkoa da hez-

kuntza, baina horrekin batera aurrera egin behar da erabilerran, noski.

■ Nafarroan euskararen inguruan dagoen borrokarik handienetakoa da hizkuntza ikus dadila kultur ondare eta komunikazio tresna gisa, politikatik eta alderdikerietatik bereizita. Auzi hori gertatzen da Balearretan ere?

Zenbait unetan egon da hizkuntza eta alderdiak edo ideologiak lotzeko nahikeria, eta lotura hori egin beti egin izan dute hizkuntzaren normalizazioaren kontrako direnek. Hori gertatzen denean, bistan da, errakuntza handia da. Hizkuntza elkartzeko gunea izan behar da gizarte guztietan eta alderdi guztientzat. Hau da, hizkuntza normalizazio prozesu bat ez dago boterean egon daitzekkeen alderdi politikoen arabera antolatzerik. Bestela, oso zail izango du aurrera egitea. Beraz, eta hizkuntzak zailtasunak dituzten inguru eta gizarte guztietan behar-beharrezkoa da alderdi guztien arteko kontsentsua, hain zuzen ere hizkuntza bultzatu behar dela zailtzan ez jartzeko.

■ Gaur egun zein da Balearretan katalanez egiten duten hiztunen kopurua?

Egun, Balearretako biztanleen %76 mintzatzen dira katalanez, nahiz eta uhartearen artean eta kostaldearen edota barrualdearen artean alde handiak dauden.

■ Eta nahiz eta immigrazioa oso handia den.

Bai. Azken lau urteotan populazioak %16 gora egin du uharteetan, eta hala ere hizkuntza zabaltzen ari da. Eskolatzeari, helduentzako ikastaroak... honi guztiari esker gurera iritsi diren asko katalana ikasten ari dira.

Norbega S.A-k, Coca Colaren iparralderako kontzesionarioak, Nafarroa Oinez 2002ren antolaketan lagundu du aurtien ere. Hala, Norbegak herri honetako kultura ekimen garrantzitsuenetan parte hartzen du.

EUSKARA. Rock kontzertuak, pailazoak, bertsolariak, trikitilariak eta herri bazkaria izango dira igandeko jaian

Bilboko Santutxu auzoak AEK Eguna hartuko du datorren igandean

Hirian ere euskara «hizkuntza erabilgarria» dela erakutsi nahi du Koordinakundeak

Asier Iturriagaetxebarria | BILBO

Datorren igandean Bilboko Santutxu auzoko kaleek eta plazek hartuko dute AEK Eguna. 15. AEK Eguna izango da hori, eta Mertxe Mujika AEK-ko Nazio Batzordeko kideak atzoko aurkezpenean azaldu zuenez, lehenengo AEK Eguneko helburu berak hor jarraitzen du: «Ikasle, irakasle, laguntzaile eta, finean, Koordinakundearen inguruan lanean ari diren guztiak elkartzeko aukera izatea eskaini gura dugu jaiarekin».

Gipuzkoako Zestoa herriak

utzitako lekukoa hartuko du Santutxuk. Urtero herrialde bati dagokio AEK Eguna antolatzea. Orain bost urteko Bizkaiko txandan Portugaleten egin zen, baina aurtengo jaia hirigunera eraman du AEK-k. «Hiri handietan ere euskara tresna erabilgarria eta kalekoa dela erakutsi gura dugu. Orain arteko AEK Eguna herri txikietan antolatu ditugu, baina uste dugu badela garaia euskararen aldeko aldarrikapena hiri handi batera eramateko», esan zuen Mujikak.

Bestalde, gogoratu zuen Santutxu Bilboko auzorik euskaltzaleenetakoa dela, eta hiriko beste edozein tokitan baino hobeto gorde dutela euskara eta euskal kultura. Horren adibide gisa jarri zuen 1966. urtean gau eskola sortu zutela Santutxun, Bilbon egindako lehenengo euskara eskola.

Leloa aukeratzeko orduan ere aurtengo AEK Eguna hiri handi batean egingo dela gogo-

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Cristina Anton eta Mertxe Mujika, AEK Eguna iragartzen duen kartela eskuetan dutela.

an izan dute antolatzaileek. *Metroz metro, beti euskaraz* da leloa, eta, Mujikak aipatu zuenez, metroa Bilboko ikurrik esangaratsuen dela kontuan izan dute leloa aukeratzeko.

Atzera urratsik ez

Baina ez hori bakarrik. «Euskal Herria euskalduna lortzeko bidean atzerako pausorik ezin dela egin esan nahi du, metro bat bera ere ezin dela utzi. Bestalde, euskalduntze prozesua

luzea dela eta ahalegin handia eskatzen duela ere gogoratu nahi dugu leloarekin», agertu zuen Mujikak. Halaber, AEK Eguneko ikurra beldarra da; datorren urteko Korrikan tximeleta bihurtuko den beldarra, hain zuzen.

Bestalde, AEK Eguneko egitaraua osatzerakoan, Santutxu osoa hartu du kontuan Koordinakundeak. Hala, Karmelo plazan, Basarrate plazan, Bastida plazan, Garabi plazan eta Kar-

melo Ikastolan izango dira ekitaldiak. Kalejirak, rock kontzertuak, pailazoak, eskulangintza erakusketa, trikitilariak eta bertsolariak izango dira, besteak beste. Eta eguerdiko 14:30ean herri bazkaria egingo dute, Karmelo Ikastolan.

Horrez gainera, igandeko jaira joango diren guztiei garraio publikoa erabiltzeko eskatu zien Cristina Anton Santutxuko AEK Eguneko ardura-dunak.

UR ZIKINAK. Inkesta publikoa abiatu dute eta lanak 2004an hasiko dira

Punta-puntako araztegi bat eginen du Getariak, bainurako uren arazoa konpontzeko

Aitor Renteria | GETARIA

Bainurako uren kalitateari buruzko azken urteetako kezkei behin betiko konponbidea eman nahirik, Albert Larrousset Getariako auzapezak punta-puntako araztegi baten xedea aurkeztu zuen atzo. Lapurdiko herriak hainbat bisitari hartzen ditu uda aldera eta orain arteko araztegiak ezin zuen uren kalitatea bermatu. Araztegiak gain, 300 metroko hodi edo hustubide bat eginen dutela iragarri zuen Getariako auzapezak, noizbait araztegi berriak matxuraren bat balu uren kalitatea bermatzeko.

Horretarako aurrekontua 3.427.333 eurokoa izanen da. 2.350.000 euro araztegi berria eraikitzeko erabiliko dira eta 1.400.000 euro hustubide funtzioa ukanen duen hodia egiteko. Azken horren egitura osoa lehorrean eta itsasoan ikusezina

izanen da, lehorrean lurperaturik eta itsasoan haitzen artean eginen dutelako.

Aurrekontu horri gehitu Getariako hodi sarearen konponketa lanak eta Donibane Lohizuneko Akotze auzotegikoak behar zaizkio. Araztegiaren eta hustubidearen aurrekontuei gehituz, egitasmo osoaren aurrekontua 5.408.047 eurokoa da.

Kontseilu Nagusiak xede osoaren kostuen %35 hartuko ditu bere gain, Uraren Agentziak bertze %35, Herriarteko sindikatuak %25 eta Akitaniak %5. Xede horrekin, Lapurdiko kostalde osoan bainurako uren kalitatea bermatzeko lanen aurrekontua 80 milioi eurokoa da.

Getariako araztegia punta-puntako teknologia berriak baliatuz eraikiko dute. Izan ere, orain arte ur zikinak biltzeko urtegien sistemari egitura berri bat erantsiko diote. Lehen unean, mintz fin bat erabiliz, gaine-

ko ura xurgatuko dute eta, bigarren, urtegi batera iraganarazi. Ur horretan birusak izanen dira oraindik, eta horiek ezabatzeko gas berezi bat erabiliko dute. Itsasora jaurtiko den ura gardena izanen dela adierazi zuten osasun zerbitzuek.

Dagoeneko, araztegia eraikitzeko inkesta publikoa abian da. Lanak prefetak baimena eman ondoren abiatuko dira, 2004. urteko hastapenean. Xedearen jarraipena egiteko gidaritza batzordea osatuko dute.

Arrangurak

Getariako auzapezak arranguraturik zegoela adierazi zuen. «Egitasmoaren kostuak handiak dira eta uraren fakturan atzemanen dira ondorioak», erran zuen Larroussetek. «Ez da normala metro kubiko bategatik hiru euro ordaintzea Getarian eta erdia ondoko herrian», gaineratu zuen Larroussetek. Horren kariatara lurraldeen arteko elkartasun politika berri bat indarrean ezarriko dela adierazi zuen Jean Jacques Lasserre Kontseilu Nagusiko Lehendakariak.

OSASUNA. Hiru unitate berri dituzte

Ehun oheko ospitaleratze unitate berriak inauguratu dituzte Donostiako Ospitalean

Agentziak | DONOSTIA

Ehun oheko hiru ospitaleratze unitate inauguratu zituzten atzo Donostiako Ospitalean, gune horiek berritzeko lanak amaituta. Eraikuntza lanek eta ekipamendu berriek 4.404.000 euroko inbertsioa behar izan dute. Modu horretan, 1992an Donostiako Ospitaleak hasitako ospitaleko gelen berritze eta modernizatze prozesuaren beste atal bat bete zuten atzo. Egun, Donostiako Ospitalean dauden 750 ohetatik %70 dagoeneko berrituta daude.

Atzo inauguratutako geletan gaitz pneumonologikoak, digestio arazoak eta traumatologia arazoak dituzten gaixoak ospitaleratuko dituzte. Pneumologia zerbitzuan 30 ohe daude, eta, atzo esan zuten, 2001ean 1.901 ospitaleratze izan ziren atal horretan; digestio arazoetarako unitatean, be-

rriz, 34 ohe daude, eta iaz 1.365 gaixo ospitaleratu zituzten bertan; azkenik, traumatologia unitatean beste 30 ohe daude, eta iaz 3.412 lagun ospitaleratu zituzten sail horretan.

Traumatologia unitate berri-tuan arlo horretan eskaintzen diren zerbitzu guztiak bateratu dituzte, eta Donostiako Ospitaleko 5. solairuan kokatu dituzte guztiak.

Beste 400 ohe

Inaugurazioan, Gabriel Inclan Eusko Jaurlaritzako Osasun sailburuak adierazi zuen oraindik ere badagoela Donostiako Ospitalea berritzeko lanik. Hala, egun berri beharreko 400 ohe gelditzen direla esan zuen. Bestalde, Donostiako Ospitaleko aparkaleku berriak egiteko lanak ere hastear direla gogorarazi zuen, eta laster hasiko direla Amarako Anbulatorioa ere eraikitzen.

HITZ BITAN

TXERTAKETA. Eskola oporren ondotik azkartuko da

Atzo abiatu zen meningitisaren aurkako txertaketa kanpaina Ipar Euskal Herrian

Erredakzioa | BAIONA

Atzodanik Osasun Zerbitzuek meningitisaren kontrako txertaketa kanpainari ekin diote Ipar Euskal Herrian. Txertaketa kanpainak abenduaren 21era arte iraunen du, eta 0 eta 25 urte arteko haur eta gazteei dagokie. Kanpaina lehentasuna duten hezkuntza guneetatik abiatu da, hain zuzen ere, Baionako Albert Camus ikastetxetik eta Bokaleko eskola publikotik.

Kanpainak 10 eguneko etnaldia pairatuko du. Izan ere, Ipar Euskal Herriko eskoletako haurrak oporretan dira hamar egunez, heldu den asteazkenetik goiti. Beraz, txertaketaren bigarren atala azaroaren 4an abiatuko da.

Izurriterik ez dagoenez oraindik, iragarri bezala, nahi duten familiek eskura dezakete txertoa. Dagoeneko Ipar Euskal Herriko hainbat etxetara heldu da eskaintza. Paper horrekin gurasoek urriarik har dezakete txertoa farmazietan, eta, ondoren, ikastetxeetara edo erietxera joan haurrari ezar diezaioten.

Farmazia guztietan

Departamenduko osasun zerbitzuek baieztatu dute farmazia guztiei igorri dietela txertoa, eta batean agortuko balitz berehala igorriko lioketela gehiago. Orotara C motako meningitisaren aurkako 170.000 txerto banatu dira departamenduan.

Bokaleko eta Baionako ikastetxeetan txertaketa egin ondo-

Bokale eta Baionako ikastetxeetan hasi dute dagoeneko txertaketa kanpaina.

ren, Departamenduko Osasun Zerbitzuek eskualdez eskualde ekinen diote txertaketari. Izan ere, Ipar Euskal Herri osoko gazteak txertatu beharko dituzte, baina ez guziak denbora be-

rean. Alabaina, mendialdeko herrietan, Donibane Garazin eta Baigorri, Nafarroa Beherean; eta Maule eta Atarratzeko kantonamenduetan, Zuberoan, azken fase batean egingo da

txertaketa kanpaina. Meningitis kasuen kopurua apalagoa izan da horietan. Familia guziek ez dute oraindik jaso txertoa eskuratzeko agiria, baina asteen izanaren da postakutxa guztietan.

GORKA AIESTARAN / EFE

DROGAK

Bi lagun atxilotu dituzte Araban hiru kilo kokainarekin eta agiri faltsuekin

Ostiralean, Araban, 35 urteko emakume bat eta gizonezko bat atxilotu zituen Ertzaintzak, droga trafikoaren aurkako operazio batean. Horiekin batera hiru kilo kokaina, droga manipulatzeko tresnak, produktu kimikoak, telefonoak, dokumentu faltsuak eta auto bat ere atzeman zituen Ertzaintzak. Jaurlaritzako Herri-zaingo Sailak adierazi duenez, operazioa duela bi hilabete jarri zuen martxan Ertzaintzak, eta oraindik irekita dago. Iturri ofizialen arabera, bi atxilotuak Europa osoan lan egiten duen talde bateko partaideak ziren. Talde horrek Hego Amerikatik eramaten zuen kokaina Espainiara, eta handik, kotxez, Euskal Herrira.

Donostiako dantzaleku bateko zaindariari hiru urteko kartzela zigorra jarri diote droga trafikoagatik

Donostiako Igeldo auzoan dagoen dantzaleku bateko zaindariari hiru urteko kartzela zigorra jarri diote bertako aparkalekuan droga saltzeagatik. F.J.M.V. aparkaleku horretan bertan atxilotu zuen Ertzaintzak, gazte bati droga saltzen ari zenean. Iturri ofizialen arabera, atxilotuak bere etxean gordetzen zituen gero dantzalekuan salduko zituen produktuak. Atxilotutako gizonaren abokatuak akordioa lortu zuen fiskalarekin, eta, horri esker, hiru urteko kartzela zigorra jarri zioten atzo dantzalekuko zainzaileari. Atxilotuak etxean zituen produktuek 1.400 euro inguru balio zuten.

ISTRIPUA

Motorzale bat zauritu da Sestaon, kamioi bat jota

Gizon bat zauritu zen atzo Sestaon (Bizkaia), motorraren kamioi bat jotzerakoan. Goizaldeko 2:00ak aldera gertatu zen istripua Aizpurua kalean, motorrean zihoan 32 urteko gazteak kamioia jo eta lurrera erori zenean. DYako anbulantzia berehala iritsi zen bertara, eta, zaurituaren egoera aztertu ostean, San Eloy ospitalera eraman zuten.

HEZKUNTZA

HETEL izango da Lanbide Heziketako Funts Europarraren urteko biltzarrean

LHko ikastetxe itunduen euskal elkarte (HETEL) Lanbide Heziketako Funts Europarraren urteko biltzarrean izango da. Biler horiek hilaren 23tik 27ra egingo dira, Sevillan, eta bertan hezkuntza joera berriak izango dituzte aztergai. Besteak beste, Espainiako Hezkuntza Ministerioko ordezkariak eta Estonia eta Finlandiako adituek hartuko dute parte biltzarrean. Erabaki horren bitartez, HETELek nazioarera ateratzearen aldeko apustua egin du, kanpokoen berri izan eta bere ikastetxeetan irakas-teko eta ikasteko formula berriei sarbidea emateko.

Nafarroako Ezker Batuak bat egin du Kalitate Legearen aurkako greba deialdiarekin

Nafarroako Ezker Batuak (IUN-NEB) hilaren 29an Kalitate Legearen aurka egingo den grebarekin bat egin du. Horrekin batera, ikasle, irakasle eta gurasoei lege horren aurkako protestekin bat egiteko eskatu die. IUNen arabera, «lege berri horrek hankaz gora jarriko du egungo sistema, eta ondorio larriak ekar ditzake». IUNen esanetan, «ikasleak egiten duten lanaren arabera sailkatu nahi dituzte, eta, horrela, orain arte egindako lana ez dute aintzakotzat hartzen».

ETXEGINTZA

PP eta EAJK «Babes Ofizialeko etxeak eraikitzeke egitasmoa geldiarazi» dutela salatu du Odon Elortzak

Odon Elortza Donostiako alkatearen arabera, «PP eta EAJ alderdiek behin eta berriz geldiarazten dute Udalak babes ofizialeko etxeak egiteko duen proiektua». Horrekin batera, Eusko Jaurlaritzak onartutako proiektuaren aurkako erabakia dela ere salatu du Elortzak. Egitasmo horretan Altzan etxeak egiteko baimena eman zitzaion Donostiako Udalari.

ETORKINAK

Etorkinak gizarteratzeko erabiltzen diren sistemen inguruan eztabaidatuko dute Gasteizen

Hemendik hilabetera, Gasteizen egingo diren biltzarretan etorkinak gizarteratzeko erabiltzen diren sistemen inguruan eztabaidatuko dute. Biltzarrak azaroaren 28tik 30era egingo dira, Arabako Gizarte Laneko eskolan. Cesar Manzanos antolatzaileetako batek atzo egindako aurkezpenean esan zuenez, «egungo politikak etorkinak ez ditu pertsona gisa tratatzen, tresna gisa baizik». Manzanoren arabera, «lan egiten duten etorkinak dira gizarteari interesatzen zaizkionak».

Azpeitiko Udala

IRAGARKIA

2002ko urriaren 16ko datarekin, Udal Batzarrak, legezko kopurua gehiengoan aldeko botuarekin, 2003. ekitaldirako Zerga Agintarauden aldatetari, behin behineko onarpena ematea erabaki zuen.

Horretarako ireki den espedientearen berri ematen zaio jendeari. Era berean, iragarki hau Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean argitaratzen den hurrengo egunetik hasita, 11/1989 Foru Arauak 17. artikuluan zerrendatutakoek, 30 legegunko epea izango duen, Udaleko Erregistroan egokiak iruditzen zaizkien alegazio edo erreklamazioak egiteko.

Azpeitian, 2002ko urriaren 16an.
ALKATEAK.
Jose Maria Bastida Arrieta.

NEKAZARITZA POLITIKAREN ERREFORMA. Samaniego sailburuaren arabera, ustiapen industrialak eta intentsiboak laguntzen ditu, familiakoen kaltean. Ustiapenen %20k diruaren %75 jasoko dute.

Nekazari-errentzako diru laguntza zuzenak %15 murriztuko dira NPBren erreformarekin

Fischlerren planaren «helburuak» ontzat jo ditu Jaurilaritzak, «baina ez bitartekoak»

Ivan Santamaria | GASTEIZ

Franz Fischler Europako komisarioak planteatu duen Nekazaritza Politika Bateratuaren erreformaren ondorioz, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako nekazari-errentzako diru laguntza zuzenak %15 murriztuko dira, Gonzalo Saenz de Samaniego Nekazaritza eta Arrantza sailburuak ohartarazi duenez. Erreformaren «beharrarekin eta helburuekin» bat dator Jaurilaritza. Ez, ordea, bitartekoekin. Adierazpenak Eusko Legebiltzarrean egin zituen Samaniegok, Nekazaritza batzordean eginiko agerraldian.

Gaur egun Euskal Autonomia Erkidegoak 93,1 milioi euro jasotzen ditu urtero nekazaritzari laguntzeko. Diru gehiena, 72,1 milioi, Feoga funtsetatik dator, eta, hain zuzen ere, murrizketa gehien pairatuko dituzte.

Laguntzak banatzeko irizpideak deitoratu ditu Nekazaritza sailburuak. Haren aburuz, ez dituzte saritzen europarrek eskatzen dituzten politikak. «NPBk nekazaritza intentsiboa eta industrialak babesten du. Ustiapenen %20k diruaren %75 jasotzen dute, eta merkatuan lehiatzeko laguntza gutxi behar ditzutenak dira», Saenz de Samaniegoren hitzetan.

Sektorearekin bilera azaroan

Funtzio anitzetako familiako nekazaritzaren aldeko «diskriminazio positiboa» galdegina du Jaurilaritzak. Edonola ere, artean Fischlerren proiektua aldatuko dela uste du sailburuak. Azaroan, esaterako, araudiak publiko egingo dira, eta horrek erreformaren nondik norakoak sakonago aztertzei aukera emango die. Une hori baliatuko du Nekazaritza Sailak sektoreko ordezkariarekin berriro biltzeko, erreformari aurre egiteko estrategiak hitzartzeko.

Nekazaritza Politika Bateratuari ekitea, ordea, ontzat jo du

GORRI AYESTARAN / EFE

Gonzalo Saenz de Samaniego EAEko Nekazaritza eta Arrantza sailburua, atzo, Legebiltzarrean.

PROPOSAMENAK

Laguntza sistema berriak

Hauek dira Europako Batzordeak uztailan nekazaritza politika berritzeko egin proposamenak:

LAGUNTZA SISTEMAK. Laguntza zuzen bakarria banatuko da ustiatzeki bakoitzeko, eta ez da orain egiten den legez produkzioarekin lotuko.

JOKABIDE EGOKIA. Ingurumenaren zaintza, abereen ongizate, elikagaien kalitate eta lan segurtasunerako irizpideek baldintzatuko dute.

AUDITORIA. Auditoria sistema bat proposatzen da «gizartearen nahiak asetzeko eta baserriaren lana bideratzeko».

LURRAK PRODUKZIOETIK KENDU. Lurra hamar urtez produkzioetik gabe edukitzeko beharra jasotzen du proposamenak.

LANDAKETA ENERGETIKOAK. Landaketa energetikoak (bioerregaiak) bultzatuko dira, karbono dioxidoa gutxitzeko.

MODULAZIO DINAMIKOA. Laguntzak %3 murriztuko dira urtean %20 murriztu arte, ustiatzeko langile kopurua kontuan hartuta.

NEKAZARITZA GARAPENA. Aurreztutako diru funtsak nekazaritzaren garapenerako banatuko dira estatuen artean, lur azalera eta enpleguak kontuan hartuta.

ELIKAGAIEN KALITATEA. Kalitatea egiaztatze sistemetan parte hartzeko pizgarriak.

Gonzalo Saenz de Samaniegok. 2006 urtea arte beharrezkoa ez izan arren, Fischlerren jokabidea txalotu du. «Orain dugun politika ere ez da egokiena»,

sailburuak azaldu duenez. Erreformaren beste hainbat arlo, era berean, onuragarriak direla uste du: «Kontsumitzaileen eskariak, elikagaien segurtasuna eta in-

gurumenaren babesa aintzat hartu ditu, eta hori ona da». Europako foroetan modu zuzenean parte hartzeko eskaera berri du Saenz de Samaniegok.

EUROAREN EREMUA

Atlantikoko CES elkarteak elkarlanean ariko dira eratu berri duten sarean

Garbiñe Olaizola | DONOSTIA

EAEko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordeak (CES) Atlantikoko Sare Transnazionala eratu zuen atzo, Espainia-ko, Frantziako, Erresuma Batuko, Irlandako eta Portugalgo beste batzordeekin batera, Donostiako Kursoalean egindako bilkuran.

Aipaturiko eskualdeek dituzten arazo bateragarriak aztertu eta horien gainean akordioak egiteko aukera emango du sareak. Izan ere, sarearen helburua eremu Atlantikoko erregioen arteko elkartasuna sendotzea eta Europako Batzordearen garapenaren eredu orekatua sustatzea da.

EAEko CES elkartearen presidentea Rafael Puntonetek «funtsezkotzat» jo zuen «alde guztietatik begiratuta beharrezkoa den azpiegitura bat izatea erregioek dituzten arazo- ez eztabaidatu ahal izateko». Sarea sortzeko proiektua Interreg 3D Europako laguntza programara bidaliko dute, bertako diru laguntza jaso dezaten.

Halaber, Atlantikoko Sare Transnazionalan egingo diren akordioak Europako eta estatu bakoitzeko instituzioetara eramango dituzte, erakunde horiek «kontuan har ditzaten», jakinarazi zuen Puntonetek. «Akordioak lortuko balira eta horiek nolabaiteko garrantzia izango balute, erakundeek kontuan har ditzatela nahiko genuke», gaineratu zuen.

Akitaniarekin elkarlanean

Ekimen horrez gain, EAEko Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordea beste proiektuetan sartuta dago. Horien artean, Akitaniarekin elkarlanerako plataforma batean parte hartzen du. Rafael Puntonetek iragarri zuenez, zuzeneko datoren abenduan bilduko dira bi elkarteetako ordezkariak turismoaz eta ekologiaz eztabaidatzeko. Bilkura horretan lan- talde bat osatu eta egutegia zehaztuko dute.

ERAKUSTAZOKA. Iragarritako nazioarteko ordezkarien presentzia nabaria izan da igandetik bertatik

Ferroforma aurreko ekitaldiko emaitzak gainditzeko ari da lehen egunetan

Ferroforma burdingintzako azoka abiatu da jada. Igandean EAEko lehendakari Juan Jose Ibarretxe inauguratu zuen. Lehen bi egunetan aurreikuspen baikorrak ari da betetzen, bisitari kopuruaren eta nazioarteko ordezkarien presentziaren aldetik. Datu zehatzik ezean, iturriek egiaztatu dute azokara hurreraturako bisitari kopurua aurreko ekitaldikoa baino handiagoa dela. Antolatzaileek 20.000 bat bisitari profesional espero dituzte. Ez da ahaztu behar Ferroforma Europako burdingintzako bigarren azoka nagusia dela, eta munduko hirugarrena eta erakustazoka berriarekin hazteko aukera izanen du.

ARRANTZA. Hegoaldean beldur dira haien interesak Madrilek ez ote dituen defendituko

Frantziarrek uko egin diote Kantauri aldeko arrantzaleekin biltzeko deiari

Azaroaren 15a arte itxaron nahi da; ordurako gobernuek negoziazioa bere gain hartuko dute

Joxerra Senar | **DONOSTIA**

Atzo bilera bat hitzartua zuten Kantauri aldeko (Hego Euskal Herria, Kantabria, Asturias eta Galizia) arrantzaleek Frantziakoekin Arcachongo akordioa —Bizkaiko Golkoan antxoaren arrantza arautzen duen akordioa— berritzeko, baina arrantzale frantziarrek uko egin zioten dei horri eta azaroaren 15a arte ez daude prest berrir bilitzeko.

Mugimendu horren aurrean, mesfidati agertu ziren baxurako floten ordezkariak hilabete honetan sektoreak akordiorik lortzen ez badu, Frantzia zein Espainiako gobernuek prest daudelako bere aldetik adostasuna heltzeko.

Negoizazioak luze doaz eta bi aldeek jarrera desberdinak ageri dituzte. Kantauri aldekoek, akordioa sektoreen artekoa izatea nahi duten bitartean, frantziarrek gobernuekin negoziatzearen alde azaltzen dira.

Esteban Olaizola Gipuzkoako Kofradien Federazioko presidentea arrantzale frantziarren jarreraren inguruan mintzatu zen: «Argi gelditzen da haien jarrera mugimendurik ez egitea dela eta nahiago dutela gobernuek akordioa heltzea gurekin lortzea baino».

Espainiako Gobernua ere kritikatu zuen bere ustez «nahiko erru» duelako, frantziarrek haien jarrerari eusteko nahia asetu duelako: «Aurretik esan izan balu sektoreak ez badira

akordiora iristen ez duela erabakirik hartuko, orduan aspaldi iritsiko ginatekeen akordiora». Horregatik ez dira fio, azkenean, Espainiako exekutiboak ez ote dituen Kantauri aldeko flotaren nahiak behar bezala defendatu, eta «eskatzen dena baino gutxiago lortzeko beldur» dira.

Bi dira aldeak bereizten dituzten puntuak. Kantauri aldekoek 46. paralelotik hegoaldera arraste sare pelagikoak debekatzea nahi dute; frantziarrek, al-diz, Kantauri aldekoek udazkenean arrantzarik ez egitea nahi dute. Hegoaldeko, Kantabria, Galizia eta Asturiasko arrantzaleak prest leudeke udazkenean arrantzako flotaren zati bat (300 ontzitik 108) ez itsasoratzeko.

ESTEBAN OLAIZOLA
Gipuzkoako Kofradien Federazioko presidentea

«Espainiako Gobernuak nahiko erru du. Beldur gara eskatzen dena baino gutxiago lortuko dugun»

BURTSA. Salerosketa eta aldaketa txikiak, 'Liburu Beige'-aren eskizari

Oinez, presarik gabe

J.B. Andueza |

Erreferentzia makroekonomiko faltan eta Popular (+%0,36) bankuaren mozkin hazkundera (%12 ingurukoa) lagun hartuta, salerosketa gutxiago bide lasaia egin zuten indizeek, oinez, Ebro ibarretik baletoz bezala. Lularen irudia goxatzen ari den honetan, Bostongo Erreserba Fe-

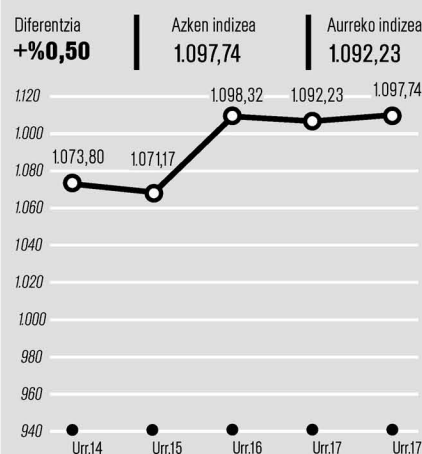
deralaren aipamenak orain arteko ezkorrenak izan dira ekonomia berpizteaz.

Nolanahi ere, aste honetan ezagutaraziko den Liburu Beigearen zain, gorabehera txikiak izan ziren nagusi. Azken gorakadan, Alierta buru duen Edurnezuri (+%1,01) eta SCH (+%2,69) nabarmendu ziren. 820 milioi euroko salerosketak izan ziren.

DATUA

CNMV ikertzen ari da urri hasieran Union Fenosari (+%2,64) gertatua. Maileguz hartutako akzioak bortizki saldu zituen espekulatzaile baten susmoa dago. Horrek eragin ei zuen argindar enpresaren dantabatekoa: astebetean 13 eurotik %26 galtzea. 9,6ko minimotik, 11,29euroan da jada.

Bilboko 2000 indizea

Beste indizeak

New York (Dow Jones)*	8.458,62 (+%1,64)
Tokio (Nikkei)	8.978,41 (+%1,19)
Madril (IBEX-35)	6.031,40 (+%0,34)
Paris (CAC-40)	3.156,93 (+%0,06)
Londres (FTSE 100)	4.133,8 (+%0,08)
Frankfurt (DAX)	3.282,67 (+%3,76)
Milan (Mibtel)	17.396 (+%0,75)

* Eguerdian arte

Dibisen merkatua

Pezeta	166,386
Libera	6,55
Dolarra (AEB)	0,9748
Libera Esterlina	0,6300
100 Yen (Japonia)	12153

EKIALDE HURBILEKO GATAZKA. Galilean hildakoez at, atzo Israelgo Armadak bi palestinar hil zituen Gazan eta zortzi atxilotu Zisjordanian. Bestalde, adituentzat, Hani Al Hassanek ordezkatu du Abdel Razek Al Jahia PANeko Barne ministro karguan.

Gutxienez 16 lagun hil eta 50 zauritu ditu autobus baten kontrako erasoak

Atentatua Galilean gertatu da, lehergailuz beteriko auto batek lineako autobus baten aurka jotzean

Erredakzioa | DONOSTIA

Gutxienez 14 israeldar eta bi palestinar hil eta 50 bat lagun zauritu ziren atzo Galilean autobus baten kontra izandako erasoan. Jihad Islamiarra erakundeak bere gain hartu zuen autobusa- ren kontra lehergailuz betetako auto batekin eginiko ekintza suizida. Bestalde, atzo Israelgo Armadak bi palestinar hil zituen Gazako eskualdean.

Atzo Galilea eskualdeko Karkurreko bidegurutzean, Hadera eta Afula hirien artean zebilen autobus baten kontra jotzean lehergailuz beteriko auto batek eztanda egin eta gutxienez 16 lagun hil eta 50 bat zauritu ziren. Autobusean zihoazen 14 israeldar zendu ziren, gutxienez, leherketaren ondorioz, baita autoan zihoazen bi palestinar ere. Zauritutako gehienak autobusean zihoazen, baina badira inguruan zebiltzan pertsonak ere. Jihad Islamiarra erakundearen adar armatu Saraya Al Kudsek bere gain hartu zuen eraso, eta, Poliziak jakinarazi zuenez, 100 kilo inguru lehergai eta produktu sukoi erabili zituzten.

Yediot Aaronot egunkari israeldarraren arabera, erasoaren egileek Janin hiria zuten jatorri eta ez Kalkilia, hasieran esan zen bezala. Israelgo Armadak etxeratze agindua ezarri zuen Kalkilian, ekintzaile suizida batek eraso joko zuela zioen informazioa jaso ondoren.

PAN Palestinako Aginte Nazionalako presidente Jasser Arafatek atentatua gaitzetsi zuen: «Zibilen kontrako erasoak gaitzesten ditugu». Gauza bera egin zuen Alemaniako Gobernuak ere, eta israeldarrei eta palestinarrei «indarkeria izugarriaren gainetik gatazkari aterabide politiko bat bilatzeko indarrak biltzeko» eskatu zien.

Galileakoa ez zen atzoko eraso bakarra izan. Soldaduek bi palestinar hil zituzten atzo goizaldean Gazako hegoaldean, Kfar Darom kokagune judutik gertu. Iturri militarren arabera, hildako ekintzaileek kokagunean sartzea zuten jomuga.

Bi ekintzaile palestinarrek lehergailuz beteriko auto batez —irudian— sutan ikusten den autobusa jo eta gutxienez 14 israeldar hil zituzten atzo.

Zisjordanian soldaduek zortzi palestinar atxilotu zituzten. Horrez gain, Armadak Jihad Islamiarreko ekintzaile Rabia Sharifen etxea suntsitu zuen Janinen. Sharifi eraso suizida bat antolatu izana egozten dio Tel Avicek.

Hebrongo erretreta, atzeratua

Bien bitartean, Armadak Hebrongo PANi dagokion sektoretik erretiratzea bihar edo etzi arte atzeratzea erabaki zuen atzo.

H1 deitu Hebrongo —Al Khalil, arabieraz— gunearen gehiengoa utziko dute soldaduek, ez, ordea Abu Sheina eta Harat Ash-Sheikh gune garaiak; hauek zelatatze atxikiko dituzte. *H2* gunean, bestalde, 450 bat kolono judu bizi dira, milaka palestinarren erdian.

Bestalde, adituek uste dute PANeko hurrengo Barne ministroa, Abdel Razek Al Jahiaren ordezkaria, alegia, Hani Al Hassan izango dela. Berau Arafatekin Ramalan setiatua egon da duela gutxi.

KOLONOAK

Krisia Sharonen gobernuan

Laurogei polizia eta soldadu eta ehunka kolono zaurituak izan ziren igandean judu ortodoxoek Nabulus ondoko Havat Gilad kokagunea ixtearen kontra egindako protestan. Kolonoek ez zuten onartu Gobernuak *legez kanpoko* asentamendua ixteko eman agindua, eta aurre egin zieten segurtasun indarrei.

Ariel Sharonen lehen ministroaren gobernuaren arabera, kokagune horiek *legez kanpokoak* dira, udalerrien baimena ez dutelako. Palestinarrentzat eta nazioarteko komunitatearentzat gune guztiak dira legez kanpokoak, eta oztopo nagusietako bat Palestinan bakea lortzeko.

Soldaduak eta kolonoak aurrez aurre, Havat Gilad kokagunean.

Israelgo Defentsa ministro Binyamin Ben Eliezer laboristak Havat Gilad bezalako 30 bat kokagune husteko agindu du, baina kolonoak ez daude ados, eta krisi politikoa eragin dezakete. Koalizio Gobernu-

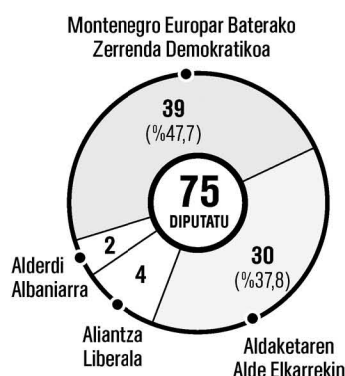
ko kide Alderdi Erlijioso Nazionala eskuin-muturreko ministro Efi Eitam «gezurtia eta beldurtia» deitu dio Ben Eliezerri. Laboristek Eitam kargugabetzeko eskatu diote Sharoni.

MONTENEGRO. Montenegro Europar Baterako Zerrenda Demokratikoak 39 diputatu bildu ditu, botoen %47,7gaz

Djukanovic presidentearen koalizio independentistak gehiengoa lortu du

Jugoslavian segitzearen aldekoek 75 diputatuetatik 30 izango dituzte Legebiltzarrean

Emaitzak

BI KOALIZIO NAGUSIEN OSAERA

Montenegro Europar Baterako Zerrenda Demokratikoa (independentistak)

- DPS, Sozialisten Alderdi Demokratikoa (Milo Djukanovic)
- SDP, Alderdi Sozialdemokrata

Aldaketaren Alde Elkarrekin (Jugoslaviaren alde)

- SNP, Herriaren Alderdi Sozialista
- SNS, Serbiako Alderdi Herrikoa
- NS, Herriaren Alderdia

Alessandro Gori | **PODGORICA**

Milo Djukanovic lehendakariaren jarraitzaileak autoen bozina joz atera ziren igande gauean Podgoricako kaleetara, Serbiarekin batera oraindik Jugoslaviako Errepublika Federala osatzen duen errepublikako legebiltzarrerako bozetan independentistek lortutako garai-pena ospatzeko.

KOCA SULEJMANOVIC / EPA

Milo Djukanovic bere emaztearekin atzo goizean, azken emaitzen berri izan ondoren..

160.000 biztanleko hirian —650.000 herritarren errepublikako hiriburua— urrutian, gauean, su artifizialak ikusten ziren eta airera jaurtitako arma

tiroen zarata nabarmena entzuten zen.

Montenegro Europar Baterako Zerrenda Demokratikoa den Milo Djukanovicen koalizioak

Legebiltzarrean gehiengo absolutua lortu zuen gainera, botoen %47,7ekin. 75 diputatuetatik 39 bereganatu zituen koalizioak.

Aurreratutako hauteskunde horietan, Djukanovicen garai-pena ez zen harrigarria. Bai, ordea, gehiengo absolutua lortzea, inor gutxik espero baitzuen Milok bakarrik gobernatu ahalko zuenik.

ZZP Aldaketaren Alde Elkarrekin taldeak, berriz, 30 eserleku lortu zituen, botoen %37,8ekin. Koalizio horrek Predrag Bulatovic du buru, eta Jugoslavian segitzearen aldeko alderdiak biltzen ditu bere baitan.

Bakarrik gobernatzeko beste

Emaitza horiekin, Djukanovicek ez ditu beharko Montenegroko Aliantza Liberalaren (LSCG) eserlekuak —botoen %5,7—. Aliantza Liberalak —Djukanovicen koaliziotik alde eginiko alderdi independentista— lau diputatu lortu zituen igandean. LSCG Montenegroko alderdi politiko independentistena da. Berak eragin du hauteskundeak aurreratzea, pasa den martxoan sostengua kendu baitzion Milosevici.

Gutxiengo albaniarra ordezkatzeko duen alderdiak, azkenik, bi diputatu bereganatu zituen.

Espero bezala, jende askok hartu zuen parte hauteskundeetan, Bosniako eta Serbiako hauteskundeetan berriki gertatu ez bezala. Botoa emateko eskubidea zutenen %78k hautatu zuten gustukoaren zuten alderdia.

Garaienaren berri izan bezain laster gobernu iraunkorra osatuko zuela agindu zuen Djukanovicek. Jugoslaviaren barruan segitzeko akordioari eutsiko dio, baina independentzia asmoak baztertu gabe.

«Gu familia normala gara. Nire hiru alabak unibertsitatean lizentziatu ahal izanak harrotzen nau. Seme txikienak, Velidorrek, orain hasi behar ditu unibertsitateko ikasketak». Bere gizona dagoeneko jubilatuta dago. Niksiceko meategi garrantzitsu batean egiten zuen lan.

Semearekin haserre

Igandean Dragica Velidorrekin haserretu zen. Seme gazteenak ez ziren familiako ohiturei jarraitu, eta beste alderdi bat bozkatu zuen. Arratsalde guztian Dragica ez zuen semearekin hitz egin, gauean Djukanovicen garai-pena iragarri arte.

Hori jakin zuenean arnasa hartu zuen Dragica. «Gaur lasai egingo dut lo», adierazi zuen. Aliantza Liberalak —Milo Djukanovicen koaliziotik alde eginiko alderdi independentista— lau diputatu lortu izanako ere lasaitu egin zuen Niksiceko andrea.

Errege Miloren gotorlekuan

BISITA PRESIDENTEAREN SORTERRIARI. Djukanovicek Niksic herriko inguruan lortzen du sostengu handiena. Haren familiak bertan ditu sustraiak

A. G. | **NIKSIC**

Niksiceko 40.000 biztanle ditu eta, autoz, Podgoricatik ordu erdira dago. Bosniatik gertu dagoen hiri horretakoa da Milo Djukanovicen familia. Bertan egin zituen Montenegroko presidenten lehen urratsak politikaren munduan.

Balkanetako gerratea baino lehen, lau fabrika garrantzitsu zeuden Niksicen. Egun, bakarrik jarraitzen du funtzionamenduan, beste biak itxi egin baitziren eta hirugarrena pribatizatu egin zelako, langileentzat ondorio zalantzatsuak ekarri.

Djukanovicek herrian duen karisma izugarria da. Dragica Medjenovic Djukanovicen jarraitzaile sutsuetako bat da. «Milo tabakoaren mafiarekin erlazionatzen dutenak gezurretan ari dira». Dragicaren iritziz, «bekaiztiak» diote hori: «Nik familia ezagutzen dut, nire auzokoak zirelako, eta oso pertsona

onak dira». Egun, Miloren familia Niksiceko erdigunean dagoen etxe batean bizi da.

«Agian, bere alderdiko kide batzuk mafiarekin lotuta daude, baina hori ez da Miloren errua». Azken muturreraino defendatzen du 55 urteko Dragicak presidentea.

Niksic mafiaren hiriburu bezala da ezaguna Montenegron. «Hobe duzu tipo horrengana hurbiltzen ez bazara», dio Sanjak, 27 urteko Dragicaren alabak. Berak Podgoricako nazioarteko GKE batean lan egiten du. Dirudienez, hirian ezaguna den mafioso bat da. Duela urte batzuk, hiriburuaren erdigunean elkar hiltzen zuten bandetako kideek.

ALESSANDRO GORI

Dragica Medjenovic, Niksiceko bere etxean.

BAIEZKOAREN GARAIPENA. Irlandarren % 62,89k baietza eman dio Nizako itunari; parte-hartzea % 49,45ekoa izan da

GERARD CERLES / AP

Europako Legebiltzarreko presidente Pat Cox irlandarra atzo, Estrasburgon, emaitzen balorazioa egiteko prentsaurrekoan.

BALORAZIOAK**ANDERS F. RASMUNSEN**

(Danimarkako lehen ministroa)

«Zabalketarako bidean oztopo guztiak ez dira kenduak, baina lehena behintzat kendu dugu»

ROMANO PRODI

(Europako Batzordeko presidentea)

«Helmugatik hurbilago gara baina orainokoa biderik badugu egiteko Europa baturantz»

JAVIER SOLANA

(EBko Atzerri politikako arduraduna)

«Emitza honek garaiz aurrera egiteko ahala ematen digu; albiste oso ona izan da»

PAT COX

(Europako Parlamentuko presidentea)

«Irlandako herritarrek emandako baiezkua europarren berradiskidetzearen aldeko baietza izan da»

Irlandako baietzaren ostean, hedapena Kopenhagen ofizialtzea espero du EBk

Hedatzearen kostuan eta nekazaritzako diru laguntzetan ados jarri beharko dute Hamabostek

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Irlandarrek Nizako itunari emandako baiezkua zabalaz poztu dira Europako Batasunean 2004. urtetik sartzeko gogoa duten hamar herrialdeak baita Bruselako agintariak ere. 2001eko ekaineko erreferendumean, irlandarren %54,87k ezezkoa eman zuen EBren hedapena arautzen duen hitzarmen honi, joan den larunbateko kontsultan, aldiz, botoemaitzen %62,89k baiezkua eman du eta %37,11k, beraz, ezezkoa. Kontua da, haatik, 2001eko erreferendumean, parte-hartzea %34,80koa izan zela eta aldi honetan, berriz, %49,45era igo dela.

EBren presidentzia daraman Danimarkak «ahalegin guztiak egingo ditu, aste honetan bertan, Hamabostek zabalketaren kostuaz akordio bat lortu dezaten», Bertel Haarder Danimarkako Atzerri ministroak atzo aditzerat eman zuenez. Haren iritziz, «irlandarren baietak ikuspegi baikorrenak zabaltzen ditu Hamabostetako Estatu eta Gobernu buruzagiek, ostegun eta ostiral honetan, Bruselan izango dugun bileraren ondorioz eta Kopenhageko bilera

nagusiaren ostetik EB zabaltzeko asmoa sendotu egin du».

Alabaina, Bruselan, datozen urriaren 25a eta 26an, EBko agintariek egingo duten bilaren helburua «EBren zabalketari begira dauzkagun arazo guztiak konpontzea izango da» adieraztean, Haarderrek, nola edo hala, nabarmendu zuen oraingoz oztopo ugari daudela gainditzeko. Bruselako bilkura aurretik buruhauste hauen kon-

ponbidean aurreratzeko xedez, Luxenburgon bilduko dira gaur bertan EBko Atzerri ministroak.

Izan ere, urriaren amaierako Bruselako elkarrizketan, Hamabostek ebatziko dute EBn 2004. urtetik kide izateko diren 10 herrialdeek sartze horretarako baldintza guztiak betetzen dituztenez. Lehen atal honetan bat egitea ziurtat emana bada, ez daiteke halaber esan lortu beharreko beste akordioaz,

hots, EBn kide izateko diren herrialdeei egingo zaien dirutza kontuetako eskaintza.

Giltza Paris eta Berlinen eskuetan

EBn sartzekoak direnei negoziaketarako eskaintza bat aurkeztearren, Hamabostek bat jarri behar dute hainbat arazo korapilotsuren inguruan, hala nola, nekazaritza garapenerako dirulaguntzak, herrialde fondotako, EBren barne politika ezberdinetan kide berrien parte hartze mailak edota aurrekontuetako konpentsazioak. Gai hauek guztiak dute osatzen EBren zabalketarako kostua, baina hauek bat izango da konponketa Kopenhageko bilera nagusira, hau da, nekazaritzako diru laguntza.

EBko Estatu eta Gobernu buruzagiek bat etorri beharko dute 2004an sartuko diren 10 herrialdeei proposatuko dizkien laborantza politikarako mailegu neurriaz. Bat-etortze hau nahiko zaila agertzen da, batik bat Alemania eta Frantzia artean dagoen ezadostasunagatik. Ezen, biztanle kopurua arabera, Alemaniak du diru gehiena ematen nekazaritza arloko laguntzendako. Bere laborantza oparogatik, aldiz, Frantziak du Hamabosten artean

alor horretako diru gehiena eskuratzen.

Berlinen asmoa da EBko kide berrientzako laborantza sailleko diru laguntzak ahal bezainbat murriztea, Nekazaritzarako Politika Bateratuan bere parte-hartzea gutxiarazteko gisan. Parisek, berriz, ez du entzun ere egin nahi nekazaritzarako diru laguntza hauen tasa gutxiagotzea. Gerhard Schroeder Alemaniako kantzilerrak eta Jacques Chirac Frantziako presidentek jadanik aditzerat eman dute bat-egiterik ez dela, behar bada, lortu ahal izango Bruselan eta arazo honen konponketa Kopenhageko bilera nagusira, urtearen amaierara, beraz, atzeratu beharko dela.

Schroeder eta Chirac bekoz beko mintzatzekoak dira datoren ostegunean, baina aditu askok zaila ikusten dute akordio bat lortzea Bruselan. Antzeko gertakizunak ondoriorik izango luke EBn kide nahi diren 10 herrien sarrerarako egutegian. Izan ere, Sevillako bilera nagusian Hamabostek hitzartu zuten Hamarrei diru kontuko eskaintzak aurkezteaz azaro honen hasierarako beranduenik. Hori ez da egin ahaliko Paris eta Berlin bat ez badira etortzen.

ALDERDIEN ERREAKZIOA

Gehiengoa eta oposizioa pozik

Irlandako alderdi politiko nagusietako agintariak pozik azaldu dira larunbateko erreferendumaren emaitzez. Fianna Fail gobernu alderdi den Bertie Ahern lehen ministroak adierazi duenez, «baiezko nabarmen hau Europa ekialdeko, erdialdeko eta hegoaldeko gure adiskideei egin diegun ongietorria izan da; 2004. urtetik aurrera Europako Batasunean beraiekin lan egitea berantesten zaigu». Oposizioan den Fine Gael alderdiak ere baiezkaren aldeko kanpaina egin zuen eta haren buruzagi Enda Kennyren iritzian, «Irlandak emandako baietak hautesleek heldutasuna agerian utzi du; 74 milioi europar gure erabakiaren zain zeuden eta hartu dugun ebazpen onaz harro izaten ahal gara». Nizako itunari ezetza ematearen aldekoak ziren Sinn Fein, Berdeak eta Independentek, aitzitik, atsekabetuta egon ziren, baiezkua gailendu zelako. Euren ustez, itun honek diruaren menderago izango den Europa baterat darama.

Hego Irlandan eta Erresuma Batuan preso dauden kideek su-etena eskatu zioten erakundeari bi egun lehenago

Benetako IRAk dio borroka armatuari eutsiko diola

Atzo Castledergeko komisarian jarritako bonba baten ardura bere gain hartu du

Erredakzioa | **DONOSTIA**

RIRA edo Benetako IRA (Irlandar Armada Errepublikanoa) erakundeak ez du borroka armatuari uzteko asmorik eta eraso gehiago egiteko prest dago, atzo Derryko egunkari bati jakinarazi zionez. Aitzitik, herenegun erakundeko preso batzuek su-eten bat eskatu eta oraingo buruzagitzarekiko ezadostasuna eta haserrearen erakutsi zuten.

Derry Journal egunkariari atzo adierazi zionez, Benetako

IRA borrokarekin segitzeko prest dago. Era berean, eraso gehiago egingo dituela iragarri zuen, eta Ipar Irlandan «zeinahi instalazio militar eta polizia komisariatik urrutik mantentzeko» ohartarazi zion populazio zibilarri. Ekinean jarraitzen duela erakusteko, atzo Castledergeko komisarian jarritako eta Erresuma Batuko Armadak indargabetutako lehergailu baten erantzukizuna bere gain hartu zuen.

Atzoko adierazpenetan erakundea haserre agertu zen ira-

PETER MORRISON / AP

2000ko urriko irudi honetan Real IRA hildako kide bati ohorezko agurra egiten ageri da Belfasten.

gan igandean erakundeko kide preso batzuek kaleratu agiriarekin, eta «kartzelatik lehenago ateratzeko saiakera» iritzi zion.

Hain zuzen ere, Ingalaterran eta Portlaoisen (Hego Irlanda)

preso dauden erakundeko 41 kidek adierazi zuten, «egungo buruzagitzak Benetako IRA zuzentzeko eskubidea galdu du. Hortaz, buruzagitzari gure konfiantza erretiratzea beste auke-

rarik gabe geratu garela uste dugu». Agiria sinatu zutenen artean, erakundea ustez sortu eta atxilotu arte gidatzen zuen Michael McKevitt dago. Presoek su-etena eskatu zioten taldeari.

HEMEROTEKA

Belfasten egoitza duen *Irish News* egunkari nazionalistan Brian Feeneyk idatzi duenez, alferrikakoa da orain, Irlandako historian bezala, IRARI desagiteko eskatzea, Poliziaren arabera, hobe baita su-etena atxikitzen duen erakunde batu bat talde inkonformista aktibo solteak edukitzea baino. Berriki Erresuma Batuko lehen ministro Tony Blairrek IRARI desagiteko eskatu ondoren kaleratu dute artikulua.

IRISH NEWS

IRA itzal daiteke, baina inoiz ez da desagertzen, badakizu

(2002ko urriaren 16a)

1936ko martxoaren 24ko ilunabarrean IRAk [Erresuma Batuko Armadako] almiranteorde Henry Boyle Townsend Somerville hil zuen. Erresuma Batuko Itsas Armadatik erretiratuta zegoenez ez zegoen Irlanda tirokatuko zuen bandera-ontzi baten zubian, Cork konderriko Castletownshend herriko bere etxe-ko atarian baizik. Bere *krimen*a Itsas Armadari lotu nahi zitzaizkion bertako gazteen erreferentziak ematea izan zen. Hilabete geroago IRAk John Egan hil zuen Dungarvanen, Waterford konderrian. IRAko kidea, Egan bere OCren —legez kanpoko entrenamendu militarra antolatzeagatik kartzelatutako haren komandantea— kontra deklaratu zuelakoan hil zuten.

Eganen hilketatik hiru egunera Fian-na Failen gobernuak IRAREN kontrako atxilotze operazio zabala egin zuen Dublinen, Corken eta Kerryen. Ekainean IRA legez kanpoko erakunde deklaratu zuten, Dailean (Parlamentua) bi eguneko eztabaida izan ondoren; biharamu-

nean [IRAREN] Estatu Goreneko buruari, Moss Twomeyri, hiru urteko kartzela zigorra jarri zioten, berriki legez kanpo jarritako erakundeko kide izateagatik. Eta hori guztia Gerra Zibilaren bukaeraren IRAk armak gordetzeko agindua eman eta 13 urtera.

IRA ez zen desegin [1921-23 arteko] Gerra Zibilaren ondoren. Banandu egin zen. Irabazleek Estatu Libreko Armada gisa segitu zuten; galtzaile gehienak, azkenik, 1926 ondoren Fianna Faili lotu zitzaizkion. Izan ere, alderdiaren historia-ko lehenbiziko urteetan 1926 baino lehenago IRAko tokiko taldeetako kide ber-berek osatzen zuten Fianna Failen herrietako talde asko eta asko. Baina IRAko taldetxo batek Fianna Failen zerikusirik izateari uko egin zion irmoki eta tarteka aktibo mantendu zen; bien bitartean, beren kide ohiek Dailean bar-kaberatasunez ezikusiarrena egiten zuten, 1935-36ko gertaera hiltzaileek zapalkuntza aroa bortxatu zuten arte.

Argi dago, beraz, Fianna Failen zer-bait baino gehiago zekiela IRAREN gainean, hala 1923an nola 1936an. [Fianna Failko buru] Eamon De Valerak eta bere eskuineko esku Frank Aikenek, IRAko Estatu Goreneko buru ohiak, bazekiten alferrikakoa izango zela IRARI desagiteko eskatzea. Aktibo zebiltzan horiek atxilotuta atxikitzea, eta ezein epaima-haik hauek zigortuko ez zituenenez, auzitegi militar batek zigortuta edukitzea nahiago zuten [De Valerak eta Aikenek].

IRARI desagiteko aginduak ematea lehen bezain inozoa da gaur egun. Hemen [Ipar Irlandan] administrazio autonomoa berrezartzeko bezain aurrebaldintza ergela izan zen desarmearena, 1994tik aurtengo urte hasiera arte exijitutakoa, unionistek berau gertatu bezain laster baztertu egin zuten auzia.

PAUL FAITH / EPA
IRAREN aldeko murala Belfasten.

[IRAREN] desagitea *D*hitz berria bilakatu da. Nola jakingo luke inork, pentsaezina dena gertatu eta IRAk bere bukaera iragarriko balu ere? Unionistek berehala frogak exijituko lituzkete. Nola frogatzea lezake inork IRA ez dela existitzen? Existitzen dela frogatzea lezake, baina nola frogatu kontrakoa? [RUC/PSNIko] Polizia-buruaren edota [dagoenaz beste-ko] nazioarteko beste gorputz baten deklarazioan fidatuko al zara? Horretaz ari garela, zer deabru egiten du [Nazioarteko Desarmearako Batzordeko buru] John De Chastelain jeneralak egunotan. Oraindik hari ordaintzen segitzen al dugu?

Denborarekin IRA igartzen ahal da, baina ziur izan urteek aurrera egitean oraindik gertaerak izango direla IRAko kideen eskutik. Agian unionistek nahia-go lukete IRA elkarren kontra borrokan dabilen fakzioetan desagitea, UDA (Ulsterren Defentsarako Elkarte) be-

zala; bururik gabeko oilaskoak, auzune pobretuetan kaleen kontrolagatik borrokan eta katolikoengan erasoak antolatzen dituzten UDAko buruak hiltzen? Unionistek ondo datorkie ahaztea Hugh Annesleyz geroztik polizia-buru guztiek aholkatu dutela hobe dela erakunde batu bat edukitzea, su-eten bat mantentzeko, goraino armatutako eta tokiko zeinahi probokazioaren aurrean bereizketarik gabe erantzun duen inkonformista talde bat baino.

Ezein exekutibo eratu aurretik IRA desegin behar dela dioten unionisten azken eskaera onartzea UUPko lider berri Jeffrey Donaldsoni aurrerakuntza politikoan beste beto bat eskaintzea da. Desarmeara bezala, Donaldson ez da inoiz asetuko. Sinn Feinek eta, beraz, sistema politiko osoak hark soilik ezarritako irizpideak onetsi beharko dituzte eta, esan gabe doa, hark Ostiral Santuko Akordioari aurre egiten dionez, irizpideak beti egingaitzak izango dira, nahitara.

Bestalde, [DUP Ulstergo Alderdi Demokratikoko] Peter Robinsonen irizpideak ez dira egingaitzak. Ohartu al zarete Peter Robinsonek abilki bultzatu duela Jeffrey Donaldsonen UUP alderdia DUPren eskuinera? Iduri du DUP prest dagoela Sinn Feinekin akordioarako puntu batzuk bilatzeko, UUP prest ez dagoen bitartean.

[PUP Alderdi Progresista Unionistako buru] Davy Ervinek azpimarratu zuenez, Robinson eta Nigel Dodds nabarmen huts egiten ari den Ian Paisleyrengandik aparte eramaten ari dira DUP. Adostasun politiko baterantz doaz, Donaldsonen UUP atzeman eta zahartzen doazen kideak errealitatearekiko zeinahi loturatik urruntzen ari da. Logikoa denez, DUPek hauteskundeak nahi ditu.

HITZ BITAN

VENEZUELA

Greba orokorreko lehen orduak lasaiak eta istilu gabekoak izan dira

Venezuelako oposizioak atzo egindako greba lasaitasunez igaro zen lehen orduetan, istilu handirik gabe. Chavez presidentearen kontrako lanuztea aurtengo hirugarrena izan da. Armada eta Polizia hiri nagusietako kaleetan ibili ziren grebak iraun zuen 12 ordutan, istilurik gerta ez zitezen. Oposizioak dioenez, grebaki herritarren %90ek segitu dio. Venezuelako Gobernuaren arabera, sostengu eskasa izan du.

KOLONBIA

Gutxienez 78 hildako Belcazarren okupazioan

FARC gerrillak igandean egindako Belcazar herriaren okupazio saiakeran gutxienez 78 pertsona hil dira, agintarien arabera. Zenduetatik 70 gerrillariak dira. Caucako poliziaburuak esan duenez, segurtasun indarren eta gerrilarien arteko borroka bederatzi ordu iraun zituen.

EKUADOR

Gutierrez kolpista ohia eta Noboa bozetako bigarren itzulian

Presidente hautatzeko bozak izan zituzten igandean Ekuadorren. Bozen %60tik goiti zenbatuta, Urtarrilak 21 Gizarte Patriotikoaren Mugimenduko buru Lucio Gutierrez jeneral kolpista ohia, %19,96rekin, eta Alvaro Noboa enpresarioa eta PRIAN Ekintza Nazionala Alderdi Berritzaile Instituzionaleko burua (%17,5) lirateke bigarren itzulira pasatzekoak.

AEB. Atxilotuetako baten furgoneta hiltzailearenaren antzekoa dela diote

Bi pertsona atzeman dituzte bederatzi lagun hil dituen tirokatzailearen kasuaren ikerketan

Erredakzioa | DONOSTIA

AEBetako Poliziak bi gizonezko atxilotu zituen atzo *tarotaren hiltzailearen* kasuan. Lehen atxilotoketa Richmondeko zerbitzugune batean izan zen. Atxilotua telefono kabina batetik gertu zegoela atzeman zuen Poliziak.

Gertakizunok ikusi zituzten lekukoek esan zuten, furgoneta aparkatu eta dei bat egiteko telefono kabinara zihoala atzeman zuten poliziek. Susmagarriak ez zuten inolako oztoporik jarri atxilotoketa gertatu zenean. Lekuko batek CNN katean egindako adierazpenen arabera, 30 polizia auto joan ziren furgonetako gidaria atxilotzera.

Dirudienek, kabina hori Poliziak zelatatzen zuen. Kabinatik gertu aparkatuta zeukan atxilotuak bere furgoneta, Plymouth Voyager zuri bat, behin-behineko matrikula batekin. Tiraatzailearen ekintzak ikusi dituzten lekukoek arabera, antzeko furgoneta erabiltzen du ustezko hiltzaileak ihes egiteko. Poliziak dioenez, «edozein kasutan, furgonetak susmagarri izateko ezaugarriak betetzen ditu».

Beste atxilotoketa zerbitzugunetik gertu egin zuten. Bi atxilotuak oraindik galdezkatzen ari dira, eta ez dute esan atxilotuetako inor ustezko hiltzailea den.

Bestalde, larunbat gauean Ashland (Virginiako) gertatutako tiroketako zauritua franko-tiraatzailearen azken biktima izan daitekeela jakinarazi dute iturri ofizialek. Gizona Ashlandeko jatetxe batetik irteten ari zela zauritu zuten, tiroz. Hori baieztatuz gero, tiraatzailearen

STEVE HELBERF / AP PHOTO

Poliziak ez du argitu jatetxean topatutako oharak zer dioen

CHARLESS MOOS

Montgomeryko poliziaburua

«Tarotaren hiltzaileak utzitako oharriari erantzun egingo diogu, eta uneotan erantzun hori prestatzen ari gara»

hamabigarren biktima izango da. Poliziaren arabera, forentsearen azterketaren zain egon behar da azkeneko zauritu hori hiltzaile ezezagunak jo duen edo ez jakiteko. Poliziak ohar bat aurkitu zuen jatetxearen kanpoan, baina ez du esan ohar horrek zer dioen. «Nota erantzun egin-

go dugu eta uneotan erantzun hori prestatzen ari gara», esan zuen Montgomeryko poliziaburu Charless Moos.

Moos da tiraatzaileari buruzko ikerketako koordinatzaile nagusia. Moos lehengo ere dei dramatiko bat luzatu zion nota utzi zuenari berriro ere Poliziarekin harremanetan jartzeko.

Orain arte, Poliziak kasu horretan zituen froga bakarrak 5,65 milimetroko balazorro batzuk eta taroteko kartetan heriotza adierazten duen karta bat ziren. Karta horretan, honako mezu hau zegoen idatzita: «Polizia maitea, jainkoa naiz». Ezezagunak bederatzi lagun hil ditu jadanik.

IRAK

NBEko Segurtasun Kontseilua AEBen proposamenaz hitz egiteko bildu da

NBE Nazio Batuen Erakundeko Segurtasun Kontseiluko bost kide iraunkorrek (AEB, Txina, Errusia, Frantzia eta Erresuma Batua) berriro bildu ziren atzo, Irakeko desarmearen ikuskaketaren inguruan Washington aurkeztu duen proposamenaz mintzatzeko. Bost estatuen jarrerarak gerturatzeko AEBek Irakeko arma ikusketei buruzko zirriborro berri bat aurkeztu du. Bertan, hizkuntza eta tonua lehendu ditu, batez ere Iraken aurka indarkeria erabiltzeko aukeraz.

Aldaketok, Frantzia eta Errusiako Atzerri ministroek aurreko testua onartu ez zutelako egin dituzte AEBek. Oraingo proposamena, hobeto ikusi dute bi estatuok.

Zirriborroan indarkeriaren erabilpena aipatzen ez den arren, Bagdadek «ondorio larriak» izango dituela dio, desarmearen baldintzak betetzen ez baditu.

Testu berria AEBek eginiko eskaeren inguruan motz gelditu arren, AEBek lehenbailehen onartzea nahi du, arma ikuskatzaileak berehala lanean has daitezen. *The New York Times* egunkariak dioenez, zirriborroa onartzeko presa hori Iraken aurkako eraso prestatzeko da, desarmearen baldintzak betetzen ez baditu negua baita urtarorik egokiena Bagdaden kontra egiteko. Horrela, berroa eta hondar ekaitzak ekingo lituzkete soldaduek.

Zirriborroa oraindik ez dute ikusi NBEko Segurtasun Kontseilua osatzen duten hamar kide ez iraunkorrek.

Bihar

UNI

Egunkaria

EHUko haurtzaindegia hizpide

UEU, udako ikastaroez haratago

'Pilota eta zinema' jardunaldiak

Informatika: Linux sistema eragilea

...zure independentzia

REALA, ESNE MAMITAN. Realaren denboraldi hasiera bikaina izan da eta hasiera horri esker, ia 21 urteren ondoren, Ligako lehen postuan da bakarrik berriz ere. 1982ko apirilaren 25ean izan zen azkeneko aldiz, bigarren Liga irabazi zuenean.

Puntaren puntan

Realak 21 urte behar izan ditu sailkapenaren buruan bakar-bakarrik berriro egoteko

Jon Balenziaga | DONOSTIA

Olatu aparretan da talde txuri-urdina. Espainiako Ligako sei jardunaldi baino ez dira jokatu, baina lehen postuan da, bigarren sailkatua baino puntu bat gehiagorekin. Alavesen aurka azken unean bidean utzitako bi puntuak min egin dute Zubieta aldean. Oro har, ordea, Liga hasiera bikaina ari da egiten Realak, eta horri esker garai batetik hona ahaztuta zegoen bizipoza berreskuratu du.

Ia 21 urte behar izan ditu Realak Espainiako Ligako puntan bera bakarrik egoteko. Realeko dokumentazio zerbitzuak atzo zehaztu zuenez, azkeneko aldiz, 1981-1982ko azken jardunaldian izan zen, apirilaren 25ean, hain justu. Denboraldi hartako azken norgehiagoka Athleticen aurka jokatu zuen Realak eta 2-1 irabazi ondoren, talde txuri-urdinak bigarren aldiz eskuratu zuen Liga txapelketa. Besteak beste, Arkonada, Kortaberria, Periko, Satrustegi eta Lopez Ufarteren garaia izan zen hura. Egungo Realeko hainbat jokalarik jaioberriak ziren, tartean, Periko Alonsoren bi semeak: Mikel eta Xabi.

1982tik hona, beste bitan ere izan da Realak lider, baina bietan lehen jardunaldian, eta beste zenbait talderekin batera: 1986-87 denboraldian Cadizi 4-0 irabazi ondoren eta aurreko Athleticen 4-2 irabazi ondoren.

Egungo jokalariek ez dute oso urrutira joan nahi lidergoari buruz hitz egiterakoan, batik bat, denboraldia hasi berria delako. «Polita da, baina sei neurketa soilik jokatu ditugu eta oraindik 32 geratzen dira. Liga oso luzea da», esan zuen atzo Xabi Alonsok. Tolosako erdilaria, memento nahiago du puntuak batzen segitzea: «Guztiok dugu gogoko lehen postuan egotea. Dena den, une honetan garrantzitsuena puntuak batzea da». Boris ere iritzi berekoa da, baina lider izateari baliola eman behar zaiola iritzi dio. «Badu bere garrantzia, eta eman egin behar zaio. Zeozergatik egongo gara lehen postuan» dio. Nihat, azkenik, gustura da «seinale ona» delako li-

EGUNKARIA

Orbegozo presidentea, Periko Alonso eta Jesus Mari Zamora 1981-1982 denboraldi horretan.

XABI ALONSO

Realeko jokalaria

«Polita da, baina sei neurketa soilik jokatu ditugu eta oraindik 32 geratzen dira. Liga oso luzea da»

«Guztiok dugu gogoko lehen postuan egotea. Dena den, une honetan garrantzitsuena puntuak batzea da»

dergoan egotea. Turkiarrak ohorezko postu horri eusteko «gogor» borrokatu beharko dutela uste du: «Lan asko egiten jarraitu beharko dugu, eta urrutirago joan gabe Racingi igandean irabaztea izan behar du gure hurrengo helburua».

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

Xabi Alonso igandean Nihat eta Gabilondorekin lehen gola ospatzen.

OSASUNA

Lehen garaipena lortuta, gustura da Aguirre, baina hobetu beharra azpimarratu du

Asier Legarda-ereño | IRUÑEA

Denboraldiko lehen garaipena lortuta, gustura azaldu zen atzo Javier Aguirre goizeko entrenamendu arinaren osteko prentsurrekoan. Vila-realek, Valladolidek, Racingek, Espanyolek edota Mallorcak ere irabaztea lortu dute jardunaldi honetan, eta «sailkapenaren behealdeko hainbat taldek irabaztea lortu dute, nean atzean ez geratzeko beharrezko garaipena» lortu zutela esan zuen Aguirrek. Hori bai, denboraldiko lehen garaipena «Sadarren jokaturako partida kaskarrean» lortu zutela badaki Aguirrek, eta hobetu beharrezko gauza dezente dutela nabarmendu zuen entrenatzaile mexikarrak.

Batik bat, defentsa lana hobetu beharra dutela adierazi zuen Aguirrek, golak errazegi jasotzen segitzen baitute nafarrek. «Gauza on ugari du talde honek, aurkariaren ate inguruetara nahiko erraz hurbiltzen gara, eta Ligako bosgarren talde goleatzaileena gara, baina kezkatzeko moduko gauzak ere badira: hamalau gol jasotzea sei jardunalditan gehiegizkoa da, eta horietatik zortzi aurkariak buruz egin izana ere esanguratsua da» esan zuen mexikarrak atzo Taxoaren. Eta hori sailhesteko defentsa lanean jokalarik guztiekin ekin eta ekin jarraituko duela aurreratu zuen Aguirrek.

Dena den, kezka baino handiagoa zen atzo poza, eta partidak irabazteko zailtasunak normaltzat jo zituen Aguirrek: «Munduko ligarik onenean ari gara, orain hogeitaz urte Real Madril eta Bartzelona bakarrik ziren, orain sei urtez gerotik Deportivo eta Valentzia ere bai, egun hogeitaz talde on dira».

DENBORAZ KANPO

6. jardunaldia

DATUAK

26. jardunaldia jarraian, atea hutsean utzi ezinik

Athleticek ezin du atea hutsean utzi. Dagoeneko 26 partida daramatza golak hartzen. Atzo, sistema aldaketari esker, sendo aritu ziren defentsan, baina markaketa huts bat nahikoa izan zen gola hartzeko.

Llorensek bere laugarren penaltia huts egin du

Alavesek arazo larriak ditu penaltiak gauzatzeko orduan. Real Madril en kontra Ivan Alonsok ez bazuen asmatu, atzokoan Llorensek ere huts egin zuen. Llorensek huts egiten duen laugarren penaltia da, eta hirugarrena Alaveseko elastikoarekin.

ADIERAZPENAK

«Zelaian gehiago izan eta azken txanpan berdintzen dutenean lelo aurpegia gertzen zaizu»

Santi Ezquerro

(Athleticeko jokalaria)

«Denboraldia luzea da, baina orain ere liderizateak badu bere garrantzia, eta eman egin behar zaio. Zer edo zergatik izango gara lehenengo postuan».

Sergio Boris

(Realeko jokalaria)

«Pablok epaileari esan diona egia bada, akats larria da; dena den, aldagelan geldituko da dena»

Mane

(Alaveseko entrenatzailea)

ANEKDOTA

Txalo zaparrada hunkigarria Alkizari

Edozein gizasemeri oilo ipurdia ipiniko zion txalo zaparrada eskaini zioten herenegun Alkizari San Mameseko zaleek. Luzaroan min hartuta egon ostean, debuta egin zuen donostiarrak denboraldi honetan, eta azken sasoiaren taldeko erreferentzia izan den jokalaria merzei duen harrera egin zion zale zuri-gorriak.

Baloia hatz puntetan

Jon Ordoñez |

Jokinek 20 urte ditu, eta goiz eta arratsalde Reala-ren elastiko txuri-urdina darama soinean. Goizean jaiki, eta elastikoa janzten du. Gauean oheratu, eta elastiko txuri-urdina kentzen du. Besterik ez du buruan, eta esku artean ordenagailuko teklatura. Horretan pasatzen du Jokinek denbora. Unibertsitate itzuli, eta ordenagailua pizten du. Beti jolas berberean jolasten da ordenagailuan, beti talde berberarekin, beti jokari berberak jartzen ditu jokoan eta jokaldiak maiz errepikatzen ditu. Baina partida bakoitza beti da ezberdina.

«**KOMANDO F**». Jokinen logela txuri-urdinean dena dago hankaz gora. Ohea egin gabe, eta etxeko lanak egin gabe. Dena hankaz gora, gauza bat izan ezik: komikiak. Komiki japoniarren irensele amorratua da Jokin. 27 urteko taiwandar bat bideokontsolarekin 32 orduz jarraian jolasteagatik, nekearen eraginez, hil zela jakin zutenetik, Jokinen gurasoek ordenagailua itzaltzen diotenean komikietara jotzen du berak. Ekaitza pasatzen denean, ordenagailua pizten du berriz ere, eta eguzkia ateratzen da bere logela ilunean. 1981eko apirilaren 25ean jaio zen Jokin, baina bere adineko gazte gehienak ez bezala, bera XXI. mendean bizi da. Bere logela nahasian komiki bat aurkitu nahi duenean burmuinari agintzen dion lehenengo gauza «Komando F» da. Aurkitzen ez badu urduri jartzen da, eta eskuineko eskua mugitzen du, sagua harpatu nahian.

ETA ORAIN GAZTE SENTITZEN DA. Urduri dagoen Jokinen eskuin eskuko hatz erakusleak ezin egonean hartzen du lo. Aurreko hiru partidak gaizki atera zitzaizkion Jokini, eta gurasoak sendagilearengana ere eramán izan zuten. Orain, orde, lasai egiten du lo bere logela txuri-urdinean. Partida prime-

ran ari zaio ateratzen. Lehengo jolas berbera jartzen du ordenagailuan, talde berberarekin jolasten da, jokari berberak zelairatzen ditu, eta jokaldi berberak errepikatzen. Baina orain baloia aurkariaren sareetan sartzen da. Aspaldiko partez Jokinen taldea liderra da saiklapenean, eta Jokinek lasai egiten du lo bere logela txuri-urdinean. Jokatu duen azken partida amaitutakoan, gazte sentitu da Jokin. Gezurra badirudi ere, 21 urterekin, partidak ondo ateratzen ez zaizkionean ito egiten baita bere logela ilunean, izerditan hasten da, eta nazkatu egiten da.

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

JOKALARI OHIA, IKUSLE. Atletico Madril en larunbatean jokatu zuela aprobeztatuta, Fabrizio Coloccini Alaveseko jokari ohia derbia ikusten egon zen. Haur asko gerturatu zitzaizkion sinadura eskatzera.

Une horietan baloia hiru dimentsioko jostailu bat zeneko denbora gogoratzen du. *New Game* hitz fluoreszenteek burua argitzen dioten arte.

'PAUSE'. Baina orain ez. Orain gazte sentitzen da, liderra da, puntaren puntan, eta jolas hau bere eskuetan du. Haur jaioberri batek bezala hartzen du arnasa bere logela itxian. Leihoa ere zabaldu du. Badaki jolas hori ez dela bere errealitate birtuala, eta arnasa beharko du bihar. *Pause*-ak gelditu zuen bezala, bihar hasiko baita partida.

Eskubide bat da

Jon Ordoñez.- Real Madril en azken urteotan kexuka dira utzitako jokalariek euren kontra partida oso onak jokatzen dituztelako. Munitisen kasua izan da azkena, baina ez adierazgarriena. Jokalari bat beste talde bati uzten zaionean, normalean, treba dadin egiten da —Munitis, orde, gainetik kentzeko utzi zuen Real Madril en—, eta jokalaria bere taldera itzultzeko itxaropenarekin joaten da. Normala da, beraz, bere taldearen aurka jokatzen duenak gogo gehiagorekin jokatzea, entrena-tzaileak ikus dezan. Jokalaria ezin zaio kendu zenbat balio duen erakusteko aukera hori.

bai

SOKATIK TIRA

Utzi behar al zaie lagatako jokalariei bere taldearen aurka jokatzen?

Eztabaidan parte hartzeko:
www.egunkaria.com/inkesta

Esker txarrekoa

ez Julen Etxeberria.- Azkeneko denboraldietan gero eta gehiago dira beste taldeetara utzita joaten diren jokalaria. Oro har, bi talde ezberdinen interesak aintzakotzat hartzen diren akordioak izan ohi dira: jokalaria bere taldean mantendu nahi ez duen klubaren interesa, eta jokari hori gastu handirik egin gabe erosi nahi duen taldearen interesa. Mese-de antzeko zerbait dela esan daiteke zentzu batean, gizon-emakume zintzoen arteko ituna. Eta utzitako jokalariek bere talde ohiaren aurka ez jokatzeo exijentzia akordio horren guztia- ren barruan ulertu behar da, besterik ez.

LEHEN MAILA

JARDUNALDIKO EMAITZAK															
Celta	0-1	Rayo													
At. Madril	1-1	Valentzia													
Athletic	1-1	Malaga													
Espanyol	2-0	Huelva													
Betis	0-1	Mallorca													
Osasuna	2-1	Sevilla													
Valladolid	2-1	Bartzelona													
Alaves	2-2	Reala													
Racing	2-0	Real Madril													
Vila-real	3-1	Deportivo													
HURRENGO JARDUNALDIA															
Celta	—	At. Madril													
Valentzia	—	Athletic													
Malaga	—	Espanyol													
Huelva	—	Betis													
Mallorca	—	Osasuna													
Sevilla	—	Valladolid													
Bartzelona	—	Alaves													
Reala	—	Racing													
Real Madril	—	Vila-real													
Rayo	—	Deportivo													

TALDEA	PT	J	I	B	G	I	B	G	I	B	G	A	K
▲ 1. Reala	14+6	6	2	1	0	2	1	0	4	2	0	17	11
▲ 2. Celta	13+6	6	1	1	1	3	0	0	4	1	1	10	4
▲ 3. Malaga	12+4	6	2	1	0	1	2	0	3	3	0	13	9
▲ 4. Valentzia	11+7	6	2	0	1	1	2	0	3	2	1	11	4
■ 5. Real Madril	11+6	6	3	0	0	0	2	1	3	2	1	13	7
■ 6. Racing	10+2	6	1	1	1	2	0	1	3	1	2	7	5
7. Valladolid	10	6	2	1	0	1	0	2	3	1	2	6	6
8. Betis	9+4	6	1	1	1	1	2	0	2	3	1	12	8
9. Deportivo	9-2	6	1	0	2	2	0	1	3	0	3	9	11
10. Mallorca	9-3	6	1	0	2	2	0	1	3	0	3	6	9
11. Bartzelona	8	6	1	2	0	1	0	2	2	2	2	9	9
12. Rayo	8-1	6	1	2	0	1	0	2	2	2	2	9	10
13. At. Madril	7+2	6	0	3	0	1	1	1	1	4	1	10	8
14. Vila-real	6	6	1	1	1	0	2	1	1	3	2	8	8
15. Osasuna	5-4	6	1	0	2	0	2	1	1	2	3	10	14
16. Alaves	5-4	6	0	1	2	1	1	1	1	2	3	8	12
▼17. Athletic	5-5	6	0	1	2	1	1	1	1	2	3	6	11
▼18. Sevilla	4-2	6	0	2	1	0	2	1	0	4	2	4	6
▼19. Espanyol	4-6	6	1	1	1	0	0	3	1	1	4	3	9
▼20. Huelva	1-10	6	0	0	3	0	1	2	0	1	5	4	14
▲ Txapeldunen Ligara ■ UEFAra													
▼ Bigarren A Mailara													

BIGARREN MAILA

JARDUNALDIKO EMAITZAK															
Leganes	1-1	Albacete													
Sporting	1-1	Ejido													
Xerez	0-1	Salamanca													
Elx	0-0	Kordoba													
Numancia	0-2	Levante													
Badajoz	1-0	Murtzia													
Terrassa	1-1	Tenerife													
Eibar	1-0	Ferrol													
Almeria	2-1	Compostela													
Zaragoza	3-1	Oviedo													
Las Palmas	2-1	Getafe													
HURRENGO JARDUNALDIA															
Albacete	—	Las Palmas													
Ejido	—	Leganes													
Salamanca	—	Sporting													
Kordoba	—	Xerez													
Levante	—	Elx													
Murtzia	—	Numancia													
Tenerife	—	Badajoz													
Ferrol	—	Terrassa													
Compostela	—	Eibar													
Oviedo	—	Almeria													
Getafe	—	Zaragoza													

TALDEA	PT	J	I	B	G	I	B	G	I	B	G	A	K
▲ 1. Levante	15+9	7	3	0	0	1	3	0	4	3	0	17	8
▲ 2. Las Palmas	13+5	7	3	1	0	0	3	0	3	4	0	10	5
▲ 3. Terrassa	13+4	7	1	3	0	2	1	0	3	4	0	8	4
4. Xerez	13+1	7	2	1	1	2	0	1	4	1	2	7	6
5. Albacete	12+5	7	2	1	0	1	2	1	3	3	1	10	5
6. Murtzia	11+3	7	2	1	0	1	1	2	3	2	2	6	3
7. Ejido	11+1	7	2	0	1	1	2	1	3	2	2	9	8
8. Elx	10+4	7	1	2	1	1	2	0	2	4	1	8	4
9. Tenerife	10+2	7	2	1	0	0	3	1	2	4	1	8	6
10. Getafe	10+1	7	2	1	0	1	0	3	3	1	3	12	11
11. Badajoz	10-3	7	2	1	1	1	0	2	3	1	3	4	7
12. Zaragoza	9	7	2	2	0	0	1	2	2	3	2	8	8
13. Ferrol	9-1	7	1	2	0	1	1	2	2	3	2	8	9
14. Eibar	9-1	7	2	2	0	0	1	2	2	3	2	4	5
15. Leganes	8	7	1	2	1	0	3	0	1	5	1	7	7
16. Numancia	7-3	7	2	0	2	0	1	2	2	1	4	7	10
17. Salamanca	7-3	7	0	1	2	2	0	2	2	1	4	4	7
18. Kordoba	6-2	7	1	1	1	0	2	2	1	3	3	4	6
▼19. Almeria	6-6	7	1	2	1	0	1	2	1	3	3	7	13
▼20. Compostela	4-4	7	0	2	1	0	2	2	0	4	3	4	8
▼21. Oviedo	4-6	7	0	0	3	1	1	2	1	1	5	7	13
▼22. Sporting	4-6	7	0	4	0	0	0	3	0	4	3	2	8
▲ Lehen Mailara													
▼ Bigarren B Mailara													

KALEAN GORA-KALEAN BEHERA

DENOUEIX

Jon Balenziaga.- Frantziarra ez da Reala egiten ari den denboraldi hasiera bikainaren erantzule bakarra, baina entrenatzailea izaki, arduradun nagusietarikoa bai. Langilea eta metodikoa izatearen sona zekarren berarekin, eta bere lana ezin hobeto ari da betetzen.

MATEO

Asier Legarda-ereño.- Yanguas osatu ostean hamaikakotik eror zitekeela uste zuen Mateok iragan aste hasieran, baina horren seguru jokatzeko jarraituz gero eskuin hegala berea du Mateok. Erasora ere lotsagabe egin zuen gainera, zenbait unetan.

J. CRUYFF

Jon Rejado.- Alavesen gorakadan erabakigarria gertatu zen, lesio batek zelaietatik kanpo denbora luzez mantendu badu ere. Helguerekin batera erasorako jokoa maisuki antolatu zuen, eta gogotsu aritu zen.

LACRUZ

Haritz Gallastegi.- Ikusgarria izan zen neurketa guztian Dario Silvarekin izan zuen lehia. Txartel bat izan arren, sendo aritu zen Lacruz eta partida aurrera joan zen heinean lekuz kanpo utzi zuen aurrelari uruguiarra. Larrainzarren beharra ere aipatzekoa izan zen Malagaren aurka.

IZENA ETA IZANA

JOHN ALOISI (OSASUNA)

Behin gola egiten hasita, binaka hobe

Asier Legarda-ereño |

Martxa honetan astebukaera oro Sevillaren aurka jokatzea eskatu beharko du John Aloisik. Iaz iritsi zen Iruñera Ingalaterratik bueltan, eta gorritxoekin elastikoarekin lortu zuen lehen gola Sevillari egin zion Aloisik iragan denboraldiko bosgarren jardunaldian. 1-0 irabazi zuten orduan nafarrek, eta igande honetako bezalaxe denboraldiko etxeko lehen garaipena izan zen hura ere, Sadarren jokatu hirugarren partidari. Igandean gol bakarra ez, Aloisik bi egin zizkion Joaquín Caparrosen taldeari, nahiz eta bigarrenak ez zuen inoiz markagailura igo behar izan.

Orain 26 urte Adelaidan jaio zen John Aloisi, jatorri italiarreko familia batean jaio ere. Odolean zeraman arrak edo, Europarako bidea hartzera bultzatu zu

EUSKAL HERRIKO HERRI LASTERKETAK. Lasterketa hasi aurretik, iraun artean zein amaieran derbi kutsua nabaritu zen

Adin guztietako jendea korrika EGUNKARIArekin

Ehunka kirolarik bete zituzten helmuga inguruko bazter guztiak, eta giro bikaina sortu

Jon Rejado | **GASTEIZ**

Kirolari guztien agendan agertu ahal izateko azken pausoa eman du Gasteiz Hiria Herri Lasterketak bere hirugarren al-dian. Hirurehun korrikalari inguruk hartu zuten parte EGUNKARIAk antolatutako lasterketan, eta, urtero bezala, giro ona izan zen nagusi helmuga inguruko bazter guztietan. Aurreko urteetan bezala maila guztietako parte-hartzaileak gozatu ziren hamaika kilometroko ibilbideaz, baina hirugarren aldirako Gasteiz Hiria Lasterketak berrikuntza politak zituen gordeta. Adibidez, nagusiez gain, gazte-xoenek ere aukera izan baitzuten korrika egiteko.

Eta kirolari gaztetxoek izan ziren Dato kalearen eta Andra Mari Zuriaren plazaren artean antolatutako ibilbideari kolorea jarri ziotenak. Adinaren arabera sailkatutako bostehun umeek gogor egin zuten korrika, nagusien parera heltzeko asmoz. Tamalez, korrika egiteko sistema ez zen eraginkorrena; gehientsuenak beren gurasoen aurretik ziztu bizian igarotzen baziren ere, nagusiak begi-bistatik galtzean erritmoa nabarmen moteltzen zuten, eta gelditu eta arnasestuka hasten ziren.

Beste batzuk erritmo berari eusten saiatzen ziren, gerrian zeramaten jertsearen kolpeen erritmoa jarraituz. Egon ziren, halaber, ibilbidearen azken itzua

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS
Ehunka korrikalari bildu ziren Gasteiz Hiria III. Lasterketako irteeran.

lia ibiltzen eta hizketan ematen zutenak, kirola batere sanoa ez dela adieraziz edo. Baina korrika egiteko sistema guztiek sari bera izan zuten: txalo zaparrada bat helmugara heltzean.

Gaztetxoek lasterketa bukatzerakoan nagusien ordua heldu zen. Aurreko urteetan gertatu bezala adin eta maila guztietako kirolariak gerturatu

ziren, Herri Lasterketa bati dagokion bezala. Hamaiketan lasterketari hasiera ematean, argi gelditu zen nola banatuko zen lasterketa. Ziztu bizian abiatu ziren txapela janzteko gogoekin zeudenak, eta lehen kilometrotik argi zegoen podiumera igozteko aukera zutenak.

Azkenean Gontzal Sanzek irabazi zuen gizonezkoen las-

terketa, Roberto Ruiz eta Rafa Marichalarren aurretik. Emakumezkoetan Mari Lourdes Gomez de Segura izan zen irabazlea, Maria Jesus Fernandez de Arroiabe izan zen bigarrena, eta Sonia Aragon hirugarrena. Beteranoen sailkapenean Francisco Javier Valle irabazi zuen, eta Maria Jesus Fernandezek berak ere bai.

GASTEIZ HIRIA

1. GONTZAL SANZ	...00:31
2. ROBERTO RUIZ	...00:31
3. RAFA MARITXALAR	...00:31
4. ION SALVADOR	...00:31
5. MIGEL ANGEL ENCINA	...00:32
6. ANTONIO JOSE BALNCO	...00:32
7. SERGIO GORDO	...00:34
8. ENRIKE SEBASTIAN	...00:34
9. FERNANDO ETXEGARAI	...00:34
10. IGOR BARCIA	...00:34
11. EDUARDO AGUIRRE	...00:35
12. DAVID ALINDADO	...00:35
14. FCO JAVIER VALLE	...00:35
16. LUKEN AKARREGI	...00:35
17. HECTOR HELGUERA	...00:35
19. KOLDO LOPEZ DE GUERENU	...00:36
20. ALFREDO FERNANDEZ	...00:36
21. NOEL CORKERY	...00:37
22. ASIER NAVAS	...00:37
23. SERGIO GRISALEÑA	...00:37
24. ALBERTO OSES	...00:37
25. OSCAR GARCIA	...00:37
26. JAVIER ISLA	...00:37
27. JOSE LUIS GARCIA DE LA FUENTE	...00:38
28. IOSU ARRANZ	...00:38
29. TXEMA HERNANDEZ	...00:38
30. IOSEBA PUENTE	...00:38
31. MANU ATXAERANDIO	...00:38
32. LUIS PIPAON	...00:38
34. VALENTIN RODRIGUEZ	...00:38
35. ENRIKE ARMENTIA	...00:38
36. IÑIGO GARCIA	...00:38
37. ANGEL PEREZ	...00:39
38. GORKA ARANBARRI	...00:39
39. ANDRES SEITEL	...00:39
40. MIKEL FZ. RETANA	...00:39
42. XABIER ARRIZABALAGA	...00:39
43. JOSE M ^a CIFUENTES	...00:39
44. ENRIKE ZAMORA	...00:39
45. JOSE ANTONIO AMADO	...00:39

47. AGA ESTEVEZ	...00:39
48. CRISTOBAL GALERA	...00:40
49. MIGUEL ANGEL TOVAR	...00:40
50. JUAN CARLOS OLAVE VIVANCO	...00:40
52. DAVID TXUS	...00:40
53. NATXO FERNANDEZ	...00:40
54. ARTURO ALVAREZ	...00:40
55. CARLOS LOPEZ	...00:40
56. JOSE LUIS GARCIA	...00:40
58. ROBERTO RAMOS	...00:40
59. IÑIGO LOPEZ DE SANTIAGO	...00:40
60. ENEKO GONZALEZ	...00:40
61. FELIX LOPEZ	...00:40
62. ERNESTO SAEZ DE OKARIZ	...00:40
63. CESAR JIMENEZ	...00:41
64. SANTI FERNANDEZ	...00:41
65. CARLOS GOLDAZARENA	...00:41
66. AITOR GORDO	...00:41
67. CIRO IZURRATEGI	...00:41
68. IKER GALINDEZ	...00:41
69. EDUARDO ARAIKO	...00:41
70. MIGEL ZAPATA	...00:41
71. IOSEBA BARTOLOME	...00:41
72. JULIO SANCHEZ	...00:41
73. ABEL LOPEZ DE SUSO	...00:41
74. JOSE RAMON LORCA COBOS	...00:41
75. KOLDOKIKA HERRAN	...00:41
76. IKER URIARTE	...00:41
77. JUAN LUIS DUDAGOITIA	...00:41
78. RUBEN GONZALEZ	...00:41
79. JOSE LUIS MONTEJO	...00:41
80. JOSE MANUEL LEONARDO	...00:41
81. JAVIER PORTUONDO	...00:41
82. JUAN CARLOS VICARIO	...00:41
83. JUAN CARLOS GONZALEZ	...00:41
84. MANUEL ANTONIO SANCHEZ	...00:41
85. FCO JAVIER LOPEZ	...00:41
86. IOSU LOPEZ DE ARREGUI ALUTIZ	...00:41
87. JUAN MANUEL VARGAS	...00:41
88. ENDIKA ALONSO	...00:41
89. JAVIER BARBERO	...00:41
90. JON GOMEZ	...00:41

91. UNAI UGARTE	...00:41
92. FCO JAVIER GOMEZ DE SEGURA	...00:41
93. DAVID FDZ. DE ARROYABE	...00:42
94. JOSE LAUZURIKA	...00:42
95. IOSEBA KARMONA	...00:42
96. M. ANGEL DEL BARRIO MORALES	...00:42
97. GORKA ORAA	...00:42
98. M ^a LURDES GOMEZ DE SEGURA	...00:42
99. RUBEN PEREZ	...00:42
100. IKER CAMARA	...00:42
101. JOTA BARON	...00:42
102. J. CARLOS FERNANDEZ BASURTO	...00:42
103. ASIS IRIONDO	...00:42
104. JUAN JOSE CIORDIA	...00:42
105. MIKEL IBARRONDO	...00:42
106. JAVIER RUIZ OREITIA	...00:42
107. AALBERTO MARIN	...00:42
108. GORKA QUEVEDO	...00:42
109. RAUL LZ. DE ARMENTIA	...00:42
110. JOSE ANTONIO NAJERA	...00:42
111. KARLOS LANGARIKA	...00:42
112. JOSE OCHOA DERETANA	...00:42
113. GARIKOITZ BENGOTXEA	...00:42
114. JOSE M ^a COSSIO	...00:42
117. SERGIO HERNANDEZ	...00:42
118. IÑAKI GARCIA	...00:42
119. IÑIGO CORTAZAR	...00:42
120. JOSE MANUEL LOPEZ	...00:42
121. CARLOS QUIJANA	...00:42
122. MIKEL FERNANDEZ	...00:42
123. JOSE MANUEL OCARAY	...00:43
124. AGUSTIN ARAICO	...00:43
125. GUSTAVO ORTIZ DE ZARATE	...00:43
126. CARMELO SAN MARTIN	...00:43
127. SEBASTIAN ZAPATAGAROA	...00:43
128. AITOR RUIZ DE SABANDO	...00:43
129. ALONSO FRANCES	...00:43
130. JESUS CANTERO	...00:43
131. ZIGOR IBARGUREN	...00:43
132. SONIA ARAGON	...00:43
133. XABIER GARCIA DE ALBENIZ	...00:43
134. JOSE LUIS GORDO	...00:43

135. ARSENIO SANTOS	...00:43
136. MIKEL CALLEJA	...00:43
137. JOSE LUIS MARTINEZ	...00:43
138. JOSE LUIS MARTINEZ	...00:43
139. MAITE CIVICOS	...00:43
140. HECTOR ARAITOARRO	...00:43
141. LUIS BARBERO DEL TESO	...00:43
142. ALEX GIL	...00:43
143. ALAIN VIVAS	...00:43
144. EDUARDO MONASTERIO	...00:44
145. OSCAR BLANCO	...00:44
147. ENDIKA GARRO	...00:44
148. JESUS ANGEL ALZOLA	...00:44
149. AITZOL FERNANDEZ	...00:44
150. DAVID GIL	...00:44
151. ELENA FERNANDEZ	...00:44
152. FCO JAVIER CIFUENTES	...00:44
153. RAMON MERINO	...00:44
154. BRUNO POLO	...00:44
155. JOSE MARIA VILLAR	...00:44
156. I. CARLOS GARCIA DE ALBENIZ	...00:44
157. DIEGO ORTIZ DE APODACA	...00:44
158. JULIAN ALDEANO	...00:44
159. JESUS DIAZ GARCIA	...00:44
160. JOSE JAVIER ZUBIKARAI	...00:44
161. RAFAEL DELA HOZ MARTINEZ	...00:44
162. JAVIER DE LA HOZ	...00:44
163. ROBERTO ESTEBAN	...00:44
164. ROBERTO DIAZ	...00:44
165. JESUS BEITIA	...00:44
166. ASIER OZAETA	...00:44
167. IÑAKI BLANCO	...00:44
168. HERMINIO LANDA	...00:44
169. ENRIQUE HERREROS	...00:44
170. IGOR ALTZUGARAI	...00:44
171. JESUS UHARTE	...00:45
172. IÑAKI JUBETO	...00:45
173. J. MARIA ORTEGA DE SANTIAGO	...00:45
174. JOSE LUIS LAGUARDIA	...00:45
175. BALTASAR BLANCO	...00:45
176. ANGEL. ETXABE OTADUI	...00:45
177. JAVIER DOMINGUEZ	...00:45

178. JOSE RAMON PEREZ	...00:45
179. DAVID BLANCO	...00:45
180. OSCAR BARAMBONES	...00:45
181. CAROLINA MURILLO	...00:45
182. ESTEBAN BRAGADO	...00:45
183. LUIS SALAZAR	...00:45
184. PATXI LARIZGOITIA	...00:45
185. JUAN CARLOS DOMINGUEZ	...00:45
186. CARLOS BERAESTEGI	...00:45
187. JOSE RAMON GARCIA	...00:45
188. IOSEBA UNZALU	...00:45
189. JAVIER BARROSO	...00:45
190. JOSE ANTONIO CARMENES	...00:45
191. LAZARO HERREROS	...00:45
192. B IXEN FERNANDEZ	...00:45
193. IGOR PORTU	...00:46
194. IBAN MAIA	...00:46
195. IOSU TORNAI	...00:46
196. FERNANDO MARTIN	...00:46
197. J. ANTONIO MARTINEZ DE LAGOS	...00:46
198. ENCARNA GARCIA	...00:46
199. VIRGINIA SARACIBOS	...00:46
200. MANUEL REY	...00:46
201. JORGE DE TORO	...00:46
202. ASIER LERTXUNDI	...00:46
203. JAVIER RUIZ DE GARAI	...00:46
204. IKER LAMBARRI	...00:46
205. SASNTIAGO FRIAS	...00:46
206. VICTOR GUZMAN	...00:46
207. FLORENTINO VAZQUEZ	...00:46
208. JOSE LUIS AYALA	...00:46
209. CARLOS ALVAREZ DE EULATE	...00:46
212. MANOLO CANO	...00:46
213. JESUS M ^a OÑORO	...00:46
214. GONZALO HERNANDEZ	...00:47
216. IOSEBA MARTINEZ	...00:47
217. CONCHITA DE LA IGLESIA	...00:47
218. IONE ETXEBERRIA	...00:47
219. JON IRIARTE	...00:47
220. LANDA IRZIO	...00:47
222. JOSE IGNACIO URIEZ	...00:47
223. TXUS MARTINEZ DE LA HIDALGA	...00:47

RAUL BOGAJO / ARGAZKI PRESS

Gontzal Sanz eta Mari Lourdes Gomez de Segura izan ziren gizonezkoen eta emakumezkoen probako irabazleak.

Baina Gasteiz Hiria Herri Lasterketaren benetako xarma ibilbidean zegoen, oraindik hasierako sailkatuek helmugaratu ostean. Korrikalariak multzotan biltzen ziren erritmo egokiena topatzeko asmoz, baina kilometroak aurrera joan ahala argi gelditzen zen zein entrenatzen den asteburu oro, eta zein ez. Armentiarako igoera hasi aurretik, Mendizorrotzako frontoietatik ibilbidea lau kilometro mozteko gogoia erakusten zuten korrikalari askok, baina gehientsuenek seriotasunez jarraitu zuten antolakuntzako pertsonen markatzen zuten ibilbidea.

Alavesen eta Realaren arteko derbiak ere ez zuen Herri Lasterketa galdu nahi izan, eta hasi aurretik, lasterketan zehar, eta lasterketa bukatu ostean nabaria izan zen. Lasterketa hasi aurretik Dan Eggen, Pablo Gomez eta Helguera agertu ziren irteeran. Lasterketan zehar kirolari askok Realeko jokalariek ikusteko aukera izan zuten, eguerdiko paseotxoa ematen zuten bitartean. Eta lasterketa bukatu ondoren, asko izan ziren Alde Zaharreko tabernetara igo zirenak nekea arintzeko garagardo freskoarekin. Azken batean kirola eta jaia guztiz bateragarriak dira. Edo ez?

224. EDORTA DE LORENZO	00:47
225. RAFAEL ALISA	00:47
226. ENRIQUE MARTINEZ	00:47
227. IÑAKI MARAÑON	00:47
228. JOSE ANGEL CANTERO	00:47
229. ITZIAR SANPEDRO	00:47
230. IBON PORTUGALETE	00:47
231. ANTOLIN FERNANDEZ	00:48
232. IOSEBA ESPELETA	00:48
233. ISAAC RODRIGUEZ	00:48
234. ENRIQUE ROBLES	00:48
235. JORGE BURUAGA	00:48
236. ANE LASA	00:48
237. IÑIGO DURANA	00:48
238. XABIER ARIZTIMUÑO	00:48
239. ASIER ARRIETA	00:48
240. CARLOS RUIZ BASCUÑANA	00:49
241. MIKEL LOPEZ DE ONDATEGUI	00:49
242. MIKEL OLASKOAGA	00:49
243. FERNANDO ARMENTIA	00:49
244. UNAI LANDA	00:49
245. SAIOA LOSA	00:49
246. JAVI BARRIO	00:49
247. JAIME ORTIZ DE URBINA	00:49
248. IOSU ALLIKA	00:49
249. JOSE ANTONIO ARENAZA	00:49
250. IKER GORDOBIL	00:49
251. IVAN GARCIA	00:49
252. CARLOS PEREZ DE MUNIAIN	00:49
253. ARANTXA LOPEZ	00:49
254. CARLOS MOLINA	00:49
255. JOSE RAMON KINTANA	00:49
256. NAROA ETXEBERRIA	00:49
257. XABIER MONTIEL	00:50
258. MARISA PEREDA	00:50
259. M ^{re} KARMEN ISASTI	00:50
260. JOSE ANTONIO NOGALES	00:50
261. JULIAN RODRIGUEZ	00:50
262. GABRIEL RUIZ DE LUZURIAGA	00:50
263. RAFAEL MARTINEZ	00:50
264. J.A. DEMARIA AREVALOS	00:50
265. IÑIGO RODRIGUEZ	00:50

266. ESIBALITZ BLANCO	00:50
267. FCO JAVIER IBANEZ	00:50
268. LUIS FZ. LOPEZ	00:50
269. JAIME BRAGADO	00:50
270. ERRADEL IBARLOZA	00:50
271. AITOR ZUBIKARAI	00:50
272. LUIS URROSOLO	00:51
274. JAVIER MTZ. DE ARAMAIONA	00:51
275. ARANTZA GOMEZ	00:51
276. MIKEL GARRIDO	00:51
277. XABIER PASCUAL	00:51
278. ROBERTO CUBERO	00:51
279. JESUS FERNANDEZ	00:51
280. RUBEN FERNANDEZ DE PINEDO	00:52
281. LURDES LEONARDO	00:52
282. AINTZANE ALSASUA	00:52
283. AMAIA RODRIGEZ	00:52
284. JON ANDONI AXPE	00:52
285. AITOR ASPE	00:52
286. KOLDO ZABALA	00:52
287. TXETXU URKJO	00:52
288. OIHANA ZABALETA	00:52
289. BITTOR GONZALEZ	00:53
290. FERNANDO GARCIA	00:53
291. TXEMI HERNANDO	00:53
292. DOMINGO ARTETXE LANDA	00:53
293. JOSETXU SAMANIEGO	00:54
294. NATXO ABALOS	00:54
295. DANIEL BARRIO	00:54
296. AMAIA URIONDO	00:54
297. KEPA BARRENETXEA	00:54
298. OSKAR DE LA SERNA	00:54
299. JOKIN SARASOLA	00:54
300. DANIEL DE LA ROSA PEREZ	00:54
303. ANDONI ARENAZA	00:57
304. CARMELO ROMERO	00:57
305. DELFINA DEL POZO ALCORTA	00:57
306. JESUS ARMENTIA	00:59
307. MIKEL GARMENDIA	01:01
308. IGOR GARROSA	01:01
309. ALFONSO GARROSA	01:03
310. LOLA ZABARTE	01:03
311. JOSE RAMON LAORDEN	01:03
312. LAURA ELKORO	01:03
313. ALFONSO PORRAS VELEZ	01:03

Askatu zure telefonoa

Euskaltel
Hautaketa

1050 aurrezenbakia markatzea ahazten zaizun bakoitzean, zure telefonoko fakturan aurrezteko aukera gaitzen duzu. Euskaltel Hautaketarekin **ez duzu aurrezenbakia berriro markatu beharko**. Erosoagoa izateaz gain, **tarifa murrituagoak ere izango dituzu**.

Informa zaitez **015** telefono-zenbakian

operadore globala

Euskaltel
batzen gaituena

FUTBOLA

Real Madrilek, Arsenalak eta Valentziak gaur lortu nahi dute sailkapena

Erredakzioa | DONOSTIA

Txapeldunen Ligako lau garren jardunaldia jokatu da gaur eta bihar, eta zenbait talde hurrengo faserako sailkapena lortzeko moduan dira. Arsenalak, Valentziak eta Real Madrilek aurrera egingo dute gaur irabazten badute, oraindik beste bi jardunaldi gelditu arren. Real Madrilek AEK Atenas taldea hartuko du, Arsenalak Auxerren jokatu du, eta Valentziak Basilean.

Real Madrilen Raulek eta Figok ezingo dute jokatu, oraindik min hartuta baitaude. Zinedine Zidane ere ez dago sasoi betean, pubisean mina baitu. Ronaldok, ordea, debuta egingo du Real Madrilekin Txapeldunen Ligan.

Bihar jokatu dira beste lau multzoetako zortzi partidak. Milanek eta Bayern Munichek jokatu dutena hil ala bizikoa da Alemaniako taldearentzat. Bayernek garaipena behar du kanpoan ez gelditzeko. Alemaniako beste talde batek ere, Borussia Dortmundek, garaipena behar du. 1998tik ez da lehen fasea gainditzeko gauza izan, eta bihar Eindhovenen irabazten badu eskura izango du sailkapena.

A MULTZOA

B. Dortmund - PSV Eindhoven
Auxerre - Arsenal

B MULTZOA

Spartak Mosku - Liverpool
Basilea - Valentzia

C MULTZOA

AEK Atenas - Real Madril
Genk - Erroma

D MULTZOA

O. Lyon - Inter Milan
Ajax - Rosenborg

E MULTZOA (bihar)

Newcastle - Juventus
Dinamo Kiev - Feyenoord

F MULTZOA (bihar)

B. Leverkusen - M. Haifa
Olympiakos - Manchester U.

G MULTZOA (bihar)

Lens - Deportivo
Milan - Bayern Munich

H MULTZOA (bihar)

Bartzelona - Lokomotiv M.
Brujas - Galatasaray

HARRI-JASOTZEA. Zestoarrak lehen aldiz jantzi du txapela, Izeta II.ari kenduta 37,5 kilogatik

LANDER F. ARROIARE / ARGAZKI PRESS

Joseba Ostolaza igandeko lehen harriarekin; harekin Izeta II.ak baino jasoaldi bat gehiago egin zuen.

Urtez urteko ahaleginaren ordaina jaso du Ostolazak

Bi urtetan txapeldunorde izan ostean harri txikietako txapela lortu du

Koldo Alduntzin | DONOSTIA

Bi urtez (1999 eta 2000) txapeldunorde izan ondoren harri txikietako Euskal Herriko txapela jantzi zuen herenegun Joseba Ostolaza gipuzkoarrak. Jasoaldietan parra egin zuen Joxerramon Iruretagoiena *Izeta II.* arekin, baina harrien kiloen aldeak eman zion txapela Ostolazari. Hain justu, aurreneko harriarekin —150eko koadroa— lortu zuen aldea, jasoaldi bat gehiago egin zuelako. Gero, Izeta II.ak 112,5 eko kuboarekin jasoaldi bat gehiago egin zuen, baina ez irabazteko adina.

Nolanahi ere, Izetak zuen guztia eman zuen, eta soilik orain bi urte baino 175 kilo gutxiago bizkarreratu zituen; marka hura baitzuen buruan Aiako-

ak. Ostolazak ere ordukoa ontzeta zuen helburu, eta baita hala egin ere, 725 kilo gehiago jaso baitzituen Altsasun, herenegun.

Ostolazak 29 urte ditu, 111 kilo eta 1,75 metro. Zestoakoa da, azken 19 urteak Ooreretan eman baditu ere. Txapel nagusia jantzi arren, atzo ohiko lanari ekin behar izan zion garabiarekin. Aurreneko bi txapelak kintopoken txapelketan irabazi zituen, eta lehenbizikoa 17 urte zituela Zelailuzeren aurka. Bigarrena, berriz, Saroberen aurka. Gero, Egi Elgoibarkoak kendu zion txapela, «gaizki samar» prestatzen zelako, dio Ostolazak.

Handik aitzin, harri handietako jardunari heldu zion txapeldun berriak. Laugarren eskuhartzea zuen zestoarrak 1998an hasi zenez geroztik, eta igande-

an lortu zuen markarik onena. Bai harri handietan bai txikietan gorantz egin du.

Urtez urteko hobekuntza

Harri handietan 2. eta 3. postuan ibili izan da, eta uztaillean jantzi zuen txapela. Txikietan ere 3. izan zen 1998an, eta orain txapelduna da. Aurrerakada hori zeri zor zaion galdetuta, «batez ere, adinagatik izan da, gorputza gogortu egiten baita pixkanaka, eta sufritzen ikasten du. Entrenamenduei dagokie-nez, jarraipena ematea da kontua», nabarmendu du.

Harri-jasotzaile apala eta gozoa da Ostolaza, baina orain hiru urte meniskoa hautsi zuen, eta horrek haserre eduki zuen: «Gaizki ibili nintzen, eta aitak uzteko esaten zidan arren, segi-

SAILKAPENA

URTEA	KILOAK	JASOALDIAK
Ostolaza	12.650	104 (24+31+22+27)
Izeta II.a	12.612,5	104 (23+31+23+27)
Izeta III.a	10.512	88 (15+29+19+25)
Urpe	9.612,5	80 (25+16+15+24)
Larretxea	2.100	63 (8+22+12+21)
Lasarte	1.500	46 (6+15+10+15)

JOSEBA OSTOLAZA

Euskal Herriko txapelduna

«Adinagatik izan da hobekuntza, gorputza gogortu egiten baita, eta sufritzen ikasten duzu; jarraitu egin behar da»

tu egin nuen, eta bi txapelketatan bigarren izan nintzen».

Aita izan ohi du laguntzen, eta hau dio semeak: «Ongi laguntzen dit erlojuarekin, eta lanerdietaraino lasai antzera jarduteko esaten dit». Azken zortzi urteotako markarik onena Zelaik egin du, 13.512,5 kilo jaso, 1996an. Zestoarrak urrun ikusten du marka hori: «Handia da, eta aldea kentzen digu. Orain, hiru urtera pare bat jasoaldi gehiago egin nintzake».

Orain bi urte baino 7 jasoaldi gehiago egin zituen igandean. Halere, ez du «nahi adina» prestatzerik izan, harri handietako txapela jantzita «konpromisoak» zituelako. «Harri handietarako, bai, oso ongi prestatu nintzen, eta prestakuntza hari eutsi diot». Orain bi urte baino «4 jasoaldi gehiago» egitea espero zuen, «baina ez 7».

Bitan txapeldunorde izanda txapelak erabat kezkatzen zuen galdetuta, «ez, egia esanda ez, lehen egindakoa hobetzea zen asmoa». Litekeena da heldu den urtean harri txiki eta handietako txapelketak nahiko segidan gertatzea, eta bat hautatu beharra. Arazo horretaz hau dio: «Harri handietan gusturago ibili naiz eta gorputza ere hobetoxeago moldatzen zait».

Izeta III.ak orain bi urte baino 312 kilo gehiago jaso zituen, eta hori marka ona da beretzat.

Ez berak nahi bezain ongi, baina Iñaxio Perurenak 250eko mugarria gainditu du

gatik soilik, baita kirolari bezala ere. Izan ere, baleko jasoaldia egin zuenean nahikoa zela erabaki zuen aita Iñakiren aholkua jarraituta, eta ez zen ahalegindu bigarren jasoaldia egiten; ez zen une egokia.

Joan zen urriaren 28an 230 kilokoa jaso zuen, 17 urte zituela, eta urte bat igaro ondoren

25 kilo gehiago jasotzeko gai izan da. Orain bi urte, hiru marka ondu zituen, eta iaz, bost; betiere, esku bakarreko jarduna ere kontuan hartuta.

Leitzako gazteak ez du argi izaten hurrengo marka noiz eta zerekin egingo duen, baina argibideren bat eman du: «Urtea amaitu aurretik 260 kilokoa

jaso nahi nuke, eta 205 kilokoa esku bakarrez».

Marka saioa egin eta hurrengo egunean zer sentitzen zuen galdetuta hau erantzun zuen: «Amorrazio handia izan nuen, ohartzen baitzara edozein husteriak hondora dezakeela lan guztia. Bigarren jasoaldian ere balantza egin zidan harriak, baina altxatu nuen. Bestalde, etxean ongi prestatuta plazaratu nintzen Mendaron, baina han modu batean jarduten duzu, eta plazak ez du barkatzen».

K. Alduntzin | MENDARO

Nabaria izan zen Iñaxio Perurenaren haserre 255 kiloko koadroarekin erdibidean geratu zenean igandeko marka ahaleginaren lehen jasoaldian. Bigarrenean, ordea, jakin izan zuen zailtasunari aurre egiten, eta bizkar gainera jaso zuen. Mendaron lortu zuen marka pertsonala, eta, ondorioz, gainditu du 250eko mugarria.

Hemezortzi urte ditu leitzarrrak, eta bistan da heldutasunera ere heldu dela, ez adina-

EUSKAL HERRIKO TXAPELKETA. Oinbikoetan erabaki zuen garaipena, eta 48 segundoko aldea kendu zion Larretxeari

Noizbait gozatu du eginiko lana

Floren Nazabalek azken urteak besteen itzalean eman ditu, txapela lortzeko bidean geratuta, baina igandean buru gainean jarri zuen hain garesti gertatu zaion txapel handia

Koldo Alduntzin | MENDARO

Ez zioten hutsik egin aurrez iragarrita zegoen lehia estu eta ikusgarriari igandeko Euskal Herriko Txapelketa Nagusian lehian aritu ziren sei aizkolariek. Txapela janzteko borrokan hiru aritu ziren: Nazabal, Larretxea eta Peñagarikano. Nazabalek, ordea, Peñagarikanori 17 segundoko aldea kendu zion, eta 19koa Larretxeari. Lau oinbikoak ebakita, berriz, batenaz beste minutu eta erdiko aldea kendu zien biei. Azkenean, aspaldi landutako txapela jantzi zuen Nazabalek.

Peñagarikanok berak plaza-ratutako egurrak egokiak suertatu ziren, eta, nahiz eta eguraldi sargoritsua egin, iazko markak aise ondu zituzten. Txapeldunak, esate baterako, 4 minutu eta 25 segundotan ondu zuen Olasagasti txapeldun ohiarena.

Peñagarikano eta Larretxearen arteko dema, polita

Larretxea ongi hasi zen, baina oinbikoetan bete egin zen pixka bat. Beharbada, prestakuntza eta fisikoki pittin bat beharrean aurkitu zen. Gero, egur txikia-goetan hobeto moldatu zen, eta lortu ahal izan zuen bigarren sailkatzea, azken egurrera sartzean Peñagarikanok 20 segundoko aldea zuen arren.

Peñagarikano birritan ere aritu zen Nazabalen aurretik, eta zeresanik ez Larretxea atzetik zuela. Agian, ez zuen pentsatzen horrelako azken txanpa egingo zuenik nafarrak, eta ezin izan zion eutsi bigarren postuari. Halere, iazko denbora 6 minutu pasatxoan ondu zuen.

Azurmendik oraindik huts batzuk egiten ditu kolpeetan, baina fresko jardun zuen hasieratik. Handia da eta indarra du, soilik falta zaio epaietan pittin bat txukuntze. Barberenak bere lana bete zuen, eta aitortu zuen ez zuela «espero» Azurmendi horrela aritzea. Mugertzak 46 minututik jaiste zuen xede, eta ia lortu zuen.

SAILKAPENA

LANERDIETAN AZKENEAN

1. Nazabal	15'55"	34'56"
2. Larretxea	16'14"	35'44"
3. Peñagarikano	16'12"	35'46"
4. Azurmendi	17'32"	40'22"
5. Barberena	20'00"	45'35"
6. Mugertza	21'57"	47'27"

IMANOL OTEGI / ARGAZKI PRESS
Nazabalek irribarre alaia erakutsi du berrirori; herenegun, Maila Nagusiko txapela jantzita, Mendaron.

FLOREN NAZABAL AIZKOLARIA

«Beti izan dut buruan txapela nirea izango zela, eta gehiago sufritu dute ingurukoek»

K. Alduntzin | DONOSTIA

Txapel nagusia irabazi eta ordu batzuetara aski apal agertu da Nazabal txapelduna. Etxarri-Aranazkoak 33 urterekin lortu du garaipenik handiena, eta oraingo, erabat lasaituta geratu da. Atzo ilunabarrean dentistarenean izan zen, eta beraz, txapelaz gozatzeko igandekoa izan zuen une aproposa, ederki bazkalduta ingurukoekin.

■ Ez du soilik Nazabalek sufritu txapela janzteko.

Agian, nik baino gehiago nire ingurukoek sufritu dute gehiago; amestutako txapela ez zela heltzen ikusten baitzuten.

■ Orain dela hiruzpalau urte aizkora uztekoan ere ibili zinen; zerk bultzatu zintuen segitzera?

Beti izan dut buruan noizbait txapela nirea izango zela, eta segitzea zela aukera bakarra; azkenean lortu dut.

■ Ama bila irten zitzaizun zoriontzera, horretara ez zaude ohituta.

Une horretan ez zara deustaz ohartzen, bukatzen duzu eta irabazi duzula ohartzen zara.

Ama korrika heldu zen, baizan kamera ikustean ospa egin zuen.

■ Aizkoran gutxitan jarri izan ohi da podiuma, baina igandean bai. Halere, ustez, lasai ikusi zintugun.

Nahiko arraro ikusten nuen nire burua. Izan ere, niretzat al da toki hori? Galdetzen nion nire buruari, ez bainaz sekula igo. Dena dela, momentu bat izaten da, eta tira...

■ Finaleko denbora ona izan zen; agian egurren-gatik.

Egurra, oro har, nahiko ona zen. Hala ere, bihotzean ez zen hain ona, azala gozoa bazuen ere. Gainera, eguraldia ere nahiko beroa zen. Horregatik, aseguratza jo nuen, bestela Getxon gertaturikoa gertatzeko arriskua zegoen.

■ Amaiera aldera dezente begiratzen zenien zure ingurukoiei. Egiten al zenien kasorik?

Amaitzeko lau egur falta zirela ia ikusi nuen nirea izango zela txapela, eta pentsatu nuen nire baitan aizkorari ongi eman zen.

gero zaila izango zela txapelak ihes egitea.

■ Lana bukatu arteko une horietan zerbait berezia pasatzen al da burutik?

Beti pentsatzen da zerbait. batez ere, hutsik ez dela egin behar eta aurrera segitu behar dela gauza arrarorik egin gabe.

■ Zer esan zizuten aurkariak?

Zorionak eman, eta beste gauza handirik ez. Larretxea pozik zegoen eta Peñagarikano pittin bat tristetuta; normala da.

■ Urte luze hauetan, zein garaitan dago Nazabal?

Orain arte uste dut nahiko ongi aritu naizela, eta hemendik aurrera ikusiko dugu.

■ Hemendik aurrera beste erronka bat izango duzula pentsatuta al zaude?

Orain ez dut gauza asko pentsatzen, baina bistan da, txapelari eusteko unea heltzen denean tentsioa sortuko zait.

■ Maila Nagusian jokaturiko finaletan igandekoa izan zen saiorik osoena?

Txarrak asko egin ditut eta igandekoa nahiko ona izan zen.

IRITZIA

Iñaxio Orbegozo

■ AIZKOLARI OHIA

Aizkolari osoa eta gizaseme apala da txapelduna

Ez ninduen batere harritu Nazabalen garaipenak. Lehendik ere ohartuta nengoen txapela janzteko gai zela; ez du zorterik izan. Igandean adina aizkoran egiten iku izan dut behin baino gehiagotan. Oraindik gaztea da, eta badu gairik beste txapel batzuk janzteko. Aizkolari osoa da. beharbada ez da gehiegi luzatzen azaleko lanetan, baina aizkora aurrera ateratzen du eta ongi gainera. Ez da oso estilista, baina bai erregularra arlo guztietan. Aizkora buruaren inguruan karkoa bezala erabili edo besoak aurrera luzatu alde handia dago, eta nafarra luzatzen da aurrera. Nik, txapel dezente lortzeko gauza ikusten dut.

Adina ere egokia du aurrera begiratzeko. Pentsatu behar da, Arrospide txapeldun handia ere, urtetan aurrera joanda hasi zela txapelak buru gainean jartzen, eta baita Olasagasti ere. Kosta egiten da txapela lortzea, batez ere, besteak goi mailan ari direla ikusita. Nazabal hortze ibili da besteen parean, eta noizbait ailegatu zaio gozatzeko ordua.

Bestalde, inork baino gehiago egiten du aizkoran, barnealdeko lanetan, eta aizkolari osoagoa izateko, Lata-saren bizitasuna lortu behar luke. Hau da, egur gainean hanka puntetan jauzi egin eta ematen zion kolpea emateko gimnasia hori balu, bi aizkolari izango litzateke. Latasa erabat aizkolari osoa zen, eta Nazabal baino arinagoa pisuan. Nolanahi ere, etxarriarrak iraupen ona du. Nik oso gustura ikusi nuen aizkoran eta merezi izan zuen txapela lehen aldiz janztea; gizaseme apala da, gainera.

Larunbatetan
DOAN
EGUNKARIArekin

Gaztetxoenen egunkaria

Komikiak

Denbora-pasak

Posterrak

Erreportaiak

Ipuinak

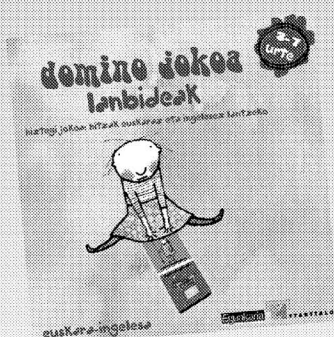
Eskulanak...

ORAIN 16 ORRI
KOLOREETAN

Astialdian jolastuz ikasteko

Urriaren 26tik aurrera, larunbat eta igandeetan
euskarazko eta ingelesezko jokoak !!

DOMINO JOKOA
Lanbideak
Hiztegi jokoak:
hitzak euskaraz eta
ingelesez lantzeko.

LETRA JOKOA
Hizkuntza jokoak:
letrak euskaraz
eta ingelesez lantzeko.

BIKOTEEN JOKOA
Hitzak eta marrazkiak
binaka elkartzeko.

ZENBAKI JOKOA
Zenbakiak euskaraz
eta ingelesez lantzeko.

+ kupoia* + 4,4 €

*Kupoia, asteburu oro, ostiraletik igandera publikatuko da.

Egunkaria

ZESTA-PUNTA. Goikoetxeak eta Enbilek 35-21 irabazi zuten Munduko Txapelketako finala

Bestondo gozoena

Goikoetxeak banakakoa irabazi zuen iaz, eta Enbil txapelketako jokalaria onena izendatu dute

Gorka Zabaleta | ZUMAIA

Bestondoak utzitako begi zuloak bezain nabaria dute irribarrean aurpegian. Pozak eta harri-durak eragindako irribarra da, kirol honetan zoritxarrez ez baita batere ohikoa herri oso bat mugiaraztea. Gotzon Enbil eta Iñaki Goikoetxea, biak zumaia-rrak, biak gazteak, biak munduko txapeldunak; inoiz izan duten bestondorik gozoena izan zuten atzo. Baldan ehunka zumaia-rraren bultzada izan zuten, eta ondoren herrian goizeko ordu txikiak arte luzatu ziren ospakizunak. Igandeko hego haize bortitza apalago zebilen atzo goizean Zumaia aldean.

«Egia esan, hainbeste jende ez genuen espero. Ostiralean 100 sarrera ekarri genituen, nahikoa eta sobera izango zirelakoan, eta bi ordutan saldu ziren. Txapelketa horretan bestetan baino jende gehiago bildu da pilotalekuan, eta hori berezia da guretzat», dio Gotzonek. «Harmailetan herriko jende mordoa ikusita denok ere gogo gehiagorekin jokatzen dugu. Ohituta gaude 50 pertsonen aurrean jokatzen, eta horrelako esperientziak oso politak dira guretzat», gaineratu du.

Iñaki Goikoetxeak, itxuraz, lasaia hartzen ditu gauzak. 22 urte ditu, eta jada munduko txapelduna da banaka eta bikote-ka, baina horrek ez dio loa kentzen: «Finala, azkenean, partida bat gehiago da, txapela edo kopa jokoan, baina beste partidak bat».

Egiguren eta Elizegiren hasiera bizia eustea izan zen partidako giltzetako bat, Gotzonen arabera: «Hasieratik laurok topera hasi ginen, bi bikoteak oso indartsu ibili ginen lehen tantotik. Oreak handia izan zen hasieran. Gero guk aldea egin genuen pixkanaka, eta beraiek arriskatu beharrean aurkitu ziren. Horregatik lortu genuen hain alde handia amaieran». Iñakik uste du makalaldirik ez izatea erabakigarria izan zela: «Irabazteko oso inportantea izan zen fisikoki behera egin ez izana, nekatu ez izana».

Txapelketa hasieratik, Goikoetxea-Enbil bikotea jo zuten aditu gehienek faboritotzat. Pilotariak, ordea, ez daude horrekin ados. «Nik hasieratik espero nuen Egiguren eta Elizegi finala izango zirela», dio Gotzonek. «Beste bikote gogor batzuk ere baziren. Jendeak esaten zi-

IMANOL OTEGI / ARGAZKI PRESS

Gotzon Enbil eta Iñaki Goikoetxea, igandeko finala irabazi ostean, txapela buruan dutela. Enbilek jasotako txapelketako jokalaria onenaren saria dute esku artean.

ESANAK

GOTZON ENBIL
(Munduko txapelduna)

«Ohituta gaude 50 pertsonen aurrean jokatzen, eta horrelako esperientziak oso politak dira guretzat»

«Normala da Iñaki izatea modako pilotaria, 22 urterekin bi aldiz izan delako munduko txapelduna»

IÑAKI GOIKOETXEA
(Munduko txapelduna)

«Finala, azkenean, beste partida bat gehiago da; txapela edo kopa jokoan, baina beste partida bat»

gun gu ginela faboritoak, baina guk ez genuen horrela pentsatzen. Begira Luis Mariri —Alberdi II.a, zumaia-rra hura ere— eta Arriagari gertatutakoa. Lehengo urtean beraiek izan ziren txapeldunak, eta 16 tantotan gelditu ziren partida batean».

Iñaki Goikoetxea da modako pilotaria, baina berak horri ez dio kasu handirik egiten. Gotzonek dio normala dela, «22 urterekin bi aldiz izan delako munduko txapelduna. Hori ez du inork lortu». Laudorioak baino ez ditu jasotzen azkenaldian Goikoetxeak, baina oraindik hobetzeko zer duen galdetu, eta «burua» erantzun du berak: «Burua daukat hobetzeko. Jokoa hobetzen joango naiz denborarekin, esperientzia hartuta». Miamitik etorri zen lehen urtean burua beste leku batean zuela onartzen du, naturaltasunez: «Beti ezin da lehen urtean bezala ibili. Amerikatik etorri nintzen lehen urtean oporretara etorri nintzen, lanerako jarrera handirik gabe. Orain, berriz, entrenatzera no-

anean lanera noa. Kanpoan hainbeste denbora pasatu ondoren, berriz bueltatu nintze-nean pilotaz ahaztu nintzen». Izan ere, 16 urterekin alde egin zuen Italiara: «Eskolan emaitza txarrak ateratzen nituen, eta beste aukera lanean hastea zen».

Belaunaldi aldaketa

Bien adina kontuan hartuta —22 urte ditu Goikoetxeak, 25 Enbilek—, belaunaldi aldaketa gauzatu dela pentsa daiteke. Gotzonen ustez, naturaltasunez hartu behar da: «Belaunaldi aldaketa egotea normala da. Felixek eta Enparauek 40 urte inguru dituzte jada. Agian, 30 urte izango balituzte, kantxatik aterako gintuzketen».

Txapelketak amaituta, hamar egun barru AEBetara doaz biak, zortzi hilabetez Miami pilotalekuan jokatzerara, kinie-lan eran. «Han ia egunero jokatzen dugu, baina bizimodu lasaia dugu. Orain hara goaz oporretara», dio Iñakik, adarra jotzen.

TXOKOAN

JOSUNE MTZ. DE ALBENIZ
Ezkurra eta Zeberio, atzo.

ERREMONTEA

Ezkurra osatu da, eta larunbatean edo astelehenean bueltatuko da kantxetara

Koteto Ezkurra txapelduna osatu da ia erabat. Atzo egin zuen entrenamendu saio gogor bat, eta ostegunean egingo du bestea. Horren arabera, larunbatean buelta liteke kantxetara Euskalen, edo astelehenean, bestela, Gernikan, urriko azken asteleheneko jaialdi ikusgarrian. Lizaso herrikidea lagun hartuta, Zeberio II.a-Etxaberen kontra aritu zen atzo Doneztebekoa Euskalen. Lan saio-kideak «harrituta» gelditu ziren haren sasoiarekin, eta «betikoa» dela onartu zuten.

ESKU-HUSKA

Lau t'erdiko txapelketako lau partida, ostiralean hasita

Jakinarazi du enpresa bakoitzak non eta noiz jokatuko diren Lau t'erdiko txapelketako hurrengo jardunaldiko partidak. Ostiralean, Elizondon, Agirre eta Galarza V.a Aspekoek jokatuko dute. Larunbatean, Olaizola II.a eta Tirapu ariko dira Iruñean, eta Nagore eta Armendariz Balmasedan. Jardunaldiko azken partida igandean jokatuko dute Ruizek eta Esainek, Eibarren.

JAIALDIK

ATZOKO EMAITZAK. DEPORTIVO.

Egibar-Leunda 40, Marin-Ziskar I.a 39. Insausti-Torre 45; Unda I.a-Lujan 29. Casado-Garrido 32; Urkia-Beldarrain 45.

GAURKO PARTIDAK EUSKAL. 16:00.

Ziganda-Lander / Martinez-Reklusa. Agirresarobe-Urko / Bereziartua-J. Etxeberria. Zeberio II.a-Iriarte / Altuna I.a-Lizaso. Iribarren-Aizpurua II.a / Matxin III.a-Etxeberria II.a.

MORETA. 17:30.

Minguez-Gabarrí II.a / Telleria-Gorriti.

HITZ BITAN

TXIRRINDULARITZA

Zazpi euskal karrerista daude Txirrindularitzako Nazioarteko Batasuneko (UCI) sailkapenaren lehen 50 postuen artean

Zazpi euskal karrerista daude Txirrindularitzaren Nazioarteko Batasunaren (UCI) sailkapeneko aurreneko 50 postuen artean. Aitor Gonzalez (Kelme) da lehena, zazpigarren postuan, 1.551 punturekin. Joseba Beloki (ONCE-Eroski), Igor Gonzalez de Galdeano (ONCE-Eroski), Mikel Zarrabeitia (ONCE-Eroski), Igor Astarloa (Saeco), Aitor Osa (ibaneito.com) eta David Etxebarria (Euskaltel-Euskadi) daude haren atzetik. Erik Zabel alemaniarra (Telekom) da lehena, 2.269 punturekin.

FUTBOLA

Municheko estadio berriaren lehen harria jarri dute Bayer Munich eta TSV 1860 taldeko jokalariek

Allianz Arena Municheko estadio berriaren lehen harria jarri zuten atzo Bayer Munich eta TSV 1860 taldeko jokalariek. Municheko estadio berria 2005eko apirilean amaitzea espero da, 2006ko Alemaniako Munduko Kopako estreinako partida bertan jokatuko baita. 66.000 lagun sartzen dira, eta 300 milioi euroko aurrekontua du.

Ingalaterrako bigarren mailako Leicester taldeak kiebra jo du, eta administrazio judizial batek kudeatuko du

Ingalaterrako bigarren mailako Leicester City taldeak kiebra jo duela jakinarazi zen atzo. Leicesterreko ardura-dunek iragarri zutenenez, taldeak 46,8 milioi euroko zorra du, eta horregatik administrazio judizial baten eskuetan utziko dute taldearen kudeaketa guztia.

HERRI KIROLAK

Zazpi Herrialdeetako Txapelketa ikusgarria, larunbatean jokatu da Nafarroako Beran

Hamaika kirol biltzen dituen txapelketa handia heldu den larunbatean (16:00) jokatu da Beran: Zazpi Herrialdeetako Txapelketa. Herrialde bakoitzeko txapeldunek jardun ohi dute lehian, bat edo beste kenduta. Soilik gizon eta abere probak, eta, sega ez dira ikusgai izango.

Munduko Txapelketako Britainia Handiko RAC Rallyan izango da Txus Jaio

Munduko Rally Txapelketako proba da Britainia Handiko RAC rally ezaguna. Bertan parte hartzeko gonbita jaso du Txus Jaio Markinako (Bizkaia) auto gidariak. Jaiok Espainiako Lur Gaineko Rally Txapelketa irabazi zuen iragan asteburuan, Cangas del Nar-

cean (Asturias) jokatu zen proba irabazi ondoren. Orain arte jokatutako sei probetatik bost irabazi ditu gidari markinarrak. Britainia Handiko RAC Rallya heldu den azaroaren 14tik 17a bitartean korrituko da.

MENDIA. 1.200 kilometro egingo ditu 'Bizkaia 2003: Hego Poloa' espedizioak

Antartikatik Hego Polorako zeharkaldia egingo dute Bañalesek, Feijook eta Navasek

Erredakzioa | DONOSTIA

Guillermo Bañales, Josu Feijoo eta Angel Navas *Bizkaia 2003: Hego Poloa* espedizioako kideak heldu den urriaren 28an abiatuko dira Antartikara, 1.200 kilometroko zeharkaldia egin ostean Hego Polora iristeko asmoarekin. Bertan, Bizkaiaren Giza Eskubideen eta Ingurugiroaren aitorpena jarriko dute, ikurrina batekin batera.

Hilaren 28an irtengo dira Bañales, Feijoo eta Navas, Santiagorantz (Txile). Handik, inguru horretako bertako mendi altuena den Patriot Hillsera abiatuko dira, azaroaren 1ean. Hegazkin txiki bat hartuko dute bertan, eta Antartikako Hercules Inlet punturaino eramango ditu. Puntu horretan hasiko dute zeharkaldia, hain zuzen, *Bizkaia 2003: Hego Poloa* espedizioako kide guztiek, Feijoo bertan hasiko baita lanean.

Ezusteko handirik egon ezean, Hego Polora 60 egunean iristea espero dute espedizioako kideek, urtarileko lehen hama-

Feijoo, Bergara, Bañales eta Navas atzoko aurkezpenean.

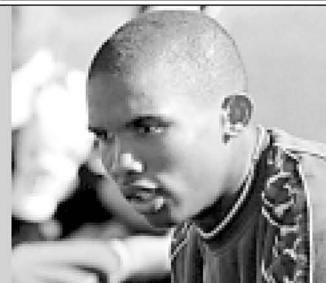
bostaldian, gutxi gorabehera. Bañalesek, Feijook eta Navasek ez dute inongo atsedenaldirik egingo, eta egunero 20 kilometro inguru egiteko asmoa dute.

Josu Bergara Bizkaiko Diputazioako ahalak nagusiak aurkezpenean azpimarratu zuten, «espedizioako kideak muturreko tenperaturetan ariko

dira. Gizakiaren erresistentziaren mugak ia gainditzen dituen proiektua da».

Espedizioako kideek ordenadore bat eta sakelako telefono bat eramango dute, satelite bidez konektatzeko. Halaber, bideo kamera bat eramango dute Bizkaiaren aitorpena eta ikurrina nola jartzen duten grabatzeko.

ESANAK

SAMUEL ETOO
(Mallorcako futbolaria)

«Ikustekoa da zenbat korritzen duen beltz (Assunção) horrek»

ANDRES NOCIONI
(Tau Baskoniako jokalaria)

«Real Madril en aurka ez genuen nortasunik izan. Ezin dugu utzi gure gainetik horrela pasa daitezen»

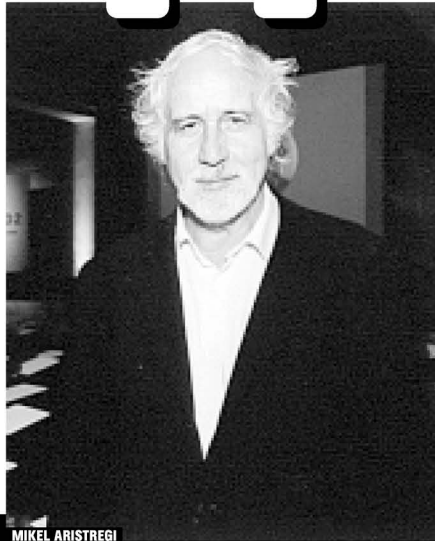
IKER LEZETA
(Trialsineko munduko txapelduna)

«Bizitza guztiz osasuntsua eta alaia eramatea ahalbidetzen dit kirol honek»

ENERGIA. 34

Mixel Bernard:
«Emendatzen joanen
da energia iturri
berriztagarrien
garrantzia»

EDFko energia iturri
berriztagarrien saileko
arduradunak Zientziaren
Astearen barruan aztertu
du gaia, Bidarten

MIKEL ARISTREGI

KULTURAK. 40

Jean Hurstel: «Joera
berriak bere egiten ez
dituen kulturak ez du
etorkizunik»

Ezkerrak kulturari buruz izan duen
ikuspegiarekin kritiko da Banlieus
d'Europe sareko lehendakaria

ARTEA. 39

Victor Hugoren
marrazkiak,
grabatuak eta
eskuizkribuak bildu
dituzte Bilbon

BBK-k Bilbon duen
aretoan zabaldu dute
erakusketa, idazlearen
jaiotzaren bigarren
mendeurrena gogoan

CHRISTOPHE DE PRADA SAMARUTTI

Zamalzain-en mustraka baten irudia.

Kanta eta dantza elkarrekin

Salduta daude jada 'Zamalzain' ikuskariak asteburuan Maulen izango dituen bi emanaldietarako sarrerak

Mixel Benard EDFeko energia berriztagarrien saileko arduradunak jakin-mina sortu zuen ikusleen artean

Iturri berriztagarrien lasterketa geldoa

ENERGIA LORTZEKO BIDEAK HIZPIDE. Energia nuklearrak indar handia du oraindik, baina Europako araudiek ildo berriak hedatu nahi dituzte. Horiei buruz aritu da Mixel Benard aditua

Aitor Renteria | BIDARTE

Mixel Benard EDFeko —Electricité de France— energia berriztagarrien saileko arduradunak energia iturri mota ezberdinek ukan dezaketen bilakaera aztertu zuen joan den ostiralean Zientziaren Astearen kariatara Bidarten. Batez ere Frantziako ikuspegitik aritu zen aditua.

«Argi da heldu diren urteetan energia berriztagarrien heina eta garrantzia emendatuz joanen dela», adierazi zuen Benardek. Gaur egun Frantziak ekoizten duen argindarraren %75 zentral nuklearretik heldu da. Aditzaera eman zuenez, heldu den urteotan ekoizpena ez da murriztuko, baina, gainerako energia iturrien erabileraren ondorioz, nuklearraren kopurua apaldu egingo da.

Banaka-banaka hainbat energia iturri berriztagarri aipatu zituen adituak. Biomasa energiari dagokionez, esaterako, erabiltzen diren kopuru zehatza ezagutzea zaila dela erran zuen, baina urtero milioi bat tonakoa dela uste dute EDFeko arduradunek. Energia mota hori batez ere munduko guzti txiroenetan erabiltzen da. Hainbat eragozpen ditu. Besteak beste, denbora sobera eskatzen du bilketa

egiteko eta zuhaitzen moztea eta erosioa dakartzat.

Eguzkia, ura, haizea...

Eguzki energia termikoa batez ere Israel, Grezia eta Dom-Tometan garatuta dago. Nahiz eguzki oren guti ukan, Alemaniak eta Austriak ere ildo hori jorratzeari ekin diotela azaldu zuen Benardek, Berdeek Gobernuan sartu eta energia nuklearrari muzin egiteko engaiamendua azaldu baitute.

Hozbero apaleko energia ge-

otermikoa —Lurraren barneko beroaz baliatuz lortzen da— ere hartu zuen ahotan bere hitzaldian Bernardek. Aditzaera eman zuenez, Frantzia guzti jakin batzuetan baizik ez da erabiltzen, bertzeak bertze, Parisko berogailu sistemetak.

Energia mota bakoitzak duen garapen edo hazkuntzari begira, hidroelektrikoak, geotermikoak eta biomasarenak hazkuntza geldoa dutela azaldu zuen. Energia iturri eolikoaren eta eguzki energiaren garapena, aldiz,

ENERGIA EOLIKOA

Lehiakortasuna garapenaren gako

Haizearen irregularitasuna da, Benarden ustez, zentral eolikoaren arazorik larriena. «Segundoko lau metroko indarra duela abiatzen da ekoizpena, baina, segurtasuna dela-eta, 25 m/sgko indarra duela gelditu behar ditugu», azpimarratu zuen. Europako haize errota baten urteko ekoizpen ertaina 2.000 orenekoa dela jakinarazi zuen EDFeko teknikariak. «Orain 2,5 MWko lehen tresnak ekoizteari ekin diogu, eta aurki 5 edo 6 MWkoak egingen ditugu; 120 metroko diametrokoak», erran zuen. Baina karkoa zentralak lehiakorra izatean datza. «Horretarako indar handiagoa ekoiztea erdietsi behar dugu, tresnak handituz», azaldu zuen. Horregatik, eolikoak itsasoan ustiatzeko xedea jorratzen ari da EDF. «Dagoeneko Danimarkak potentzia handiko lehen zentral eolikoa martxan ezarriko du Iparraldeko itsasoan», zehaztu zuen Benardek, Frantzia Marsella aldean dituen xedeak gogoraraziz.

ESANAK

GEROA

«Energia iturri fosilak gero eta urriagoak izanen dira, eta hainbat herri nuklearretatik irteteko bidean dira»

«Heldu diren urteetan energia berriztagarrien heina eta garrantzia emendatuz joanen da»

ENERGIA HIDROELEKTRIKOA

«Ez du garapenik ezagutuko European, gizartearen jarrera kontrakoa delako»

zinez azkarra dela adierazi zuen.

Prezioen aldetik energia moten arteko aldea handia da. Hidroelektrikoaren kasuan kilowatioaren prezioa 0,02 eta 0,1 euro artekoa da, biomasaren 0,5 eta 0,1 eurokoa, eolikoan 0,05 eta 0,09 eurokoa. Eguzki indarreko kilowatioa da garestiena, kostua 0,3 eta 1,2 euro artean baitago gaur egun. Energia nuklearraren prezioa, berriz, 0,35 eurokoa da Frantzian.

«Geroari begira energia hidroelektrikoak ez du garapenik ezagutuko European, gizartearen jarrera kontrakoa delako» adierazi zuen Benardek. EDFeko teknikariaren iritziz, orotara erabil zitekeenaren %30 erabiltzen da egun. Energia eolikoren geroa ere izan zuen ahotan. «Haize errota handienek 80 metroko diametroa daukate, eta, oro har, 100 metroko luzera ukan dezakete», zehaztu zuen. Biderkatzaileei esker energia iturri fidagarriagoa bihurtzen ari dela azpimarratu zuen. «Arazo teknikoak direla medio, usu aldatu egin behar izaten dira. Lehen, haize errota batek minutuko 20 itzuli egiten zituen, baina gaur egun biderkatzaileei esker 115 itzuli erdiesten ditugu, eta prezioa lehiakorra da».

Oro har, Frantziak eta munduak energia berriztagarrien aldeko parioa egin beharko dutela azpimarratu zuen Benardek. «Energia iturri fosilak gero eta urriagoak izanen dira, Europako biztanleek ez dute onartzen urtegi berriak eraikitzerik eta hainbat herri nuklearretik ateratzeko bidean dira». Norabide horretan, «Frantziak energia motaren arabera SER izeneko egiaztagiria indarrean ezartzeko xedea dauka», bukatu zuen Benardek.

POBREZIA

Afrikako egoeraren larritasunaz ohartarazi dute OMEk eta FAOk

Agentziak | GENEVA

Saharaz hegoaldeko Afrikan pobrezia bizkor hedatzen ari da azkenaldian. Egoeraren larritasunaz ohartarazi nahi izan zuten atzo Osasunerako Mundu Erakundeak (OME) eta Elikadura eta Nekazaritzarako Nazio Batuen Erakundeak (FAO).

Lesothon, Malawin, Mozambiken, Swazilandian eta Zimbawen elikagaien eskasia «larria» dela esan zuten atzo FAOk arduradunek eta 20 milioi dolar behar direla bertako premiei aurre egiteko. Aditzaera eman zuten, 14 milioi lagun gose dira bertan, batez ere azken urteotan izan duten lehorten ondorioz.

FAOk arduradunek atzo Afrikatik haratagoko zenbait egoera larri ere nabarmendu nahi izan zituzten. Afganistanen, esaterako, 7 milioi lagunek egunero zer jana izateko laguntza behar dutela azaldu zuten.

Afrikan ez da umeentzat zirujaurik

Osasunerako Mundu Erakundeak Saharaz hegoaldeko Afrikako egoeraren larritasunaz ohartarazteko bertako osasun zerbitzuen eskasia nabarmendu zuen. Datu aski argigarri batekin eman zuen horren berri, izan ere, planetako eremu zabal horretan soilik 39 zirujau pediatriko daudela azaldu zuen, eta, ondorioz, ume asko hiltzen direla erietxetan premiazkoa duten zerbitzurik jaso gabe. Beste asko, berriz, mugitu ezinik edo elbarri geratzen dira bizitza osorako.

Eskasia hori «etikoki onartezina» dela eta egoerari aurre egin behar zaiola esan zuten atzo OMEko arduradunek idatzitako batean. Zenbait kasutan haurrak herrialde aberatsetara eramaten direla onartzen du idatziak, baina horiek gutxiengoa izaten direla argi utzi nahi du. Zirujau eskasiari aurre egiteko jarraibideak zein izan daitezkeen aztertu eta bete egin behar direla iradoki du OMEk.

TABAKISMOA. Hamar milioi sendagileren izenean egin dute eskaera

Eraginkorrak izango diren neurriak eskatu dituzte mundu osoko medikuek

Tabakoaren aurkako ituna lortzeko bilera egiten ari da OME Genevan

OLIVIER BORN / EPR

'Heriotzaren erlojua'. 1999ko urriaren 25etik tabakoaren erruz hildakoak zenbatzen ditu.

Erredakzioa | **DONOSTIA**

Tabakoaren kontra lan egiteko esparru itun bat sinatzea. Hori da 1999. urteaz geroztik Osasunerako Mundu Erakundearen (OME) xede nagusietakoa. Helburu hori lortu asmoz bosgarren bilera saioa burutzen ari da egunotan Genevan (Suitza). Iragan astean mundu zabaleko 192 herrialdetako gobernuetako eta tabakoaren kontra diharduten hainbat gobernu kanpoko erakundetako ordezkariak elkartu ziren. Atzo, berri, 117 herrialdetako medikuak elkartu ziren. Sendagile horiek 10 milioi lankide ordezkatu zituzten.

Hitz gogorrak izan zituzten Genevan bildutako sendagileek. Hala, izurritetzat jo zuten tabakoa, eta arazoa amaitzeko neurriak eskatu zizkieten agintariei. Proposamen guztiak manifestu batean bildu zituzten. Neurri horien artean tabakoaren zergen igoera aldarrikatu dute. Proposamen horren helburua tabakoaren prezioa igotzea da. OMEko adituek eginitako ikerketa baten arabera, salneurria %10 igoko balitz erretzaile kopurua nabarmen jaitsiko litzateke, batez ere, he-

DATUA

Ordu oro 560 lagun hiltzen dituen produktua

Jakina da tabakoak arazo ugari eragiten dituela osasunean. Hala ere, iragan astean Osasunerako Mundu Erakundeak (OME) tabakoak eragiten dituen ondorioen datu kezkarriak zabaldu zituen. Tabakoak ordu oro 560 pertsona hiltzen ditu mundu zabalean; egunean 13.400; urtean 4.900.000. Ikaragarria.

rrialde pobreetan. Gutxi gorabehera 42 milioi lagunek erretzeari utziko liokete.

Informazio gehiago

Kontuak kontu, hori ez da sendagileek atzo proposatu zuten neurri bakarra. Inondik inora. Medikuen aburuz, egun tabako paketeetan eskaintzen den informazioa ez da egokia. Hori dela eta, erretzeak osasunean eragiten dituen ondorio kaltegarrien berri ematen duen informazioa paketeetan txertatzea eskatu zuten.

Hainbat zigarro mota arrisku

gutxiago duten ustea guztiz okerra dela azpimarratu zuten. Sendagileek adierazi zuten, nikotina baxuko gisa iragartzen diren zigarroak besteak bezain kaltegarriak dira osasunarentzat.

Ez-erretzaileen eskubideak bermatzea

Sendagileek ez-erretzaileen eskubideak bermatzea funtsezkoa dela iradoki dute manifestuan. Manuel Adrianza sendagile venezuelarrak adierazi zuenez, «tabakoaren erruz hiltzen direnen parte handi bat erretzaile pasiboak dira. Beraz, euren eskubideak defendatzea funtsezkoa da».

Gainera, publizitateak eragiten dituen ondorio kaltegarriak nabarmendu zituzten sendagileak. Hala, tabakoaren inguruko publizitate oro debekatzea proposatu dute.

OMEn helburua hitzarmena 2003. urteko maiatza baino lehen sinatzea da. Izan ere, hurrengo urteko maiatzean Osasunaren Mundu Biltzarra burutuko da. Hitzarmena sinatuko balitz, tabakoaren aurka egiten den mundu mailako lehen hitzarmena izango litzateke.

LABURAREN

HOMOSEXUALITATEA

Italian eginitako sexu bereko bi lagun arteko lehen ezkontza Frantziako kontsulatuan ospatu da

CORRADO GIAMBALVO / AP

Giorgi eta Panicucci.

Eztabaida handia sortu du Italian Alessio De Giorgi italiarraren eta Christian Panicucci frantziarraren arteko ezkontzak. De Giorgi eta Panicucci Elkartasunaren Paktu Zibila sinatu zuten atzo Frantziako kontsulatuan. Izan ere, Italiako legediak debekatu egiten ditu sexu bereko bikoteen ezkontzak. Ezkonberriak pozik agertu ziren, eta legedia aldatzearen alde agertu ziren, gizartearen gehiengoak sexu bereko bikoteen alde dagoela argudiatuz.

Harremanetarako ministro Carlo Giovanardik ezkontzaren aurka agertu zen. Giovanardik nabarmendu zuenez, «ez da ezkontza bat, Italiako legedia eta oinarri juridikoetan inolako errekonozimendurik ez duelako».

INGURUMENA

Afriko bost herrialdek boliaren merkataritza debekatzen duen legea bertan behera uztea eskatuko dute

Afrika hegoaldeko bost herrialde —Bostwana, Zambia, Zimbabwe, Hegoafrika eta Namibia— boliaren merkataritza baimentzearen alde agertu dira. Bostwanako ordezkari Joseph Mathharek adierazi duenez, posible da boliaren merkataritza jasagarria egitea. Izan ere, azken urteetan Afrika hegoaldean elefanten kopurua nabarmen hazi da. Matlhareren arabera, egun 120.000 elefante dauka Bostwanan, bertako ekosistemak jasan dezakeen kopuruaren bikoitza.

IKERKUNTZA

Europako Batasunak azaroan aurkeztuko du Ikerketa eta Garapen Teknologikorako VI. Esparru Egitaraua

Europako Batasuneko Ikerkuntza komisionatu Philippe Busquinek aditzera eman duenez, Ikerketa eta Garapen Teknologikorako VI. Esparru Barrutia azaroaren 11n aurkeztuko da. Esparru Egitarauak 2002-2006 urteetan Europako Batasunak finantzatzeko dituen ikerketak jasotzen ditu. Proiektuak 17.500 milioi euroko aurrekontua du. Busquinek nabarmendu duenez, egitarau berria Europako hazkunderaren eta lehiakortasunaren motorra izango da.

IKERKUNTZA

Inoizko bizidun zaharrena aurkitu dute Antartidan

Alfred Wegener Institutuko (Bremerhaven, Alemaniaren iparraldean) Susanne Gatti eta Thomas Brey biologoek inoizko bizidun zaharrena aurkitu dute Antartidan. Delako izakia, *Scolymastra joubini* espezieko belaki bat da, eta 10.000 urte ditu. Belaki honek ez ditu normalean belakien urteak kalkulatzeko erabiltzen diren eratzunak. Horregatik, ikertzaileek belakiaren oxigeno kontsumoa neurtu behar izan dute bere adina jakiteko. Alfred Wegener Institutuko adituek azpimarratu dutenez, belakia ikaragarri handia da —bi metro luze da—. Tamaina hori luze bizi izanaren ondorio dela gaineratu dute ikertzaileek.

EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO

Kultura Sailak diruz lagundutako egunkaria

Asteartea, 2002-10-22

43. astea ■ 295 egun igaro dira ■ 71 egun falta dira

esaera

Lehengo lepotik burua

datuak

16

Eguzki-sistemako bosgarren planeta da Jupiter, guztietan handiena. Eremu magnetiko bortitza du, eta Lurretik ikusten ez diren eraztun meheak ditu. Hidrogenoa eta helioa ditu osagai nagusi. Jupiterrek, gutxienez, 16 sate-lite ditu.

23

Horaziok idatzitako 23 eskutitzez osatutako bilduma dira Epistolak (K. a. 38-30), eta portaera zuzen eta moralaz dihardute hein handi batean. Azkena, *Epistola pisodarrei* izenekoa, *Poesi artea* izenarekin eta besteetatik bereizita argitaratu izan da.

telefonoak

Hegoaldetik Iparraldera hots egiteko: 00-335 aurrezenbakia. Iparraldetik Hegoaldera: 00-34

IPARRALDEA	
Kostaldeko ospitalea	59443535
SAMU	15/59633333
Pozoitze kasuetan	56.96.40.80
Suhiltzaileak	18
Suhiltzaileak BAMen	59635555
Polizia	17
Baionako Suprefetura	59590919
Elektrika-gas arazoak	14/59521018
Errepideetako berri	56963333
Kontseilu Orokorra	59257840
Miarritzeko aireportua	59239066
SNCFko trenbideak	59555050
Laborantza Gambera	59295043
Ordua telefonoz	3699
Meteo agiria (grabatua)	59220330
Meteo zerbitzuak	59238415
Baiona Taxi	59594848

HEGOALDEA	
SOS Deiak	112
Udaltzaingoa	092
Polizia Nazionala	091
Ordua telefonoz	093
Telefono argibideak	1003

ARABA	
Suhiltzaileak	945161163
Gurutze Gorria	945222222
DYA	945281020

Errepideetako informazioa	945222058	Renfe	944238633	Radio-taxi Donosti	943454535
Ertzaintza-Arkaute	945282000	EuskoTren	902543210	Radio-taxi Santa Clara	943464646
Miñoiak	945135500	Bizkaia irratia taxiak	944162222	Parada taxiak	943278825
Guardia Zibila	945256100	Radio Taxi	944448888	Sanz Agirrezabala taxiak	943466757
Txagorritxuko Ospitalea	945007000	Tele Taxi	944442333	Donosti Gas	943450200
Santiagooko O. Orokorra	945007600	Naturgas	902- 123456 / 900- 400523	Tolosagasa	943650782
Ospitale Militarra	945136577	Alkoholiko Anonimoak	944150751	Gas Hernani	943330928
Poliklinika	945140900	Hiesari aurre egiteko		Informazio sexuala	943320444
Arana Erietxea	945282800	Hiritar Elkarte, T-4	944221240	Donostiako suhiltzaileak	080
'Naa. S. Esperanza' klinika	945252500			Gipuzkoako suhiltzaileak	088
Asepeveo klinika	945274655/66			Hiesari Aurrehartzeko eta Kontrolatzeko Egitasmoa	943006464
Araba klinika	945142100				
Forondako aireportua	945163591				
Gasteizko Renfe geltokia	945230202				
Autobus geltokia	945258400				
Radio Taxi	945273500				
Elbarrituentzako taxiak	608870144				

BIZKAIA	
Diputazioako suhiltzaileak	949422800
Bilboko suhiltzaileak	944233000
Gurutze Gorria	944222222
DYA	944319200
Ertzaintza	944441444
Larrialdiak (Osakidetza)	944007474
Basurtuko ospitalea	944006000
Galdakaoko erietxea	944007000
Santa Marina	944006900
Gurutzetako ospitalea	946006000
Sondikako aireportua	944869301

DYA	943464622
Gurutze Gorria	943222222
Itsasoko Gurutze Gorria	943272222
Ospitale Probintziala	943006000
Erresidentzia	943007000
Gurutze Gorria (Donostia)	943214600
Gurutze Gorria (Irun)	943611203
Poliklinika	943462200
Debagoieneko erietxea	943035300
Zumarragako ospitalea	943035000
Bidasoako ospitalea	943007700
Mendaroko ospitalea	943032800
Amarako ospitalea	943007400
Ertzaintza	943288888
Guardia Zibila	943211100
Hondarribiko aireportua	943642240
Renfeko geltokia	943283599
Eusko Tren	902543210
Taxi Autonomoak	943471717

NAFARROA	
SOS Deiak/Forzuingoa	112
Iruñeko suhiltzaileak	948222222
DYA	948171717
Gurutze Gorria	112
Errepideetako informazioa	948237000
Guardia Zibila	948427500
Eguneko Psikiatri O.	948273812/61
Nafarroako Ospitalea	948422100
Bideko Ama Birjina O.	948429400
Noaingo aireportua	948168700
Iruñeko Autobus geltokia	948223854
Renfeko geltokia	948130202
Radio Taxi	948221212
Teletaxi	948232300

DUELA 10 URTE

Frantziako Gobernuak Isidro Garalde ‘Mamarru’ estraditatu zuen

Atzo hamar urte, Frantziako Gobernuak Isidro Garalde *Ma-marru* estraditatu zuen. Polizia frantsesek zainduta, Paristik Madrilera hegazkinez eraman zuten, eta Barajasko aireportuan Espainiako Poliziaren esku utzi. Entzutegi Nazionaleko idazkariak espetxeratzeko agindua zegoela jakinarazi zion preso on-darrutarrari, eta segidan Alcalá-Meco espetxera eraman zuten. Garalderen abokatuek jarritako estradizio ebazpenen kontrako errekurtso guztiak atzera bota ondoren, estradizioa gauzatzea erabaki zuen Parisko Gobernuak. Hau honela, estradizio dekretua martxoaren 5ean sinatu zuen Frantziako Gobernuak, Espainiako Barne Ministerioak aditzera eman zuenez.

efemerideak

Joan Paulo II.a Aita Santu

1978. urteko urriaren 22an ordu arteko Krakoviako artzapezpiku Kasal Wojtyła aita saildu izendatu zuten, Joan Paulo II.a izenez. 1523. urtean hil zen Adriano VI.az geroztik hau da italiarra ez den lehenengo Aita Santua. 1946. urtean egin zuten apaiz Wojtyła poloniarra, eta 21 urte geroago kardinale. Azkenaldian osasun arazoak dituela eta, bere ordezkoa nor izan daitekeen pentsatzen hasiak dira.

1865. Kuban *La Aurora* langileen egunkaria sortu zen.

SANTUAK.

Nunilo eta Aloida, Leire.

horoskopoa

Uxue Agirre

ARIES martxoak 21 - apirilak 20

Lentejak eta babarrunak, babarrunak eta lentejak. Ez al dakizu besterik prestatzen?

TAURUS apirilak 21 - maiatzak 20

Tripa beste pixka bat hazi zaizu asteburu honetan. Horrela jarraituz gero, Gabonetarako badugu Olentzero!

GEMINI maiatzak 21 - ekainak 20

Etxea noizean behin txukuntzea ere osasuntsua izaten da. Hautsaren paradisua bihurtzen ari da zuena.

CANCER ekainak 21 - uztailak 20

Bikotearekin pasatutako asteburua ahaztezina izan bada, hurrengoan errepikatzea besterik ez duzue.

LEO uztailak 21 - abuztuak 23

Urduritasunak alde batera utzi behar dituzu. Zure osasunak eta, batez ere, zure ingurukoek asko eskertuko dute.

VIRGO abuztuak 24 - irailak 23

Begi-bistakoa da gainean duzun jertsea berria dela. Oraindik ere prezioa itsatsita dauka.

LIBRA irailak 24 - urriak 23

Lanean gustura egoteak ez du zergaitik ezer txarrik adierazi nahi. Beti izan zara oso pertsona arduratsua.

SCORPIUS urriak 24 - azaroak 23

Oroimen selektiboa oso gauza interesgarria da. Asteburuan egin dituzun gauza okerrak dagoeneko ahaztu dituzu.

SAGITARIUS azaroak 24 - abenduak 23

Lagunei gezurrak esanez gero, benetako lagunak zaretela uste al duzu? Elkarrenganako konfiantza gehiago behar duzue.

CAPRICORNUS abenduak 24 - urtarrilak 20

Auto berriari ura, haizea, hotza... denetarik sartzen zaio. Hain erosketa ona izan ote da benetan...

AQUARIUS urtarrilak 21 - otsailak 18

Txanogorritxuren ipuina irakurtzea komeni zaizu. Azkenaldian otsoarekin oso gustura zabiltza eta.

PISCIS otsailak 19 - martxoak 20

Ohea gauzarik onena dela uste duten horietakoa bihurtu zara. Lo egiten ere ikasi behar orain!

farmaziak

ARABA

GASTEIZ. 09.00-22.00: MONTEAGUDO, Mendoza kalea, 6. MARTIN, Frantzia kalea, 2. LARREA, Zerkabarren, 2. Gavez. GONZALO-BILBAO, Posta kalea, 34.

LAUDIO. Gau eta egun: MENOYO, Ugarte kalea, 5. **AMURRIO, ARTZINIEGA, AIARA, URDUÑA.** Gau eta egun: FERNANDEZ, Artea errepidea, 6 (Artziniega).

BIZKAIA

BILBO. 09.00-22.00: FDEZ. DE LA MELA, Errekalde zumardia, 21. UGALDE, Iزار mendia, 3 (Uribarri). PARIZA, Korreo kalea, 4 (Zazpikaleak). GARCIA BIKUNA, Agirre Lehendakaria, 61 (Deustu). EGIRAUN, Hurtado Amezaga, 10. LLORENTE, Pedro Egillor plaza, 3. MAGUREGI, Zabalburu plaza, 4. PEREG, Iparragirre, 56. URRUTIA, Urkijo zumardia, 22. RIVAS, San Adrian etorbidea, 25. Gavez: UNZETA, Bailen, 24. SANTISTEBAN, San Jose plaza.

ARRATIA. Gau eta egun: KORTAZAR, Agirre Lehendakaria, 27 (Igorrie).

BARAKALDO. Gau eta egun: ATUTXA, Lasesarre, 5. **BASAURI.** Egunez: CARRAL, Agirre Lehendakaria, 67. Gavez: LUNO, Kareaga Goikoa, 16.

BERMEO, MUNDAKA. Gau eta egun: GABILONDO, Nardiz Tar Jon, 4 (Bermeo).

DURANGALDEA. Gau eta egun: BALENZIAGA, Ezkurdi plaza, 8 (Durango).

ERANDIO-TXORIERRI. Egunez: TEJELLO, Jose A. Agirre plaza, 8.

GALDAKAO. Egunez: UZELAI, Loiolako San Inazio, 14.

GERNIKA, BUSTURIA, FORUA. Gau eta egun: OMAETXEBARRIA, Bizkaiko Jaurerria, 27 (Gernika).

GETXO. Gau eta egun: MOLINA, Adiskidetasun kalea, 13 (Areta).

LEIOA. Egunez: PRADO, Artzagane, 20.

LEKEITIO-EA. Gau eta egun: ARRIETA, San Kristobal plaza (Lekeitio).

MEATZALDEA. Gau eta egun: LOPEZ LINARES, Meatzariaren etorbidea, 2 (Urtuella).

MUNGIALDEA. Gau eta egun: BOYRA, Concordia kalea, 10 (Mungia).

ONDARROA, MARKINA, BERRIATUA. Gau eta egun: MERTXAN, Ribera kalea, 22 (Etxebarria).

PORTUGALETE, SANTURTZI ETA SESTAO. Egunez: BLAZQUEZ, Repelaga etorbidea, 10 (Portugalete). PANIZO, Genaro Orza, 18 (Santurtzi). GARCIA LAHIDALGA, Gran Via, 62 (Sestao). Gavez: ANGOITIA, Simon Bolivar, 9-11 (Portugalete).

URIBE-KOSTA. Gau eta egun: EGIA, Sabino Arana kalea, 20 (Berango).

ZALLA, GUENES, BALMASEDA. Egunez: GAYUBAS, Traslaviña plaza, 12 (Artzentales). COLINA, La Baluga, 43 (Sopuerta). Gavez: SANCRISTOBAL, Lanzagorta etorbidea, 48 (Zalla).

ZORNOTZA. Gau eta egun: GUARROTXENA, Jauregizar auzoa, 1.

GIPUZKOA

DONOSTIA. 09.00-22.00: IRURETAGOiena-CAMINO, Urbieta, 33. AGIRRE, Isabel II etorbidea, 25 (Amara). AGUADO, J. Barandiaran, 21 (Astigarraga). SORONDO, Zumar poligonoa, 22 (Bidebieta). Gavez: CABIRO, Askatasun etorbidea, 14.

ANDOAIN. Gau eta egun: ARZALLUS, Aita Larramendi. Gavez: DE MIGUEL, Kale Nagusia, 32 (Lasarte).

ARRASATE. Gau eta egun: ZABALA, Zarugalde, 42. **AZKOITIA, AZPEITIA.** Egunez: JAEN, Ibaiondo 28 (Azkoitia). Gavez: BERISTAIN, Euskalerria kalea, 1 (Azpeitia).

BEASAIN, ORDIZIA. Egunez: ATORRASAGASTI, Pakea auzoa (Ordizia). Gavez: AZPILKUETA, Kale Nagusia, 18 (Beasain).

BERGARA. Gau eta egun: CAMACHO, Oxirondo, 4.

DEBA, MUTRIKU. Gau eta egun: OTSAGABIA, Txumrka tenienteen kalea, 3 (Mutriku).

EIBAR, ERMUA. Egunez: LEKUNBERRI, Otaola kalea, 3 (Eibar). Gavez: IBARRONDO, Zehar kalea, 2 (Ermua).

ELGOIBAR, SORALUZE, MENDARO. Gau eta egun: P. ETXEBERRIA, Rosario kalea, 24 (Elgoibar). **ERRENTERIA, LEZO, PASAIA.** Egunez: LABOA, Zubirio kalea, 33 (Lezo). Gavez: ARAGON GARBIZU, Nafarroa etorbidea, 77 (Errenteria).

ESKORIATZA, GATZAGA. Gau eta egun: ITURRALDE, Miarte kalea, 18 (Aretxabaleta).

HERNANI, URNIETA. Gau eta egun: ETXEBESTE, Elkano kalea, 9 (Hernani). Gavez: DE MIGUEL, Kale Nagusia, 32 (Lasarte).

HONDARRIBIA. Gau eta egun: FIZ, Donostia, 6.

IRUN. Gau eta egun: PARADA, Juan Arana kalea, 8.

LASARTE-ORIA, USURBIL. Gau eta egun: DE MIGUEL, Kale Nagusia, 32 (Lasarte).

OIARTZUN. Gau eta egun: ERRANDONEA, San Esteban plaza.

ONATI. Gau eta egun: JULDAIN, Kalebarria, 6.

TOLOSA. Gau eta egun: AZPIROZ, Amaroz auzoa, 9.

URRETXU, ZUMARRAGA, LEGAZPI. Gau eta egun: L. FENOLL, Aizkouri kalea, 12 (Legazpi).

VILLABONA. Gau eta egun: AZPIROZ, Amaroz auzoa, 9 (Tolosa).

ZARAUTZ, ORIO, AIA. Gau eta egun: ZULAIKA, Bizkaia kalea, 41 (Zarauz).

ZUMAIA, ZESTOA, GETARIA. Gau eta egun: FULDAIN, Elkano kalea, 1 (Getaria).

NAFARROA

IRUÑERRIA. 09.00-22.00: IRAGI, San Nikolas plaza, 74. MARTINEZ, Otsagabia, 6 (Arrotxapea). GONZALEZ, Lidl merkatua. MARFIL, Irunlarrea, 52. DIAZ, Serafin OIabe, 15 (Iurrarea). RODRIGUEZ, Manuel de Falla, 14 (Arrosadia). ARANGUREN, Cordovilla kalea (Hiper Leclerc). BERUETE, Ezpondoa, 9 (Burlata). BLANCO, Zubiarte, 18 (Uharte). Gavez: AGINAGA, Zapateria, 25. GONZALEZ, Lidl merkatua. MARFIL, Irunlarrea, 52. BLANCO, Zubiarte, 18 (Uharte).

Oharra: Frantziako legeei segituz, segurtasun neurriengatik Ipar Euskal Herriko guardiak farmazien izenak ematea debekatutrik dago. Guardiako farmazia batera joateko herriko edo eskualdeko polizi etxera deitu beharra dago derrigorez.

han-hemen

Luchino Viscontiren lanetan erabilitako arropak jantzi ditu Claudia Cardinalek

Claudia Cardinale aktoreak Luchino Viscontiren film eta teatro lanetan erabilitako hainbat arropa jantzi zituen iragan igandean, zinemagile italiarraren lanak gogoratzeko egin zen erakusketa-ikuskitan batean. Cardinalek Viscontiren *Il Gattopardo* (Italia-Frantzia, 1963) filmean egin zuen lan, eta igandean ikuskitzaren aurkezlea izan zen. Erakusketa berezi hau Ancona (Italia) herrian egin zen, bertako antzoki nagusiaren irekitze ospakitzunean. Cardinalek *Il Gattopardo* filmean erabilitako soineko zuriaren erreplika bat jantzi zuen, eta aktoreak gogoratu zuenez «soineko hura jazteko, metalezko faxa bat jantzi behar izan nuen, eta eszena horren filmaketak hilabete iraun zuenez, zauri ugari egin nituen gerrian».

Kazetari batek protesta berezia egin du Argentinako telebista kate batean

Jorge Lanata kazetari argentinarra hamaika minutuz isilean egon zen pro-

BULLIT MARQUEZ / AP

Munduko zapatarik handiena aurkeztu dute

Filipinetako hamar zapataginek munduko oinetako handiena egin dute, eta Munduko Errekoren Guinness Liburuan sartu da. Marikina (Filipinak) herrian aurkeztu duten zapatak 5,5 metroko luzera, 2,25 metroko zabalera eta 1,83 metroko altuera ditu.

grama airean zegoen bitartean, aurreko saioak bereari «lapurtutako» minutuak salatzen. Denbora horretan, Lanatak Saddam Huseinen biografia irakurri zuen. Kazetariak *Detrás de la noticia* albistegia aurkeztu du Canal American, eta aurreko saio umoretsuak hamaika minutu kendu zituzkion iragan astean. Egoera hori salatu nahian, ikusleei barkamena eskatu eta liburuak irakurtzen hasi zen. Jorge Argentinako *Página 12* egunkariko zuzendaria izan zen, eta, gaur egun, herri hartako kazetari kritikoenetakoa da.

Norvegiako Haraldi trafiko isuna kendu diote, immunitate konstituzionalagatik

Gol (Norvegia) herriko poliziak abiadura azkarrean gidatzeagatik jarritako isuna kendu behar izan dio Norvegiako errege Harald V.ari, immunitate konstituzionala dela eta. Volvo bat gidatzen ari zela jarri zioten isuna poliziek erregeari, baina Norvegiako Konstituzioaren bosgarren artikulua dioenez, erregeak immunitate osoa du. 1989. urtean, Harald oraindik printze zela, antzeko beste isun bat jarri zioten.

hilberriak

Pedro Berrojainen alarguna

Maite izan ditugunak gurekin bizi dira.

Gloria Gabika-Aldekoa

FAMILIAKOAK

Bermeo, 2002ko urriak 22

Izaskun Basterretxea lankidearen aita.

Une latz bonetan bat egiten dugu familiaren saminarekin.

Jose Mari Basterretxea Ezkurra

Egunkaria

2002ko urriak 22

Iurretan hil zan, 2002ko urriaren 21ean, 64 urte zituela, Elizakoak eta Aita Santuaren Bedeinkapena hartu ondoren.

— GOIAN BEGO —

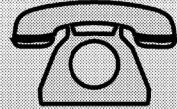
Haren emaztea: Anita Arana Goikoetxea; alabak: Izaskun eta Itziar; ilobea: Iker; haren ama: Maria (Juanen alarguna); amaginarreba: Josefa (Estanisen alarguna); neba-arrebak: Jose Antonio eta Loli; Pedro eta M. Angeles; Mila eta Angel; Roman eta Agurtzane; Joseba eta Angelita; Itziar eta Juanpe (†); loba, lehen-gusu eta gainerako ahaideek haren arimaren alde otoitz bat eskatzen deusue eta **GAUR, MARTITZENA**, arratsaldeko **SEIETAN** Iurretako **SAN MIGUEL** elizan egingo dan hiletara etorteko eskatzen deusue.

Jose Mari Basterretxea Ezkurra

2002ko urriak 22

ESKELAK

Gaueko 9ak arte hartzen dira

 (0034) 943 300 222

publi@egunkaria.com

Izaguntu zintzagunon botza izan zintzan gure biotzetan altxatzen ztugu

ZURE BILOBAK

Gure amaxi
Francisca Melero Ayetxu

ITZALLE (Zaraitzu), 2002ko urriak 22

Kultura bateragaitzak eta maitasun ezinezkoa islatuko ditu 'Zamalzain'-ek

EUSKAL 'ERROMEO ETA JULIETA'-REN MISTRARA. Pier Paul Berzaitzek idatzitako ikusgai Zuberua eta Aragoiko dantzari, kantari eta musikariak elkartzen dira baina bateratzen ez

CHRISTOPHE DE PRADA SAMARUTTI

Dantzarien ariketa *Zamalzain* ikuskariaren mistraran.

KANTARIAK

Zuberoako herri kantagintza berria, taula gainean

Dantza, musika, antzerki-joko agerraldiez gain, *Zamalzain* ikusgarriak Zuberoako herri kantagintzaren sendotasuna nabarrian uzten du. *Ai ardua* edo *Pilotarien Biltzarr*a bezalako kantu zahar ezagunak gain, Pier-Paul Berzaitzek asmatu eta moldatu abesti berriak ere gozatuko dira ikus-entzungai honetan. Azken batean, iragana, oraina eta geroaren arteko zubi hori islatzen dute ere kantariak beraiek, bi belaunalditakoak elkartuta baitira taula gainean.

Berrogei eta berrogeita hamar urteko kantari tradizionalak diren Mixel Arotze, Pier-Paul Berzaitz, Pantxoa Cousteau, Pierrot Estekahandi, Joël Huc, Filipe Othaburu eta Arño Uhaltekin batera oholtzan kantari egongo dira hogeita berrogei urte artekoak diren Claudine Arhantzet, Isabelle eta Pascale Elixondoborde, Maialen Estekahandi, Beatrice Eiheramendi, Isabelle Jauri eta Delphine Urrutiager.

Jean Bordaxar eta Jean-Louis Bidaberen inguruan iragan hilabeteetan eratu zen *Nola kanta, hala bizi* ikus-entzungarriaren ildotik, Zuberoako kantagintza berriak *Zamalzain*-ek eskaini dion alor berria landu du.

Allande Sokarros | MAULE

Euskal Erromeo eta Julietak bat... halaxe azaldu zuen Jean-Dominique Espil, Beritza konpainiako zuzendari eta prentsa arduradunak, Pier-Paul Berzaitz kantari, musikari eta ikusgarri idazle muskildiarren moldatu duen obra berriaren mamia. *Allande Oihenart, bizi urrats* eta *Euskal Spiritu* obrekin hasi eta hazitako lanen ildotik, Berzaitzen komedia musikal berri honek ikusmin oso handia sortu du. Ezen, larunbat arrats honetako 21:00etan eta igande arratsaldeko 17:00etan emango diren bi agerraldientzako leku guztiak jada salduta daude. Ez du balio, beraz, sarrera txartela aurretik erosi ez duen jendea etor dadin Mauleko Jai Alaiara; alferretan izango litzateke-eta...

Hala ere, atsekabetuta egongo direnak kontsola daitezten: beste ikusgarriarik emango du Beriza konpainiak, hala nola Donibane Lohizunen, Donapaleun, Maulen bertan 2003ko

udan baita... Aragoiko hiri nagusi Zaragozan ere. Baionan ematekoa zena, aldiz, bertan behera utzi da, leku egokirik aurkitu ezean. Emango diren agerraldien datak ez dira oraingoz zehaztuak baina horrela egon bezain laster, jakinaraziko da.

Zamalzain izena eman zaion ikusgarriaren prestatzen hilabeteak deramatate Zuberoako eta Aragoiko dantzari, kantari eta musikariak. Guztira, 60 zuberoatar eta aragoitar dantzari eta musikari eta Zuberoako 14 kantari saioak egiten aritu dira, kasu gehienetan bakoitza bere aldetik. Haatik, ikusgai bat osatzekotan, Didier Kimun ikusgarri moldatzailearen zuzendari-tzapeko eta elkarren arteko saioak ezinbestekoak direnez, Mauleko Jai Alaian egin dira saiakera horiek. Hauetako bat egin zen joan den igandean.

Kultura bateragaitzen ildotik, ez zitekeen maitasun alorrik landu

Gauza ederrik miretsiko eta adituko dute *Zamalzain* ikusterat etorriko direnek, hala nola Zu-

CHRISTOPHE DE PRADA SAMARUTTI

Musika funtsezko osagarria izanen da.

beroko dantzetan koregrafia berriak, bizpahiru kantu ezagunen artean, Pier-Paul Berzaitzek berak asmatu eta moldatutako abesti berriak, eta Euskal Herrian ikusi eta entzun ohi ez ditugun Aragoiko dantza eta jota kantuak. Euskal kultura sakonki bizi duen edonor berehala ohartuko da, ziur aski, zelako ezberdintasunak dauden Zube-

roako euskal kulturaren eta, tamalez baina, folklore itxuran soilik geratzen diren Aragoiko kultur ezaugarrien artean.

Zamalzain ikusgarriak berak oso nabarmen uzten du ezberdintasun hori, baina, nola edo hala, islatzen du ere bi kultura hauen bateraezina. Didier Kimunen moldakuntza lanak hala nahi izan edo ez, Zuberoa-

ko eta Aragoiko dantzak, bata besteari so egoten bezala dira baina inoiz ez dira bateratzen. Elkarren alboan dira baina elkartuta behin ere ez, salbu, beharbada, azken dantza batean. Une honetan ere, hargatik, oso nabarmen geratzen da berez estetikoa den Zuberoako dantzaren eta erabat fisikoak diren Aragoiko dantzen arteko ezberdintasuna.

Kultura bateragaitz hauen ildotik maitasun alorrik ez zitekeen landu. Hori da, hain zuzen, ere *Zamalzain* ikusgaiaren ardatza. Mauleko jaietan Zuberoako zamalzain dantzari bat eta Aragoiko neska dantzari bat maitemintzen dira edo hala uste dute behintzat. Alabaina, besta giroan izaera ezberdintasunak ahaztu egiten ahal badira ere tarte batez, eguneroko errealitateak berriro azaleratzen dira. Kultura nortasun desberdinek ez dute, haatik, elkartzea erabat ezinezkoa egiten eta hori agerian utzi nahi izan du, *Zamalztainen* azken irudiak, *espartinen bideari* agur egitean.

ARTEA. Idazle polifazetikoaren marrazkiak, grabatuak, eskuizkribuak eta beste daude

«Frantziako pasaitar baten lanak» ikusteko aukera zabaldu dute Bilbon

Victor Hugoren bigarren mendeurrena dela eta, erakusketa bat antolatu du BBK erakundeak

Mikel Kintana | BILBO

BBK-k Victor Hugoren erakusketa monografikoa antolatu du, etxe honek Bilbon duen erakusketa aretoan, artistaren jaiotza-aren bigarren mendeurrena ospatzeko. Ekimen hau publikoak Frantziako idazlerik maitatuenak zituen beste aurpegi batzuk —politikoa eta margolaria— ezagutzeko helburuarekin egin da. Erakusketa Bilborako bereziki egin da eta urriaren 21etik azaroaren 30era irekiko da.

Martine Soria komisarioak artistaren bigarren mendeurrena ospatzeko aukeratutako obra bilduma honetan, artista polifazetikoaren paper gaineko arkatez egindako 17 irudi, euskarri berean baina lumarekin egindako 12 irudi, paper gainean egindako tinta garbituen 32 obra, bederatzi grabatu, bederatzi argazki, zortzi eskuizkribu, 18 liburu, hiru maketa eta Victor Hugo beraren soin-enborra ikus daitezke.

Lan hauek guztiak Frantziako hainbat bildumatatik datoz. Horietatik Parisko Victor Hugoren etxea eta Bievreseko Victor Hugoren etxe literarioa aipatu behar dira bereziki.

Poeta margolari baten lana

Victor Hugoren obra grafikoak, 3.500 irudi inguru biltzen ditu. Horietako gehienak bi bilduma publikoren parte dira: Liburutegi Nazionala eta Victor Hugoren etxea Parisen. Gainerako lanak hainbat museo eta bilduma pribatutatik ekarriak daude.

Frantziar artistaren lan grafikoa bere idatzien ertzetako zirriborroek, umoretsutik barre-garrira eta desegokitik amestetara doazen karikaturek, eta bestelako irudiek, paisaiek, hiri zaharrek, gaztelu hondatuek eta abarrek osatzen dute.

Poetak bere ikuskizunak eta ametsak lan idatzi eta grafikoan islatzen zituen, gure barnean dauden hondaleak agertuz.

Bere lanak, alde original berezi bat du idazkietatik sortutako ametsetan. Victor Hugok, hiri fantastikoak, munstroak edo zoria dela-eta tintaren bidez sortutako imajinaezinak diren aurpegiak egin ditu.

Artistaren irudiak komentario anitzen eta ikusguraren iturburu bilakatu ziren. Komentarioetako batzuk oso laudorio-tsua izan dira beti. «Poeta izan

LUIS TEJIDO / EFE

Victor Hugoren alderdi ezezagunak uzten ditu agerian erakusketak.

LUIS TEJIDO / EFE

Obra grafiko ugari sortu zuen Victor Hugok.

ez balitz, Victor Hugo lehen mailako margolaria izango zatekeen», Martine Soriaren iriziz.

Idazle erromantikoen buru

Victor Hugo Besancon hirian jaio zen, orain dela 200 urte. Bere gaztaroan bidaia ugari egin zuen, Parisera heldu zen arte. Eskola erromantikoko idazle nagusia bilakatu zen han.

1826an *Odak eta Baladak* liburu argitaratu zuen. Haren atzetik, *Cromwell*, *Orientalak*, *Hernani* edo *Udazkeneko hosto-*

ak lanak etorri ziren, beste batzuen artean. 39 urterekin, Frantziako Akademiaren kide izendatu zuten.

41 urterekin, Euskal Herrira etorri eta Pasaian egonaldia egin zuen. Egonaldi horren kronika irakur daiteke, Victor Hugok berak idatzia, Koldo Izagirek euskaraturik Elkarrek argitaratu berri duen *Idi orgaren karranka. Euskal Herrian gaindi, 1843* liburuan.

1885eko maiatzaren 22an hil zen Victor Hugo, Frantziako pasaitar idazle eta marrazkilaria.

ARKEOLOGIA

Armando Llanos-i emango dio Manuel Lekuona saria Eusko Ikaskuntzak

Erredakzioa | DONOSTIA

Eusko Ikaskuntzak urtero ematen duen Manuel Lekuona sariaren hogeigarren ekitaldian Armando Llanos Ortiz de Landaluze (Gasteiz, 1935) arkeologo eta ikertzailea izango da saritua.

Berrogeita hamarreko hamarkadan Joxemiel Barandiaranekin hasi zen lanean Armando Llanos. Ordutik Euskal Herri osoan zehar eta Europako hainbat herrialdetan aritu da indusketak egiten eta zuzentzen. 1973 eta 1989 urteen artean La Hoyan (Laguardia, Araba) egindako lana da azpimarregarriena.

Arkeologo arabarrak Euskal Arkeologia Institutuaren barruan Arabako Arkeologia Institutua sortu zuen; *Arkeikuska* fundatu zuen eta *Estudios de Arqueología Alavesa* aldizkaria ere sortu zuen. Historiako Errege Akademiako kidea da eta baita Bartzelonako Unibertsitateko Historiaurrea eta Arkeologia Institutukoa, Arantzadi Zientzia Elkartekoa eta Eusko Ikaskuntzakoa ere. Armando Llanosek lauogei ikerketa lan inguru argitaratu ditu bere karreraren.

Manuel Lekuona sariaren 20. ekitaldia

1983an sortu zuen Eusko Ikaskuntzak Manuel Lekuona saria, eta ordutik Jorge Oteiza, Migel Maria Azaola, Justo Garate, Bernardo Estornes, Carlos Santamaria, Jose Maria Jimeno Jurio, Eugene Goyheneche, eta Manuel Lekuona saritu ditu, besteak beste.

FOLKLORE ETA KULTURA TRADIZIONALARI BURUZKO XVIII. JARDUNALDIK

Urriak 22

- Jardunaldien Hasiera
- Hasierako Ponentzia

- *Las lenguas y las culturas: interpretaciones específicas de la realidad.*

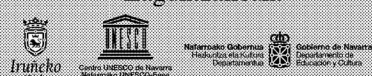
Sr. D. Joan Matí Catedrático y Primer Rector Universidad de Tarragona. Miembro numerario Institut d'Estudis Catalans.

Lekua: Nafarroako Museoa - Iruñea. / Ordua: 19:30etan.

Antolatzailea:

Laguntzaileak:

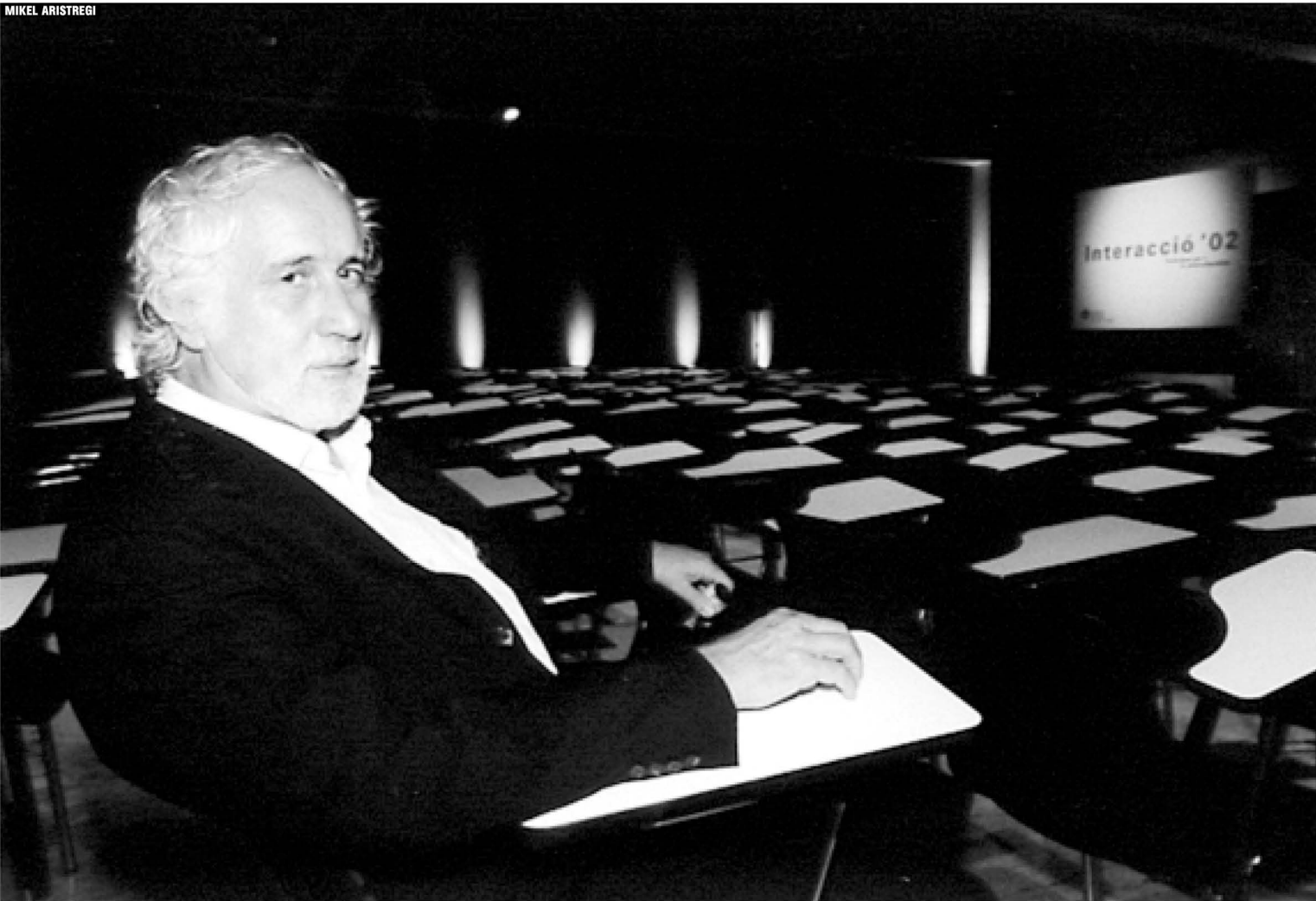

JEAN HURSTEL BANLIEUS D'EUROPE SAREKO LEHENDAKARIA

«Ezkerra ez da ohartu aldaketak, eragitekotan, kulturak eragingo dituela»

Frantziako langile auzoetan kultur proiektu asko gidatu izan ditu Jean Hurstelek. Banlieus d'Europe sareko lehendakaria da egun, eta baita Estrasburgoko La Laiterie Europako Zentroko zuzendaria ere. Solaskide interesgarria kulturaren inguruko hausnarketarako.

MIKEL ARISTREGI

ZENTRALIZAZIOA

MODERNITATEA

Endika Sorondo | BARTZELONA

Antzerkiaren munduan formaturia da Jean Hurstel, eta urte askoren buruan kulturaren inguruko borroka askotan zaildua. Bartzelonan *Kultura eta etorkinak* gaia harturik egin berri den Interacció kongresuan izan zuen EGUNKARIAK harekin mintzatzeko aukera.

■ **Interkulturalitatea, kultur aniztasuna, gatazkak eta herrietako botereak dituzu lan ardatz. Egungo kultura globalizatuan biderik bada proposamen horietarako?**

Bai. Egia da globalizazioaz ari garenean globalizazio ekonomikoaz hitz egiten dugula gehienbat, eta maiztxo ahanzen dugu kulturaren globalizazioa. Kulturak dituen etsairik handienak industria kultura, etnizismoa, erlijio bakarra... dira. Kultura bakoitzak, bere nortasuna mantenduz, ingurukoekin harremanetan behar du, irekijokatu behar du, bertze errealitateetara zabalik egon.

“ «Frantziak bateratzearen eta zentralizazioaren bidea hartu zuen Iraultza ondotik, eta egun eskema berak errepikatzen dira»

■ **Eta nola egiten da kultura horien elkarketa?**

Kultura ez da bakarrik masakoa. Kultura bakoitzaren balioak, elementurik adierazkorrenak potentziatu behar dira. Kultura garbirik ez dagoela hartu behar dugu aintzakotzat, eta beste batzuekin lotura estuan daudela. Horrek aberasten ditu kulturak.

■ **Kultura nagusiek, baina, inguruko kultura gutxituak zapaltzeko joera izan dute, horietako anitz arrisku bizian jartzeraino.**

Frantziak hori egin du, eta mundualizazioak ere bide hori hartua du. Hizkuntza bakarra, kultura bakarra bultzatzen dute. Guztiontzako kultura uniforme bakarra proposatzen da, balio berak, bizimodu bera, hizkuntza bakarra. Nortasun pertsonala-

ren zein kolektiboaren ezaugarriak urratzera jotzen dute. Norbanakoa pribatizatzen da, lotura sozialak eta familiarak aldatzen dira, eta guztiarekin nola baiteko inseguritatea sortzen du. Frantziak bide hori hartu zuen Iraultza ondotik, bateratzea, zentralizazioa, eta egun eskema berak errepikatzen dira.

■ **Nola jokatu behar dute, beraz, kultura eta hizkuntza gutxituek? Lekurik badute?**

Euren ekarpena ere behar dugu. Hizkuntza eta kultura gutxituek eremu propioak osatu behar dituzte, horiek bilatu. Horretarako ezinbestekoa da modernitate egokitzea, espresio artistiko berrietara moldatzea. Hip-hop, rapa, rocka... joera berriak bere egiten ez dituen kulturak ez du etorkizunik.

■ **Eta nola mantendu nortasun zeinuak?**

Kulturek etengabeko berrikuntza behar dute. Kultura tradizionala errepikapenean oinarritzen da, eta errepikapenak heriotza dakar, ezinbestean. Kultura ez da kontserba-pote bat, bizitzaz beteriko mugimendua baizik. Kulturak ezin du etnizitate fantasmagoriko baten atzean gorde. Bizimodu ezberdinak sortu behar dira, guk sortzen ez baditugu ez dituelako inork sortuko. Gure lana da hori. Alternatiba errepresioa da bestela.

■ **Administrazio publikoetik, maiztxo, ez al dira kultur eredu elitistegiak bultzatu?**

Hala da. Eliteko kultura bultzatu dute. European hiru dinamika artistiko eta kultural gailendu dira. Lehena, aspaldian sortu

ziren kultur instituzioak dira, operak, museoak, antzokiak, liburutegiak... Kultur politiken tresna tradizionalak dira, eta hiriari prestigioa ematen diotenak. Gizartean ez dira txertatu. Frantziako kultur azpiegitura horien erabilera herritarren %7ra mugatzen da, eta nagusiki goi mailako unibertsitarioak dira ikasketaz. Demokratizazio kulturalak huts egin du, ekonomikoki zein helburuen aldetik ikaragarriko krisia sortu baitute. Horri aurre egiteko sortu da bigarren dinamika, eskoletan, karteletan, eta langile auzoetan bereziki garatu dena, eta interbentzio artistikoak biltzen dituena. Gure sareak, Banlieus d'Europek, gisa horretako egitasmoak biltzen ditu European. Dinamika hau ez da eraikin batera mugatzen, proiektu batetik abiatzen da. Azken boladan, hirugarren bide bat zabaltzen ari da. Antzinako industriaguneetan artearen lurralde berriak eratzen ari dira, artista eta antzerki konpainia independenteek irekiak, zirkuitu alternatiboa osatzen dutenak. Etorkizunak bide horretara garamatza.

■ **Zein toki du administrazioetik kanpo sortzen den kulturak?**

Erabat marjinala da. Gaur-gaurkoz, European, kultura administrazioari loturik dago. Mezenazgoa Frantziako kultur gastu guztia %0,05 baino ez da! Eta horrek murrizketak dakartza al daketa politikoekin. Hori da guri ere gertatu zaiguna. Eskuinak mehatxua darabil. Azkeneko hauteskundeek agerian utzi dute hori Frantzia osoan. Boterea sozialisten eskuetatik eskuindarren eskuetara pasa denean murrizketak berehala gauzatu dira. Kultura bizi batek botereari aurre egin behar dio, kritika behar du, erantzun behar dio.

■ **Eskuinak murrizketak ekarri ditu, baina alderdi sozialista boterean egon denean ere ez ditu kultur politika parte-hartzaileak bultzatu, ez Frantzian, ez Europa osoan. Zergatik?**

Ezkerrak ez du sinetsi izan kulturaren. Mundua ekonomiak aldatzen duelako ustean daude, eta ez dira ohartzen aldaketak, eragitekotan, kulturak eragingo dituela. Horregatik ez da gailendu kultura. Artisten lana ere bada ezkerriari kultur politikak exijitza.

BEZERO ARRETA:
Edozein zalantzatarako
943300222

ORDUTEGIA:
09:00 / 16:00
Astelehenetik ostiralera

H A R P I D E D U N A R E N

txokoa

943 30 41 81 - htxokoa@egunkaria.com - www.egunkaria.com/txokoa

ASTELEHENETIK OSTIRALERA

HAUETAKO EDOZEIN ESKAINTZA GUSTUKO BADUZUE,
DEI EZAZUE GURE TELEFONORA, EGUNEKO 24 ORDUETAN

SP-RAKO TRANBIA

(Espainiako Narratiba Sari Nazionala)

Unai Elorriaga

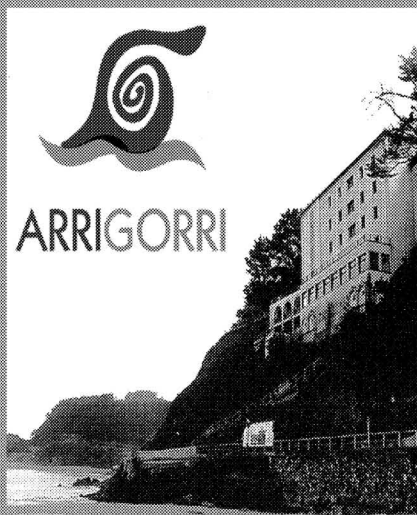
Elkar argitaletxea

10 liburu DOAN

SP-rako tranbia, Unai Elorriagak idatzi eta iaz argitaratutako liburuen artean Espainiako Narratiba Sari Nazionala irabazi duen obra, nobela harrigarri bezain hunkigarria da, Himalayara igotzearekin amets egiten duen adindu baten eromen prozesua kontatzen diguna, sentiberatasunez eta umorez. Deskubri ezazu zeuk ere hangoak eta hemengoak liluritzen dituen harribitxi hau. **Zozketaren emaitza, urriaren 22an.**

1

(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

ARRIGORRI ITSAS OSTATUA

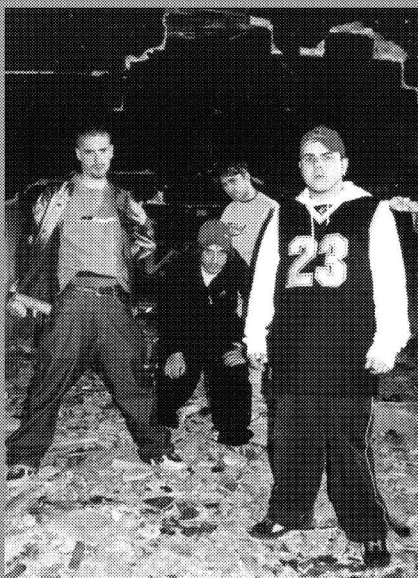
Ondarroa (Bizkaia)

2 lagunentzako
asteburua
DOAN

Zenbat Gara Elkarrekin abian ipini du Arrigorri Itsas Ostatua. Leku paregabean dago, hondartzaren gain-gainean sarbide zuzena duela. Talaia baten gisa, itsasoa aurrean du, eta Ondarroako portua eta Saturrarango hondartza ezker-eskuin. Barne aldera so eginez gero, Lea-Artibaiko mendixka, erreka, baso eta herriak. Bilerak, mintegi eta jardunaldiak egiteko ere gune aproposa. **Zozketaren emaitza, urriaren 26an.**

2

(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

SELEKTHA KOLEKTIBOA - DESMOND WILLIAMS

Kafe Antzokia (Bilbo)

Urriak 24 -
22:00etan

6 sarrera
DOAN

Datorren ostegunean, urriaren 24an, Selektia Kolektiboa eta Desmond Williams izango dira Bilboko Kafe Antzokian. Hip Hop doinuak lantzen ditu Selektia Kolektiboak. Ondoren luxuzko DJ saioa, Thievery Corporationeko Desmond Willianekin. 6 sarrera ditugu Harpidedun Txokoan zotz egiteko. **Zozketaren emaitza, urriaren 24an.**

3

(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

BARON ROJO

Kafe Antzokia
(Ondarroa)

Urriak 26 - 22:30ean

4 sarrera
DOAN

80ko hamarkadaren hasieran sartu ziren buru-belarri musikaren munduan. Geroztik, taldearen ibilbidea oso oparoa izan da. Euskal Herrian milaka zale dituzte. Ondarroan ikusteko aukera izango duzue datorren larunbatean, urriaren 26an, gaueko 22:30etik aurrera, Ondarroako Kafe Antzokian. Lau sarrera ditugu zotz egiteko. **Zozketaren emaitza, urriaren 26an.**

4

(SAKATU ZURE
AUKERA BADA)

AIZAK ETA AIZAN ELKARREKIN DANTZAN

Anjel Lertxundi

Mareakiz: Aurtien Olatiaga

AIZAK ETA AIZAN ELKARREKIN DANTZAN

Anjel Lertxundi

Elkar argitaletxea

SARIDUNAK

Garro Arruabarrena Antton Tolosa
Iraurgi Ikastetxea Azpeitia
Bidezabal Arruti Mari Carmen
Ondarro
De Pablos Perez Javier Barakaldo
Larrea Urtaran Periko Laudio
Gonzalez De Txabarri Exposito Ana Orio
Larruskain Zallo Jon Iñaki Gernika
Lezeta Uribetxeberria Karlos Arrasate
Elorza Igarzabal, Eneka Gasteiz
Setien Diaz De Durana Arantxa Bilbo

OHARRA: liburua etxera
bidaliko dizuegu, postaz.

egunkaria

MUSIKA. Bi urte eta erdian emanaldietan landutako erreperitorioa grabatu dute lan berrian

Tradizioa inprobisazio askearekin landu du Amaraunek lehen diskoan

Grabazioa zuzenekoa izan da, kontzertuetako freskotasuna eta bat-batekotasuna biltzeko

Amagoia Mujika | **DONOSTIA**

Ezpata dantza erritmoak, abesti herrikoiak, fandango eta arin-arinak entzun daitezke Amaraun taldearen disko berrian, baina oso era bitxian aurkeztuak. Izan ere, gure herriko ohiko musika jazz ukituarekin eta inprobisazio handiarekin jantzi baitute. *Amaraun* hitzak dioen moduan, estilo ezberdinek osatutako haria sortu dute. «Taldekideon musika heziketan pisu handia izan du musika tradizionalak, baina iturri askotatik edan dugu, eta horien denen batura da emaitza», dio Ander Erzilla oboe jotzaile eta diskoko hainbat kanturen konpositoreak. Tradizioaren pisua abesti batzuetan agerikoagoa da. «Kantu batzuetan tradizioa nabarmentzen da, baina azken batean jazza bera ere herri musika da, asko garatu dena eta forma ezberdinak hartu dituena. Edozein estilo integratzeko balio du. Blues bat edo zortziko bat berdin-berdin inprobisa daitezke».

Estudioan egindako grabazioa ere inprobisazioan oinarritu da. Abestiak oso landuta eraman dituzte; baina haien musika «zuzenekoa delako grabazioa ere halakoa izan da, freskotasuna eta taldekideen arteko komunikatzeko era islatzeko».

Erzillarekin batera, Iñaki Jaio bateria jotzailea, Jabier Fernandez Jauregi kontrabaxu jotzailea eta Javier Olabarrieta pianista —kantu batzuren egilea

Amaraun taldeko Jabier Fernandez Jauregi, Ander Erzilla, Iñaki Jaio eta Javier Olabarrieta.

hori ere— dira taldekideak. Iñaki Salvador musikaria dute horiek denek lotura, Erzilla, duela bi urte eta erdi buruan zituena proiektuak gauzatzeko, musikari horiengana bideratu baitzuen Salvadorrek.

Formazio berezia

Amaraunen musikaren berezitasunetako bat instrumentuen nahasketak ematen dio, ez baita ohikoa oboea bateriarekin, kontrabaxuarekin eta pianoarekin jotzen jartzea, eta, lauokotearen osaerak beregain dituen zailtasunak gaindituta, soinu berezkoa ematen dio taldeari.

«Oboe batek inprobisatzea ez da oso ohikoa horrelako talde batean. Belarriarentzat soinu berria da, eta horrek taldea egokitzea behartzen du, ez baitago ohiturarik oboeari lotzeko. Talde lan handia dago atzean, komunikazio handia», Erzillak azpimarratu nahi izan duenez.

Bi konposizio dira batez ere adierazgarriak oboe jotzailearen arabera, *Ezpatadantza edo...* eta *Albait arinen*. «Ezpata dantzaren erritmoarekin zerbait egiteko nahia aspalditik neukan. Gurea da erritmo hori, baina unibertetsala ere bada».

Suite antzera idatzita dago. *Albait arinen* abestian, berriz, «Olabarrietak aurretik fandango bat idatzia zeukan, eta polita iruditu zitzaidan arin-arina idaztea fandangoaren ostean jotzeko». Albokaren erregistroak hartuta, pianoaren eta oboearen jolasa dago abestian, eta bateriak eta kontrabaxuak arinararen egiturari soinu erabat ezberdinak gehitzen dizkiote, oinarri erritmikoz eta harmonikoz kontrastea sortuz. Finean, zuzenekoetan jotzen duten erreperitorioaren bilduma da, «abesti batzuk kanpoan utzi behar izan ditugun arren».

DJ Laia F.M. 2002, DJ Talo, Aritz Sound System, Sorkun eta Selektah, Etxerat-en alde

eta musikagile ezagunen inprobisazio saioa izango baita. Andoni Tolosaren eta Aritz Sound Systemen DJ saioekin batera, DJ Laia F.M. 2002 ariko da. «Jende guztiak daki nor den, eta ezustekoak izango direla ez dago zalantzarik. Urte asko daramatza musika munduan, proiektu anitzetan parte hartutakoa da; ez da taldearekin izango, baina musika jarri eta horren gainean kantatuko du eta jendea zirikatuko. Gogo handia du gainera proposamen hori aurkezteko». Sorkunek eta

Selektah Kolektiboak ere parte hartuko dute emanaldian. Sen taldea, berriz, ez da kontzertuan izango —karteletan hala dago iragarriarik—, azken orduko arazoak direla-eta.

Sorkunek —rockaren eta musika elektronikoaren arteko nahasketaren bidetik— hasiko du kontzertua, eta bere lan berria aurkezteko lehen saioa izango du gainera —etzi kale-ratuko du diskoa Metak-ek—. Bera izango da kontzertuen ohiko egitura mantenduko duen musikari bakarra, gaine-

rakoak nahasturik ariko baitira gau osoan. Selektah Kolektiboak ere bere bigarren disko kantuak joko ditu. DJ Talo, DJ Laia F.M. 2002 eta Aritz Sound Systemek, berriz, musika jarritik eta kantatuz, txandaka, nahasturik eta batera, ohikoak diren emanaldien itxura apurtuko dute.

Ekitaldiaren izaerak duen garrantzia azpimarratu du Aritz Sound Systemek, «Etxerat-en aldarria laguntzeko ekimen den aldetik eta musikalki izan dezakeen balioagatik. Gaur egun eskaintza zabala den arren, rock jaialdiak izaten dira nagusi, eta saiatu gara rock musikaz gain beste estilo batzuk biltzen eta horiek aurkezteko modu berria sortzen».

LAGUNAREN

ZINEMA

Bernard Fresson aktore frantsesa hil zen herenegun, 71 urterekin

Telebistan, antzerkian eta zinemaren mende erdi inguruz lan egin duen Bernard Fresson aktore frantsesa herenegun hil zen, Parisko kanpoaldeko Orsay ospitalean, 71 urte zituela. Iaz Cannesen ikusi ahal izan zen aktorea, eta zinemaren egin zuen azken lana, *L'adversaire* Nicole Garciaarena. Aktorea 1959an sartu zen zinemaren munduan Alain Resnaisen *Hiroshima mon amour*-ekin. Antzerkian, Planchon, Regy eta Pintillieren zuzendaritzapean egin zuen lan.

Donibane Lohizuneko Jaialdiko sari gehienak 'A mi madre le gustan las mujeres' filmarentzat

Donibane Lohizuneko Zinemagile Gazteen Jaialdiak iragan larunbatean banatu zituen zazpigarren ekitaldiko sariak, eta garaile nagusia Ines Parisek eta Daniela Fejermanek zuzenduriko *A mi madre le gustan las mujeres* Espainiako filma izan zen; bostetik lau sari eskuratu zituen. Zuzendaritza Onenaren Urrezko Xistera, Film Onenaren zilarrezkoa, Interpretazio Onenaren brontzezkoa eta publikoaren saria eskuratu zituen filmak.

DANTZA

Aritz Salamanca nagusitu da Gipuzkoako Aurreku Txapelketan

Larunbatean Erreterian jokatu zen Gipuzkoako Aurreku Txapelketan Aritz Salamanca Lezoko dantzaria nagusitu zen. Azken bost ekitaldietako irabazle Jon Maiaren aurretik gelditu zen Salamanca. Txapela, gerrikoa, garaikurra, 150 euro eta bi lagunentzako afaria eskuratu zituen. Bigarrenak, berriz, garaikurraz gain 120 euro eta bi lagunentzako afaria jaso zuen.

ARTEA

Anthony Caroren obrak Bartzelonako La Pedreran daude ikusgai

Anthony Carok, XX. mendearen bigarren erdiko eskulturgile berritzaileenetakoak, Bartzelonako La Pedrera erakustokian, Gaudiren eraikinean, azken 40 urteetan egindako hainbat obra erakutsiko ditu gaurtik urtarillaren 19a arte, *Espazioan marrazten* izenburupean.

A.M. | **HERNANI**

Kartzela zigorraren hiru laurdenak beteta dituzten 120tik gora euskal presoek alde ekimen ugari antolatzen ditu Etxerat-ek, hilean behin, hainbat herritan. Legeak ezarria duen baldintzapeko askatasuna aldarrikatzeko Hernaniren txanda izango da datorren igandean, hilaren 27an, baina jai kutsuarekin hasiko dute aldarrikapena bezperan, Hernaniko Oialume dantzalekuan, 22:00etatik goizaldera arte luzatuko den kontzertu festaren bitartez.

Erakargarriak diren hainbat elementu izango ditu emanaldiak, ezustekoak tartean, musika aurkezteko beste modu bat

KRITIKA OPERA

Jesus Mari Begoña

Wagner oneko musikaldia

'Die Götterdämmerung'

Egilea: R. Wagner. **Ekoizpena:** Genevako Grand Theatre. **Abeslaria:** Heikki Siukola, Bodo Brinkmann, Kurt Rydl, Nadine Secunde, Gabriele M. Ronge, Jane Henschel, Tatiana Davidova, Emilia Boteva, Mabel Perelstein. **Musika zuzendaria:** Gunter Neuhold. **Orkestra:** Bilbao Orkestra Sinfonikoa. **Abesbatza:** Bilboko Operaren Abesbatza. **Eszena zuzendaria:** P. Caurier eta Moshe Leiser. **Lekua:** Bilboko Euskalduna jauregia. **Data:** Urriak 19.

Modu ederrean «jausi» dira aurtentzen Walhallako Jainko-Jainkosak musika mailan; era apalagotan, aldiz, lurreratu dira eszenografiaren esparruak, OLBek lau urteren barrena eskaini dizkigun Genevako Antzokiaren ekoizpen dotore horietan Bilbo aldean. Eztabaidagarria bezain zilegia baita Caurier-ek eta Leiser-ek asmatu zuten gaur egungo testuingurua tetralogiaren azken atalerako: hau da, XX. mendeko abeslarien soinekoek, gaiztakeria asmatzeko hartu duten banketxearen bulego minimalak edo gaueko kirol zelaiko eszena gordinak ez dute baliorik izan, gure iritziz, dirutzaren handinahiak maitasunaren aurka daraman etengabeko borroka adierazteko.

Lortuagoa izan zelako walkiria babesten zuen harkaitz erraldoia kale bateko asfaltoan za-

ALFREDO ALDAI / EFE
Gunter Neuhold zuzendaria.

baltzen zen sakongunea baino, nondik erortzen baitziren mundu injustuaren pertsonaiak.

Abeslariak primerako maila erakutsi zuten

Lehen genioen legez, primerakoak izan dira musikaren adar wagneriarrak. Secunde sopranoak Brünnhilde ona taularatu eta abestu zuen. Nahiz eta batzuetan bere indarrak gorde izan, eman beharrekoak eman zituen mendekuaren eszenan eta bere buruaz besteko azkenetan kantu-lerro dramatikoak eta zirraragarriaren bitartez.

Sikuola tenore heroia Sig-

fried geldikor bat antzeztu zuen, eta hasieran kostatu zitzaion ahotsa tonuan kokatzea; geroago, berriz, zuzendu zuen akatsa, eta kementsu izanik duen tinbre atseginaz gozatu genuen.

Ondo baino hobeto egin zuen Rydl baxuak Hagen gaiztoarena antzeztu eta abesten: bolumen handiko eta tesitura zabaleko ahots ederra erakutsi zigun. Brinkmann baritonoa apalagoa egon zen, kantuetan zuzen baina ahotsak ez dauka behar den zabalera eta indarra Günther rolerako.

Goi mailan abestu zuen Henschel mezzook ahots ederra eta kantaldi biribilarekin Waltraute walkiriaren rolean. Ronge sopranoak egoki kantatu zuen. Gustatu zitzaigun Rhineko hiru lamien trio orekatu eta tinbratua Davidova, Boteva eta Perelstein sopranoekin eta hiru Nornek ondo bete zuten hasierako lana.

Kalitatzeko izan zen Bilboko Operaren Gizonezkoen Koroa orokorrean bere agerraldi laburrean. Neuhold wagneriar zuzendari ona ohartu zen Bilboko Orkestra Sinfonikoa lau urteetan lortu duen mailaz; bata eta bestea bikain aritu ziren ia bost orduko joaldian.

KRITIKA MUSIKA

Joseba Martin

Laguntzailea liderra denean

Fernando Saunders

Lekua: Bilboko Kafe Antzokia. **Data:** Urriak 18.

Jende gehiago espero genuen Fernando Saundersen kontzertuan; horrelako curriculumak ez dira maiz ikusten: hainbat artistaren baxu jotzaile paregabea izan ondoren (Lou Reed, Marianne Faithfull, Jeff Beck, Winwood, Clapton, McLaughlin, Ruper Ordorika...) beste erantzuna merezi zuen. Azkenean superbanda bat bildu zuen musikari honek egun hauetako euskal biran: J.T. Lewis baterian (Sting, Tina Turner...), Alan Smallwood teklatueta (Lou Reed...) eta Pete Min korearra gitarran (Deborah Harris...). 45 minutu berandu hasi arren, entzuleriak oso ondo hartu zuen Fernando Saundersen proposamena: pop, soul, rock eta, azken bisean, reggae dosi txikia.

Kontzertu ederra izan zen,

inongo erraztasunik gabekoa (bertsiorik gabe, Lou Reed aipatu gabe), baina eskainitako musika eta moldaketak erraz helitzen ziren entzuleengana. Kantuei begira, dozena bat kantu egin zuen amerikarrak, gehienak baxuan eta ahotsean, eta ekitaldiaren erdian gitarra elektrikoa hartu zuen pieza pare bat betetzeko: *Tick-tock* eta *Tumay M*. Bestaldetik, ekitaldiaren ardatza 1993ko *The spin* albuma izan genuen eta soul-pop bide honi ekin zion batipat: hasierako *The spin*, *Come a little closer*, *Sliding thru life with charm*, *Van Gogh*, *Sussan* balada kutsagarria, *The fire keeps burning* (baxuaren solo harriagarri batez hasieran) eta bisetako *Walkin' on thin ice*—Lou Reeden *Sweet Jane*-ren airea ekarri zigun—eta *Tonight (I need your love)* reggae lasaia. Han hemenka tartekaturik zenbait kantu berri agertu ziren—*Angel*, *Will* (errit-

mo programazio baten laguntzaz)—. Eta horrela musikari hauen teknikaz eta dotoretasunaz jabetu ginen.

Ohiko zapi urdina buruan

Fernando Saunders kantari trebea da—ongi mugitzen da nota altuetan—, baina lan ederragoa eskaintzen du trasterik gabeko baxuaren bost soketan. Ez da akrobazia edo ikuskizun errez laguna, baina bere eskuak ikusi ondoren hobeto ulertzen dugu musikari honen balioa eta gaitasuna.

Euskalduna Jauregian ikusi genuen bezala, Lou Reeden ondoan, zapi urdina mantentzen du buruan Fernandok. Karisma badu, baina, dena den, ez zen luzatu aurkezpenetan edo hizketan: berak sortutako kantuekin nahikoa da komunikazioa bizirik mantentzeko. Horrelakoa da laguntzailea liderra bilakatzen denean.

KRITIKA ANTZERKIA

Agus Perez

Utzidazue itxaropena

'Miguel Hernandez'

Egilea: J. Salvatierra. **Taldea:** Teatro Meridional. **Zuzendaritza:** M. Szerezevski, A. Lavin. **Antzezleak:** A. Lavin, E. Pico, O. Sanchez, P. Vidal, S. Hernaiz. **Lekua:** Zornotza aretoa. **Data:** Urriak 19.

Taula gainean bost maleta xume besterik ez dago, eta atzean «Utz idazazue itxaropena» dioten hitzak proiektatzen dira, gorri koloreko oihalaren gainean.

Iluntasun labur baten ostean, hortxe ditugu obrako lau aktore, Miguel Hernandezen poema bat abestuz, era ezin delikatuagoan, madrigal baten antzera. Bosgarren pertsonaia—Miguel Hernandezena—lauren artean zegoen behagainean etzanda, manta batean bilduta, Palenciako presondegian zebilen moduan neguko hotz ikaragarriari aurre egin ezinik, baina ezin izan dugu ikusi besteen kanta amaitu den arte.

Argigarria iruditzen zait poetaren agerpen hori, ene uste apalean Hernandezen figura oso gaizki ulertu eta baloratu delako Espainiako literaturan, agian bere artzain jatorriarengatik, baina askoz gehiago Errepublika heroiko haren alde erakutsi zuen militantzia adoretzuek. Poetek errealitate-kanpo bizi behar balute bezala!

Bestetik, argi dago gerra garaian idatzitako poema panfletarioak ederki baliatu dituztela mamiarik gabeko poesiaren aldeko interesatuek Hernandezen balio ukaezinak gutxiesteko, herriko poeta militantea Espainiako oroimen kolektibotik ia zeharo desagertzearaino. Ho-

rren adibide argirik nahi izatekotan, gogora dezagun zenbat antzezlan eta ekitaldi sortu ziren pasa den hamarkadan Garcia Lorcaen omenez eta nolako isiltasun susmagarrian igaro zen Orihuelakoaren heriotzaren 50. urtemuga.

Muntaiaren apaltasuna eta poetika berezia

Teatro Meridionaleko kideek taldearen aurreko muntaietako estiloaren bidetik jarraitu dute oraingoan ere. Izan ere, aktore guztien sendotasun eszenikoa, estetika-aren apaltasuna eta muntai osoari darion poetika berezia guztiz egokiak dira poetaren izaera jasotzeko.

Bestalde, oso interesgarria da gaia aurkezteko eratu den dramaturgia. Protagonista bere azken egunetan dago hasierako eszenan, eta beranduago agertuko dira bere bizitzako pasarteak eta lagunak, puzzle baten piezak balira bezala. Lehen aipatu dugun kutsu poetikoa nabarmen areagotzen da poetaren inguruko pertsonaien jokararekin, iragana, oraina eta etorkizuna plano berean nahasten baitira, eta Madrilgo emakume kultuaren kasuan poetak hiriburuan ezagututako emakume asko laburbiltzen baitira.

Amaitzeko hiru gauza nabarmendu behar ditut: argiztapen diseinuaren fintasuna, tokiak girotzeko erabili diren diapositiben kalitate edertua eta bost antzezleen lan sakon eta sinesgarria, zenbait momentutan hunkitu eta guzti egiten gaituena, batez ere Miguel eta Josefinaren arteko pasarteetan.

Bideoemanaldiak
Videoproyecciones

Ivan Zulueta

Koldo Mitxelena Kulturuneko ARETO Nagusia
2002ko urriaren 29 eta 31n 17:00etan

SALON DE ACTOS de Koldo Mitxelena Kulturunea
29 y 31 de octubre de 2002 a las 17:00

KM

Disenyo: Javier Lopez Alburia

Kulturaren Erakundeak

koktela

Javako tea iltze-kanelarekin

Osagaiak (lau lagunendako): lauz-pabost iltze-kanela, kanela-zotz erdia, lau katilu ur, bi koilaratxokada te beltz, eta lau koilarakada laranja ur. **Edertzeko:** laranja bat eta lau iltze-kanela.

Iltze-kanelak eta kanela-zotzak uretara bota, eta irakin arte berotu. Tea teontzi

batera bota, eta beroturiko ura gaineratu. Infusioan utzi bospasei minutuz. Beste aldetik, kazola batean azukrea berotu, apur bat gorritu arte, eta laranja urarekin eta tearekin nahasi. Irakite punturaino eraman, sutatik atera, eta hozten utzi. Tea katiluetara bota eta hozkailuan sartu. Zerbitzatu aitzinetik, katilu bakoitzari laranja zati bat jarri, iltze-kanela batekin iltzatuta. Eguneko edozein ordutan har-tzen ahal da freskagarri hau.

EGUNKARIA

Javako tea iltze-kanelarekin eguneko edozein ordutan har daiteke.

musika

ARRIGORRIAGA. Soul Fingers.

Gaur, 19:00etan, Lombo aretoan.

AZKOITIA. Shanty R. D. Gaur, 21:30ean, Mataderoan.

BAIONA. Le Festin de Juliette. Bihar, 21:00etan, Baiona antzokian.

BILBO. Arima Beltza. Gaur, 19:00etan, Etxetxuako Ingeniaritza fakultateko areto nagusian.

‘Götterämmerung’ opera. Gaur, 19:00etan, Euskalduna jauregian. Robert Wagnerrena.

Mala Rodriguez. Bihar, 20:30ean, Bilborock aretoan.

Inciters. Bihar, 22:00etan, Kafe Antzokian.

DONOSTIA. Donostiako Orfeoia. Bihar eta etzi, 20:00etan, Kursaal.

Skuassamento, Mushitcianns eta The Flying Workers. Bihar, 20:30ean, Mogambo aretoan.

GASTEIZ. San Petersburgoko Bakarlariak Ganbera orkestra. Gaur, 20:00etan, Vital Kutxa aretoan.

HERNANI. Javier Arrillaga. Bihar, 19:00etan, Jubilatuen Etxean.

LAZKAO. Nitwitz. Bihar, 21:30ean, Torrano tabernan.

ONDARROA. Luna. Bihar, 21:00etan, Kafe A ntzokian.

antzerkia

BILBO. ‘Los sirvientes’. Gaur eta bihar, 20:00etan, Ayala antzokian. Quique Camoirasekin.

‘Las aventuras de Tete y Maripi’. Gaur, 20:30ean, Mistyc kafe antzokian.

‘Sit’. Bihar, 20:00etan, Arriaga antzokian. Tricycle taldearen azken ikuskizuna.

GASTEIZ. ‘Cara de fuego’. Gaur, 20:30ean, Principal antzokian. Teatro Lliure taldeak emana.

‘Icars’. Bihar, 20:30ean, Federico Garcia Lorca antzokian. Res de Res taldearen eskutik.

LEIOA. ‘Mundopolski: erreboltaren ziaboga’. Bihar, 12:00etan, EHUKo areto nagusian. Antzerkiola Imaginarioa taldearen eskutik.

NOAIN. ‘Burlados’. Gaur, 19:00etan, kultur etxean.

‘Nuestra Señora de las Nubes’. Bihar, 19:00etan, kultur etxean. Malayerba taldearen eskutik.

‘Verdades como puños’. Ostegunean, 19:00etan, kultur

musika

Arima Beltza. Gaur, Bilbon, EHUKo Etxetxuako aretoan (19:00etan).

EGUNKARIA

Arima Beltza blues taldeak bi disko argitaratu ditu dagoeneko, *Arima beltza* eta *Blues sustraia*.

Arima Beltza taldearen bluesa EHUKo Etxetxuan entzuteko parada izanen da gaur

Elgoibarko Arima Beltza taldeak ‘Blues sutraia’ bere bigarren diskoa karrikaratu zuen abuztuan, eta, gaur, 19:00etan, EHUKo Etxetxuan aurkeztuko du. Arima Beltzaren kontzertuetan, bere bi diskoen kantak entzuten ahal dira, baina baita rock & blueseko klasikoen bertsioak ere.

etxean. Pepin Treren eskutik.

TAFALLA. ‘Txio txioka. Bihar, 18:00etan, Garces de los Fayos kultur etxean. Taun Taun taldearen eskutik. Haurrendako.

bertsolariak

ARRASATE. Bertsolamintza. Bihar, 19:30ean, Monterron jauregian. Jon Abril: *Gaia epailearen begiradapean*. Maialen Lujanbio: *Zertaz ari gara? Zertan ari gara?*

IRUÑEA. Bertsolamintza + Bertoaroa. Gaur, 20:00etan, Gurutze Plazako Institutuko areto nagusian. Karlos Aizpuruaren hitzaldia: *Formula magikoak*. Bertso saio esperimental: Andoni Egaña, Maialen Lujanbio eta Unai Iturriaga. **OIARTZUN.** Bertsolamintza. Ostegunean, 20:00etan, udaletxeko pleno aretoan. Josu Goikoetxea: *Bertso jaialdiaren egitura. oreka eta ekilibrioa*. Andoni Egaña: *Nolako gaia, halako neurria?*

hitzaldiak

AZPEITIA. Euskal selekzioaren inguruko mahai-ingurua.

Ostegunean, 20:30ean, Aitonenan. Hizlariak: Nuarbe sokatira taldeko kide bat, pilotari intsumiso bat, Udalbiltzako kide bat, ESAITeko kide bat, eta Wusuko selekzioko kide bat.

BILBO. Espeleologiari buruzko hitzaldia. Gaur, 19:00etan, Abandoko gaztetxean. Gema kolektiboak emana.

‘Vicente Huidobrooren gaineko solasaldi poetikoa. Gaur, 19:30ean, Bizkaiko Artisten Elkargoan.

DONOSTIA. ‘La cocina de las setas’. Gaur, 19:30ean, Loiolatarra kirol elkarte.

‘Trans-Europa 2001 espedizioa’. Gaur, 19:30ean, Mariaren Bihotzako ikastolan. Ina Rufo espediziokidearen eskutik.

‘Ez Dok Amairu. Bihar, 19:30ean, Koldo Mitxelena kulturunean. Julien

Lekuonaren eskutik.

EIBAR. Kultur elkarteen etorkizunari buruzko mahai-ingurua. Ostegunean, 19:00etan, Arrate elkarte. Hizlariak: Aitor Iriarte, Jose Angel Irigarai, Julien Arexolaleiba eta Imanol Larrañaga.

GASTEIZ. Nativel Preciado kazetari eta idazlearen hitzaldia. Gaur, 20:00etan, Villa Suso jauregian.

‘Terapias regresivas, la indagacion consciente en el subconsciente’. Gaur, 20:00etan, Luis de Ajuria aretoan. Agustin Garcia Madrid psikoterapeutaren eskutik. **Aurelio Artetaren ‘La romeria’ margolanaren azterketa.** Bihar, 19:30ean, Arte Ederretako Museoa. Ane Miren Menoyo historialariaren eskutik.

IRUN. ‘Egungo egoerari aurre egiteko alternatiba’. Gaur, 19:30ean, Amaia aretoan. Gorka Espiauren eskutik. Elkarrik antolatua.

‘Ibarretxe lehendakariaren proposamenaren gaineko iritzia’. Bihar, 19:45ean, Kabigorri. Hizlariak: Oskar Matute (IU-EB) eta Gerardo Carrere (Zutik)

IRUÑEA. ‘Situacion internacional tras el 11-S’. Gaur, 12:00etan, NUPen. Carlos Taibo irakasleak emana.

‘Egoera politikoa Kolonbian’. Gaur, 18:00etan, Arturo Campion euskaltegian. Pili Garciak eta Iñigo Fernandezek emana.

‘El mejoramiento visto desde la calle’. Gaur, 19:00etan, Hizkuntz Eskolan. Mahai-ingurua: Begoña Zabala, Peio Mariñelarena eta Miguel Angel Muez. Gontzal Agote kazetariak gidatua.

‘El plan Colombia: situacion politica actual’. Gaur, 19:30ean, Navarrerria zentroan. Francisco Jose Campo kolonbiarrak emana.

‘Las lenguas y las culturas: interpretaciones especificas de la realidad’. Gaur, 19:30ean, Nafarroako museoa. Joan Martiren eskutik.

‘Pobreza en el mundo: contrastes entre la perspectiva economica y el desarrollo humano’. Gaur, 19:30ean, Iruña Park hotelean. Javier Igiñizek emana.

‘Nuestro pasado extraterrestre’. Bihar, 19:30ean, Navarrerria kultur zentroan. Sixto Paz Wellsen eskutik.

aholkua

Gihar-minak ez izateko erremedioa

Ohikoa baino kirol ariketa gogorragoa egin behar badugu, horren ondotik gihar-minak ez izateko, zera egin dezakegu aldez aurretik: litroko baso batean limoi baten ura bota, ezti koilarakada bat, gaseosa txorrotada bat eta ur pixka bat. Edan aurretik, bikarbonato koilarakada erdia gaineratu. Edari honekin, likidoa berreskuratzeaz gainera, gihar-minak saihestuko ditugu.

JUAN HERRERO / EFE

argitalpena

Larunbatero Irungo azokan egoten diren baserritarrek etorkizun iluna

Irunen banatzen den *Irurero* aldizkariaren urriko alean, erreportai ederra egin dute larunbatero-larunbatero baserritik Urdanibia plazara joaten diren laborariei buruz. Askok hogeitertetik gora daramatzate barazkiak saltzen, baina argi dute ondorengoek ezin izanen dutela zeregin horrekin segitu. Baserriak lan asko eta diru gutxi ematen baitu.

Argitaratzailea: **TB. S. L.**

hitzaldiak

'Munduko egoera irailaren 11 eta gero'. Gaur, Iruñean, Unibertsitate Publikoan (12:00etan).

AEBen nagusigoa mehatxatzen dutenak

Asier Azpilikueta | **DONOSTIA**

Iruñeko hamaika elkartasun taldek osatzen duten Zabaldi elkarguneak Elkartasun Astea antolatu du, aurten seigarrenez, *Milurteko berria, gatazka zaharrrak* izenburupean. Hogeitakaldi antolatu dituzte Palestina, Kolonia, Irak eta Sahara bezalako herrietako egoerak aztertzeko. Carlos Taibok irailaren 11ko erasoan ondoko mundua izanen du hizpide gaur, 12:00etan, Nafarroako Unibertsitate Publikoan.

Carlos Taibo Madrilgo (Espainia) Unibertsitateko irakaslea da, eta nazioarteko auzietan aditua. Taibok gaurko hitzaldian adieraziko duenez, «egun, AEBek arlo guztietan dute nagusigoa: politikoan, ekonomikoan, kulturean, teknologikoan eta militarrean; eta, irailaren 11ren ondoren gertaturikoek botere eztabaiaezin hori berretsi besterik ez dute egin».

Hala ere, Taiboren aburuz,

XOUSE SIMAL

Carlos Taibo Madrilgo Unibertsitateko irakaslea da.

bost oztopok AEBen nagusigoa arriskuan paratzen dute. Lehen oztopoa AEBen egoera soziala bera da: 46 milioi behartsu, osasun laguntzarik ez duten 40 milioi pertsona, eta 52 milioi alfabeto funtzional. Bigarren oztopoa globalizazio neoliberalak da, zaldi zoratua bezala baitabil. Hirugarrenik, Bushen gobernuaren harrokeriak berak AEBen kontra jo dezake. Maila baxuagoko potentzien arteko hur-bilketatik etor daiteke laugarren mehatxua. Azkenik, AEBen nagusigoa mehatxatzen duen bosgarren oztopoa globalizazioaren aurkako mugimenduen zabaltze azkarrari dagokio.

Ondoren, Iraken aurkako gerra aztertuko du Taibok; baita nabarmendu ere, 1991n arabiar herri gehienak Irak erasotzearen aldekoak baziren, orain egoera oso bestelakoa dela.

Horrengatik guztiarengatik, Taibok gaur esplikatu duenez, «oraindik goizegi da errateko historia bukatu dela».

'Rotxapea, de sociedad de barrio a urbe social'. Bihar, 19:30ean, Nafarroako Museoa. Mikel Razkin soziologoaren eskutik.

'Los sanfermines: ¿Patrimonio cultural inmaterial de la humanidad'. Bihar, 19:30ean, Nafarroako Museoa. Valentín Redínnek emana.

ONDARROA. 'Ondarroako ekosistemak: ezezagunak'. Ostegunean, 19:30ean, Guzur Etxean. Nahia Gartzia biologoaren eskutik.

ikus-entzunezkoak

BERGARA. 'El gran dictador'. Bihar, 22:15ean, gaztetxean.

DONOSTIA. 'The singer, not the song'. Bihar, 21:15ean, Antzoki Zaharran.

GASTEIZ. 'Guerra sucia, el regreso de los falangistas'. Gaur, 20:00etan, Jastepi tabernan.

'Narcoos, la ruta de la impunidad'. Bihar, 20:00etan, Jastepi tabernan.

'Irak, la dignidad de un pueblo'. Etzi, 20:00etan, Jastepi tabernan.

bestelakoak

ARRASATE. Ipun kontaketa.

Gaur, 17:00etan Santamainako liburutegian, eta 18:30ean, Monterrongoko liburutegia. Txatxikontalariak taldearen eskutik. 4-8 urteko haurrendako.

BILBO. Liburu sinaketa. Juan Carlos Botero idazke kolonbiarrak *La sentencia* bere liburuaren aleak sinatuko ditu bihar, 12:30ean, Casa del Libro liburu-dendan.

DONOSTIA. Perretxikoen dastaketa afaria. Bihar, etzi eta etzidamu, 21:00etan, Loiolako gizarte lokalean. Prezioa: 27 euro.

Ipuin kontaketa. Bihar, 18:00etan eta 19:00etan, Loiolako liburutegian. 5 urtetik goitiko haurrendako.

IRUN. Ipuin kontaketa. Bihar, 17:30ean, udal liburutegian. Oihulari Klown taldearen eskutik.

IRUÑEA. Ortazar euskal folklore taldea. Ortazarreko dantzaria edota musikaria izan nahi duenak dei dezala, azaroaren 7a baino lehen, 948-223107 telefonora.

Autodesk azoka. Gaur,

10:00etatik 20:00etara, Iruña Park hotelean.

MAÑARIA. Durangaldeko banderei buruzko liburuaren aurkezpena. Ostegunean, 20:00etan, kultur aretoan. Bideo emanaldia eta barriketaldia.

erakusketak

BURLATA. Jesus Peredaren margolanak. Urriaren 27a arte, Joakin Azkarateko kultur aretoan.

DONOSTIA. Patxi Txikiren erakusketa. Drum diskodendan dago ikusgai.

'Ura bizitza guztirako'. Urria bukatu arte, Loiolako kultur etxean.

'Palestinako irudiak'. Urriaren 27a arte, Ikatz Auzo biltokian.

ELGOIBAR. Gorka Salmeronen

argazkiak. Kultur etxean egonen dira azaroaren 9a arte.

ERRETERIA. Pablo Gomezen 'Zuzenean' argazki erakusketa. Urria bukatu arte, Mikelazulon.

GASTEIZ. 'Gasteiz eta XIX. mendea'. Montehermoso zentroan dago ikusgai.

Imanol Bertoloren margolanak. EHUKo pabiloian.

IRUÑEA. 'Andes por donde andes' argazki erakusketa. Zabaldiko tetegian egonen da ikusgai azaroaren 9a arte.

MAULE. Florence Etxarten 'Traces' erakusketa. Patrimoine etxean egonen da azaroaren 5a arte.

SESTAO. Javier de las Herasen margolanak. Erakusketa aretoan izanen dira azaroaren 14a arte.

TOLOSA. 'Erratz bati eraginez

zatikatutako bizitzan'. Joseba Lacadenaren erakusketa. Aranburu jauregian, azaroaren 16a arte.

ZUMARRAGA. Arte Ederretako ikasleen margolanak. Itarte Etxean egonen dira ikusgai azaroaren 3a arte.

ikastaroak

ABANTO. Bizkaiera ikastaroa. Axola euskara taldeak antolatua. Azaroan hasiko da. Informazioa eta izen ematea, 94-6369447 telefonon.

BILBO. Zenbat Gara elkartearen ikastaroak. Gazteentzako euskara klaseak; euskal dantza; gimnasia eta aerobika; joga, masajea; eta bizkaiera (sakontzen eta

itzulpengintza). Informazioa eta izen ematea, 94-4237591 telefonon.

IRUÑEA. 'Mintza adixkide', 'Kontu kontari' eta 'Kanta kantari' euskara ikastaroak. Campion euskaltegia, astean egun bakar batez. Informazioa eta izen ematea, 948-222246 telefonon.

'Zabullida en los textos marxistas' ikastaroa. Maotsepunk brigadak antolatua. Justo de la Cueva soziologoaren eskutik. Izena urriaren 25a baino lehen eman, 948-132211 telefonon.

lehiaketak

EIBAR. Indalecio Ojaguren Argazki Lehiaketa. Gaia librea da. Gehienez, hiru argazki zuri-beltzean eta beste hiru koloretan aurkeztzen

ahal dira. Lanak urriaren 25a baino lehen eman behar dira. Informazio gehiago jasotzeko, Eibarko Udaleria jo behar da.

HONDARRIBIA. Bordari ipuin saria eta Satarka olerki saria. Lanak euskarazkoak izan behar dira. Gaia librea da. Lanak aurkezteko epea azaroaren 18an bukatuko da. Informazio gehiago eskuratzeko, Hondarribiko Udaleria jo.

IRUÑEA. Egile Berrientzako XVII. Literatura Lehiaketa. Lau atal: olerkia, narrazio laburra, bertso-paperak eta komikia. Egileek helbidea Nafarroan izan behar dute, eta atal bakoitzean lan bana aurkeztzen ahal dute gehienez. Lanak entregatzeko epea urriaren 25ean akituko da. Informazio gehiago 948-222008 telefonon.

hiriburuetako filmak

● Txarra ★ Eskasa ★★ Balekoa ★★★ Ona ★★★★ Bikaina

APOCALYPSE NOW REDUX. AEB, 1979. Zuz.: Francis Ford Coppola. Akt.: Martin Sheen, Marlon Brando, Robert Duvall. 203 min.
★★★★ Vietnam. Willardek koronel baten bila joan behar du, ejerzitao utzi eta indigena batzuen buru berria bihurtu baita. Bidaia horrek soldaduen bizitza aldatuko du. Cop-polaren maisulanaren muntatze berria da, 53 minutu gehiagorekin. Azken zati surrea-listak ez du batere indarrik galtzen. **Iruñea (Golem La Morea).**

AUSTIN POWERS III. EL MIEM-BRO DE ORO. AEB, 2002. Zuz.: Jay Roach. Akt.: Mike Myers, Michael Caine.
★ Pertsonaia berriekin itzuli da Austin Powers agente sekretua hirugarren zatiare-kin. Austin Erresuma Batuko zaldun izenda-tu behar du erreginak eta ekitaldira bere aita Nigel joango da. Baina Miembro de Oro izeneko gaizkile batek Nigel bahituko du.

Gasteiz (Florida, Ster, Yelmo Gorbeia), Donos-tia (Bretxa).

CAMINO A LA PERDICIÓN. AEB, 2002. Zuz.: Sam Mendes. Akt.: Tom Hanks, Paul Newman, Jude Law, Jennifer Jason Leigh. 116 min.
★★ 30eko hamarkadako Chicagon kokatu-tako gangsterren filma da. Aita baten eta bere semearen arteko gorrotoa, barkame-na, traizioa eta errespetua jasotzen dira is-torioan. Gertaera dramatiko anitz daude fil-mean, mafiarekin lotutako tiroketa eta hil-ketekin. **Gasteiz (Ster, Yelmo Gorbeia), Iruñea (Golem La Morea).**

EL MISMO AMOR, LA MISMA LLUVIA. Argentina, 1999. Zuz.: Juan Jose Campanella. Akt.: Ricardo Darin. 116 min.
★★★ Jorge Pellegirini idazle on bat da, eta aldizkari batean idatzitako lanetatik atera-tzen du soldata. Laura zerbitzaria ezagutu-

ko eta emakumearekin 20 urteko harrema-n izango du, gorabehera handiekin. Eta ur-te horietan Argentinako historia aldatzen joango da. **Gasteiz (Azul), Bilbo (Avenida), Donostia (Principe).**

EL OTRO LADO DE LA CAMA. Espai-nia, 2002. Zuz.: Emilio Martínez-Lazaro. Akt.: Ernesto Alterio, Paz Vega. 114 min.
★★★ Javier Soniarekin bizi da aspalditik, baina Javierrek amodio kontuak ditu Paula-rekin. Paulak mutil-lagunari esango dio bes-te batekin maiteminduta dagoela. Javierrek ez daki zein neskarekin gelditu. Guztien la-guna den Rafak proposamen bat egingo die, buruari buelta gutxiago eman eta larrua gehiago jo. Komedia musikala da. Uda ha-seratik darama karteldegian. **Gasteiz (Ster, Yelmo Gorbeia), Donostia (Bretxa), Iruñea (Golem La Morea, Olite).**

EMBRASSEZ QUI VOUS VOU-

DREZ. Frantzia, 2002. Zuz.: Michel Blanc. Akt.: Charlotte Rampling, Carole Bouquet, Michel Blanc. 103 min.
★★★ Komedia koral berezia da honako hau, oso pertsonaia ezberdinen bizimodua azaltzen duena. Parisen, Chicagon eta bes-te hiri batzuetan kokatuta dago. Umore onaz gain, emozioz beteriko eszenak ere azaltzen dira. **Baiona (Vauban)**

FOREVER MINE. AEB, 2001. Zuz.: Paul Schrader. Akt.: Joseph Fiennes, Gretchen Mol, Ray Liotta, Vincent Laresca. 112 min.
★ Alan eta Ella portu batean topatuko dira eta maitasun istorio berezi bat hasiko da. Baina Ella ederra ezkondata dago eta bere senarra edozertarako gai da emaztea etxe-an mantentzeko. Tratu txar psikologikoekin hasiko da senarra eta istorioa korapilatzen joango da. **Bilbo (Avenida (JBA)).**

LE PIANISTE. Frantzia-Polonia-Alema-

nia-Erresuma Batua, 2002. Zuz.: Roman Po-lanski. Akt.: Adrien Brody, Thomas Kretsch-man, Frank Finlay. 148 min.
★★★ Cannesko Zinemaldiaren Urrezko Palma irabazi zuen. II. Mundu Gerrako urte arras gogorretako Varsoviako ghettoko bizi-modua jasotzen da lan honetan. Gain behe-
ra datorren mundu baten erdian bizirik irau-ten duen pianista judu baten istorioa da ar-datza. **Baiona (L'Atalante).**

LOS LUNES AL SOL. Espainia, 2002. Zuz.: Fernando Leon de Aranoa. Akt.: Javier Bardem, Luis Tosar, Jose Angel Egido.
★★★★ Egunero dozenaka gizon Galiziako hiri bateko kaleetan dabiltza batera eta bestera, galdutako aukeraren bila. Langa-bezian daude, ontzioletan zuten lana galdu eta gero. Orain nora ezean dabiltza eta zori-gaitozko pertsonak direla uste dute. Donos-tiako Zinemaldian Urrezko Maskorra era-man zuen, ondo merezita. **Gasteiz (Florida,**

Ster), Bilbo (Mikeldi), Donostia (Astoria, Warner Lusomundo), Iruñea (Carlos III, Go-lem Baiona).

LUGARES COMUNES. Espainia-Ar-gentina, 2002. Zuz.: Adolfo Aristarain. Akt.: Federico Luppi, Mercedes Sampietro, Artu-ro Puig, Carlos Santamaria. 112 min.
★★★ Fernandok 60 urte egin berri ditu. Pe-dagogia irakaslea da unibertsitatean eta bizi osoa Lilianarekin ezkondata darama. Buenos Airesen bizi dira, elkar errespetatuz, elkar maitatuz. Ondo ezagutzen dute elkar eta ezin dute bizi batak bestea gabe. Baina Fernandok egun batean jubilatzeko agindua jasoko du eta gauzak aldatu egin-go dira. **Gasteiz (Florida), Bilbo (Avenida), Donostia (Principe), Iruñea (Golem Yamagu-chi).**

MINORITY REPORT. AEB, 2002. Zuz.: Steven Spielberg. Akt.: Tom Cruise, Colin Fa-

aretoak

Araba	
GASTEIZ	
AZUL Ikuslearen eguna: Asteazkena. El mismo amor la misma lluvia: 18.00 - 20.15. Berlin is in Germany (JBA): 18.00. Querelle (JBA): 20.15.	Volveras: 19.40 - 21.35. American girls: 15.50 - 17.45 - 19.45 - 21.40.
AGURAIN	
HARRESI Ez dago emanaldirik.	
Bizkaia	
BILBO	
AVENIDA La legion de los muertos: 12.00 - 14.00 - 16.00 - 18.00 - 20.00 - 00.00. El mismo amor, la misma lluvia: 22.00. Minority report: 12.00 - 16.15 - 19.00 - 21.45. Quiero ser como Beckham: 20.00. Asesino en serio: 12.00 - 14.00 - 16.00 - 18.00 - 22.30 - 00.30. OT la película: 16.00. Darkness: 12.00 - 14.00 - 18.00 - 20.00 - 22.00 - 00.00. 800 balas: 12.00 - 14.30 - 17.00 - 19.30 - 22.00 - 00.30. Lugares comunes: 17.45 - 20.00 - 22.15 - 00.30. La edad de hielo: 12.00 - 14.30.	
CAPITOL (94 431 031 10) Ikuslearen eguna: Astelehena. Minority report: 16.30 - 19.30 - 22.30. Insomnio: 17.00 - 19.45 - 22.30. XXX: 16.45 - 19.45 - 22.30. 800 balas: 16.45 - 19.45 - 22.30.	
IDEALES (94 4310310) Ikuslearen eguna: Astelehena. Un tipo corriente: 17.15 - 20.00 - 22.30. Darkness: 17.00 - 20.00 - 22.30. Señales: 17.00 - 19.45. Asesino en serio: 22.30. Lugares comunes: 19.45 - 22.30. Ali G anda suelto: 17.15. American girls: 17.15 - 20.00 - 22.30. XXX: 17.00 - 19.45 - 22.30. Un lugar en el eden: 17.00 - 19.45 - 22.30.	
MIKELDI (94 431 0310) Ikuslearen eguna: Astelehena. Un final made in Hollywood: 17.30 - 20.00 - 22.30. 800 balas: 17.15 - 20.00 - 22.30. Los lunes al sol: 17.15 - 20.00 - 22.30. Monority report: 17.00 - 19.45 - 22.30.	
BARAKALDO	
COLISEO MAX OCIO Austin Powers III. El miembro de oro: 16.15 - 18.00 - 22.00. 800 balas: 16.30 - 19.15 - 22.00. Nos miran: 19.30 - 22.00. Irreversible: 22.15. Camino a la perdicion: 16.30 - 19.15 - 22.00. El otro lado de la cama: 16.30 - 19.15 - 22.00. Minority report: 17.00 - 20.15. XXX: 17.00 - 19.30 - 22.15. Un tipo corriente: 16.15 - 18.00 - 20.00 - 22.15. XXX: 16.30 - 19.00 - 21.45. Darkness: 22.15. Ali G, anda suelto: 16.15 - 18.00 - 20.00 - 22.15. American girls: 17.00 - 19.30 - 22.15. Señales: 16.45 - 19.30 - 22.00. Los lunes al sol: 16.15 - 19.15 - 22.00. La caja 507: 19.30 - 22.15. Nomadas del viento: 17.00. Monority report: 16.15 - 19.00 - 22.00. Insomnio: 16.30 - 19.15 - 22.00.	

‘800 BALAS’

De la Iglesiak Westernnei egindako omenaldia

Almeriako Tabernasko basamortuan (Espainia) hainbat western grabatu ziren duela urteak. Texas-Hollywood herrixkan pasatuak dituzte garai hoberenak, baina unibertso berezi bateko muns-tro txiki batzuk iraganari lotuta bizi dira han. Alex de la Iglesiaren taxuzko lan bat da ‘800 Balas’.

Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo), **Bilbo** (Avenida, Capitol, Mikeldi), **Donostia** (Bretxa, Garbera, Warner), **Iruñea** (Carlos III, Golem Baiona, Golem La Morea).

Lugares comunes: 16.30 - 19.30.

BASAURI
BILBONDO 800 balas: 17.00 - 19.45 - 22.30. Ali G, anda suelto: 17.15 - 20.00 - 22.30. Darkness: 17.15 - 20.00. XXX: 17.00 - 19.45 - 22.30. Lugares comunes: 17.15 - 20.00 - 22.30. Señales: 17.15 - 20.00 - 22.30. Insomnio: 17.15 - 20.00 - 22.30. El otro lado de la cama: 22.30. Minority report: 16.45 - 19.30 - 22.30.
GERNIKA
LIZEO ANTZOKIA Ez dago emanaldirik.
BERMEO
NESTOR BASTERRETXEA Ez dago emanaldirik.
DURANGO
ZUGAZA El otro lado de la cama: 19.00 - 22.00.

ELORRIO
KULTUR ARETOA Ez dago emanaldirik.
ERMUA
ERMUA ARETOA Ez dago emanaldirik.
GALDAKAO
TORREZABAL KULTUR ETXEA XXX: 20.00.
GETXO
AREETAKO GRAN CINEMA Lugares comunes: 17.30 - 20.00 - 22.30.
LAUREN 800 balas: 16.30 - 19.30 - 22.30. Austin Power III. El miembro de oro: 16.10 - 18.20 - 20.30.

Irreversible: 22.40. Ali G, anda suelto: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30. Señales: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. Volveras: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40. Camino a la perdicion: 16.30 - 19.30 - 22.30. Darkness: 16.10 - 18.20 - 20.30 - 22.40. Los lunes al sol: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. XXX: 16.20 - 19.20 - 22.20. Un final made in Hollywood: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. Minority report: 16.10 - 19.10 - 22.10. Insomnio: 16.30 - 19.30 - 22.30.
LEIOA
CINESA ARTEA Señales: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45. Minority report: 16.00 - 17.00 - 19.00 - 20.30 - 22.00 - 23.30. 800 balas: 16.30 - 19.30 - 22.05. Darkness: 16.00 - 18.00 - 20.15 - 22.30. Los lunes al sol: 16.45 - 22.15. El otro lado de la cama: 19.30. Insomnio: 18.00 - 20.20 - 22.40. XXX: 16.30 - 19.15 - 22.00.

Camino a la perdicion: 16.30.

LEKEITIO
IKUSGARRI Ez dago emanaldirik.
ONDARROA
BIDE ONERA Camino a la perdicion: 22.00.
PORTUGALETE
COLISEO JAVA XXX: 17.30 - 20.00 - 22.30.
SANTURTZI
SERANTES XXX: 17.30 - 20.00 - 22.30. Minority report: 17.15 - 22.15. Darkness: 19.45. 800 balas: 17.30 - 20.00 - 22.30.
ZORNOTZA
ZORNOTZA

kritika

Urtzi Urkizu

Woody Allen argentinar erara

Un tipo corriente filma.

‘Un tipo corriente’ ★★

Jatorrizko izenburua: ‘Un tipo corriente’ (Argentina, 2002).

Zuzendaria: Eduardo Milewicz. **Aktoreak:** Ricardo Darin, Angie Cepeda.

Iraupena: 90 min. **Aretoak:** Gasteiz (Florida), Bilbo (Ideales), Donostia

(Astoria), Iruñea (Olite).

Argentinako zinema osasuntsu dago. *Nueve reinas*, *El mismo amor, la misma lluvia* eta *El hijo de la novia* lanak, besteak beste, Euskal Herriko ikus-entzule gehienen ahotan izan dira azkeneko hila-beteetan. Horregatik, Darin aktore bikainak interpretatutako argentinar film batetik, beharbada, asko espero du batek. Gidoi guztiak ez dira berdinak, ordea, eta komedia atsegin hau ez da iristen haien mailara. Askotan zinema aretotik ateratzean ikusitakoak utzitako zaporea sortutako espektatiben araberakoa izaten da. Eta aurrez aipatutako lan argentinarrak ikusi ez dituen norbaitek, barre egiteko gogoz abiatuz gero, *Un tipo corriente* ikusita ez du desilusiorik eramango.

Darinek Woody Allen argentinar baten rola betetzen du (Sammy Goldstein); telebistarako gidoilari paranoikoa, depresiboa, segurtasun eza-ren eredu, emakumeekin mila arazo dituena, judua... eta, New Yorken ordez, Buenos Aires. Bere bakarriketetan Buenos Aires nola gorrotatzen duen dio Sammyk, bere hiria gabe bizi ezin duela badakien arren. Bat-batean neska gazte ero bat azalduko da eta Sammy telebistako showman bihurtuko du. Telebista kateen audientzia gerra zentzugabearen satira dibertigarria azaltzen da orduan. Maitasuna ere agertuko da Sammyren bizitzan, neskatxaren sekretu ilun bat deskubritu den arte. Eta ordurako oso sinpatiko egin zaigu protagonista, bere izaera bereziarekin eta hitz-jario depresiboarekin. Arin ikusten da filma, gozo, tarteka Allenen erdipurdizko kopia bat dirudien arren. Angie Cepedaren irribarreak eta Darinen esaldi batzuk eguna apur bat alaitu egiten dute, eta gidoi honi ezin zitzaion askoz gehiago eskatu.

XXX: 19.30 - 22.30.

USURBIL

LAUREN

Darkness: 16.00 - 18.15 - 20.25 - 22.40.

Señales: 16.00 - 18.10 - 20.30 - 22.45.

800 balas: 16.05 - 19.05 - 22.15.

Un final made in Hollywood: 16.30 - 19.30 - 22.30.

Insomnio: 16.20 - 19.20 - 22.20.

Minority report: 16.10 - 19.10 - 22.10.

XXX: 16.15 - 19.15 - 22.15.

Volveras: 16.00 - 18.10 - 20.30 - 22.45.

VILLABONA

GUREA

Ez dago emanaldirik.

ZARAUTZ

MODELO

XXX: 19.30 - 22.15.

ZUMAIA

AITA MARI

Ez dago emanaldirik.

rrell, Samantha Morton, Max von Sydow. 144 min.

★★★ Washinton, 2054. urtea. John Ander-ton unitate berezi bateko polizia bat da, hil-ketak eta lapurretak gertatu baino lehen gaizkileak atxilotzen dituena. Tenplua ize-neko leku batean hiru izaki daude, bortxa-keriaren energia irakurtzeko gai direnak. Baina hasieran sistema perfektutzat jo dai-tekeenak arazo bat baino gehiago sorrara-ziko du. **Baiona (Vauban)**, **Gasteiz (Guridi, Mikeldi, Ster, Yelmo Gorbeia)**, **Bilbo (Avenida, Capitol, Mikeldi)**, **Donostia (Astoria, Bretxa, Garbera, Warner Lusomundo)**, **Iruñea (Carlos III, Golem Baiona, Golem La Morea)**.

NOMADAS DEL VIENTO. Zuz.: Jaç-ques Perrin. 98 m. Dokumentala.

★★★ Hegazti migratzaileen istorio ederra da. Itzuleraren promesa. Milaka kilometro-tan hegaztiek zailtasun guztiak gainditzen ditutze, arriskuei aurre eginez, mendiak,

ozeanoak eta basamortuak zeharkatuz, be-har bati erantzuteko: biziraupena. **Gasteiz (Yelmo Gorbeia)**, **Donostia (Principe)**, **Iruñea (Golem La Morea)**.

PARLEZ MOI D’AMOUR. Frantzia, 2002. Zuz.: Sophie Marceau. Akt.: Judith Go-dreche, Niels Arestrups. 98 min.

★★ Hamabost urtez elkarrekin bizitzen egon eta gero, Justine eta Richarden arte-ko harremana krisialdian dago. Hiru haur di-tutze eta etxea handia da. Azkenean, egun batean Justinek Richard utziko du. Hala ere, tristezia handiarekin pasatuko ditu hu-rrengo asteak. **Baiona (Vauban)**.

PERSIGUIENDO SUEÑOS. AEB, 1999. Zuz.: Ed Radtke. Akt.: Maurice Com-pte, Paddy Connor, Jeanne Heaton. 96 min.

★★ Freddy guztiz beldurtuta dago, bere neska-laguna haurdun gelditu eta gero. Ihes egitea erabakiko du gazteak, auto-

ATAUN

HERRI ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

AZKOITIA

BAZTARTXO

Ez dago emanaldirik.

AZPEITIA

SOREASU

Ez dago emanaldirik.

BEASAIN

USURBE ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

DEBA

ZUBELZU

Ez dago emanaldirik.

EIBAR

UNZAGA

XXX: 19.30 - 22.15.

RIALTO

Darkness: 19.30 - 22.15.

ELGOIBAR

HERRI ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

ERRETERERIA

ON BIDE

Ez dago emanaldirik.

HERNANI

BITERI

Ez dago emanaldirik.

IRUN

TXINGUDI

XXX: 17.00 - 19.30 - 22.00.

Darkness: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Los feos tambien mojan: 16.00 - 18.00.

La caja 507: 20.00 - 22.30.

Final made in Hollywood: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Doraemon (euskaraz): 16.00 - 18.00.

El otro lado de la cama: 20.00 - 22.15.

Insomnio: 17.15 - 19.45 - 22.30.

Minority report: 16.00 - 19.00 - 22.00.

Lugares comunes: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

Ali G, anda suelto: 16.00 - 18.00.

El mismo amor la misma lluvia: 20.00 - 22.30.

Señales: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

800 balas: 16.45 - 19.15 - 22.15.

LEGAZPI

LATXARTEGI

Ez dago emanaldirik.

OÑATI

SANTA ANA

Ez dago emanaldirik.

ORDIZIA

HERRI ANTZOKIA

Ez dago emanaldirik.

TOLOSA

LEIDOR

Deseando amar: 20.15.

Gipuzkoa

DONOSTIA

ASTORIA

XXX: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Minority report: 16.45 - 19.30 - 22.15.

Los lunes al sol: 17.15 - 20.00 - 22.15.

La caja 507: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Señales: 17.00 - 19.30.

Irreversible: 22.30.

Un tipo corriente: 17.00 - 19.45 - 22.30.

El viaje de Carol: 17.15 - 19.30 - 22.15.

BRETXA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.

Minority report: 16.00 - 19.00 - 22.00.

Señales: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

XXX: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Los feos tambien mojan: 17.00.

Darkness: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

800 balas: 17.00 - 19.45 - 22.30.

Ali G, anda suelto: 16.00 - 18.30 - 20.15 - 22.30.

Austin Powers III. El miembro de oro: 16.00 - 18.00.

Irreversible: 20.00 - 22.00.

El otro lado de la cama: 16.00 - 18.15 - 20.30 - 22.45.

GARBERA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.

XXX: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Minority report: 17.00 - 19.45 - 22.30.

Insomnio: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Darkness: 17.30 - 20.00 - 22.30.

American girls: 17.15 - 19.45 - 22.15.

Asesino en serio: 17.30 - 20.00 - 22.30.

800 balas: 17.00 - 19.30 - 22.15.

PRINCIPE

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteazkena.

Retratos de una obsesion: 17.30 - 20.00 - 22.15.

Nomadas del viento: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Lugares comunes: 17.30 - 20.00 - 22.15.

Octavia: 17.00 - 19.30 - 22.30.

Quiero ser como Beckham: 17.15 - 19.45 - 22.30.

El mismo amor, la misma lluvia: 17.15 - 19.45 - 22.30.

Un final made in Hollywood: 17.15 - 19.45 - 22.30.

Intervencion divina: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Insomnio: 17.00 - 19.30 - 22.15.

Volveras: 17.30 - 20.00 - 22.15.

TRUEBA

(943 41 12 00) Ikuslearen eguna: Asteartea.

Un final made in Hollywood (JBA): 17.30 - 20.00 - 22.15.

Gohatto (JBA): 17.30 - 20.00 - 22.15.

WARNER LUSOMUNDO

(943 31 93 00) Ikuslearen eguna: Astelehena.

Minority report: 17.00 - 21.00.

Darkness: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Señales: 17.30 - 20.00 - 22.30.

800 balas: 17.00 - 19.30 - 22.15.

XXX: 17.00 - 17.30 - 19.30 - 20.00 - 22.00 - 22.30.

Ali G, anda suelto: 17.30 - 20.20 - 22.00.

Insomnio: 17.00 - 19.45 - 22.15.

Los lunes al sol: 17.00 - 19.30 - 22.15.

ARRASATE

ALAI

Minority report: 19.00 - 21.45.

La caja 507: 17.00 - 20.00 - 22.30.

Darkness: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 23.00.

XXX: 17.15 - 20.10 - 22.45.

Señales: 17.15 - 20.10 - 22.30.

Apocalypse New Redux: 21.30.

Camino a la perdicion: 17.00 - 20.00 - 22.45.

El otro lado de la cama: 17.15 - 20.10 - 22.30.

GOLEM (YAMAGUCHI)

Irreversible: 20.00 - 23.00.

El viaje de Carol: 16.30 - 18.30 - 20.30 - 22.30.

Lugares comunes: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Quiero ser como Beckham: 17.30 - 22.30.

La boda del Monzon: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Octavia: 17.30 - 20.00.

OLITE

Un tipo corriente: 17.30 - 20.00 - 22.30.

El otro lado de la cama: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Darkness: 17.30 - 20.00 - 22.30.

American girls: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Hatari: 20.00.

PRINCIPE

XXX: 17.30 - 20.15 - 22.45.

Insomnio: 17.30 - 20.00 - 22.30.

Ali G, anda suelto: 17.30 - 20.00 - 22.30.

LIZARRA

LOS LLANOS

XXX: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Darkness: 17.30 - 22.30.

800 balas: 17.15 - 20.00 - 22.30.

Minority report: 19.45.

LEITZA

HERRI ZINEMA

Ez dago emanaldirik.

ETXARRI ARANATZ

UDAL ZINEMA

Ez dago emanaldirik.

TUTERA

CINEMAX

Señales: 18.10 - 20.20 - 22.30.

XXX: 19.15 - 22.00.

Minority report: 19.00 - 22.00.

800 balas: 19.30 - 22.15.

Ali G, anda suelto: 16.00 - 18.00.

Nos miran: 22.30.

Caballero negro: 18.20 - 20.15 - 22.15.

La caja 507: 18.15 - 20.30 - 22.45.

Insomnio: 18.15 - 20.30 - 22.45.

Darkness: 18.10 - 20.15 - 22.30.

Nafarroa Beherea

DONAPALEU

ST. LOUIS ZINEMA

Minority report: 20.30.

quelou'un de bien: 20.30.

Zuberoa

MAULE

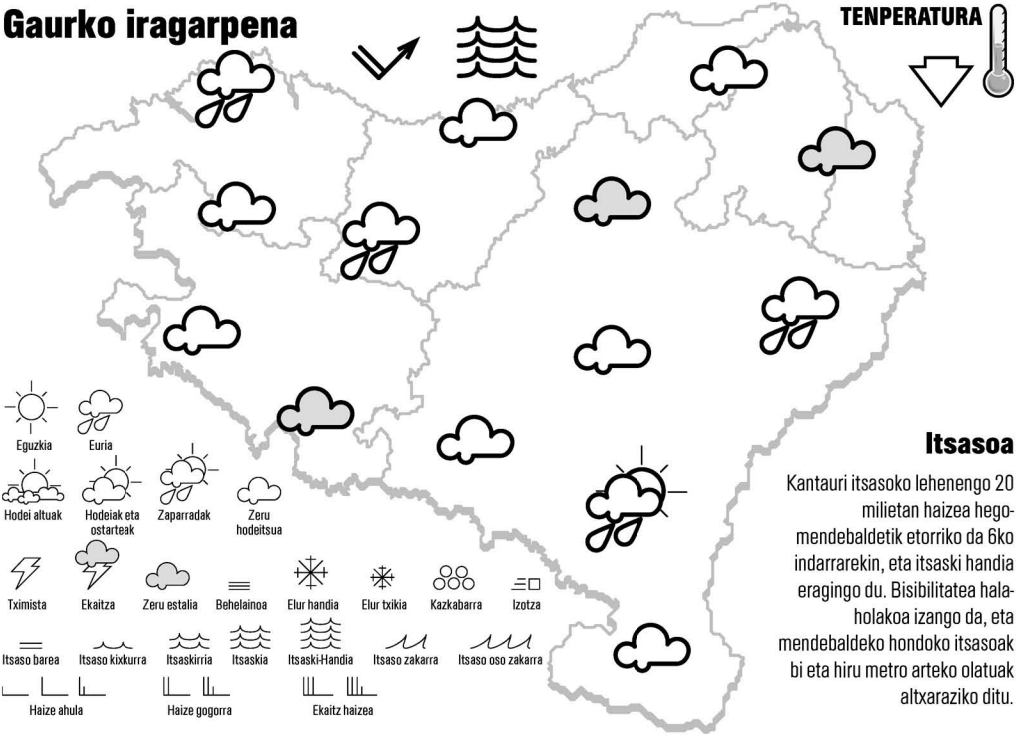
MAULE BAITHA

Minirity report: 21.00.

eguraldia

Jon Albisu

Gaurko iragarpena

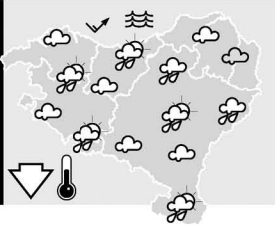
TEMPERATURA

GAUR

Eguraldiak berdin jarraituko du

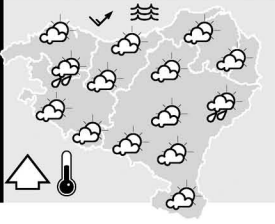
Aroak bere horretan jarraituko du gaur. Lanbroa izango da kostaldean, eta behe lainoa berriz, barnealdeko haran, ibar eta mendialdean. Goizean bertan, zeru hodeitsua eta zaparradak tartekatuko dira, eta giro egongaitza eta desatsegina nagusituko da, batez ere ipar-partean eta mendialdean. Barnealdean, euri gutxiago egingo du, eta ostarte ugariagoak ikusteko aukera izango da.

BIHAR

Itsasoko egoera nagusia izango da bihar, eta fronte kate hotza ekarriko du Euskal Herrira. Aire masa hotza gailenduko da, eta ipar-mendebaldeko haizeak tenperaturaren beherakada ekarriko du. Zeru hodeitsua eta zaparrada tartekatua izango dira lurralde osoan.

ETZI

Azoreetako antizikloiaren eragina areagotu, eta haizeak hego-mendebaldeko ukitua hartuko du. Beraz, presio atmosferikoa handitu eta egonkortasuna nagusituko da bertan. Hodeiak eta ostarteak azalduko dira, eta tarteka zaparradak botako ditu.

Eguzkia

Sortu 08:32
Gorde 19:26

Ilargia

ILBETE
Azaroak 20

ILBEHERA
Urriak 29

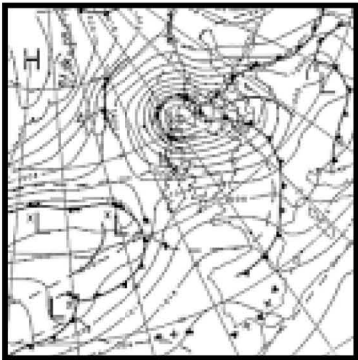
ILBERRI
Azaroak 4

ILGORA
Azaroak 11

Itsasaldiak

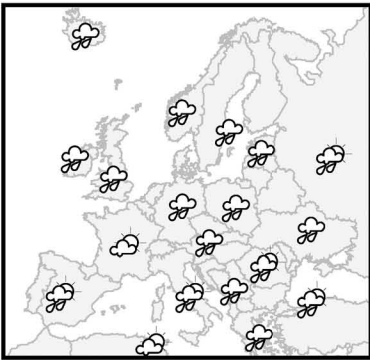
ITSASGORA
Ordua 05:45 / 18:07
Metroak 3,99 / 4,04

ITSASBEHERA
Ordua 11:52 / -
Metroak 0,64 / -

Isobara mapa

Isobara mapak gaur arratsaldeko 14.00etarako zurrunbilo bat kokatzen du Britainia Handiko irletan, eta, beraz, haizea hego mendebaldetik iritsiko da Euskal Herrira. Fronte kate okluitua Kantauri itsasora heltzeaz da, eta arratsaldetik aitzina lurraldeko barnealdean haizeak mendebaldeko ukitua hartuko badu ere, hego-mendebala gailenduko da.

Europa gaur

Europako egoera atmosferikoan giro nahasi eta desatsegina gailentzen da. Euria, zeru hodeitsuak eta tenperaturaren beherakadak ezaugarri nagusiak izango dira beraz. Mediterraneoko erdialde eta ekialdean eta Afrikako ipar-partean, egoera antiziklonikoa nagusitzeaz gain, eguzkia ere izango dute. Herrialde hauetan, tenperatura epelak izango dituzte.

Temperaturak

EUSKAL HERRIA

Baiona	17	26
Bilbo	21	23
Donibane Garazi	16	27
Donostia	18	20
Gasteiz	15	16
Iruñea	10	21
Maule	16	26

EUROPA

Amsterdam	7	10
Atenas	13	21
Berlin	10	13
Bratislava	2	13
Brusela	8	12
Erroma	7	21
Geneva	8	16
Kopenhage	0	7
Lisboa	19	22
Londres	9	17
Madril	13	17
Mosku	1	5
Oslo	-3	2
Paris	13	18
Praga	0	11
Stockholm	-2	3
Varsavia	0	11
Viena	4	8
Zurich	6	16

MUNDUA

Buenos Aires	6	15
Bogota	6	18
Caracas	20	33
Habana	21	32
Johannesburg	13	27
Kairo	19	28
La Paz	7	22
Los Angeles	14	22
Managua	24	30
Manila	24	32
Miami	24	29
Mexiko	11	23
Montevideo	11	15
New York	5	15
Pekin	3	11
Rabat	16	22
Rio de Janeiro	22	31
Tegucigalpa	17	28
Tokio	13	16
Santo Domingo	23	31
Santiago	1	20
Sao Paulo	22	33
Washington	8	14

denbora-pasa

LUMA

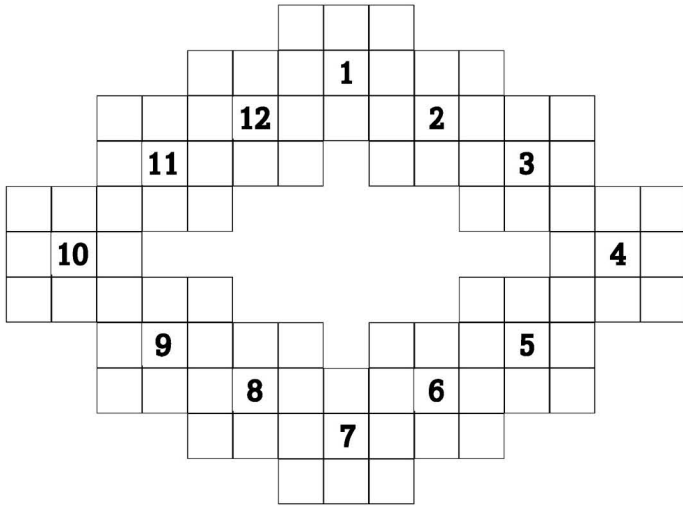
Hitz gezidunak

	Garaileak	Infusio mota	Herriko agintari goren
	*Argazkiko intsektua	Gizon izena	
Sagardi	Urrea	50	Diosal hitza
	IX. hilabete		
Oihua	Igarobi-deak		
	Edati al-koholdun		
Bagoaz		Ogi, hitz elkarketan	
Filipinetak o hirib.		Barazki mota	
		Bokala	
		Gipuzkoak o herria	
Sufrea	Gurdi mota		... egin, goitik ari
Sarrera	Ukatzeko		
	Abiatze		
	Bokala		
Izatasuna dutenak			

Zortziko txikian

Erantzun guztiak zortzi letrakoak dira eta zenbaki bakoitzaren inguruan kokatu behar. Hitzak ordu orratzen arabera bideratu behar dira, beti ere zenbakiaren gaineko lauki txikitik abiatuta.

- 1.- Iraultzeko ekintza
- 2.- Nekatua, leher egina
- 3.- Eguerdiko otordua
- 4.- Lapitzak
- 5.- Lapurdiko udalerria
- 6.- Atea zaintzen duena
- 7.- Azienda
- 8.- Familiakoak
- 9.- Leka duena
- 10.- Behaketak egiteko leku
- 11.- Biarmokoa
- 12.- Lepoaren atzealde

Aurreko Soluzioak

Ezker eskuin:

1. Be. Aska. 2. Ahal. Ad. 3. T. Zaila. 4. Ana. Tar. 5. Solas. R. 6. Ur. Luma. 7. Nire. IK.

Goitik behera:

1. Batasun. 2. EH. Nori. 3. Azal. R. 4. Ala. Ale. 5. S. Itsu. 6. Kala. Mi. 7. Adarrak.

E4322

txoritxoari mokoka

Amagoia Iban

Lurrin gozoak

Gizonezko baten ipur-masailak ikus ditzakegu azkenaldian telebista kate guztietan, iragarkien tartean. Lurrin gozoren batena da *spot*-a eta honako mezua dauka: «gure lurrin honekin ez duzu beste ezer jarri behar soinean ikaragarri erakargarri egoteko». Ikus dezakezuen, iragarkia proposatzen digun kontsumorako ekuazioa publizitatean zoritxarrez hain ohikoa den txepelkeriaren adibide bat gehiago besterik ez da. Etzi, berriz, gizonezko bat biluzik aurrez aurre lehendabiziko aldiz erakutsiko duen iragarkia estreinatuko dute Frantziako eta Erre-

PARAPSIKOLOGIA

Iragan eta etorkizun igandeak

Etorkizuna aldeztetik idatzia datorrela sinesten duen jende mordo omen dago eta, joan den larunbateko Donostiako manifestazioa egin aurretik albistegietan entzun genituenak entzunda, arrazoia dutela esatea besterik ez zaigu geratzen. «Bihar egingo den manifestazio jendetsuak» eta antzeko ohar ugari entzun genuen. Manifestazioa bukatu eta gero, berdin jarraitu zuten, iragana ere aldeztetik idatzia datorrela erakutsi nahian edo.

suma Batuko telebista kateetan. Gizonezkoentzako lurrin gozo batena da iragarki hori ere eta, debekurik jaso ez dezan, herrialde gehienetan modeloaren gerritik gorako plano bat besterik ez omen dugu ikusiko. Publizitate mundua markatuko duen maisulan bat baldin bada, gu ikusi gabe geratuko gara. Gainerakoan, ez zaigu bate-re inporta. Anatomia eskola bakar telebista dutenak trisetu egingo ote diren, ez dakigu, baina besteren frustrazioetan oinarrituriko etekinak ez zaizkigu interesgarriak iruditzen oraingoz. Halakoen kontura euren produktua publizitateko sistema erabiltzen dutenak, izan ere, badakigu aspaldi geratu zirela ipurdi-bistan denon aurrean.

LABURAREN

ETB
Juan Carlos Perez eta Susana Mujika.

Benito Lertxundi eta Juan Carlos Perez elkarriketatuko ditu gaur Susana Mujikak Euskadi Irratian

Euskadi Irratia hogeitau urte oparo tarte berezian Juan Carlos Perez eta Benito Lertxundi izango dira gaur. Goizeko 09:00etan hasita, *Goizean behin* magazinaren barruan, Susana Mujikak gidatuta, musikagile biek euren hausnarketak plazaratuko dituzte. Euskadi Irratiko 20. urteurrena dela-eta egiten ari diren elkarriketa berezien artean bigarrena izango da gaurko jarduna.

Telebista lokalak hizpide izango dira Galiziako kongresu batean

Bihar hasiko den kongresu batean nazioarteko aditu anitzek telebista lokalak aztertuko ditu, Galizian. Galiziako Kazetari Profesionalek Kolegioak antolatu du kongresu hori. Gai garrantzitsuenak telebista lokalen egoera juridikoa izanen da.

TVE Catalunyaren katalanezko albistegiek 25 urte egin dituzte

TVE kateak jakinarazi duenez, Kataluniako bere erredekzioak katalanez ematen dituen albistegiek jada 25 urte bete dituzte. Albistegion ezaugarria «kalitatea» izan da, TVEn ustez.

RADIO EUSKADI. 'El altavoz entiende' abiarazi dute, gay eta lesbianen inguruko tartea

Irrati publikoa, zerbitzu publikoa eskaintzen

Astelehen arratsaldero ematen dute tartea Xabier Lapitzen 'El altavoz' saioaren barruan

Xabier Martin | DONOSTIA

Aurtengo irailak 30 zituela, Xabier Lapitzek gidatzen duen *El altavoz* saioaren barruan, gay eta lesbianen inguruko tartea jarri zuten martxan, *El altavoz entiende* izenarekin. Radio Euskadiko kazetariak azaldu duenez, «*El altavoz*-ek beste pauso bat eman du, entzunak izateko arazoak dituztenei bozgorailua emateko bide horretan». Multzo horretan sartu ditu Xabier Lapitzek gay eta lesbianak, «bere oinarritzko eskubideak defendatu behar direlako sarriegitan baztertzen dituen gizarbatean».

Tarte bereziaren sorrerak, entzuleriak egindako eskaerarekin zerikusi zuzena du: «Zenbait entzule gurekin harremanetan jarri ziren gay eta lesbianen inguruko tarte bat

eskatzeko. *El altavoz* saioa taldeak egoki ikusi zuen, eta dagoeneko eman ditu bere lehen pausoak». Lapitzen arabera, heldabide publikoetan ezaugarri horietako lehen saioa da.

Iñigo Lamarca arduratzen da gaiak jorratzeaz

Iñigo Lamarca Gehitu gay eta lesbianen elkartearen presidentea da *El altavoz entiende* saioan gaiak jorratzeaz arduratzen dena. Lamarca argi utzi du, tarte hori ez dela soilik homosexuali zuzendutakoa, entzuleria osoari erreparatzen diona baizik. Lamarcaen arabera, bazterketa eta tabuekin bukatzeko modurik egokiena gay eta lesbianen kezka eta errealitatea ezagutzea da.

Astelehenetan, 19:05etik 19:20ra izaten da Radio Euskadiko *El altavoz entiende* tarteak.

XOUSE SIMAL

Radio Euskadiko estudio nagusia, Bilboko egoitzan.

IÑIGO LAMARCA GEHITU GAY ETA LESBIANEN ELKARTEKO PRESIDENTEA

«Noizbait saio bereziak ez dira beharko»

X.M. | DONOSTIA

Iñigo Lamarca baietza eman zion duela aste batzuk Xabier Lapitzek egindako proposamenari. Gay eta lesbianen inguruko tarte berezia sortzea zen kontua. Berezi hitza, baina, ez du atsegin Lamarca.

■ **'El altavoz entiende' gay eta lesbianen normalizaziorako beste pauso baten gisa ulertu behar al da?**

Baietz esango nuke. Helburua da gay eta lesbianen inguruko berriak jorratzea era naturalean, baina astunegia izan gabe. Iradokizun arinak eta ulerterrazak egitea da kontua.

■ **Batek edo bestek esan dezake tarte bereziak egin beharra oso esanguratsua dela.**

Nik ez nuke esango berezia denik, *El altavoz* saioaren ootasunean ulertu beharra dago-

elako gure tartea. Nolanahi ere, halakoak egin behar ditugu, noizbait tarte bereziak beharrezkoak ez izateko.

■ **Zertan lagun diezaioke tarteak entzule heterosexual bati?**

Pertsona asko heterosexualitatearen barruan soilik hezi dituzte, eta ondorioz homosexualitatea tabuz eta aurreiritziz beterik ulertzen dute. Hori aldatzen lagun dezake.

EGUNKARIA

gaurko filmak

Raza de violencia	★★
Zuz.: Douglas Sirk. 76m. AEB. 1954.	
11:00 La2	
Por la senda mas dura	★★
Zuz.: Antonio Margheriti. 98m. 1978.	
18:05 ETB2	
La momie	★
Zuz.: Stephen Sommers. AEB. 1999.	
20:55 TF1	
La musica del corazon	★★
Zuz.: Wes Craven. 124rr. 1999.	
22:30 ETB2	
Pulsión	★
Zuz.: Paul W.S. Anderson. AEB. 2000.	
22:40 C+(e)	
Austin Powers	★★
Zuz.: Jay Roach. 90m. EB. 1996.	
22:50 F2	
Maigret tend un piège	★★
Zuz.: Jean Delannoy. 115m. Frantia. 1957	
01:00 Arte	
El infiltrado	★
Zuz.: Gene Mitchell. 98m. AEB. 1996.	
02:30 La2	
El bulevar del ron	★
Zuz.: Robert Enrico. 104m. 1971	
05:00 A3	
● ★ ★★ ★★ ★★★★★	
Txarra	Eskasa
Balekoa	Ona
Bikaina	

RAZA DE VIOLENCIA
★★ **La 2 - 11:00**

Zuz.: Douglas Sirk. Akt.: Rock Hudson, Barbara Rush. 76m. AEB. 1954.

Douglas Sirk zuzendaria-
ren filmografia osatzen
duten lan gehienak, eta
ezagunenak, melodramak
dira, baina maisu horrek
beste zenbait genero uki-
tu zuen, goizean ikusteko
aukera duzen *western* be-
rezi hau, adibidez. Hain
zuzen Sirkek Mendebalde
Urrunean girotutako
abentura bakarra da. Ge-
rora bere lagun eta lanki-
de bilakatuko zen Rock
Hudson izarra lehenen-
goz deitu zuen, Barbara
Rushen alboan indio pro-
tagonistarena egiteko.
Oso film entretenigarria
da.

POR LA SENDA MAS DURA
★★ **ETB2 - 18:05**

Zuz.: Antonio Margheriti. Akt.: Lee Van Cleef, Jim Brown. 98m. 1978.

Egun zaharkituxeak dau-
den *spaghetti-western* ho-
rietakoak gustukoak di-
tuenarentzat nahikoa arin
eta entretenigarria gerta
daiteke. Nazioarteko tek-

La musica del corazon filmeko irudi bat.

Meryl Streepen bihotzaren biolin-taupadak

LA MUSICA DEL CORAZON ★★ **ETB2 - 22:30**

Zuz.: Wes Craven. Akt.: Meryl Streep, Cloris Leachman. 124m. 1999.

Wes Craven zuzendariak ederki eszenaratutako
zinta hau benetako pertsonaia baten istorio erre-
la biltzen duen melodrama zuzen eta hunkigarria
da, batik bat rol nagusia jokatzten duen Meryl Stre-
ep aktorearen (*The Bridges of Madison County*)
antzezpen txukun eta sinesgarriari esker. Roberta
Guaspari musika irakaslearen rola antzetzten du.
Harlemgo eskola bateko ikasle hezigaitzei biolina
jotzen irakatsi nahiko die. Helburua lortzea, ordea,
ez da erraza izango; izan ere, arrazakeria, bortiz-
keria, kultura falta eta delinkuentziarekin topo
egingo baitu, hantxe. Aidan Quinn eta Angela
Bassett ezagunek bigarren mailako rolak jokatzten
dituzte.

nikari eta aktoreekin Ka-
nariar Uharteetan filmatu
zuten, istorioa berez Me-
xikon kokatuta dagoen
arren. Protagonista an-
tzezten duen Lee Van Cle-
ef ospetsuaren luzimen-
durako sortua da, beste
aktore ezagunak biltzen
baditu ere. Dana Andrew-
sek, adibidez, agerpen la-
burra egiten du.

PULSION
★ **C+(e) - 22:40**

Zuz.: Paul W.S. Anderson. Akt.: Andrew Mc-
Carthy, Kevin Tighe. 85m. AEB. 2000.

Suspentsezko film ezero-
so eta nahasi samar hone-
tan Andrew McCarthy
akore ezagunak arkitekto
estatubatuarrarena egiten
du. Errealitatea eta ame-
tsak –amesgaiztoak, hobe
esanda– bereizteko zailta-

Ane Muñoz

sun handiak dauzka, ikus-
tezina ikusi eta etorkizuna
aurreikusteko gaitasun
berezia duenez geroztik.
Londresera lan egitera bi-
datzen dutenean, hiltzaile
arriskutsu bati aurre egin
beharko dio.

AUSTIN POWERS
★★ **F2 - 22:50**

Zuz.: Jay Roach. Akt.: Mike Myers, Elizabeth
Hurley. 90m. EB. 1996.

Austin Powers 60ko
hamarkadako agente
sekretu eroa, 30 urtez
izoztuta egon ondoren,
berriro itzuliko da. Mike
Myers modako komiko
estatubatuarrak Austin
Powers agentearena egi-
ten du, eta ekoizlea bera
izanik filma haren luzi-
mendurako egokitu. Este-
tika psikodelikoaz zine-
maratutako istorio bihurri
eta umoretsuak espioitza-
filmen parodia ezin eroa-
goa osatzen du. Erraz
entretenitzeko modukoa
da, zenbait eszena tuntu-
nen salbuespenarekin.

EL BULEVAR DEL RON
★ **A3 - 05:00**

Zuz.: Robert Enrico. Akt.: Brigitte Bardot,
Lino Ventura. 104m. Frantzia. 1971.

Edari alkoholunak har-
tzeko 20ko hamarkadako
Debekualdian Karibe al-
dean girotutako abentura
zaharkitu honen erakar-
garritasun bakarra, nos-
talgikoek soilik preziatuko
dutena, Brigitte Bardot
aktore erakargarri eta
Lino Ventura garai bateko
izarren partaidetza da. Al-
koholarekin kontraban-
doan ariko diren pertso-
naia batzuen gorabeherak
biltzen ditu, grazia gutxi-
rekin.

ETB-1
06:55: Tik tak circus.
07:25: Betizu. Hartz txiki. Doraemon, katu kosmikoa. Hirukiak II. Betizu taldea.
09:15: E-klipse@.
09:35: Hasiberriak.
10:00: Bidaide.
10:50: Sorginen laratza.
12:15: Helmuga. Bali.
13:05: Arrezifeetako mirariak.
13:35: Betizu. Shin Chan.
14:00: Gaur Egun. Albistegia.
14:45: Goenkale.
15:10: Gag gag.
15:45: Bidaide. Australia. Ekaitzaren began.
16:45: Travel notes.
17:10: Oinak izarretan. Mali. Fatimaren eskua.
17:45: E-klipse@.
18:00: Iparraldearen orena.
18:05: Tik tak circus.
18:15: Betizu. Katutxakur. Doraemon, katu kosmikoa. Betizu zuzenean. Shin Chan. Betizu taldea.
20:28: Gaur egun. Albistegia.
21:05: Bertatik bertara.
21:50: Goenkale.
22:25: Bexamela.
00:05: Esanak esan.
00:40: Gag gag.
01:05: Bakarrik edo...
03:05: Bertatik bertara.
03:40: E-klipse@.
04:05: Esanak esan.
04:40: Euskal Herritik.
05:05: 1 bitan.
05:55: Amama sukaldari.
06:10: Ikusgela.

ETB-2
06:50: Palabra de ley.
07:25: Del pais de los vascos.
07:55: Clasicos en serie. La casa de la pradera. Los angeles de Charlie.
09:25: Forum. Gonbidatua: Fernando Delgado.
10:00: El punto. Gonbidatua: Carmelo Saiz de la Maza.
10:30: Pacific blue. Telesaila.
12:25: Tequila y Bonetti.
13:30: Euskadi directo.
13:30: Navarra directo.
13:55: Date el bote. Lehiaketa.
14:58: Teleberri. Albistegia.
15:45: Lo que faltaba. Magazina.
18:05: Zinema.
Por la senda mas dura Zuz.: Antonio Marheriti. Akt.: Lee Van Cleef, Jim Brown. 1978.
20:00: Esta es mi gente. Magazina.
20:58: Teleberri. Albistegia.
21:45: La noche de... (22:30) La musica del corazon Zuz.: Wes Craven. Akt.: Meryl Streep, Cloris Leachman. 1999.
00:55: First wave. El elegido.
02:45: Esta es mi gente.
04:35: LQF mojate.
06:25: Forum.
06:55: En los pirineos.

TVE1
06:00: Canal 24 horas. Albistegia.
07:30: Teledario matinal. Los desayunos de TVE. Gonbidatua: Xavier Trias.
10:15: Nano. Telesaila.
11:00: Por la mañana. Saber vivir. Asi son las cosas. La cocina de Karlos Argiñano.
14:00: Informativo Territorial. Albistegia.
14:30: Corazón de otoño. Anne Igaritburuk aurkeztutako saioa.
15:00: Telediario 1 Albistegia.
16:00: Eguraldia.
16:05: Geminis. Telesaila.
16:50: Secreto de amor. Telesaila
17:50: Cerca de ti. Oscar Martinezek aurkeztutako magazin saioa.
18:50: El rival mas debil.
20:00: Gente. Pepa Buenok eta Sonia Ferrerrek aurkeztutako magazina.
20:35: Futbola. (20:45) Basel - Valentzia. Atsedendian Albistegia.
22:35: Tiempo al tiempo. Concha Velascok aurkeztutako magazin saioa.
02:00: Telediario 3. Albistegia.
02:30: Raquel busca su sitio. Telesaila.
03:30: Canal 24 horas.

A3
07:30: Buenos días, España. El primer cafe.
10:30: A plena luz. Pedro Piqueras eta Yolanda Alzolak aurkeztutako magazin saioa..
13:30: Ahora express.
13:55: Informativos territoriales. Albistegia.
14:30: Los Simpson. Marrakzi bizidunak.
15:00: Noticias 1.
16:00: Sabor a ti. Ana Rosa Quintana eta Antonio Hidakok aurkeztutako magazina.
19:00: El diario de Patricia. Patricia Gaztañagak aurkeztutako magazin saioa.
20:00: Pasapalabra. Lehiaketa.
21:00: Antena 3 Noticias 2. Albistegia
22:00: Un paso adelante. Telesaila.
23:40: Abierto al anochece.
02:40: Antena 3 Noticias 3. Albistegia.
02:30: The pretender.
03:15: Televenta.
05:00: Zinema.
El bulevar del ron Zuz.: Robert Enrico. Akt.: Brigitte Bardot, Lino Ventura. 1971.
06:00: A3 N24. Canal noticias.

irratia

RADIO EUSKADI. Argentinako Maiatzeko Plazako Amonen
elkarteko Estela Carlotto, *Boulevard* saioan izango da
gaur. Duela 25 urte eratu zen elkarte hori, Argentinako
diktaduran bahitu zituzten haurrak berreskuratzeko hel-
buruz. Haur horietako asko, bahitu zituzten militarrekin
hazi ziren, haien seme-alaba gisa. Carlottok bere elkarte-
aren jarduna nola doan azalduko du. Bestalde, Bilboko
Erakustazokara joango da unitate ibiltaria. Han ari da
egiten Ferroforma azoka. Alorreko 1.200 etxe baino
gehiago bildu dira Bilboko azokan, euren produktuak
erakusteko.

RADIO EUSKADI. *Lauretan babel* saioan, Aitzpea Goenaga
hobeto ezagutzeko parada izango da. Aktore gisa egin da
ezaguna batez ere Aitzpea Goenaga, baina azkenaldi ho-
netan idazle lanetan dabil ere. Arratsaldeko 18:00etan
izango da Euskadi Irratian. Bestalde, Euskaldunak mun-
duan elkarteko ordezkariekin hitz egingo dute, maiatze-
an elkartea sortu zenetik gaur arte 15 familia elkartzea
lortu dutelako. Kanpoan bizi direnak Euskal Herrian bizi
direnekin harremanetan jartzea du helburu elkarte ho-
rrek. Gainera, Agustin Unzurrunzagak, Ikerne Nabas-
kuesek eta Jose Mari Agirrek ere ez dute hutsik egingo.

LA 2	TF1
06:00: Teledéporte. 07:30: TPH club. Walter Melon. Tweenies. Taz-Mania. Arthur. 09:30: Aquí hay trabajo. 10:00: TV educativa. La aventura del saber. 11:00: Zinema. Raza de violencia Zuz.: Douglas Sirk. Akt.: Rock Hudson, Barbara Rush. 1954. 12:45: Historias de niños. 13:00: TPH club. Itsy bitsy. Aventuras en pañales. Las nuevas aventuras de Winnie Pooh.. 15:15: Saber y ganar. 15:45: Grandes documentales. 17:35: A su salud. 18:10: Este chico es un genio. 18:45: Yo y el mundo. 19:15: El hombre invisible. 20:00: Informativo territorial. 20:50: Infelices para siempre. Telesaia. 21:30: Operacion triunfo. 22:15: La 2. Noticias. Albistegia. 22:55: Eguraldia. 23:00: Futbola. Real Madril - AEK. 01:30: La mandragora. Liz Lobatok aurkeztutako saio kulturala. 02:00: Conciertos de radio 3. 02:30: Zinema. El infiltrado Zuz.: Gene Mitchell. Akt.: David Amos, David Proval. 1996. 04:10: Euronews. 05:30: Teledéporte.	05:55: Le destin du Docteur Calvet. 06:20: Secrets. 06:45: TF1 info. 06:50: TFI Jeunesse. Bill Junior. Flipper et Lopaka. Tabaluga. Franklin. 08:25: Eguraldia. 08:30: Teleshopping. 09:25: Allo quiz. 10:20: Star academy. 11:10: MacGyver. 11:55: Tac o tac TV. 12:05: Attention a la marche! 12:50: A vrai dire. 13:00: Albistegia. 13:55: Les feux de l'amour. 14:45: Telefilma. Une femme brisee Zuz.: Bill Corcoran. Akt.: Victoria Principal. 1995. 16:25: Providence. Telesaia. 17:15: Melrose place. 18:10: Star academy. 18:55: Le gibdil. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:55: Zinema. La momie Zuz.: Stephen Sommers. Akt.: Brendan Fraser, Rachel Weisz. 1999. 23:15: Le droit de savoir. Magazina. 00:30: Futbola. Txapeldunen Liga. 01:05: Star Academy. 01:50: Reportages. 02:20: Scottish games. 03:10: Enquetes a l'italienne. 04:05: Histoires naturelles. 05:00: Musique. 05:20: Les Coups d'humour.

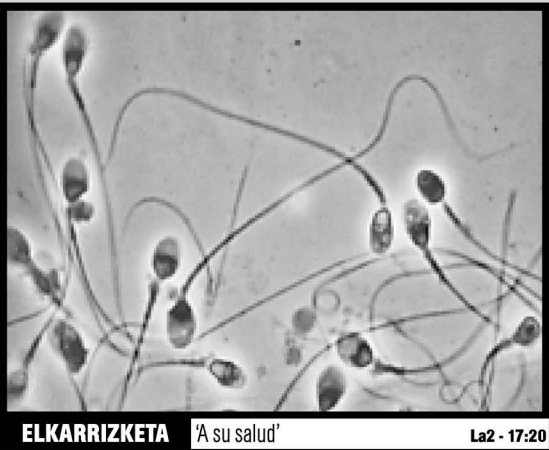
T5	M6
06:30: Informativos telecinco matinal. Albistegia. 09:25: La mirada crítica. Montserrat Dominguezek aurkeztutako saioa. 11:15: Dia a dia. Maria Teresa Camposek aurkeztutako magazin saioa. 14:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 15:15: EAerako albistegia. 15:30: Gran hermano. Laburpena. 16:30: Me gustas tu. Tete Delgadok aurkeztutako saioa. 17:15: A tu lado. Magazina. 20:30: Informativos Telecinco. Albistegia. 21:30: Pecado original. Magazina. 22:00: Hospital central. Telesaia. 23:45: Crónicas marcianas. Javier Sardak aurkeztutako magazina. 02:00: Informativos telecinco noche. Albistegia. 02:30: Los Flodder. Telesaia. 03:15: Infocomerciales. 05:00: La línea de la vida. 05:30: Infocomerciales. 05:45: Juego 5. 06:00: Nocturnos.	07:00: Morning live. 09:10: M6 boutique. 10:10: M6 music. 10:45: Star six. 11:50: La rue de tous les dangers. 11:54: Six minutes. 12:05: La vie de famille. 12:35: Docteur Quinn, femme medecin. 13:35: Telefilma. Un bebe pas comme les autres Zuz.: Peter Werner. Akt.: Bridget Fonda. 2001. 15:15: Les anges du bonheur. Telesaia. 16:10: M6 music. 17:05: 80 a l'heure. 17:55: Stargate SG-1. Telesaia. 18:55: Charmend. Telesaia. 19:45: Camera cafe. Telesaia. 19:50: Coupe de l'America. 19:54: Six Minutes. Eguraldia. 20:05: Une nounou d'enfer. Telesaia. 20:40: Camera cafe. 20:50: E=M6 special. 22:50: Telefilma. Dose mortelle Zuz.: Mel Damski. Akt.: Judith Light. 1991. 00:35: Zone interdite. 02:25: Culture pub. 02:50: M6 music.

gaur zer

Euskadiko Udalen Elkarteko presidente Sainz de la Maza, ETB2an

Carmelo Sainz de la Maza, Euskadiko Udalen Elkarteko presidentea izango da gaur Euskal Telebistako bigarren kateko saio *El Punto*-ko gonbidatua. Sainz de la Mazak ahotan hartuko ditu etxebizitzten salneurrien azuia eta Madrilgo gobernuak jarduera ekonomikoen gaineko zerga ezabatzeko hartu duen erabakia.

Ernalezintasunari buruzko solasaldi interesgarria La2 katean

Harvard Medical School erakundeko irakasle Juan Alvarez izango da gaur Espainiako La2 katean, ernalkuntza arazoei buruz hitz egiteko. Egungo gizartean bikote ugari dago arazo hori pairatzen duena, eta gaian izan diren azken aurrerakuntzak izango ditu hizpide adi-tuak.

Basel-Valencia eta Real Madrid-AEK partidak Espainiako telebistan

Aste honetan Txapeldunen ligako hainbat futbol partida jokatuko dira. Gaur, arratsaldeko 20:45ean esaterako, Baselek Valencia har-tuko du etxean. Espainiako lehen kateak zuzenean emango du par-tida hori Basileatik. Real Madridek, berriz, Atenasko AEK hartuko du Santiago Bernabeu zelaian. La2 kateak, 23:00etan hasiko du di-ferituan emango duen partidaren erretrasmisioa.

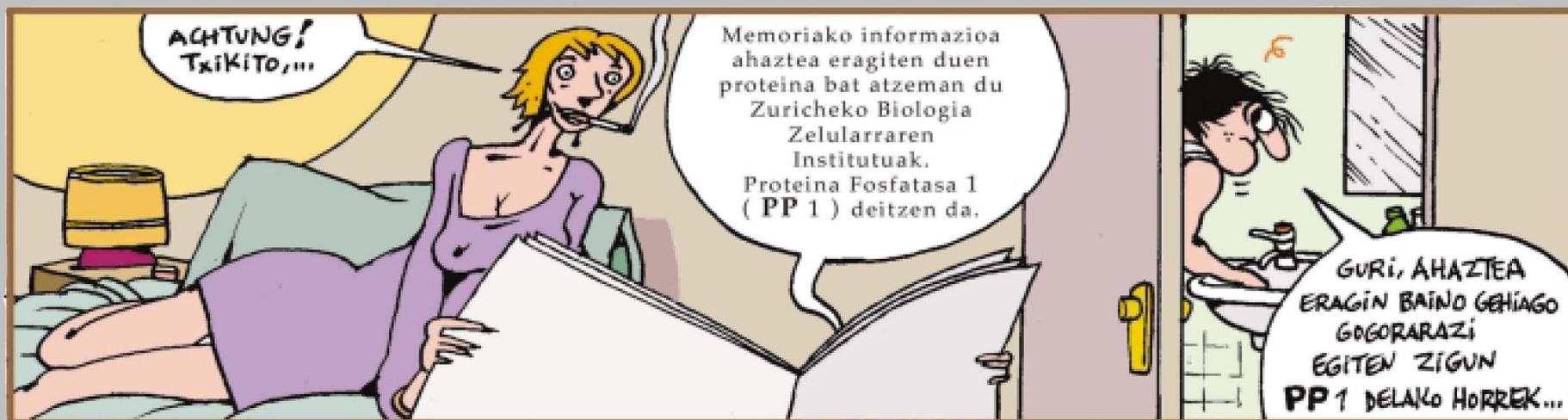
ELKARRIZKETAK	
Javier Arenas ‘La mirada crítica’	T5 - 09:25
Xavier Trias ‘Los desayunos de TVE	TVE1 - 09:30
Fernando Delgado ‘Forum’	ETB2 - 10:00

FRANCE 2	FRANCE 3
05:50: Un livre. 05:55: Les z'amours. 06:30: Télématin. Journaux. 08:30: Un livre. 08:35: Des jours et des vies. 09:05: Amour, gloire et beaute. 09:25: CD'aujourd'hui. 09:30: C'est au programme. 11:00: Flash info. 11:05: Motus. 11:40: Les z'amours. 12:20: Pyramide. 13:00: Albistegia. 13:55: Inspecteur Derrick. 15:00: Le renard. 16:05: Rex. 17:00: Des chiffres et des letrrres. 17:35: Le prince de Bel Air. 18:00: Parents a tout prix. 18:25: Sabrina: l'apprentie sorcière. 18:55: On a tout essaye. 19:50: Un gars, une fille. 20:00: Albistegia. Eguraldia. 20:55: 100 minutes pour convaincre. 22:40: Comme au cinema: l'hebdo. 22:50: Comme au cinema. Austin Powers Zuz.: Jay Roach. Akt.: Mike Myers, Elizabeth Hurley. 1996. 00:30: Le journal. 00:55: Comme au cinema: histoires courtes. 01:35: Chanter la vie. 02:25: On vous dit pourquoi! 03:55: 24 heures d'info. 04:10: Rallye. 05:05: Azimuts. 05:20: Fidele. 05:25: 24 heures d'info.	06:00: Euronews. 06:30: Foot 3. 07:00: T03. 09:05: Cosby. Telesaia. 09:30: C'est mieux ensemble. 09:55: Agatha Christie. Telesaia. 10:50: Droles de dames. Telesaia. 11:40: Bon appetit, bien sur. 12:00: Le 12-14. Eguraldia. 13:50: Keno. 13:55: C'est mon choix. Magazina. 14:50: Le magazine du senat. 15:00: Assemblée nationale. 16:05: Outremers. Magazina. 16:35: T03. 17:30: Mon kanar. 17:45: C'est pas sorcier. Magazina. 18:15: Un livre, un jour. 18:20: Questions pour un champion. 18:50: Le 19-20. Eguraldia. 20:10: Tout le sport. 20:20: Le fabuleux destin de... 20:55: Louis la Brocante. Telesaia. 22:25: Eguraldia. 22:30: Soir 3. 22:55: La Vie en question. Dokumentala. 23:50: Aleas. 00:45: Ombre et lumiere. 01:20: Le fabuleux destin de... 01:40: Soir 3. 02:05: Les feux de la rampe. 04:05: Echappes sauvages. 04:55: C'est mieux ensemble. 05:15: C'est pas sorcier. 05:45: Les Matinales.

CANAL + [e]
06:15: Zinema: Supervivientes. 07:50: CNN+. Noticias. 08:15: La semana del guiñol. 08:40: Lo + Plus. 09:30: Zinema: Bossa Nova. 11:00: Zinema: De profesion: solteros. 12:30: National Geographic en Canal+. En busca de la niña afgana. 13:00: + Te vale. 13:30: Los 40 principales. 14:00: Mas deporte. 14:55: CNN+. Noticias. 15:00: Friends. 15:30: Lo+Plus. 16:30: Zinema: Reglas de compromiso. 18:33: Zinema: Ali vs Clay. 20:00: + Te Vale. 20:15: Noche de Champioms en Canal+. 20:45: UEFA Champions Le-ague. 22:40: Zinema: Pulsión. 00:10: Zinema: Antes que anochezca. 02:19: Zinema: Jaime. 04:06: Zinema: Un viaje alucinante al fondo de la mente.
CANAL + [f]
05:20: Zinema: Sobibor, 14 octobre 1943, 16 heures. 07:00: Journal. 07:15: Essaye encore. 09:00: Zinema: Un bruit qui rend fou. 10:35: 7 jours au groland. 10:55: Zinema: Martha ... Martha. 12:30: Le 12:30. 13:30: Le grande course. 14:00: Zinema: Le cas Pi-nochet. 15:50: Le vrai journal. 16:40: Les lumieres de Brindisi. 16:45: Zinema: Le bon numero. 18:25: Eguraldia. 18:30: L'hyper show. 19:25: Le zapping. 19:30: Le journal des bonnes nouvelles. 19:55: Les guignols de l'info. 20:05: Futbol atarikoa. 20:45: Fut-bola. Lyon - Inter Milan. Arsenal - Auxerre. 00:00: Zinema: Comment j'ai tue mon pere. 01:35: Zinema: Le lait de la tendresse humaine. 03:10: Amerikar futbola. 04:45: Zine-ma: Confession d'un dragueur.
FRANCE 5
05:45: Les amphis de France 5. 06:40: Anglais, methode Victor. 06:55: Les matins de l'emploi. 08:10: Debout les zouzous. 08:55: Les maternelles. 10:20: Le journal de la sante. 10:40: Les pages rouges de l'histoire. 11:10: Entre chienset loups. 12:05: Midi les zouzous. 13:45: Le journal de la santé. 14:10: Silence, ça pousse. 14:40: Alerte au soleil. Dokumentala. 15:35: Askoy II, le voilier de Jacques Brel. 16:35: Madagascar. 17:30: 100% question. 18:05: C' Dans l'air.
ARTE
19:00: Archimide. 19:45: Arte Info. 20:15: Visaginas, la fin d'un monde. 20:45: A380, le defi. Dokumentala. 21:30: Le combat des constructeurs d'avions. 22:30: La Peur de prendre l'avion... et les moyens de la combattre. 23:05: Music Planet 2nite. 00:05: Le nuit s'anime. 00:35: Bob et Margaret. 01:00: Zinema: Maigret tend un piege.

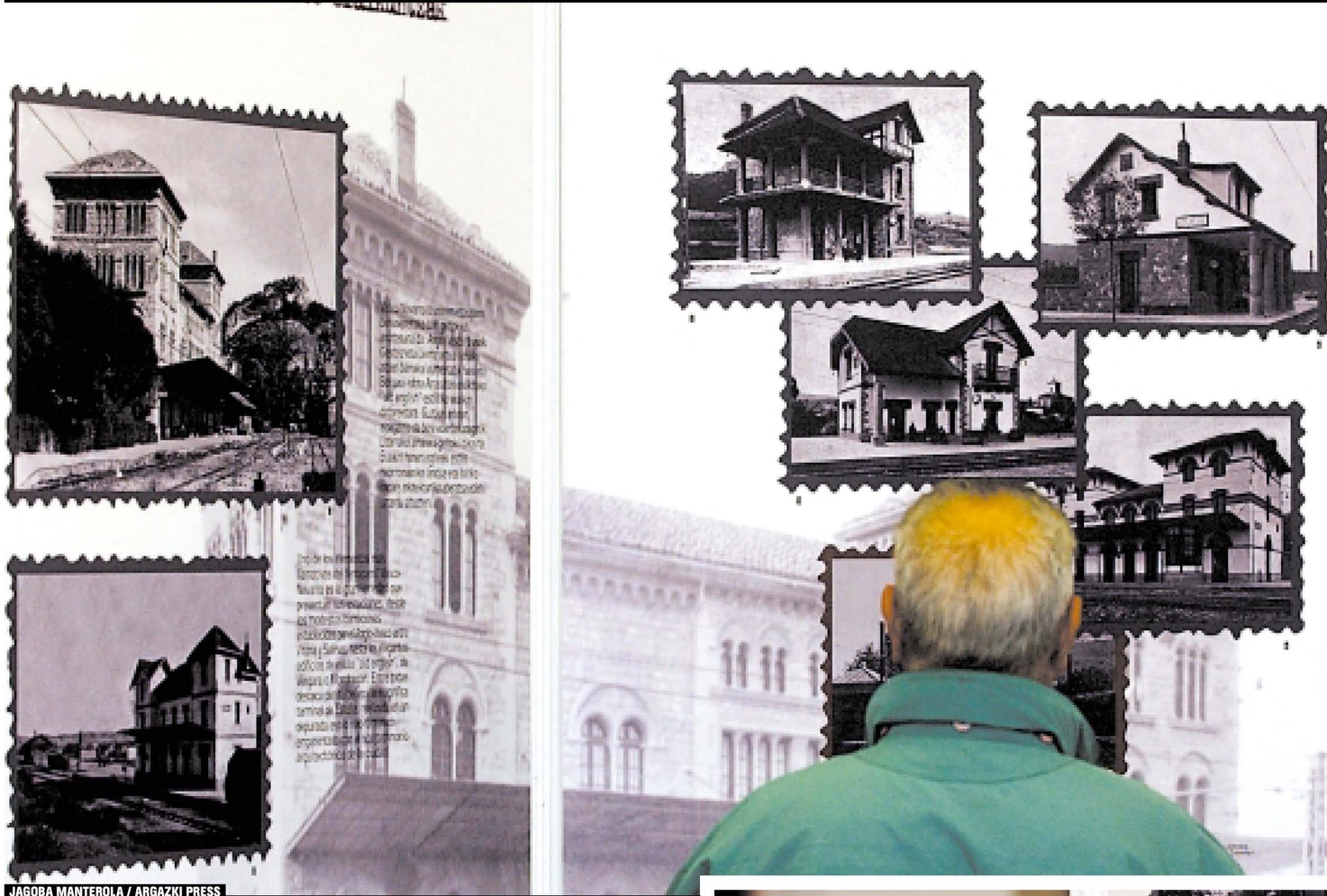
zakilixut

© Olariagak

Luis Karlos Garcia | GASTEIZ

ATZEKOZ AURRERA

Lizarrako trena

‘Vasco-Navarro’ trenaren Gasteiz-Lizarra tartearen 75. urteurrena ospatzen ari dira

Gasteiztar askok, 30 urtetik gorakoek behintzat, gogoan daukate gaur egungo autobus geltokia dagoen Herrandarren kalean garai batean burdinbide panpoxa igarotzen zela, Gasteizko hego-ekialderantz irteteko gero. Kasualtaterik ez dago. Horrexegatik du aipatutako kaleak duen izena: Herran anaien

ekimenez, Gasteiz Leintz Gatzagarekin lotu zuen trenbidea abian jarri zen 1889. urtean. Horrexegatik, bada, Herrandarren eta Arana kaleek bat egiten duten izkinako tabernaren izena: Burnibide.

Herrandarren (Joaquin eta Juan Jose) ametsa Bizkaia eta Gipuzkoa Arabaren bitartez Nafarroarekin lotzea zen. Egitas-

moari bultzada eman zitzaion XIX. mendearen hasieran, eta 1916an trenbidea Eskoriatzaraino heldu zen, 1918an Arrasatera, Bergara aldera (Mekolalde) hurrengo urtean eta 1923an egin zuten Oñatirako adarra.

Eta Gasteiztik Nafarroa alde-
ra zer? Hori ere bai. 1927ko irailaren 23a egun seinalatua izan zen; *Vasco-Navarro* trenbidearen Gasteiz-Lizarra tartea inaguratu zuten, pozaren pozez. Orduko kronikek gogora

dakarte zer-nolako komeriak pasatu behar izan zituzten langileek: «Urte batzuk lehenago Legutiotik Leintz Gatzagarako tartearen bide malkartsua nekez gainditu zen, eta Gasteizko mendiak ere ez ziren nolanahikoak izan». Azkenean, Laminoriako tunelak konpondu zituen Gasteiz ekialdea inguratzen duen mendilerroak emandako arazoak.

Gasteiz, Otazu, Maeztu, Kanpezu... Arabako toki eder askoak igarotzen zituen tren sines-
tezin hark Lizarrako geltoki dotorean sartu baino lehenago.

1,8 milioi bidaiari izan zituen itxi aurreko urtean

1967ko abenduaren 31n bota zituen zerura *Vasco-Navarro*-k azkeneko aldiz kezko hodei txuri-txuri moduko *puzker* haiek. Francoren Gobernuak hala deliberatu zuen. «Madrildik esan zuten ez zela errentagarria», gogorazi digu Trenaren Museo-ko buru Juanjo Olaizolak. Nolanahi ere, arrazoi politikoak tarteko zirela dirudi, trena bertan behera utzi aurreko urtean 1,8 milioi bidaiari izan baitzuten. «Ez dakit nik zer motatako arrazoi izan ziren. Hori bai, *Vasco-Navarro* ez zen okerren zegoena, eta errentagarritasun gutxiagoko batzuk ez ziren itxi, alderantziz bai-
zik», azaldu du Olaizolak.

Arabako hiriburuan da oraindik ikusgai tren hari buruzko erakusketa (San Prudentzio kalean Jaurilaritzak duen aretoan), makinisten jantzi edo bidaiariak pagatu beharreko txartel eta guzti. Laster, berriz, Kanpezun, Lizarran, Arrasaten eta Oñatin ere oroitu dute lurraldeak elkar loturik zeuden garai hura.

Gasteiz eta Lizarra lotzen zituen trenbideari buruzko erakusketa bat dago egunotan Arabako hiriburuan, San Prudentzio kalean Jaurilaritzak duen egoitzan.

INGURUMENA

Urdaibaiko basoen ganeko liburua egin dabe eskola umeei erabili eta ikasteko

Sukarrietako Eskola Saia-kuntzarako Zentroko talde pedagogikoak *Urdaibaiko basoak* tituludun liburua aurkeztu dau. Liburua eskola umeei zuzenduta dago batez be, eta holan izanez, modu erakargarrian idatzi eta maketau dabe: liburuak koaderno itxurea dauka; eta, beraz, ikasleentzako oso erabilgarria da Urdaibaiko inguru naturaletatik ibilaldiren bat egiteko. Liburuak basoen ganeko informazio zabala batzen dau.

LEKEITIO

Kultur Etxeak azpiegitura nahikoa eskainiko deutse kultura preminei

Kultur jardueren topaleku izateko, zabalik dago barriro be Eusebio Erkiaga Kultur Etxea. Inaugurazioa zapa-tuan egingo badabe be, aste guztirako ekitaldiak gertatu ditue. Bost urte behar izan ditue obrak egiteko. Hainbat erabileren joan-etorrian konpondu dabe etxea: Eskola-lantegia izan zan, lehenengo, enplegurako lantegia, gero, eta falta zana ermandadeekin egin eben. Beharrek 1.962.648.6 euro kostau izan dabe.

DURANGO

Lehiaketea egingo dabe Landako auzoan igerileku barriak egiteko

Udalak estalitako igerileku barriak eregi gura dauz Landako auzoan, eta horretarako ideia lehiaketea kaleratu-ko dau laster. Hil honetan bertan edo zemendiaren hasieran. Horixe esan dau Pilar Ardanza alkatea. Osasun Etxearen atzekaldean eregiko dabez igerilekuak; eta dagoeneko gertu daukie oinarritzko egitasmoa.

ALDUNDIA. Ingurumena

Baikortasunaren lekuko bikainak

Erakusketea gertatu dabe 'Gure Ingurumena, gure etorkizuna' lehiaketako lanekin

ENPLEGUA. Ezkerraldea eta Meatzaldeako enpresen beharrak

848 langile behar ditue

Eraikuntzan, industrian eta zerbitzuetan behar ditue, Demak eginiko azterketearen arabera

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Metalezko egiturak ipinteko beharginak eskatzen ditue industria arloko enpresa askok.

Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresa txiki eta ertainek dituen beharrak aztertu ditu Demak. Eta atzo, jakinarazo zituen azterketearen ondorioak. 848 behargin behar ditue Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresetan, eraikuntzan, industrian eta zerbitzuetan. Eraikuntzeari jagokonez, 126 behargin behar ditue Ezkerraldean eta 85 Meatzaldean. Industrian, oster, 156 Ezkerraldean eta 228 Meatzaldean. Eta zerbitzuetan behar egiteko, 176 pertsona behar ditue Ezkerraldean eta 80 Meatzaldean.

Demako zuzendari kudeatzaile Luis Fernando Urkiolak agertu ebanez, azterketeak nabarmendu dauen datuetako bat da hezkuntza sistemeak lantzen dituan edukiak ez dirala enpresen beharretara egokitzen. Eta enpresen beharretara egokitzen diran beharginak falta dira Ezkerraldean eta Meatzaldean.

Azterketea Bizkailan izeneko programearen bidez egin dabe. Danetara, bost langile baino gehiagoko 648 enpresetako arduradunekin batu dira. Eskualde bietako enpresen beharrak jakin gura izan ditue, langabeak lan munduan sartzeko behar egiten daben eragileei eskaintzeko asmoagaz: Behargintzei eta herrietako Udaletako Enplegu Sailei, hain zuzen. Eraikuntzan igeltseroak eta zurginak eskatzen ditue, batez be. Industrian, oster, eraikuntzako akaberrak behar egiteko langileak, metalezko egiturak ipinteko eta beharginak eskatzen ditue, besteak beste. Zerbitzuetan, garraio publikorako gidariak behar ditue.

ENPLEGUA. Demak egindako azterketearen arabera, eraikuntza, industria eta zerbitzu arloek dabe behar handiena

Irune Berro

Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresa txiki eta ertainek dituen beharrak aztertzeko ikerketa bat egin dau Demak. Eta azterketa horren emaitzen arabera, 848 behargin behar ditue Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresa txiki eta ertainek. Eraikuntzeari jagokonez, 126 behargin behar ditue Ezkerraldean, eta 85, Meatzaldean. Industria arloan behar egiteko, barriz, 156 lagun behar ditue Ezkerraldean, eta 228, Meatzaldean. Eta zerbitzu arloan lan egiteko, 176 pertsona behar ditue Ezkerraldean, eta 80, Meatzaldean.

Demako zuzendari kudeatzaile Luis Fernando Urkiolak azaldu ebanek, hiru dira, nagusiki, azterketa horren ondorioak: «Lehenik eta behin, eskualde bietako enpresek dituen beharretara egokitzen diran beharginak falta dira. Horrezaz ganera, hezkuntza sisteman jorratzen diran edukiak ez datoz bat enpresen beharrekin. Halan, langileak kontratatuko bide egokiagoez hornitu behar doguz enpresak».

Bizkailan programearen bidez egin dau azterketa hori Demak. Danetara, bost langile baino gehiagoko 648 enpresetako arduradunekin egin dabe berba. Eta horreexek dira azterketa horretatik ataratako ondorio nagusiak. Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresa txiki eta ertainen beharrak ezagutu gura izan dabe. Gero, ikerketatik ataratako datuak langabeekin behar egiten daben eragileen eskura ipinteko eta garatzen dituen egitasmoak behar horreetara egokitzeke. Halandaze, eskualde bietako Behargintzetako arduradunei eta herrietako enplegu zinegotziei azterketako emaitzen barri emon eutsien, atzo, Sabin Aranak, Bizkaiko Diputazinoko Enplegu eta Trebakuntza diputauak, eta Luis Fernando Urkiolak, Demako zuzendari kudeatzaileak.

458 lanpostu dagoz bete barik Ezkerraldeko enpresetan

Barakaldo, Portugalete, Santurtzi eta Sestaoko 346 enpresetako arduradunekin batu dira Demako teknikariak. 9.793 behargin ditue, baina 458 lanpostu ditue bete barik: 126 eraikuntzan, 156 industrian eta 176 zerbitzu arloan. Eraikuntza arloan behar dituen langileetatik 52, azpiegituretan behar egiteko behar ditue: igeltseroak, iturginak, zurginak... Lanpostu horreek beteteko, gizonezkoak eskatzen ditue nagusiki. Industriari jagokonez, erakaikuntzako akaberan behar egiteko langileak, txapistak eta metalezko egiturak montetako beharginak behar

848 langile behar ditue Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresek

Hezkuntza sistemeak lantzen dituan edukiak ez dirala enpresen beharretara egokitzen dinoe

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Demako zuzendari kudeatzaile Luis Fernando Urkiolak eta Enplegu eta Trebakuntza diputau Sabin Aranak enplegu azterketea aurkeztu eben.

ditue enpresek. Zeregin horreetarako behar dituen 156 langileetatik, 115 gizonetzko dira.

Zerbitzu arloan, oster, garraio publikoetako gidariak behar ditue. Ganera, fisika, kimika eta ingenieritza teknikoak behar ditue. Guztira, 173 lanpostu beteteko beharginak. Enpresen % 49ri bardin jake emakumezkoa zein gizonetzkoa kontratau. Enpresen % 45ek gizonetzkoak eskatzen ditue; eta % 6ek, andrazkoak. Meatzaldeko egoera be antzekoa da.

Eskualde horretan, Trapagaran, Ortuella, Abanto-Zierbena, Muskiz eta Zierbena herrietako 302 enpresetako arduradunekin batu dira Bizkailan pogramako teknikariak. Eta 393 behargin behar dituela jakin eragin deusiee.

Eraikuntzan 85 langile behar ditue. Euretako 29 azpiegituretan lanetan behar egiteko: igeltseroak eta zurginak, gehien bat. Beharginak eskatzen dituen enpresen % 51ek adierazo dabenek, bardin jake gizonak edo

L.F URKIOLA

DEMAko zuzendari kudeatzailea

«Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresa txiki eta ertainek dituen beharretara egokitzen diran langileak falta dira»

emakumeak kontratau. Baina ganerako enpresek bakarrik gizonak kontratatetea gura dabe.

Industrian soldatzaileak, makina erremintako beharginak eta metalezko egiturak ipinteko langileak behar ditue batez be. Guztira, 228 pertsona. Euretako 145 gizonetzkoak izatea gura dabe enpresaburuek. Eta zerbitzu arloari jagokonez, mekanikariak eta mekanikamakin egokitzaileak behar ditue. Horrezaz ganera, ekipamendu elektrikoak eta elektronikoak egokitzeke lanpostuak dagoz be bai. Baita garraio publikoko gidari izateko be. 80 lagun behar ditue jarduera horreek garatzeko.

Halan, langileak eskatzen dituen enpresen % 58ri bardin jake emakumezkoak edo gizonetzkoa kontratau. % 36ek gizonetzkoak eskatzen ditue, eta en-

SABIN ARANA

Enplegu eta Trebakuntza diputaua

«Emakumeak lan munduan sartzeko egitasmo gehiago egin behar dira, gizonen baino gatzago daukielako»

presen % 6ek andrazkoak gura ditue bakarrik.

Emakumeendako ekimenak

Azterketearen emaitzek agerian itzi dabe emakumeen egoera gizonetzkoena baino askozaz be okerragoa dana. Halandaze, emakumei beren beregi zuzendutako programak beharrezkotzat jo zituan Aranak. «Langabeen artean emakume gehiago dagoz gizonen baino. Eta lan munduan sartzeko orduan be, gatzago daukie, duda barik. Hori dala eta, lan munduan integretako ekimenak egiten dituen eragileek, beren beregi emakumeendako programak egitea beharrezkoa da». Horrezaz aparte, beharginek etenbako prestakuntza behar dabela uste dabe enpresaburuek. Informatiketa eta hizkuntzak lantzeko, batez be.

KONTRATAZINOAK

Hainbat pertsona praktketan hartzeko prest dagoz enpresak

Lan munduan integretako bide bat ei da praktikak egitea. Hori kontuan hartuta, hainbat pertsona praktketan hartzeko prest dagoz Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresak. Ezkerraldean, esaterako, 255 lagun hartuko litukie zerbitzu arloko enpresek. Industria arlokoek 107, eta 87 eraikuntza arlokoek. Meatzaldean, oster, zerbitzu arloan behar egiteko, 175 lagun hartzeko prest dagoz; 237, industrian eta 77, eraikuntzan.

Bestalde, Demak egindako azterketearen datuen arabera, Ezkerraldeko eta Meatzaldeko enpresa gehienek, % 29 eta % 30,8 hurrenez hurren, hartu-emon pertsonalen bidez kontratatzen ditue langileak. Internet, oster, gitxik erabilten dabe: enpresen % 0,2a Ezkerraldean, eta % 0,1a Meatzaldean.

INGURUMENA. Ia 1.500 lan aurkeztu ziran 'Gure Ingurumena, gure etorkizuna' lehiaketara

Baikortasunaren lekukoak

Zazpikaleetako auzo etxean ipini ditue lehiaketan irabazle izan diran obrak, besteak beste

Iñigo Bilbao

Diputazioaren Ingurumen Sailak Zazpikaleetako auzo etxean ipini dau *Gure Ingurumena, gure etorkizuna, gure eskubidea* lehiaketara aurkeztu ziran hainbat obrekin gertau daben erakusketak. Maria Esther Solabarrieta diputaua inagurazino ekitaldian izan zan atzo, irabazle izan direnekin batera. Erakusketea 100 marrazki eta argazki ipini ditue, eta papertxo baten irakurri leitekez ipuini laburren atalera aurkeztu ziran lanik onenak.

Solabarrietak aurton izan dan parte hartze handia nabarmendu eban. Izan be, lehiaketeagaz hasi ziranean, 1998 urtean, mila lan inguru jaso zituen, eta oraingoan, barriz, 1.490. Gehienak, jakina, lurraldeko ikastetxeetako umetxo eta gazteek egin edo idatzitako lanak izan dira.

Ingurumen diputauak azpimarratu ebanez, «nabarmena da urteotan egon dan aldaketa, hasiera baten egoerearen ganeko ikuspegi ezkorra nagusi zan arren, herritarrek gero eta ikuspegi baikorragoa daukie, eta hori nabarmena da erakusketek biltzen dituan obretan».

Administrazioak Ingurumenaren inguruan egiten dauen plangintzea, izaten dauen eskuhartzea eta, preminea egon ezker, ipinten dituan isunez ganera, behar-beharrezkoak dira gai horren ganeko heziketa eta trebakuntzea bultzatuko dituen bitartekoak», azaldu eban Ingurumenaren alorrean ardurak dituan foru agintariak.

Inagurazino ekitaldian bere alboan egozan neskato bietako batek *Ipotxa eta Jon* izeneko

MONIKA DEL VALLE / ARGAZKI PRESS

Maria Esther Solabarrieta Ingurumen diputauak inagurau eban Zazpikaleetan dagoen erakusketea.

ipuinen egilea zan. Neskatoa lotsatuta eta apur bat arduratuta erantzun eutsen Solabarrietak egin eutsazan itunei, eta azkenean diputauak berak azaldu behar izan zituan basoan alkartzen diran mutikoa eta ipotxaren ganeko gorabeherak.

Hor egoan baita be helduen alorrean ipuinik onenaren saria irabazi eban gizona. Irakasle izanik, bere ikasleei lehiaketan parte hartzera bultzatzeaz ganera, berak be bere bizitzeari lotutako pasadizo bategaz osutako istorioa aurkeztu eban.

Aitatzekoa da, ipuinak euske-

'BERE ALTXOAN'

Marta Rodriguez Ugarte:

«(...)Eta orain, ordu zailena heltzen jatanean, agur esateko orduan, laztana babesteko premia ikusi daiket argi eta garbi. Orain, beste arrasti honetan, badinotsuet: babestu daigula lur polit hau. Jagon daiguzala bere landak eta errekek, hondartzak eta muinoak, kalatxori eta txanxangorria, basurde eta sagua... Egunen baten ez daigun dolurik izan (...)»

raz edo erdaraz idatziak izan baziran be, kalidadea neurtzerakoan danak batera epaitu dituela epai-mahaikoek. Gazte eta helduen artean gehienak gaztekeraz idatziak izan ziran arren, umeek idatzitakoak ia danak euskeraz egozan.

Izan be, hiru mailatan banatuta egon zan lehiaketea: 12 urte artekoak, lehenengo; 13 eta 17 urte arteko gazteak, ondoren; eta 18 urtetik gorakoak, amaitzeko. Erakusketea zaptura arte, hilaren 26ra arte, egongo da zabalik Zazpikaleetako La Bolsa auzo etxean.

ENPLEGUA. Laguntasun eskaera gehienak Sustatu programearen bidez egin ditue lurraldeko enpresek

Aldundiak 17 milioi euro emongo deutse 181 enpresei

Erredakzioa

Diputazioaren Ekonomi Sustapen Sailak 181 enpresa barri sortzeko diru laguntasun eskaera jaso ditu 2002. urtean. Tonxu Campos diputauak azaldu dauenez, 17 milioi euroko inbertsinoa egingo dabe zuzeneko 602 lanpostu barri sortzeko.

Horrezaz ganera, lurraldeko 597 enpresa txiki eta ertainek beste 50 milioi euroko lagunta-

sun eskatu deusie Aldundiari 7.000 beharginen postuei eutsi ahal izateko.

Amaitzeko, 17.000 herritarrei beharra emoten deusien 362 enpresek zerbitzuak eskatu deusiez Ekonomi Sustapen Sailari euren lehiakortasun baldintzak hobetzeko.

Camposek nabarmendu dauenez, laguntasun eskaera gehienak Sustatu programearen bidez jaso ditue.

Lan Ekintzak 1.452 kontratu barri lortu ditu 2002. urtean

Erredakzioa

Bilboko Udalaren Lan Ekintza alkartean dagozan 3.265 erabiltzaileetatik 1.452k kontratua lortuko dabe aurton. Iñaki Azkuna alkateak alkarreak urte amaitu aurretik bideratuko dituen egitasmoen barri emon dau, eta zehaztutakoaren arabera, 36 ikastaro gehiago emongo ditue; 83 izango dira, danatara 2002. urtean.

Herritarrei beharra topatzea da udal agintarien lehentasunetako bat. Azkunak esan dauenez, uriburuan ez da inoiz orain baino behar bako gitxiago egon, tasea %9,3koa dala-ko, gaur egun.

Azkunaren berbetan, he- mendik aurrera, Lan Ekintza alkarreak beharra topateko zailtasun handienak dituen herritarrei zuzendu behar deutse bere ahaleginik handiena.

ERAKUSTAZOKEA

Ansioko azoka barrian plakak ipiniko ditue eguzkiaren argi indarra hartzeko

Erredakzioa

Bilbao Exhibition Centre, erakustazoka barria kudeatuko dauen enpresek ituna sinatu dau Iberdrola eta Millennium Energy enpresekin Ansioko azpiegituran planta fotovoltai-ko bat ipinteko.

Azokeak 108.000 metro koadroko zabalerea izango dau, eta horren teilatua ipiniko ditue eguzkiaren argi-indarra hartzeko plakak. Proiektua hiru fasetan egingo dabe: lehenengoan 100 kw hartzeko beste plaka ipiniko ditue, datorren urtean. Horrek proiektuaren baliogarritasuna aztertzeko balioko dabe.

Bigarren fasea 2004 urtean garatuko dabe, eta megavatio bat lortzeko beste plaka ipiniko ditue orduan. Asmoa, gigavatio bat batzea da, urtero. Azkenengo fasean, barriz, azokearen teilatu guztia plakaz bateko dabe.

ALDUNDIA

PPk jakin gura dau emakumeen alorrean zeintzuk alkarrek jaso dituen laguntzak

Erredakzioa

Batzar Nagusietako PPko ordezkariak emakumeen bardintasun planaren inguruko itaun zuzena egin deusie Aldundiari. Popularrak jakin gura dabe laguntza eske zenbat proiektu aurkeztu diran aurton, eta zeintzuk izan dira foru erakundeen diruak jaso dituenak.

Nerea Llanos batzarkide popularrak azaldu dauenez, gizon eta emakumeen arteko bardintasun planak bideratzeko diru laguntzak banatu ditu aurton Foru Aldundiak. Laguntza horreen garapena zenbateraino-koa izan dan jakin guran, PPk jakin gura dau zeintzuk alkarre eta herritarrek eskatu daben dirua, bai eta Aldundiak horren ganeko erabagirik hartu dauen, eta nori emon jazoan laguntasunak be.

GETXO. 25.000 pertsona inguruk ikusi ebazan igaz Kultur Etxeak proiektatu ebazan filmak

'El otro lado de la cama' pelikuleagaz hasiko da Zinekluba, urriaren 30ean

Umeen Zikloa eta Zinema Paradiso zemendian hasiko dira, 1ean eta 8an, hurrenez hurren

Veronica MUÑOZ

Getxoko Kultur Etxeak ikasturte honetarako prestatu dauen zinemarean ganeko zikloa gero eta hurraro daukie zinezale guztiek. Izan be, hileon hasiko dira emonaldiak, urriaren 30ean, hain zuzen be. Beti lez, hiru ziklo mota izango dira. Zinekluba, Zinema Paradiso eta Umeentzako Zikloa. Proiektzino gehienak Algortako Getxo Antzokian izango dira. Areetako Gran Cineman be izango dira film batzuk, eguenetan, Zineklub zikloaren barruan emondako bigarren proiektzinoak hain zuzen be.

Film arrakastatsuenak

Zineklubean, ohikoa danez, azkenengo hileotan zine aretoetan arrakasta handi-handia jaso daben pelikulak emongo dabez. Proiektzinoak Algortan izango dira eguaztenetan, eta Areetan eguenetan, kasu biotan iluntzeko 20:00etan, eta sarrereak 2,40 euro balio izango dau. Emilio Martinez Lazarok zuzenduriko *El otro lado de la cama*, uda osoan izugarritzko arrakastea lortu dauen filmagaz hasiko dabe aurton zikloa.

Horrezaz ganera, abendua arte, besteak beste, *En la habitación*, *Atando cabos* eta *Elling* titulupeko filmak be ikusi ahal izango dira beste batzuen artean, dan-danak oso film ezagunak. Filmaren ostean, orain arte beti egin daben lez, ekimenaren arduradunek eztabaida foroak egingo dabez, ikusitako peliku-

Zineklubeko emanaldien artean 'En la habitación' pelikulea egongo da

len ganean hausnarketea egin gura daben pertsona guztientzat.

Bariku iluntzean, gaueko 22:30etik aurrera, filmak ikusi ahal izango dira Zinema Paradiso zikloaren barruan. Zine areto komertzialetan ikusten ez diran filmak proiektatuko dira.

Lehenengo emonaldia zemendiaren 8an izango da, eta prestaturiko filmen artean John Hustonen *La reina de Africa* film mitikoa, *Italiano para principiantes* eta *Little Senegal* ikusteko aukera izango dira. Horreek guztiok jatorritzko bertsinoan izango dira eta azpitituluakaz gaztelaniaz. Zinema paradison

PARTAIDETZA HANDIA

Kultur Etxean joan den ikasturtean proiektaturiko filmek, danetara, 25.000 pertsona baino gehiago erakarri eben

be sarrereak 2,40 euro balio izango dau, eta proiektzinoen ostean eztabaida foroak egongo dira.

Amaitzeko, aurton be domekak umeentzako beren beregi prestaturiko pelikulak emoteko erabiliko dabez Getxon; hiru saio izango dira, 12:00etan,

17:00etan eta 19:00etan, eta eratutako egitarauan, zemendiaren 1etik aurrera: *Doraemon*, *Peter pan*, *La maquina del tiempo*, *E.T.*, *Momo* eta umeen artean arrakasta handia lortu daben beste hainbat film ikusteko aukera izango dabe umeek, bai eta gura daben helduek be.

Zinemarean ganeko hiru ziklo honeek arrakasta handia lortu dabe martxan ipini ebezanetik. Igaz, esaterako, danetara 25.000 pertsonak baino gehi-gok ikusi ebazan proiektaturiko filmak. Zineklub zikloa izan zan arrakastatsuenak. Izan be, ikasturte osoan 12.500 pertsona baino gehiago erakarri eban.

BAKIO. Txotxongiloak, berbaldiak, ikastaro bi, erakusketea eta Guggenheimer urteera egongo dira

Mota guztietako ekitaldiak egingo dauz Kultur Etxeak zemendian, herritarren gozamenerako

V.M.

Bakioko herritarrek ez dabe aspertzeko denporarik izango datorren zemendian. Izan be, Kultur Etxeak ekitaldien egitarau zabala gertatu dau hile osorako. Horren barruan, ganera, danetarik egongo da: umeentzako ikuskizunak, ikastaroak, berbaldiak, urteerak eta erakusketea.

Hasteko, hilaren 9an *Bakartxoaren zapatilak* txotxongiloen saioaz gozetako aukera eukiko dabe herriko txikiak, Bakioko

eskolako oktogonoan. Saioa arrastiko 16:30ean hasiko da, eta sarrerea doan izango da.

Horrezaz ganera, ikastaro bi eratu dau Bakioko Kultur Etxeak. Alde batetik, musika heziketearen ganeko ikastaroa prestatu dabe, astelehenetan eta eguaztenetan emoteko; eta bestetik, oinarritzko txalaparta ikastaroa be emongo dabe. Izena aldeztetik emon behar da, eta prezioa 10 eurokoa da.

Bien bitartean, zemendiaren 12tik 25era *Matematikakaz olge-*

tan izeneko erakusketea zabalduko dabe Kultur Etxean. Horren bidez zientzia horren arauakaz eta bitxikeriakaz olgetako aukera eukiko dabe bisitariak, banaka zein taldeka.

Euskerea eta bidaiak

Kike Amonarriz eta Asisko Urmenetak *Euskeraz dibertitzeko manerak* izenburuko berbaldi antzetzua egingo dabe Bakion hilaren 14an, arrastian. Sarrerea doan izango da, eta berbaldiaren ardatza hizkuntza bera

izango da, euskeraz be ederto igaroteko erak dagozala erakutsiko dabe hizlariak hain zuzen be. Zemendiaren 22an, barriz, Jon Arretxek Sumatrara bizikletaz eginiko bidaiaren ganean egingo dau berba.

Hilaren 23an, zapatuan, urteera egingo dabe Guggenheim museoa bisitetako. Autobusak goizeko 10:00etan urtengo dau udaletxetik, eta txartelak aldeztetik erosi behar dira Kultur Etxean. 5 euroan dagoz salgai. Amaitzeko, hilaren 23an be, baina arrastian, gazteentzako errokodromoa eta tirolina egingo dira udaletxe aurreko plazan.

LAGUNAREN

GETXO

Abesbatzen Asterako gonbidapenak egunokaz eskuratu leitezke

Getxoko XXII. Abesbatzen Astearen barruan antolatutako kontzertuetara joateko gonbidapenak Kultur Etxean eskatu leitezke egunokaz. Urriaren 28tik 31ra egingo dabe Abesbatzen Astea, eta kontzertuak Algortako Getxo Antzokian izango dira, gaueko 22:00etan. Aurton Finlandia, Hungaria eta Errusiako abesbatzek kantatuko dabe, eta kontzertuen zikloa Algortako Biotz Alai abesbatzeak itxiko dau.

10.000 euro Gabonetako Pelota Txapelketarako

10.000 euroko laguntzea onartu dau Getxoko Udalak, Gabonetako Pelota Txapelketea finantzatzeko. Txapelketea Getxoko Pelota Eskoleak eratu dau, urtero lez, eta zemendiaren 10etik abenduaren 22ra bitartean egingo dabe Andra Mariko probalekuan. Partiduak domekan izango dira, goizeko 11:00etan, eta sarrerea doan izango da.

Odol Emoleen Alkarteak bidaia zotz egingo dau

Biotz Handi Getxoko Odol Emoleen Alkarteak asteburu bat nekazaritza etxe baten igaroteko bidaia zotz egingo dau odola emoten daben lagun guztien artean. Bidaia bi pertsonentzat izango da, irabazleak aukeraturiko lekura joateko, eta prezioa 200 eurokoa izango da asko jota. Zozketea datorren urtarrilaren 20an egingo dabe. Alkarteak kideek kolaboratzaile barriak behar dabez, eta interesatu guztiek ondorengo telefono zenbakira jo leikie: 94 460 40 32. Herrian odol-keta emoteko aukera datorren egunean izango da, urriaren 24an, Erromoko Kultur Etxeko inguruetan.

Etxean pertsona nagusiak zaintzen dabezanentzako laguntzak

Alderdi Popularrak mozinoa aurkeztuko dau datorren udalbatzean, Getxoko Udalak etxean pertsona nagusiak zaintzen dabezan familiak laguntzak emoteko plana martxan ipini daian eskatzeko. Popularraren eritxiz, egoera horretan dagozan herritar guztiei emon behar jake laguntza ekonomikoa eta psikologikoa.

GERNIKA-LUMO. Uriko bizilagunen partehartzea oso eskasa izan zan

‘Mintxu’ izan da aurtengo Makailaoaren Erregea

Joan dan domekan, Gernika-Lumoko Merkatu plazan egin eben Makailoaren Erregea txapelketan, Bilboko Fermin Cayonek, *Mintxu*-k irabazi eban sari nagusia. Bigarren aldia da, beraz, Mintxu Makailaoaren Errege izendatzen dabena, igazko txapelketea be berak irabazi eban eta. Aurtengoan, guztira 20 kazola makailao aurkeztu ziran; horreetariko hamar Bizkaiko erara eginda egozan; eta beste hamarrek, pil-pil erara. Parte-

hartzaile gehienak kanpotik etorritakoak izan ziran. Izan be, Jose Iglesias eta Lagunbatz Txokoa bakarrik ziran urikoak. Antolatzaileek adierazo ebenez, «herriko jentearen partehartzea oso eskasa izan da, eta datorren urteari begira txapelketan aldaketa batzuk egitean pentsau beharko dogu», aurreratu eben. Makailaoaren Erregeak trofeoa, txapela, opari berezia eta 180 euroko saria eskuratu ebazan, argazkian ikusten dan moduan.

INGURUMENA. Natureari lotutako hainbat izen agertzen dira bertan

Urdaibaiko basoen ganeko liburua argitaratu dabe

Koaderno itxurea dauka, eta eskola umeentzako oso erabilgarria da

Iratxe Astuy

Sukarrietako Eskola Saiakuntzarako Zentroko talde pedagogikoko kideek *Urdaibaiko basoak* tituludun liburua aurkeztu barri dabe. Liburu hori, batez be eskola umei zuzenduta dago, eta, holan izanez, modu erakargarrian idatzi eta maketatu dabe. Izan be, liburuak koaderno baten itxurea dauka, eta, beraz, ikasleentzako oso erabilgarri egiten da, Urdaibaiko inguru naturaletatik ibilaldiren bat egiteko atara gura izan ezker be.

Liburuaren garrantzia, baina, Urdaibaiko basoen ganean batzen dan informazio zabalean dago. Sarrerea egin eta gero, Urdaibai Biosfera Erreserbearen esangureaz azalpenak emoten dabez, eta eremu natural horren mugak be zehazten dabez, mapa baten bitartez. Horrezaz ganera, Urdaibaiko basoak aztertzen dituzte liburuan: artadia, baso hostoerorkorrak eta ur bazterreko basoak, hain

zuzen be. «Bakotxaren ezaugarriak eta espezieak erakustez ganera, basoaren garapena, erabilpena, arbolen landaketa eta ugalketa, eta jagoteko moduak be erakusten saiatu gara», azaldu eben liburuaren egileek.

Izen toponimoak

Liburuaren azkenengo atalen artean, *Urdaibai oinez* titulupean, eremu horretan ibilteko eta bertoko basoak ezagutzeko hiru ibilaldi proposatzen dabez SESZ talde pedagogikoko irakasleek. Lehenengo ibilaldia Kanalako artadiatik igarotzen da. Bigarren, barriz, Arra-

INGURUNEA JAGON

«Basoen inguruan hainbat kontu gordeten doguz. Horreek galdu ezker, gure kulturearen zati bat galtzeko arriskua dago»

tzuko baso hostoerorkorra ezagutzeko konbitea egiten dabe; eta hirugarrenean, barriz, Ibaruriko ur bazterreko basoa.

Amaitzeko eskualdeko kultureagaz lotuta dagozan hainbat kontu generatzen dabez, jolas moduan, *Urdaibaiko basoak* liburuan. Beste batzuen artean, euskal mitologiako pertsonaiak, ipuin bat, toponimia eta asmakizunak agertzen dira. «Gure eskualdea sakonago ezagutzeko eta ulertzeko era egokia zalakoan, Urdaibairen ganeko glosategi antzeko bat egitea otu jakun. Izan be, hainbat berba eta kontu gordeten doguz basoen inguruan. Horreek jago ten ez badoguz, kulturearen zati bat galtzeko arriskuan gagoz», ohartarazi eben.

Urdaibaiko basoak liburua Bizkaiko ikastetxeetan banatu da, tutorearen laguntzeagaz ikasleek basoen gaia landu daien. Eusko Jaurlaritzaren menpe dagoen Urdaibaiko Patronatuari esker argitaratu da beharra.

PLAZEA. Kale animazinoa izango da azokan

Onddoak eta basaranak ekarri ebezan baserritarrek atzoko merkatu plazara

I.A.

Publikoaren aldetik, azken astelehenetako merkatu plaza giro bardina usaindu zan, atzo be, Gernikan. Produktuen aldetik, barriz, sasoi honetan ugari diran onddoak ekarri ebezan baserritarrek saltzeko. Onddoen kiloa 18 euroan emoten eben atzo; eta niskaloen kiloa, bestalde, 9 euroan saltzen ebilen.

Salmenta postuetan, beste produktu batzuk be erakutsi ebezan. Esate baterako, basaranak. Horreek, asteen saltzen hasi dira, 3,5 euroan kiloa, hain zuzen be. Piper

txorizeroaren zientuaren salneurria 20 euroan mantentzen da. Indaba zuria, baltza eta Gernikakoa prezio bardi nean emoten dabilz, kiloa 7 euroan dago eta.

Frutu sikuen atalean, gaztainen kiloa 3 euroan dago, eta ikoen kiloa euro baten emoten egon ziran atzo. Intxaurrak eta urretxak 4,5 eta 3 euroan kiloa, hurrenez hurren, emon ebezan asteleheneko plazan.

Landareak be polito saldu ebezan. Eskarolea 5 zentimoan erosi eben gehienek. Berakatzen kiloa 3 euroan emoten eben, bestalde.

GERNIKA-LUMO

Perretxikozaleen Astea egiten hasiko dira gaur

I.A.

Urdaibaiko Perretxiko Zaleak taldeak gertautu, Gernika-Lumoko Perretxikozaleen Astea egiten hasiko dira gaur bertan, urian. Ekimen hori antolatzen daben hamaseigarren aldia izango da aurtengoa. Gaur hasita, hilaren 27ra bitarte, domekara arte, hain zuzen, iraungo dabez jardunaldiek. Gaurko berbal dia, Amurrioko Arriola alkartearen presidentea Cristobal Burgosek emongo dau Kultur Etxean, 19:30etatik aurrera. Bihar be, beste berbaldi bat izango da, eta hurrengo eguneetan, barriz, perretxikoak batu eta sailkatu egingo dabez.

BERMEO

Euskera ikasteko izena emon daiteke oraindino

I.A.

Bermeoko Udaleko Euskera Zerbitzuak urtero gertetan dauzan euskera eskolak hilaren 14an hasi ziran. Halan dabe, oraindino izena emoteko aukerea zabalik dagoa la iragarri dabe Udaletxean. Aurtun, gurasoen talde bi egin dira; bata euskeraz ezer ez dakien lagunak osotutakoa; eta, bestea, euskeraz zeozzer dakienek osotzen dabena. Baina, antza, aurtengo kanpainea, euskeraz berbetan jakin arren, idazten eta irakurten ikasteko guraso gitxi animau dira. Horregaitik, talde horretan sartzeko izena emoteko epea luzatu egin dabe.

AGENDEA

BERMEO

Mendi urteerea: Bermeoko Kirol Patronatuak mendi urteerea gertatu dau datorren domekarako, hilaren 27rako, hain zuzen be. Urteerea, Nafarroako Aldartza mendia igoteko da, eta parte hartu gura izan ezker, aurretik kiroldegian emon behar da izena, egunean, 20:00etatik 21:00etara.

Gala: Hilaren 25ean, barikuan, Bermeoko enpresa txiki eta ertainen alkarteak gala berezi bat egingo dau frontoian. Sarrereak salgai ipini dabez lau eroan Turismo Bulegoan.

Ikastaroa: Justi Larrinaga aktorearen zuzendaritzapean, adierazpen eta sormenaren ganeko ikastaroa egingo dabe urian. Eskolak martitzenero izango dira, 19:00etatik 21:00etararte. Izena emoteko liburutegira joan behar da.

GERNIKA-LUMO

SOS ANGOLA: Gernikatik Mundura taldeak 2, 3 lekari tona inguru batzea lortu dau aurtengo kanpainea. Lekariak batzeko egunak, hilaren 9, 10 eta 11 ziran. Alkartekoak pozik agertu dira uritarrek eskaini daben laguntzeagatik. Batu dabezan lekariak Angolarak bidaliko dabez, Behar Bidasoa GKEk Iruñea aldean batutakoak batera.

Mendi jardunaldiak: Atzo, Goi-Zale Taldeak antolatutako IX. Mendi Jardunaldiak hasi ebezan. Gaur be, beste berbaldi bat eskainiko dabe, Elai-Alai aretoan, 19:30etatik aurrera. Mendi Jardunaldien ekimena, barikura arte luzatuko da.

Argazkiak: Gernika eta Urdaibairen ganean egin dan aurtengo argazki lehiaketaren beharrak dagoz ikusgai uriko Kultur Etxean. Erakusketea azaroaren 12ra arte egongo da zabalik.

LEKEITIO. Udalak hiru solairutan batuko ditu batzar eta ikus-entzunetarako gelak, tailerrak eta liburutegia

LORE BENGOTXEA

Kultur Etxean hainbat tailer eskainiko dira, beste batzuen artean, irrati tailerra, Arrakala irratiaren eskutik. Gauzak ipinten hasi dira.

Kultur Etxeak azpiegitura zabala eskainiko dau kultur taldeen jarduerarako

Bost urteko beharren ondoren, Eusebio Erkiagak barriro zabaldu ditu atea

Lore Bengoetxea |

Eusebio Erkiaga Kultur Etxeak barriro atea zabaldu ditu, herriko kultur jarduetarako azpiegitura eskaintzeko helburuagaz. Inaugurazinoa zapatuan egingo badabe be, aste guztirako ekitaldiak gertatu ditue.

Bost urte behar izan ditue beharrik egiteko. Hainbat erabilerekin joan-etorrian konpondu dabe Eusebio Erkiaga Kultur Etxea. Eskola-lantegia izan zan, lehenengo, enplegurako lantegia, gero, eta falta zana ermandadeekin egin eben. Lehenengo urteetan INEMen laguntzea euki daben arren, amaiera fasea Udalak baino ez dau ordaindu. Azkenean, bateko eta besteko, beharrek 1.962.648,6 euro kostatu izan dabe.

Baina esfortzuak merezi izan dauela uste dabe. «Herrian dagozan kultura jarduerak alkatu eta azpiegitura eskaini nahi jake», adierazo dau Andoni Seijo Kultur Batzorde buruak. Argitu dauenez, lokalak kultura

jardueretarako izango dira, nahiz eta jarduera horreetako batzuk izen propioa euki. Bertan egongo dira: kultur zerbitzua, Gazte informazio bulegoa, Kz gunea, liburutegia, erakusketa gelea (Eskolapean), musika tailerra, batzar gelea, ikus-entzunetarako gelea, erabilera askotarako gelea eta al-

dizkari, irrati, argazki, eskulan eta pintura tailerrak. Sarrerea Eskolapean egongo da.

Danentzako tokia bilatzen

«Herrian dagozan kultura jarduera guztiak bertan kokatuko ez diran arren, preminea daukana ez da geratuko kanpoan. Udalak ahalegin berezia egingo dau herriko mogimendu kulturaleri azpiegitura eskainteko, Kultur Etxean egon edo ez», adierazo dau Seijok. Kultura jarduera espazio jakin batean ipintzea onerako izango ei da. «Tal-

deen hartu-emonen estuagoa izango da; jarduera eraginkorragoa eukiko dabe, eta Kultur Etxea herritarrentzat be erreferentzia izango da», esan dau.

Kultur Patronatuak azpiegiturak kudeatuko ditu (Kultur Etxea, Nautika eta Barandiaran), eta kultura arloa gestionaiko dau. Laster arautegia onartuko dabela uste dabe. Bertan, beste gauza batzuen artean, ordutegia zehaztuko dabe. «Egunero 22:00ak arte zabalik eukiten ahaleginduko gara, zapatuetan be bai. Domekan, zarratuta egon beharko litzateke, baina erreztasunak emongo dira emon behar diran kasuetan», argitu dau Seijok.

Kulturakoak gogoratu daueenez, Miren Agur Meabe idazlearen laguntzea euki dabe gelei izena emoteko. Horretarako herriko berba jatorrak eta izen ospetsuak euki ditue kontuan.

ERAIKINAREN HISTORIA

Lehen ikastetxe, orain Kultur Etxe

Ikerketa arkeologikoek dinoenez, Eusebio Erkiaga Kultur Etxea dagoen tokian Idoaldeguy torrea egoan. 1675ean Jose Mandiola kapitainak jauregia eregi eban. Berak baimena emonda, jesuitek bizilekutzat hartu eben, eta gero ikastetxetzat erabili. Itxura danez, jauregi handia zan, sarrerea elizatzat erabilten eben eta. 1811-12an, Frantziako soldaduen kuartela izan zan, eta, ondoren, erre egin eben. 1850ean Jose Javier Uribarrenek sortu eban Fundación

de la Casa de las Hermanas de la Caridad de San Vicente de Paul, bertan heziketea emoteko Lekeitioko eta inguruko bost elizateetako ume (andrazko) behartsuei. Fundazioaren helburua beteteko, gaur egun dogun eraikina eregi eben 1854an: San Jose ikastetxea. Karidadeko Mojek San Jose ikastetxea itxi ebenetik, erabilera ugari euki ditu. Beste gauza batzuen artean, Lanbide Heziketarako ikastetxea izan da, eta baita AEKrena be. Fundazioa zanez, bere erabilera normalizetako Udalak Fundación Escuela Uribarren de San Jose patronatua alkatu eban, eta horren ondorioz errentan hartu eban 1990ean. Horren ondoren, Eusebio Erkiaga Kultur Etxea sortu zan.

ZELAN EGIN DABEN

Kultur Etxea konpontzeko bitartekariak honeek izan dira: eskola-tailerra, enplegurako tailerra eta ermandadeak

ZEINTZUENTZAT

Kultura jarduera guztiak ez dira bertan batuko, baina preminarik daukan inor ez ei da kanpoan geratuko

IZENAK

Miren Agur Meabe idazleak gelei izena emoten lagundu dau; herriko berbak eta izen ezagunak ipini ditue

EGITARAUA

URRIAREN 24RA ARTE

18:00etatik 20:00etara: Xake txapelketea Santi Brouard xake taldeak antolatuta, Agustín Basterretxea batzar gelan.

URRIAREN 22AN, MARTITZENEAN

20:00etatik aurrera: Tinbal ikastaroa tinbaleroen taldeak antolatuta, Eusebio María Azkue musika tailerrean.

URRIAREN 25EAN, BARIKUAN

20:00etan: Poesi errezitara, txeloz lagunduta, Patxi Zubizarretarekin, Resurrección María Azkue aretoan.

URRIAREN 26AN, ZAPATUAN

Egun osoan: Arrakala irratiak antolatutako irratsaio berezia.

18:00etatik 19:00etara: *Izena duen guztia* da ipuinaren kontaketea Joxemari Carrerarekin (helduei zuzenduta, batez be). Ekitaldia Resurrección María Azkue aretoan izango da.

19:15ean: Inaugurazinoa jaia hasiko dabe, Resurrección María Azkue kalean: trikitilariak, irrintzilariak, txalapartariak, bertsolariak, alkatearen berbak, aureskua, zinta mozketea, Itsas Soinua, ikastoleak antolatutako kale antzerkia eta Aittitta Makurragaz kalejireia eta poteoa.

URRIAREN 26RA ARTE

Erakusketa: 16:00etatik 20:00etara, liburutegiko ikasgelan, herriko margolariak: Jon Zubiaur, Naiara Abaroa, Patxi Marques eta Miren Leturia; ikastoleak antolatutako *Azken 25 urteetako libelaldien logoak* erakusketea; 16:00etatik 18:30era, Mariatalako eskulan tailerrean: erakusketea eta tailerra; eta 18:00etatik 20:00etara, Txixintokia gelan: *Sustraiak* eta *Kostrak* aldizkariaren erakusketea, Sabino Madariagak antolatuta.

PATRICIA FERNANDEZ MUNDUKO AKORDEOI TROFEOAREN IRABAZLEA

Ortuellako Patricia Fernandezek irabazi dau aurten Munduko Akordeoi Trofeoa senior mailan, 26 urte gaz. Prestigio handiko txapelketea da.

«Orain mundu guztiak gura dau txapeldunaren zatitxo bat»

MARISOL RAMIREZ / ARGAZKI PRESS

Izaskun Basterretxea

Irailaren 25etik 29ra bitartean egin zituen Munduko Akordeoi Trofeoko probak, Italian. Patricia Fernandezegaz batera, beste hamazazpi gaztek hartu eben parte lehiaketan. Ortuellako txapelketa horretan parte hartu dauen laugarren urtea da, baina aurten sekula baino pozago etorri da. Senior mailan irabazteaz ganera, gustura geratu dalako egindakoagaz. Halan esan deustso Bizkaia-ri.

■ Zer esan gura dau zuretzat Munduko Akordeoi Trofeoa irabazteak?

Batez be ateak zabaldu deustez kontzertuak emoteko. Espainian kontzertuak emoteko deitu deuste, eta beste leku batzuetan joteko be bai. Baina, jakina, gerora begira be zaindu egin behar da maila. Izan be, munduko txapelduna behin izateak ez dau esan gura ibilbidea amaitu egin dozunik. Ikasten jarraitu behar dozu.

■ Motibazio aldetik be, lagunduko eutsun, ezta?

Poztasuna itzela da. Izan be, hainbeste urte beharrean egon ostean, holako titulu bat jasotetan, ikasten jarraitzeko animoak emoten deustuz, eta prestigioa be bai, jakina.

■ Eta diru aldetik?

Ez, dirurik ez dabe emoten baina prestigio handiko trofeoa da. Izena goratzen deustso Munduko Trofeoa irabazteak, eta hori ez da gitxi!

■ Kontzertuak zelan emongo dozuz, bakarka?

Kontzertu batzuk bakarka emongo dodaz. Baina beste instrumenturen batez batera

joteko proiektua be badaukat. Hori oraindino ez daukat argi, baina flauta jole batez nahiko lotuta daukat asmoa; eta gero, aurrera begira, ikusiko dogu.

■ Zelakoa izan da Italian bizi izandako esperientzia?

Ona, apartekoa. Lehiaketako antolakuntzea ondo gertau eben. Alde horretatik ni han gustura egon naz. Baina beste alde batetik, lehiaketari begira estresa handia izan da. Hiru eguneko lehiaketea da, eta tentsioa hain danez handia, egunero jo behar dozunez, azkenerrako asko nekatzen zara, fisikoki zein psikikoki. Baina, beno, merezi izan dau.

■ Hiru proba izan ziran, ezta?

Lehenengo proba ez bazen duan gaintitzen, ez zenduan hurrengoetan jotzen. Lehenengo proban Bach eta Scarlettiren obrak interpretatu genduzan danok, derrigor. Hurrengo probetarako obrak norberak aukeratu behar zituan. Eta nik, Albenizek akordeoirako egokitutako obra bat jo neban, eta Vlasov-en obra bat be bai. Hori benetan interesgarria da; izan be, kontzentrazio eremu baten ganekoa da. Eta gero, Ganzer, Semyonov, Vlasov, Angelis eta Katchaturian konpositoreen obrak interpretatu nituan. Batez be, eskusoinurako konposautako obrak jo nituan. Itzulpenak ez ditue txarto hartzen, baina ez dagoz ondo ikusita. Akordeoirako beren beregi egindako obrak, jatorrizkoak izaten ditue gustukoen. Baina nik beti gura izan dot itzulpenen bat sartu.

■ Zeuk irabazi dozu trofeoa,

NERBIOAK

«Gorputz osoa izerditan euki neike, baina eskuetatik ez dot izerdirik botaten»

HELBURUA

«Beti gustau izan jat kontzertista izatea. Norberak jotzen dauena jenteari gustatea»

baina zu zeu gustura geratu zinan egindakoagaz?

Bai. Bosgarren geratu banintz be, poz-pozik etorriko nintzan. Ondo jo neban. Baina, jakina, jakin be badakit hobetu leikena, beti hobetu leike eta. Izan be, nerbioek ez dabe asko laguntzen.

■ Eskuetatik izerdirik botaten dozu?

Ez, bape. Gorputz osoa izerditan euki neike, baina eskuak ez. Soinujole askoren arazoa horixe izaten da: eskuetatik izerdia botatea eta hatzamarrek laban egitea. Orain arte, behintzat, nahiz eta urduri egon, ez dot eskuetatik izerdirik bota.

■ Mailea zelakoa izan zan lehiaketan?

Egia esan, nik ez neban bestee-na entzun. Joten azkenetakoa nintzan, eta ez neukan bestee-na entzuteko gogorik, batez be

nire kontzentrazioa ez galtzeko. Baina Espainiako epaima-haikoekin egon nintzan, eta ordezkariagaz be, eta maila ona izan zala esan eusten.

■ Hurrengo lehiaketea, noz?

Aurten ez. Izan be, hainbat kontzertutan joteko deiar egin deustienez, gurago dot horreetan kontzentrau. Ostarantzean, ito egin neike hainbeste kontzertu eta lehiaketekin. Eta ganera, gurago dot kontzertuak ondo egin, azken baten hori egitea beti gustau izan jat eta. Baina beno, datorren urtean bai, hartu gura dot parte, bakarlarimoduan, Kinglenthallen maiztzean, Castelfidardon urrian, eta Arrasatekoan abenduan.

■ Zenbat urte gaz hasi zinan eskusoinua jotzen?

Zortzigaz.

■ Zergaitik?

Madrileko izeko batek eskatu eustalako.

■ Non hasi zinan?

Hementxe bertan, Ortuellan, auzuneko neska baten etxean.

■ Titulurik badozu?

Akordeoi irakasle izateko goimailako titulua daukat. Azterketa batzuk Barakaldon egin nituan eta beste batzuk Bilboko kontserbatorioan.

■ Egunean zenbat ordu egiten dozuz eskusoinua jotzen?

Hiruzpalau. Orain gehiago jotzen hasiko naz.

■ Alde profesionaletik, zein da zure helburua?

Niri beti gustau izan jat kontzertista izatea. Norberak jotzen dauena jenteari gustatea da nire amesa. Danentzat jotea, eta ez musikarientzat bakarrik.

■ Eta hori lortzeko bidea zelan ikusten dozu?

Hortik bizitea ia-ia ezinezkoa da. Baina munduko titulu honegaz ate asko zabaldu jataz; orain mundu guztiak gura dau txapeldunaren zatitxo bat. Holako sari bat irabazteak asko laguntzen dau, nahiz eta orain dala hilabete bat jotzen neban antzera jo orain be. Datozan urteetan goian egoten ahalegindu beharko dot, kontzertuetan joteko.

CB CANAL BIZKAIA	
Bizkaiko Telebista	
URRIA 22 ASTEARTEA	
07:40	DOCUMENTAL: "Vete Enterándote"
08:05	TRANSFORMERS
08:30	BIZKAIA GOIZEAN
10:00	MAGACÍN: "QUEDAMOS A LAS 7"
11:00	MAGACÍN: "TAQUICARDIA"
11:30	SERIE: (CAP 27) "ENTRE DOS FUEGOS"
12:00	TELENOVELA: (Cap 22) "LA INTRUSA"
13:00	ELLA JARDIN
13:30	LA COCINA DE LOCALIA
14:00	BIZKAIA GAUR 1ª EDICIÓN
14:40	SORTEON BIZKAIA
15:00	NOTICIAS LOCALIA
15:30	MAGACÍN: "CADA TARDE"
17:00	MAGACÍN: "TAQUICARDIA"
17:30	HECHO POR ELLA
18:00	TELENOVELA: CARITA DE ÁNGEL (Cap 168)
19:00	MAGACÍN: "QUEDAMOS A LAS 7"
20:00	LAS CHICAS DE ORO: "¿Que viene el presidente?" (2ª P)
20:30	BIZKAIA GAUR 2ª EDICIÓN
21:05	NOTICIAS LOCALIA
21:30	MAGACÍN: "TAQUICARDIA"
22:00	BACALAO BACALAO
23:35	BIZKAIA GAUR 3ª EDICIÓN
23:45	ULTIMAS NOTICIAS LOCALIA
00:00	CINE: "JUSTICIA PARA LOS INOCENTES"
01:30	PADDLE
02:00	MTV. CANAL MUSICAL